

SESSIÓ DE CONSTITUCIÓ DE LA COMISSIÓ DE TREBALL

Dimarts 13 d'abril de 2021

En virtut de l'acord del
Consell Municipal de
30 d'octubre de 2020
per a l'establiment d'un
Compromís pel Besòs i el Maresme

El Consell Municipal, en la sessió plenària del passat 30 d'octubre de 2020, va aprovar per unanimitat la proposició presentada pel Grup d'ERC-AM que té per finalitat la constitució del "Compromís pel Besòs i el Maresme".

El compromís s'estableix per a un període de llarg recorregut (15 anys), i per arribar-hi s'insta a crear una Comissió de Treball que durant el present any 2021 elabori el document final.

L'acord del plenari del Consell Municipal

El plenari del Consell Municipal acorda:

1. La creació immediata d'una Comissió de Treball integrada per actors socials de la zona, persones expertes i grups polítics, que tingui com a objectiu elaborar, en el termini màxim d'un any (octubre 2021), un "Compromís pel Besòs i el Maresme".
2. Que el "Compromís pel Besòs i el Maresme" inclogui actuacions urbanístiques, socials, de salut, mediambientals, de mobilitat i de seguretat, per un període de 15 anys que puguin ser englobades en una estratègia futura per a tot l'eix del Besòs. Aquestes actuacions han de contemplar, com a mínim:
  - La construcció d'habitatge de lloguer social, ajudes específiques per a la rehabilitació d'habitatge ja existent, amb mesures de rehabilitació energètica
  - Mesures de reconversió urbana, millora de punts foscos i actuacions concretes d'espai públic.
  - Un programa de reinserció sociolaboral i mesures de reactivació econòmica, un pla específic d'impuls al comerç de proximitat.
  - Mesures de foment de la cultura, l'educació i l'esport.
  - Mesures de planificació, foment i prevenció en l'àmbit de la salut.
  - Un pla d'impuls a l'ocupació.
  - Un pla d'equipaments.
  - Actuacions sobre la mobilitat.
  - Un pla de seguretat acompanyat de campanyes específiques.
3. Que aquesta Comissió de Treball tingui com a punt de partida la feina duta a terme pel Districte de Sant Martí fins a l'actualitat.
4. Dotar el "Compromís pel Besòs i el Maresme" amb els recursos econòmics necessaris, ja sigui a través de recursos propis o amb inversions provinents d'altres administracions, entre els quals els Fons Europeus covid, els Fons FEDER, els contractes programa amb la Generalitat de Catalunya, l'ampliació del conveni amb la Diputació de Barcelona, etc.
5. Constituir una Comissió de Seguiment del "Compromís pel Besòs i el Maresme" que es reunirà com a mínim dos cops l'any i vetllarà pel seu compliment donant compte semestralment al plenari del Consell de Districte.
6. Convocar una sessió extraordinària del Consell del Districte de Sant Martí per informar d'aquest acord.

Atenent doncs aquest acord, urgeix ara la **creació de la Comissió de Treball** per tal d'elaborar el document final tal com s'indica en l'apartat segon.

El seu funcionament ha de ser el més operatiu possible evitant la creació d'òrgans annexos que, enlloc de simplificar la feina, puguin aconseguir l'efecte contrari.

Aquesta Comissió de Treball estarà presidida pel regidor del Districte i la regidora adscrita al Districte del Grup d'ERC-AM. Les seves funcions són les següents.

- Presidir les sessions de la Comissió, i moderar-les
- Ostentar la seva representació
- Proposar el calendari de les sessions
- Proposar ponències per a les sessions de treball

Comissió Permanent

Estarà presidida per la Presidència de la Comissió de Treball, amb la funció d'establir el funcionament de les seves sessions. En coordinarà el funcionament, i acordarà totes aquelles qüestions no previstes que puguin sorgir.

Són membres de la Comissió Permanent:

- Im. Sr. David Escudé, regidor del Districte
- Ima. Sra. Elisenda Alemany, regidora adscrita del Grup Mpal. d'ERC-AM
- un regidor o regidora de cada Grup Mpal. amb representació al Consell Municipal:
  - GM PSC-CP
  - GM BeC-E
  - GM ERC-AM
  - GM CS
  - GM JxCat
  - GM BxCanvi
  - GM PP
- La Secretaria Tècnica

Secretaria Tècnica

Integrada per la Gerència del Districte de Sant Martí i la persona tècnica de barri del Besòs i el Maresme, amb la coordinació de dues persones designades per la Presidència (una de cadascun dels seus equips) amb el suport tècnic necessari. Les seves funcions seran:

- Donar suport tècnic a la Presidència i a la Comissió Permanent
- Confeccionar l'ordre del dia de les sessions
- Preparar i coordinar l'organització de les sessions
- Aixecar les actes de les diferents reunions
- Resoldre yotes aquelles qüestions de caràcter tècnic no previstes i que puguin sorgir

Comissió de Treball

Estarà formada per un regidor o una regidora dels Grups Mpals. amb representació al Consell Municipal:

- GM PSC-CP
- GM BeC-E
- GM ERC-AM
- GM CS
- GM JxCat
- GM BxCarvi
- GM PP

I també per una persona representant de cadascuna de les entitats següents, totes plegades vinculades al barri per domiciliació o per àmbit territorial d'actuació.

- Entitats de veïnatge
  - Assoc. de Veïns i Veïnes El Besòs
  - Assoc. de Veïns i Veïnes Barri Maresme
  - Assoc. Zona Fòrum
- Entitats culturals i educatives
  - Colla gegantera del Besòs i la Maresma
  - Assoc. Martinet Solidari
  - Casa de Ceuta
- Entitats de lleure i juvenils
  - Assemblea Joves del Besòs
  - Esplai Sant Paulí de Nola
  - Assoc. Acció Brot
  - Assoc. d'Arts Escèniques per a Joves
- Entitats de dones
  - Assoc. de Dones Àmbar - Prim
  - Centre Cultural Besòs Mar
- Entitats de comerç de proximitat
  - Assoc. Comerciants Xavier Nogués
- Entitats religioses
  - Dahiratoul Moustahabina Filahi
  - Mesquita Abu Bakr Siddiq
  - Mesquita Jamea Masjad Ghulamane Mustapha Catalunya
  - Parròquia de Sant Pere Ermengol
  - Parròquia de Sant Paulí de Nola
- Cooperatives
  - Cooperativa Solidària Gregal
  - Cooperativa Besòs Verds
- Fundacions
  - Fundació Cepaim

- Casal dels Infants
- D'altres entitats que es considera adient per la seva importància:
  - Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
  - Barcelona Forum District

Durant el procés de treball es podrien incorporar d'altres entitats o institucions vinculades a l'objectiu, si s'escau.

Considerem que el més operatiu és el funcionament en sessions de treball de totes les persones membres de la Comissió que considerin adient assistir a cadascuna de les sessions que proposem. El calendari proposat és:

- Març: constitució de la Comissió, presentació de les seves persones membres i presentació de l'informe sobre el treball realitzat pel Districte.
- Desembre: conclusions i informe final.

Les temàtiques que abordarà la Comissió de Treball durant la seves sessions seran, com a mínim, les següents:

- Indicadors de salut del barri i estat de situació dels serveis públics en matèria de salut.
- Regeneració urbana del Besòs i el Maresme i la campanya d'inspeccions al 25% dels habitatges de l'àmbit del Besòs.
- Mediambient i mobilitat.
- Escola, cultura, esport i entitats.
- Reactivació econòmica, comerç, mercats, mercat exterior de dissabte, la renda familiar, reinserció sociolaboral.
- Convivència, prevenció i seguretat.
- El barri en el context de l'Agenda Besòs.
- Presentació i estudi dels resultats de les fases d'inspecció finalitzades.

Al final dels treballs d'aquesta Comissió, la seva Presidència haurà d'acordar la constitució i composició de la Comissió de Seguiment de l'acord "Compromís pel Besòs i el Maresme" i el seu calendari de funcionament, tal i com disposa el punt 5 de l'acord del Consell Municipal del 30 d'octubre de 2020.

**Ajuntament
de Barcelona**

Districte de Sant Martí
barcelona.cat/santmarti

CONSELL DE DISTRICTE DE SANT MARTÍ

**Convocatòria i acta de la
sessió plenària extraordinària
del 23 de novembre de 2020**

Ajuntament
de Barcelona

Per indicació de la Il·lma. Sra. Marilén Barceló Vereja, presidenta del Consell de Districte de Sant Martí, i a petició d'una quart dels membres del consell plenari d'acord amb el que disposa l'art. 33.1 del Reglament intern d'organització i funcionament del Districte, em plau convocar-vos a la sessió ordinària del Consell de Districte que tindrà lloc **dilluns 23 de novembre de 2020 a les 18.30h**, que se celebrarà de forma semipresencial mitjançant videoconferència, amb el següent,

ORDRE DEL DIA

Part informativa

INFORMAR de l'acord al que varen arribar tots els Grups Municipals al Consell Plenari de l'ajuntament de Barcelona del passat dia 30 d'octubre de 2020, referent a la Proposició Declaració de Grup del Grup Municipal d'ERC sobre el barri del Besòs-Maresme, que en el seu punt 6e insta a convocar un Plenari extraordinari del Districte de Sant Martí per tal d'informar de l'esmentat acord.

Sra. Marta da Pena Gómez
Secretària del Consell de Districte de Sant Martí
Barcelona, 13 de novembre de 2020

NOTA INFORMATIVA SOBRE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Per tal de garantir la participació ciutadana, totes aquelles persones que ho vulguin podran formular la seva intervenció mitjançant el web barcelona.cat/atencioenlinia, fins a les 18.30h del 22 de novembre de 2020, per tal de que pugui ser llegida durant la sessió.

En l'apartat d'òrgans de participació de les informacions i consultes de la web municipal, on hi haurà un d'específic per al Consell del Districte de Sant Martí que inclourà un formulari amb uns camps específics, continguts en els enllaços següents, a triar pels peticionaris, en llengua [catalana](#), [castellana](#) i [anglesa](#).

**Ajuntament
de Barcelona**

Districte de Sant Martí

Departament de Serveis Jurídics - Secretaria

Pl. Valentí Almirall, 1

08018 Barcelona

932 916 028

barcelona.cat/santmarti

ACTA DEL CONSELL PLENARI EXTRAORDINARI

Identificació de la sessió

Núm.: 1

Data: 23 de novembre de 2020

Caràcter: extraordinària

Horari: de 18.30 a 19.38 h

Lloc: Seu del Districte de Sant Martí. Semipresencial mitjançant videoconferència

Assistents

Presidenta del districte

Ima. Sra. Marilén Barceló Vereja (GMCs)

Regidor del districte

Im. Sr. David Escudé Rodríguez (GMDPSC-CP)

Regidors/es Adjunts/es

Ima. Sra. Elisenda Alamany i Gutiérrez (GMDERC-AM)

Im. Sra. Ferran Mascarell i Canalda (GMDJxCat)

Vicepresident del Districte

Francesc Carmona Pontaque (GMDBComú-E)

Consellers i conselleres

Eva Campos Paladio (GMDBComú-E)

Sílvia Casorrán Martos (GMDBComú-E)

Lorena Domínguez Liébana (GMDBComú-E)

Sandra Enrique Aguilar (GMDBComú-E)

Jordi Martín López (GMDBComú-E)

Lourdes Arrando i Bellés (GMDERC-AM)

Rosa M. Alemany i Verdú (GMDERC-AM)

Jordi Rallo i Casanovas (GMDERC-AM)

Joan C. Canela Casasampera (GMDERC-AM)

Núria Mateo Martínez (GMDERC-AM)

Inmaculada Bajo de la Fuente (GMDPSC-CP)

Xavier Bañón Fábregas (GMDPSC-CP)

Ajuntament de Barcelona

Sílvia López Serrano (GMDPSC-CP)
Javier Mesía Barroso (GMDPSC-CP)
Joan Pujol Gómez (GMDPSC-CP)
Fernando Alcalde Pérez (GMDCS)
M. Eugenia Angulo López (GMDCs)
Maria Arenillas i Picañol (GMDJxCat)
Fernando Gómez Carvajal (GMDJxCat)
Óscar Benítez Bernal (GMDBxCarvi)

Gerent del Districte

Josep Garcia i Puga

Secretària tecnicojurídica

Marta da Pena Gómez

Desenvolupament de la sessió

La presidenta del Districte de Sant Martí, la Ima. Sra. Marilén Barceló Vereja, obre la sessió.

En primer lloc, saluda els veïns que els segueixen en directe per internet, el regidor de Govern, els consellers presents a la sala, la secretària i també tots els companys que els segueixen telemàticament.

Comenta que tenen moltes peticions de veïns de poder participar en els plenaries. Recorda que s'hi pot participar a través de la plataforma Decidim, i vol deixar clar que tant el Govern municipal, com la presidència, com els diferents grups municipals que conformen el consistori, volen que els veïns puguin participar de manera telemàtica ja que presencialment no és possible a causa del virus. Explica que en totes les juntes de portaveus absolutament tots els grups que formen part del Districte de Sant Martí han sol·licitat a Secretaria i també a Casa Gran que la intervenció dels veïns pugui ser d'una manera més directa.

Informa que en aquest plenari aquesta participació serà a través de les demandes i preguntes presentades a la plataforma Decidim, i dona la paraula a la secretària del districte perquè aclareixi com està aquesta situació.

La secretària tecnicojurídica explica que, des del març del 2020, davant la impossibilitat de fer les sessions dels òrgans col·legiats de forma presencial, seguint les instruccions de la Secretaria General, i d'acord amb la modificació de la Llei de bases, es va acordar que les sessions dels òrgans de Govern se celebrarien a distància mitjançant mitjans electrònics vàlids. Subratlla que en aquestes sessions s'ha de garantir el caràcter públic amb la retransmissió en directe i la seguretat tecnològica, l'efectiva participació política dels seus membres i la validesa del debat i de les votacions dels acords.

Detalla que la presència a la sala és mínima i respecta l'aforament previst segons les indicacions sanitàries, i que en aquestes sessions està previst el suport tècnic i informàtic corresponent als consellers i conselleres i als regidors i regidores adscrits.

Pel que fa a la intervenció ciutadana, subratlla que l'actual mecanisme de presentació de les intervencions per escrit per tal que siguin llegides durant la sessió pública garanteix la participació de tothom que vulgui intervenir-hi i s'hi dona la màxima difusió. Informa que, actualment, des de la Secretaria General no hi ha directrius noves, i que, tot i que saben que s'hi treballa, no els consta que de moment s'hagi pogut habilitar cap plataforma que

garanteixi prou l'estabilitat de la connexió, el suport informàtic i tècnic necessari, ni la participació a distància de tothom que vulgui intervenir-hi respectant el principi d'igualtat exigible.

La presidenta, abans de passar al punt únic de l'ordre del dia, explica que la senyora Maria Arenillas i Picañol, portaveu del GMDJxCat, no podrà estar connectada tot el plenari perquè ja tenia un compromís.

PART INFORMATIVA

INFORMAR de l'acord al qual varen arribar tots els grups municipals al Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona del dia 30 d'octubre de 2020, referent a la Proposició Declaració de Grup, del Grup Municipal d'ERC, sobre el barri del Besòs i el Maresme, que en el seu punt 6è insta a convocar un plenari extraordinari del Districte de Sant Martí per tal d'informar de l'esmentat acord.

La presidenta llegeix en primer lloc les peticions formulades pels veïns a través de la plataforma Decidim. Puntualitza que les que es llegiran estan relacionades amb el punt de l'ordre del dia d'aquest plenari extraordinari, i que les altres peticions passaran directament a l'audiència pública.

- L'Associació de Comerciants Xavier Nogués manifesta que la implantació de zones d'aparcament de pagament al Besòs i el Maresme afegeix un nou problema, en aquest cas de mobilitat, sobre el petit comerç del barri, ja que, entre d'altres, pateix la desertització dels nuclis comercials preexistents fagocitats per les grans superfícies. Exposa que dins d'aquest sector hi ha un grup de comerciants que es veu doblement perjudicat per la mesura, ja que, a més de la càrrega econòmica que suposa per a tothom, no són residents de la zona.

Demana que s'estudiïn alternatives d'aparcament en condicions raonables per als comerciants residents i no residents a la ciutat. Subratlla que des de sempre han donat servei al veïnat i aporten la seva vitalitat a la cohesió del territori.

- La senyora Deborah Vergely Llull, en una intervenció en castellà, exposa que el 2018 la comunitat del seu edifici va sol·licitar a Habitatge informació per a la rehabilitació, seguint les indicacions del senyor José Miguel Coy. El 2019 van assumir, tal com se'ls exigia, el cost d'una inspecció tècnica d'edificis (ITE), que va determinar que no hi havia deficiències estructurals i calia instal·lar mesures cautelars als balcons. Apunta que la despesa va deixar la comunitat sense fons.

L'enfonsament d'un sostre va propiciar que al juliol es fes una diagnosi de l'edifici que en va determinar una afectació estructural i va donar positiu en l'anàlisi d'aluminosi de tots els habitatges. Subratlla que ara mateix la comunitat està en bancarrota després d'haver assumit el cost d'una ITE, i es queixa que resulta que no és una prova vàlida per al tipus de patologia estructural de què estan afectats. Indica que el tràmit d'accés a les ajudes té unes condicions que diversos residents no compleixen, i lamenta que no se'ls hagi facilitat cap mena d'ajuda en la gestió.

Pregunta si són conscients que la informació erràtica facilitada per Habitatge ha suposat una despesa per a la comunitat i un risc per a la integritat dels veïns, o de la ineficiència en tot plegat, i hi emfatitza que les condicions exigides els fan arribar a un punt mort i que no els ofereixen cap solució.

- La senyora Diana Escudero Alcaraz, en una intervenció en castellà, denuncia que van llegar la gravetat de la situació del seu edifici, d'on els Bombers els van haver de desallotjar

en ple confinament i que actualment té set habitatges apuntalats. Es queixa que l'IMU (Institut Municipal d'Urbanisme) ha incomplert el termini de lliurament de la diagnosi.

Fa tot un seguit de preguntes: continuaran sense oferir-los solucions? Què els fa pensar que si l'any 77 aquests habitatges estaven per enderrocar-los ara són rehabilitables? Creuen que es poden fiar del que determinin quan han acreditat dos cops que les deficiències estaven solucionades i ara mateix l'edifici té set pisos apuntalats? Consideren que tenen credibilitat davant dels veïns després d'haver acusat d'alarmista una companya quan l'informe de Bombers va confirmar el que deia i la situació actual acredita que no es va dir la veritat? Demanaran disculpes per haver difamat la companya? Demanaran disculpes per haver-los posat en risc i haver ignorat el seu problema? Què passarà si han de deixar el seu habitatge de cop i volta? Els indicaran un altre cop que s'adrecin a serveis socials? Passarà com amb l'edifici de la Salut de Badalona, on els veïns es van quedar amb deutes i sense habitatge? Continuaran negant-ho i mentint?

- La senyora Asunción García Muñoz, en una intervenció en castellà, exposa que és una propietària del número 11 del carrer Messina, comunitat que es rehabilitarà aviat.

Assegura que poden acreditar nombroses irregularitats per part de l'IMU en la gestió de la informació en els últims quatre anys, tot i que el camí burocràtic que han recorregut ja en fa deu que dura: les condicions han estat modificades i són complexes, les despeses s'han incrementat quaranta mil euros per demores i repeticions de tràmits, i que justament les demores per la mala gestió suposen sis mil euros més per actualitzar el projecte. També assenyala que en aquest mateix temps van deixar abandonada una comunitat veïna, la del número 7, que va iniciar tràmits i tenia un projecte en la mateixa data: com que tenen diversos pisos ocupats l'IMU els informa que ara els veïns no compleixen requisits per recaptar el total del cost, per la qual cosa no es rehabilitarà.

En el seu cas, assegura que, tot i ser l'única comunitat al corrent de pagaments, l'IMU encara no n'ha tret la licitació, quan s'hauria d'haver fet a l'octubre. Subratlla que, una vegada més, s'incompleix. Inquireix si poden considerar que una sola comunitat en tots aquests anys és un resultat acceptable, i pregunta si assumiran responsabilitats del seu fracàs o una vegada més en culparan els veïns.

- L'Associació de Veïns del Maresme adreça un escrit als membres del Consell del Districte de Sant Martí: «Amb aquest comunicat volem fer una crida a tots els grups polítics perquè junts apostin decididament per aquest pla integral denominat "Compromís Besòs-Maresme" i donar-hi continuïtat independentment del partit que governi.

»Esperem que no quedi només en paraules, que es convoqui de forma urgent la comissió de treball de la qual es parla en l'esmentat document i que es compti amb els veïns i veïnes. Dipositem la nostra confiança en el fet que a partir d'ara serà així, no com aquest cop, que abans de la convocatòria d'aquest consell cap responsable dels grups polítics aquí representats s'ha interessat per conèixer la nostra opinió respecte a aquest projecte, que demostra d'entrada despotisme.

»Els demanem que no ignorin els veïns i veïnes representats en diferents associacions i col·lectius, a les societats democràtiques no es pot basar l'organització social de la ciutat o del barri només en els partits polítics. Com a veïns tenim un paper important en l'articulació de polítiques socials i de convivència, també en evitar que no ens sentim ben representats, que es puguin produir *estallidos* socials que no porten enlloc.

»Esperem que aquesta comissió, i dins del període estipulat en l'acord al qual es va arribar al Ple de l'Ajuntament de Barcelona s'explicitin quines seran les actuacions a realitzar en un pla de treball rigorós en diferents àmbits. Per si de cas, en fem un petit recordatori:

»Urbanisme

- »– Rehabilitació d'habitatges. Cal acabar amb la vulnerabilitat residencial que pateix el barri, millorar l'estat de conservació dels edificis amb deficiències estructurals procedint a la seva rehabilitació o substitució. Fins a la data, els plans que s'han fet han fracassat perquè els requeriments que es facilitaven als veïns no s'ajusten a la realitat del barri ni escoltaven les aportacions del veïnatge.
- »– Dotar el barri d'espais verds: l'especulació urbanística tan arrelada a Barcelona l'ha convertit en una de les ciutats més densament poblades d'Europa. El nostre barri n'és un exemple: tenim més de 800 h/ha i necessitem espais d'expansió. Cal revisar el PGM dels espais i l'anomenat 22@. Els efectes del canvi climàtic i l'experiència viscuda per l'actual pandèmia ens han de fer pensar en un nou urbanisme i canviar el model de ciutat; aquí tenim una oportunitat: escolteu els ciutadans i no tant els interessos econòmics.

»Mobilitat

- »– Connectar els carrers que ens comuniquen amb la resta de Barcelona. Molts estan tancats per assentaments d'activitats privades que han ocupat aquests vials trencant la xarxa viària projectada en el Pla Cerdà.
- »– Connexions de transport públic amb els barris de més al nord de la ciutat sense haver de passar pel centre. No entenem que per arribar, per exemple, a la plaça Virrei Amat s'hagi de trigar més de cinquanta minuts.

»Seguretat

- »– Increment de vigilància policial per evitar la inseguretat que patim amb l'augment de la delinqüència a Barcelona i especialment al barri procedent de l'activitat del tràfic de drogues.
- »– Erradicar l'incivisme fruit de la tolerància i no aplicació de les normes de civisme. Es manifesten principalment en aspectes de neteja i actes festius de «botellón» a l'espai públic i a les macrofestes de l'espai del Fòrum.

»Equipaments

- »– Ampliació del CAP Besòs, un equipament que s'ha quedat petit en un barri amb forta demanda dels serveis de sanitat pública. Es fa necessària la millora dels seus accessos.
- »– Ampliació de les biblioteques de barri; aquest espai situat a la planta del centre cívic s'ha quedat petit i hi ha una forta demanda no només per part d'estudiants sinó també de persones adultes que busca un espai de formació.
- »– Antic cinema Pere IV, un altre exemple del fracàs de la política de paraules que no es transformen en fets.
- »– Residència per a gent gran, una demanda unànime al barri de la necessitat de tenir a prop un lloc on atendre les persones més grans que necessiten atenció especialitzada.
- »– Escola bressol, els espais familiars i d'altres recursos similars actuen com a sucedanis i no resolen la problemàtica de les joves famílies que han d'anar a treballar i no tenen on deixar els seus infants.

»Salut i medi ambient

- »– Trobar una solució als problemes de contaminació que genera la incineradora de residus urbans (Tersa), la planta de cogeneració (Endesa) i l'estació de depuració d'aigües residuals (EDAR).

»– Engegar campanyes de sensibilització relatives a la gestió dels residus per aconseguir un barri més net.

»– Creació d'una taula de seguiment per poder millorar les instal·lacions que ofereixen intercanvi de xeringues i atenció a les persones que tenen un problema de consum.

»Ocupació i formació

»– Impulsar polítiques actives d'ocupació i formació per a les persones que resideixen al barri tenint present el seu perfil formatiu i d'especialització, posant especial èmfasi a les persones joves i a les més grans de cinquanta anys.

»– Promoure relacions de col·laboració amb les empreses i institucions amb seu al Besòs i el Maresme per potenciar la creació de llocs de treball, detectar les necessitats de les empreses properes al barri.

»– Equipar el barri amb una escola d'adults per poder fer front a la gran demanda de formació de veïns i veïnes que es queden a l'atur i també dels que venen de fora buscant formació permanent. Que es puguin integrar dins el projecte educatiu integral i professionalitzada pel barri ja contemplat en un dels projectes motors del fracàs Pla de Barris.

»En conclusió, estem cansats de posar moltes expectatives als plans que es fan per al barri però acaben en no res, potser perquè no se'n fa el correcte seguiment o perquè quan se'n fa l'avaluació no se'n volen assumir els fracassos. L'enumeració que hem fet és un recull de necessitats i demandes que des de fa anys hem anat presentant al Districte de Sant Martí.

»Aquest és el repte i la pregunta que els formulem: seran capaços de passar de les paraules als fets i fer que el Besòs i el Maresme esdevingui un espai ple d'oportunitats i de futur i deixi de ser el lloc dels mals endreços de la ciutat de Barcelona?»

- El senyor Antonio Peña Gómez, en una intervenció en castellà, exposa que sembla que al barri del Besòs hagi desaparegut la pandèmia. Denuncia que, després d'incansables trucades i queixes per escrit, la Guàrdia Urbana continua sense actuar al barri i sempre amb el mateix argument que no disposen de patrulles. En posa com a exemple les contínues trucades dels veïns del carrer Alfons el Magnànim, on manifesta que cada dia s'incomplixen les mesures anticovid com beure alcohol a la via pública, no respectar les distàncies de seguretat, música alta amb dispositius mòbils que molesta el veïnat i altres il·lícits.

Farts de fer queixes i no arribar a re, demana que el responsable de la seguretat a la zona en doni explicacions.

Exposa que fa més d'un mes i mig van cremar uns contenidors davant dels números 13-15 del carrer d'Alfons el Magnànim i encara no els han respost, i que això que repercuteix en la recollida pneumàtica situada als números 8 i 10 del mateix carrer, que s'omplen i se saturen. Es queixa que, pagant més pels residus, reben un pitjor servei i tenen els carrers més bruts.

- La senyora Mercedes Rus, en representació de Per un Barri Digne, exposa que fa anys que pateixen ocupacions per màfies que no respecten les mínimes normes de convivència, que fins i tot fan servir algun d'aquests habitatges per a plantacions. A més, denuncia que provoquen una despesa desmesurada en la comunitat o a algun veí, perquè els punxen la llum i l'aigua.

Assenyala que no paguen despeses de comunitat ni derrames, i si la comunitat demana una subvenció no la hi concedeixen perquè aquests pisos no estan al corrent dels pagaments. Es queixa que aquests ocupes passin per davant de moltíssimes persones que

esperen un habitatge social fent les coses bé, i demana que es deixi de premiar qui no segueix les normes.

Pregunta si dotaran els cossos de policia amb els recursos pertinents per perseguir aquestes màfies i fer complir la llei ratificada pel Constitucional en aquesta matèria, i si exigiran als cossos policials que, quan s'avisí d'una ocupació, compleixin la llei vigent i evitin que es dugui a terme l'ocupació.

La presidenta dona les gràcies als veïns que els han fet arribar les seves peticions.

Abans de donar la paraula als grups municipals, recorda que disposen de vuit minuts. Informa que el Govern es repartirà el temps entre dues conselleres i el regidor del districte.

El senyor Óscar Benítez Bernal, portaveu del GMDBxCanvi, manifesta que li sap molt greu el patiment de veïns i veïnes. Recorda que des de l'inici del mandat el seu grup ja va dir que això seria un focus del problema a la llarga, i lamenta que ja es palpi a curt termini.

Anuncia que al consell de districte d'aquest mes portaran un tema d'ocupació com a proposta, a més d'un prec per generar feina dins del mateix districte i dins del mateix barri.

Subratlla que els problemes del barri són molt antics, no són nous, i no sap per què a aquests veïns i veïnes se'ls ha deixat una mica de la mà de Déu. Diu que dona suport a les reclamacions de les associacions de veïns en tots els àmbits: neteja, seguretat, temes mediambientals, escoles bressols o salut. Insisteix que cal que tothom es posi d'acord, ja que no va ni d'esquerres ni de dretes, ni independentistes ni de constitucionalistes, sinó que va de la salut mental i física de les persones.

Considera que el pla parcial que va presentar el regidor fa pocs dies està força bé, i que com a representants polítics tenen l'obligació de fer que es compleixi, ja sigui amb auditories o amb comissions. Aprofita per dir que té un punt de vista negatiu respecte a les comissions, i demana que, si no són efectives, es faci alguna altra cosa per evitar que el mes vinent la gent del barri torni a dir que el problema no se soluciona.

Proposa que representats polítics i veïns facin una llista de les prioritats principals i exigeixin que les compleixi al Govern que hi hagi, perquè apunta que això no s'arregla en un sol mandat. Adverteix que no és tan senzill: cal arribar a acords i discutir-los, però està convençut que al final s'hi trobaran solucions, i en aquest sentit posa l'accent en les queixes dels veïns sobre les traves administratives i burocràtiques.

Conclou que sempre es dona voltes al mateix: hi ha un barri de Barcelona que sembla el cul-de-sac de la societat i reclama que tothom s'assegui per trobar-hi la solució.

La senyora M. Eugenia Angulo López, portaveu del GMDCs, manifesta que els problemes del barri del Besòs i el Maresme no reben solucions per part del govern municipal. Exposa que al districte hi ha barris que fa dècades que estan oblidats per les administracions públiques, i que tant el Besòs i el Maresme com la Verneda i la Pau necessiten inversions urgents.

Subratlla que els veïns i veïnes contínuament reivindiquen les necessitats del barri sobre inseguretat, incivisme, ocupació il·legal per part de grups conflictius, aluminosi, falta de manteniment dels carrers, neteja, i que totes aquestes reivindicacions no són d'ara, sinó de fa molts anys: els veïns necessiten solucions per al seu dia a dia, necessiten mesures a curt, mitjà i llarg termini, i necessiten que s'implementin mesures per cada tema.

Es queixa que, si d'una banda moltes d'aquestes mesures ja estan sobre la taula, no són noves i la majoria són urgents, de l'altra, quan el seu grup les presenta al districte, tant Esquerra Republicana com Barcelona en Comú sempre hi voten en contra.

Adverteix que no es pot revertir la situació d'un barri si no hi ha seguretat, si hi campa l'incivisme, si cada vegada hi ha més aturats de llarga durada. Reclama que s'inverteixi més

en lloguer social, en lluita contra l'atur juvenil, en habitatge de protecció oficial, en integració, en polítiques socials de lluita contra la droga i l'exclusió, en mitjans policials per erradicar la màfia que es lucra amb l'ocupació, en polítiques de diversificació econòmica. Considera que aquestes mesures, conjugades amb les lleis actuals, són adequades i eficaces per solucionar gran part del problema.

Assenyala que gran part dels problemes que es troben els propietaris de pisos que necessiten rehabilitacions es deuen als pisos ocupats, i subratlla que han de ser una prioritat a curt termini, ja que els edificis amb aluminosi són un perill.

Apunta que el seu grup ha presentat propostes pensades i elaborades d'acord amb les necessitats de cada barri, com la Verneda i la Pau i el Besòs i el Maresme des de l'any 2015, i ho contrasta amb el fet que algunes ara estiguin incloses en el pla. Tot seguit repassa les propostes fetes i què hi va votar el Govern:

- Novembre del 2015: treballar activament per fer complir les resolucions que acordin desallotjar habitatges i edificis ocupats, especialment en aquells casos que originin problemes per a la convivència i la salubritat; el Govern hi va votar en contra. També van demanar un pla exhaustiu per ajudar persones drogodependents, i el Govern s'hi va abstenir.
- Setembre del 2017: van demanar que el Govern municipal fes un informe en un termini de tres mesos sobre els habitatges i equipaments de titularitat municipal ocupats al districte, un compromís que donés una solució per a famílies vulnerables i, en el cas de ser una ocupació il·legal de grups o col·lectius organitzats, que des del districte s'iniciessin els tràmits per al desallotjament. Hi van votar en contra.
- Setembre del 2018: insten el Govern a convocar de manera immediata la taula de seguretat. ERC s'hi va abstenir i el Govern hi va votar en contra.
- Novembre del 2018: crear una taula de treball específica per a l'aluminosi que fos efectiva i resolutòria amb tots els afectats i entitats del Besòs i el Maresme. Una altra abstenció.
- Febrer del 2019: renovar la gestió municipal del districte, que després de quatre anys de legislatura volien reprovar. El Govern hi va votar en contra, i considera significativa l'abstenció d'alguns grups.
- Setembre del 2019: pla urgent d'actuació en l'ocupació il·legal als barris de la Verneda i la Pau i al Besòs i el Maresme, i pla d'actuació urgent en prevenció, detecció i intervenció davant el consum de drogues. Abstenció.
- Setembre del 2020: elaborar un pla d'actuació contra l'ocupació il·legal d'habitatges establint un protocol d'actuació, posar en marxa mesures necessàries per a la seguretat i la convivència veïnal, i que l'elaboració del pla es dotés amb una partida econòmica procedent del fons de contingència. Cap grup hi va votar a favor.

El senyor Fernando Gómez Carvajal, portaveu adjunt del GMDJxCat, entén Sant Martí com el districte de les oportunitats, i que el Besòs i el Maresme ho exemplifica en especial. Indica, però, que, per poder treure profit d'aquestes oportunitats, primer cal un suport públic per fer front als reptes pendents. Considera indispensable una transformació urbanística que rehabiliti els edificis, millori la via pública i hi ubiqui espais culturals i de serveis que facin atractiu el barri per atreure inversions econòmiques generadores d'ocupació de qualitat.

Tot seguit, repassa algunes de les proposicions i precs que el seu grup ha dut al consell plenari:

- Octubre del 2019: complir amb els compromisos adquirits amb la resolució dels problemes mediambientals del Fòrum.
- Desembre del 2019: elaborar un pla per donar ús als locals buits i que cedir-los per a habitatges, emprenedoria o projectes socials.

- Març del 2020: augmentar recursos econòmics per rehabilitar els edificis amb aluminosi i a la vegada reprendre el pla de comerç de proximitat i atraure inversions de ciutat per dinamitzar el barri.
- Juliol del 2020: accelerar inversions públiques clau en el desenvolupament del barri, com el nou equipament del cinema Pere IV.

Sobre el Compromís pel Besòs i el Maresme, hi van donar suport atès que recull tot el que van demanar, i de fet se sorprèn que inclogui un pla de seguretat perquè quan el seu grup municipal el va demanar se'ls va titllar d'alarmistes i se'ls criticava que estigmatitzaven més el barri.

Destaca que el Pla de barris presentat el mandat passat contenia un pressupost propi de 14,4 milions d'euros, però que en aquest encara no se n'ha parlat. Volen saber si el Govern o els partits que presenten aquesta iniciativa han calculat el cost d'aquest pla i, si és així, si ja tenen compromesos els diners. També pregunten com lliga aquest compromís amb el programa de regeneració urbana que volia presentar el Govern aquest estiu, ja que també allà hi havia moltes iniciatives respecte al Besòs i el Maresme.

Demana concretament quants milions d'euros del Compromís per al Besòs i el Maresme quants es destinaran a projectes inacabats del Pla de barris, quants per al programa de regeneració que volia presentar el Govern al juliol, i quants milions d'euros realment seran per a noves polítiques públiques sorgides de la comissió de treball que queda recollida en aquesta iniciativa de Compromís per al Besòs Maresme.

La senyora Lourdes Arrando i Bellés, portaveu del GMDERC, celebra que avui sigui un dia important per al districte i especialment per al barri del Besòs i el Maresme. Confessa que sent el neguit dels dies especials i també una gran responsabilitat, perquè subratlla que això no va de partits polítics, sinó de persones, dels veïns i de les veïnes del Besòs i el Maresme i el seu futur. Considera, a més, que segurament es posen les bases per a un nou model de ciutat, feta de baix cap a dalt, on tots els territoris tenen el seu rol i la seva importància

D'altra banda, troba que avui també es torna a posar en evidència el poc marge de decisió que tenen als districtes: poden opinar però pràcticament no tenen poder de decisió en temes grans. Espera, però, que també sigui l'inici d'un procés de descentralització més ferm, que apel·li a fer la política de la manera més propera a les persones.

Per centrar el tema i, sobretot, tenir clar de què es parla parlant avui, repassa els sis punts de la proposició aprovada per unanimitat en el Plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona del 30 d'octubre: la creació immediata d'una comissió de treball, integrada per actors socials de la zona, experts i grups polítics, que tingui com a objectiu elaborar, en el termini màxim d'un any, un compromís per al Besòs i el Maresme; que el Compromís per al Besòs i el Maresme inclogui actuacions urbanístiques, socials, de salut, mediambientals, de mobilitat i de seguretat per a un període de quinze anys que puguin ser englobades en una estratègia futura per a tot l'eix Besòs; que aquest grup de treball tingui com a punt de partida la feina duta a terme al Districte de Sant Martí; dotar el Compromís del Besòs i el Maresme amb els recursos econòmics necessaris, siguin propis o aliens d'altres administracions; constituir una comissió de seguiment al districte formada pels actors que es reuneixi dos cops l'any i que informi en aquest consell plenari; i, sisè i últim, convocar un consell plenari extraordinari al Districte de Sant Martí per informar d'aquest acord.

Entén que amb el consell plenari extraordinari d'avui es dona compliment al punt número 6, i recorda que en la proposta es van incloure dues esmenes del mateix regidor Escudé, que el seu grup agraeix.

Suposa que el punt central d'aquest consell plenari extraordinari serà instar Casa Gran a convocar la comissió de treball tan aviat com sigui possible per començar a construir l'acord

i el consens amb tothom i així donar compliment al primer punt. Agraïx la rapidesa amb què s'ha convocat aquest consell plenari i tota la documentació facilitada.

Posa l'accent en el fet que avui, per sobre de tot, es posen les bases perquè conflueixin la feina iniciada pel Govern del Districte de Sant Martí i els anhels dels veïns i veïnes del barri del Besòs i el Maresme. Desitja que avui tothom es conjuri per treballar plegats i arribar a un consens per fer possible una transformació que el barri necessita i reclama des de fa tants anys.

La senyora Sílvia López Serrano, portaveu del GMDPSC-CP, expressa que es va sentir perplexa quan van veure que es portava a Casa Gran una proposició transaccionada per aquest Govern respecte al barri Besòs i el Maresme, de manera que es deixava mut el districte i menyspreava la convocatòria d'un plenari extraordinari que es volia fer el juliol del 2020 per presentar precisament el Programa de regeneració urbana i social al barri del Besòs i el Maresme, on es tractaven temes tan principals com habitatge, regeneració urbana, seguretat, convivència, medi ambient, comerç, educació, cultura, salut o esports, acompanyats d'un informe sobre l'estat i la situació de les actuacions fetes els darrers quatre anys arran del Pla de barris, establint un calendari d'actuacions, un informe de seguiment i un quadre del pressupost assignat.

Recorda que el regidor del Districte de Sant Martí va parlar d'aquesta mesura de Govern el març del 2020. Assenyala que alguns s'omplen la boca amb barris i territoris i després els deixen sense paraula, ja que, tot i que fa més patxoca parlar-ne en termes de ciutat, on s'han de tractar els temes del districte és al Consell Plenari de Districte.

Lamenta que la iniciativa que es va presentar digui que de bones intencions es passa a programar actuacions reals, que Barcelona es fa càrrec dels seus barris o que tot just es comença a treballar. Afirma que res més lluny de la realitat: el Besòs i el Maresme sempre ha estat Barcelona, n'ha format part i se n'ha tingut cura, i insinua que potser alguns l'hagin descobert ara.

Es queixa que parlant d'aquestes «bones intencions» es qüestioni la feina feta durant anys, i els agradaria veure la cara de tothom que ha treballat i lluitat tota la vida per millorar el barri Besòs i el Maresme. Reclama, justament, que no caigui en l'oblit la tasca de tots els presidents passats i presents de les associacions de veïns, alcaldes, regidors, consellers, conselleres i tècnics i tècniques de Sant Martí.

Per tant, afirma que ara no comença res, sinó que continua, i en posa alguns exemples:

- 1990: urbanització de la rambla Prim.
- 1990-1995: detecció de l'aluminosi, una patologia fins llavors desconeguda.
- 1995: a través d'un programa de remodelacions s'analitzen habitatges afectats i es resol que cal substituir-ne quatre-cents a través d'un pla de rehabilitació via el Patronat Municipal de l'Habitatge, que suposa la construcció de 429 habitatges nous.
- 1995-2008: es porta a terme la rehabilitació en tres etapes.
- 2008: el barri es beneficia de la Llei de barris aprovada per la Generalitat, en aquell moment formada pel tripartit, que suposa 14 milions d'euros en projectes com el soterrament de línies elèctriques, la rehabilitació d'elements comuns dels edificis, la reforma integral del Casal de Gent Gran Joan Maragall, el casal de barri, la campanya d'instal·lació d'ascensors als edificis.
- 2009: s'engega el pla de millora i regulació de la instal·lació d'ascensors.
- 2016-2020: Pla de barris, un instrument pensat per reduir desigualtats. Va tancar el període amb una despesa de més de 14 milions d'euros, executant projectes com la reforma del mercat del Besòs, la sala d'actes de l'institut Besòs, de l'Institut Rambla Prim, o les ITE de quinze edificis i la rehabilitació de tres.

Insisteix que potser «ara comença», però tenint en compte que des de ja fa anys estan en marxa projectes com el programa Salut als barris, l'escola de salut de gent gran, l'Impuls Jove i campanyes d'alimentació de 0 a 3 anys. També tenint present els projectes educatius que es duen a terme als centres escolars per afrontar, entre altres problemes, les desigualtats al barri, o els cicles i les jornades culturals al Centre Cívic Besòs, amb mostres i programació regular, sense oblidar les activitats del casal de barri o el casal de gent gran. Afirma que el Servei de Prevenció i Convivència ha suposat una intervenció en l'espai públic i ha donat suport a comunitats de veïns, traslladant línies com anàlisis del territori, accions comunitàries i la gestió de conflictes i la promoció de la convivència. També insta a no oblidar les campanyes de la Guàrdia Urbana, també juntament amb els Mossos d'Esquadra, i destaca que el febrer del 2021 es posarà en marxa la nova unitat territorial nocturna amb la finalitat de millorar encara més la resposta de la ciutadania. Esmenta també els plans ocupacionals que ja fa anys que es porten a terme al barri, i les accions encaminades a reforçar el comerç de proximitat.

Afirma que més enllà de «bones intencions» ja són molts anys de feina, duta a terme en bona part per la dedicació dels tècnics i tècniques del districte. Reivindica que fa mesos que el Govern treballa en mesures i projectes a implantar en aquest mandat, una feina fosca que no es veu a simple vista però que existeix i que és necessària, com per exemple la posada en marxa de les inspeccions d'habitatge dins del Pla de regeneració urbana, amb més de mil inspeccions que permetran conèixer l'estat actual de les edificacions per tal d'adoptar les mesures que corresponguin, que representa un canvi de paradigma amb un abordatge a llarg termini, i alhora es faran les obres d'algunes comunitats, per la qual cosa insisteix que no són paraules, sinó fets. En aquest sentit, també destaca la construcció de nous equipaments que el barri necessita, com també les línies de treball que es veuran reflectides al PAD que el Govern presentarà al proper Consell Plenari del Districte de Sant Martí.

Dit això, reitera que avui i aquí no comença res, sinó que segueix una línia de treball, d'esforç i de dedicació per tirar endavant les millores que el barri necessita.

Allarga la mà a tothom que vulguin col·laborar per treballar plegats i aconseguir els objectius. Demanen posar fil a l'agulla i crear la comissió que s'havia acordat, i insta a aprovar-la amb consens i el vistiplau d'aquest plenari.

Insisteix que les qüestions del territori es debaten i s'acorden al territori: el Govern del Districte és qui en marca els temps, deixant de banda la pressió externa, evitant pals a la roda. No acceptaran que s'intenti excloure dels acords i compromisos les entitats o els veïns que ja fa molt temps que lluiten pel seu barri. Diu que sempre dialogaran i escoltaran a tothom, com ja ho han fet i continuen fent: amb els veïns i veïnes i amb les entitats, sense distincions.

Manifesta que aquest Govern fa temps que té un compromís amb els veïns i veïnes del barri el Besòs i el Maresme, i, per tant, aplaudeixen que Esquerra i la resta de grups se sumin a aquest acord i facin aportacions al projecte.

Per acabar, explicita que ara no és temps ni és moment d'oportunitats: és el moment de fer política, de poder arribar a acords. Demana que el grup proposant plantegi als seus companys que són a l'altra banda de Sant Jaume quines són les mancances d'aquest barri en qüestions d'habitatge, educació, seguretat i salut, i la inversió que es mereix i necessita.

Subratlla que també es necessita la implicació de veïns i veïnes, i que és el moment de caminar tots junts.

La senyora Eva Campos Paladio, portaveu del Govern, afirma que des que el món és món tothom sap que no hi ha res que s'executi ni es treballi en cap institució si no és a petició d'Esquerra. Reconeix la seva habilitat per demanar tot tipus d'actuacions quan ja tenen la certesa que estan en marxa, com és el cas d'avui.

Explica que al juliol tenien preparada la mesura de Govern i, a petició del seu grup, van posposar la presentació, ja que van adduir que estàvem en temps de covid-19, tot i que mentrestant el Govern va començar a executar-la. Continua relatant que durant l'espera es van trobar que Esquerra va portar pràcticament la mateixa mesura al Plenari de Casa Gran en forma de proposició. Diu que poden presentar el que vulguin i on vulguin, però troba curiós que vagin amb el discurs d'anar cap a la major sobirania i capacitat de decisió dels districtes i que no ho acompanyin amb fets.

Manifesta que aparcaran la decepció respecte a aquestes incoherències i allargaran la mà per tal de treballar de manera conjunta, tal com es va aprovar, i esperen amb ansietat les seves propostes, ja que el barri s'ho mereix.

Afirma que des de Barcelona en Comú sempre han estat constructius i ho continuaran sent: quan van arribar al Govern van posar el focus de la seva política en les desigualtats i els desequilibris, i van crear el Pla de barris per tenir recursos extraordinaris per arribar a aquest objectiu desplegant diverses mesures.

Subratlla que, com tothom sap, res comença aquí. Recrimina que potser el Grup Municipal d'Esquerra Republicana sí que és el primer cop que mira cap al Besòs, i diu que li sap greu trencar-los la il·lusió, però que res comença per la seva petició, i que la mostra és que el que ja està fet –i indica que tenen el document del balanç del mandat anterior– és ara la mesura ambiciosa que tenen a les mans.

Relata que Barcelona en Comú va impulsar des del primer dia diverses accions i mesures per resoldre els temes d'aluminosi després de no haver-s'hi fet res durant anys, o que va fer realitat diversos projectes, no només en urbanisme i habitatge, amb la construcció d'habitatges de lloguer social, assequible i dotacionals, sinó que també han treballat en educació, pal de paller d'una societat rica; en desenvolupament econòmic, en suport al comerç de proximitat, cultura, salut, medi ambient, memòria històrica i tantes altres coses que indica que poden comprovar rellegant el document del balanç. Afirma que continuen en la mateixa línia.

Apunta que el que demanen ja ho va presentar el juliol del 2020 la tinent d'alcaldia Janet Sanz, juntament amb el regidor del districte, que també està sobradament documentat.

Destaca que el conveni de les comunitats a rehabilitar és l'element que activa les fases següents de gestió i execució posterior d'obres. Recorda que aquest consens no va ser possible ni amb l'acompanyament en el programa de finques d'alta complexitat, encara que a altres barris va anar molt bé. Explica que tan bon punt es va tenir l'eina que donava el Decret llei 17/2019 per poder actuar de manera més directa a les comunitats, no van perdre el temps i van començar a treballar per donar resposta a les necessitats: aquesta eina, en mans d'Ecologia Urbana, permet ser molt més ambiciosos i no pensar només en la rehabilitació, sinó en termes d'estalvi energètic i confort, i, per tant, en la línia de l'emergència climàtica, que crearà nous llocs de treball.

Informa que des del 15 d'octubre ja s'ha licitat la feina d'inspecció dels edificis i també els expedients precautelars per actuar de manera immediata en cas necessari. Subratlla que això són quinze dies abans que Esquerra ho demanés a Casa Gran.

Continua destacant que, a banda de fer realitat d'una vegada per totes la rehabilitació, estudiaran la possibilitat d'oportunitats de creixement, i exploraran espais on podria aparèixer un tros de ciutat totalment nou. Explica que una part important serà fer el planejament urbanístic nou. Detalla que, a més, la mesura aborda l'emergència climàtica i la transició ecològica, amb control de sediments de TERSA, MetroFang, EDAR, pacificacions i carrils bici. Preserven la seguretat i la convivència amb acompanyament, detecció, ajuts als grups més vulnerables, servei de prevenció, de mediació, policia de barri i increment de cossos de seguretat.

Remarquen la importància del sistema públic de salut. Com ja van recordar al Plenari de Casa Gran, els esperen per fer realitat l'ampliació del CAP; d'altra banda, també milloren l'accessibilitat de l'entorn d'aquest CAP. Destaca el programa Salut als barris; el fet de potenciar també el sociosanitari del Fòrum, que van rescatar de mans privades, i l'atenció a les toxicomanies.

Subratlla la generació de valors també en educació, amb projectes d'acompanyament escolar que garanteixen un sistema igualitari en oportunitats, l'acompanyament i tutoria per arribar a la universitat, escoles enriquides, reforç dels equips docents amb nous perfils professionals, inversions en millores a escoles i instituts, Patis Oberts, esport, teixit associatiu, el projecte Protegim les escoles, i programacions culturals regulars.

Destaca també nous equipaments al barri, com la nova escola bressol.

I en economia i comerç de proximitat, detalla que hi ha programes de suport, Casa d'Oficis, Treball als barris, Pla de barris amb el Tuc-Tuc i el pla de xoc per revitalitzar el comerç. També treballen amb l'economia solidària i social, com és el cas de la Cooperativa Gregal, i posa l'accent que en tot hi ha una mirada de gènere, tan bàsica i tan necessària.

La presidenta obre el segon torn de paraules.

El senyor Óscar Benítez Bernal, portaveu del GMDBxCanvi, diu que escoltant els seus companys i companyes ha rejuenit, perquè li ha recordat aquells temps en què jugava a l'oca: s'avança per les caselles, s'adquireixen compromisos i no se sap per què arriba un moment que tornes a la casella de sortida.

Pregunta si és tan difícil adquirir compromisos de Govern, tant de districte com de Casa Gran, i el finançament corresponent, i subratlla que tant és si és el segon any de mandat, el tercer o s'està a la porta d'unes noves eleccions. Demana que tot el que s'ha signat, tots els compromisos adquirits, es respectin per a l'any següent, sigui quin sigui el Govern, o fins i tot si és el mateix color de Govern però els regidors han canviat.

Diu que després d'escoltar les companyes, que tenen una visió més holística de tots els processos, se'n sorprèn. Es mostra molt d'acord amb elles i amb ell: cal fer un esforç, i és conscient que estan en política i que els paguen per això, però que cal anar més enllà de fer el paperot.

Retreu que la comissió sigui cada sis mesos perquè ho considera improductiu, i demana si no pot tenir més periodicitat. Pregunta qui ho ha plantejat, això dels sis mesos.

Dit això, insta a buscar la manera de trobar-se tothom i buscar-hi solucions, a parlar amb la gent, a reunir-s'hi, si fa falta, a la seu de casa seva. Té la sensació que es dona voltes al mateix, esperant que passin quatre anys més, arribi un altre govern o un altre regidor, i aleshores es torna a començar el procés.

La senyora M. Eugenia Angulo López, portaveu del GMDCs, diu que en aquest segon torn vol deixar clar que en l'últim plenari, quan es va presentar la seva proposta contra l'ocupació i mesures efectives i ràpides, el Grup d'Esquerra Republicana va afirmar que la usurpació de l'habitatge no és un delicte com l'ocupació. Aclareix que la usurpació és un delicte punible que recull l'article 245 del Codi penal, que és el mateix article que recull el delicte de l'ocupació.

Dit això, admet que van votar a favor de la proposta. Diu que ells no són partidistes: sigui del grup que sigui, el seu vot és favorable si creuen que és bo per al barri, per al districte o per a Barcelona. Puntualitza, però, que a aquest acord de Casa Gran s'hi ha de donar compliment.

(Per motius tècnics, no ha quedat enregistrada part de la intervenció del grup municipal de Cs)

Reclama que es determini amb criteris tècnics quins edificis requereixen substitució, i condicions justes, que els ofereixin una alternativa residencial. També demana complimentar i perfeccionar amb urgència alguns dels programes fets encarats a disminuir la bretxa social.

Afirma que tot passa també per una solució urgent al problema de l'ocupació, i creu que tothom hi està d'acord. Diu que no es pot mirar cap a una altra banda: l'ocupació ja genera serioses dificultats de convivència i deteriorament en les comunitats. Recorda que el 2015 van morir dos nens al Besòs a causa d'un incendi per una llum punxada.

Insisteix que Ciutadans vota les propostes sense partidismes, i que allarguen la mà, com han fet des del principi, al marge de qui la presenti. Insta a oblidar-se de raonaments simplistes i del populisme punitiu i a treballar tots plegats pensant en les pròximes generacions i no en les pròximes eleccions.

El senyor Fernando Gómez Carvajal, portaveu adjunt del GMDJxCat, diu que el seu grup, com a oposició constructiva, han donat i donaran suport a qualsevol iniciativa que suposi una oportunitat de millora per al Besòs i el Maresme, vingui des del Govern o vingui des de l'oposició.

Es mostra sorprès per la quantitat de retrets que ha disparat el Govern després que a Sant Jaume pactessin amb els proposants la iniciativa que avui debaten. No entenen per què allà es va arribar a fer aquesta foto i després, quan s'aterra la iniciativa al districte, s'ha dedicat a les ganivetades discursives.

Com que el Govern diu que són mesures que ja es preveuen en el projecte que estan executant, torna a preguntar si la comissió de treball que inclou aquesta iniciativa servirà d'alguna cosa o no, i si la participació veïnal serà efectiva per aportar idees noves o únicament serà per fer seguiment del que ja es fa. Exposa que no volen marejar els veïns i veïnes que ja van sortir prou cansats d'un procés participatiu del Pla de barris teledirigit pel Govern i que va acabar només incloent les propostes que ja havien presentat d'inici des dels grups que en formen part.

Per tant, després d'haver sentit els discursos d'avui, tornen a preguntar quin és el compromís real que té el Govern amb aquesta iniciativa, perquè, si diuen que ja s'està fent i que ara la resta de partits el que han de fer és donar les gràcies per tot el que s'ha fet i callar, aleshores no s'entén el discurs ni la posició de vot que van fer a Sant Jaume.

Insisteix a preguntar quants milions d'euros nous, extraordinaris, pensa comprometre el Govern per complir amb aquest Compromís per al Besòs i el Maresme, que recorda que és un pla de quinze anys.

La senyora Lourdes Arrando i Bellés, portaveu del GMDERC, comença dient que «això no va de vostès o nosaltres», com ja ha esmentat en el primer torn d'intervenció, però que el Govern s'ha entestat a anar per aquest camí.

Manifesta que el seu grup no ha vingut aquí a fer retrets al govern, i pensen que ara no és el moment de fer retrets, sinó de fer feina conjunta. Recrimina que hagin volgut ofegar-los amb dades. Aprofiten per agrair als tècnics del Districte la feina feta, i pensen que el que cal, partint d'aquestes dades i de les que puguin venir, és arribar a compromisos escoltant el que vol el veïnat i el que els fa falta. Respecte a les dades, en troben a faltar de seguiment, i apunta que el que no han dit és què no s'ha dut a terme i està pendent.

Apunta que també podrien debatre la mesura del Govern, però que no hi entraran perquè els sembla evident que parlen de coses diferents: l'acord parla de mirada llarga i el seu document acaba el 2023. Exposa que ara mateix tenim una eina i temps per arribar a acords i definir actuacions.

Relata que fa anys va assistir a una conferència sobre el Pla metropolità de Barcelona, on un ponent danès va dir: «Barcelona és reconeguda al món pels seus plans i estudis de gran

qualitat, però malauradament també és reconeguda per no dur-los a terme.» Subratlla que aquest és el problema que hi ha ara mateix sobre la taula: s'ha fet una feina ingent de diagnosi però els governs no han estat capaços de generar un veritable canvi en aquest barri.

Afirma que malauradament fins ara el Besòs i el Maresme ha funcionat com a límit, com si el que passés entre el carrer Josep Pla i el carrer Sant Ramon de Penyafort no tingués a veure amb el que és i vol ser Barcelona. Assenyala, però, que no només és culpa del Govern actual de la ciutat i que tothom, des de les seves responsabilitats, hi pot fer autocrítica. Apunta que per a les administracions han estat una mica al pati del darrere i que això ha de canviar: aquest límit ha de convertir-se en un llindar, una oportunitat no només per al barri sinó per a la ciutat i també per a la metròpoli.

Posa l'accent en el fet que les actuacions han de venir del diàleg i els acords de la comissió, i que les propostes del seu grup no pretenien ser definitives, sinó que han de passar per una validació de la comissió. Subratlla que la participació del barri és clau i una característica importantíssima d'aquest acord.

També consideren que serà necessari fer un esforç per dotar aquesta comissió de la màxima transparència, i que la transparència obliga a ser rigorosos. Assenyala que tothom és conscient que cal reequilibrar la ciutat cap al nord-est i això farà que Barcelona esdevingui una ciutat més equitativa. El seu grup veu en el barri del Besòs i el Maresme una oportunitat i molta potencialitat, tant per la seva situació entre trames urbanes i productives com per la seva connectivitat natural amb el mar i la seva proximitat al riu.

Troba evident que hi ha feina feta però també molta feina a fer i que caldrà moltíssima inversió. Considera que és un projecte de ciutat i es pregunta si realment el Govern creu que no és un projecte de ciutat. Són conscients que la ciutat no ho ha de fer tot ni ho pot fer tota sola, que hi ha molts actors, moltes institucions i portes on trucar, i diu que si s'ha d'anar a trucar portes ells els acompanyaran.

Creu que aquesta comissió obre una finestra d'oportunitat per a la transformació i que aquest compromís hauria d'esdevenir la palanca de canvi que necessita tot l'eix Besòs: es tracta de posar les persones al centre de la política, les persones com a participants de la transformació i les persones com a principals beneficiats del futur d'aquest territori. Subratlla que el barri del Besòs i el Maresme té una llarga tradició de lluita veïnal i que es pot dir que gairebé tot el que tenen ho han lluitat. Aprofiten per fer un petit reconeixement, també, com ha fet la consellera del PSC, a tota aquesta gent que va lluitar, lluita i lluitarà per tenir un futur millor.

Per acabar, per part d'Esquerra esperen una data concreta per convocar la taula i un calendari de trobades per tal que aquest grup es pugui posar en marxa i començar a fer feina. Insisteix que «això no va de vostès o nosaltres», això va del futur de la ciutat de Barcelona, però sobretot dels veïns i les veïnes del Besòs i el Maresme, els que hi han viscut, els qui hi viuen i els que hi viuran.

La senyora Eva Campos Paladio, portaveu del Govern, s'adreça a la consellera Arrando per dir-li que, efectivament, va de veïnes i veïns, i per això van preparar la mesura de Govern, amb fites clares per complir aquest mandat, però que en cap moment significa que no vagin més enllà.

Manifesta que si no es vol que es quedi amb bones intencions, com demostra el Govern, cal també el finançament i la implicació de la Generalitat i de totes les institucions, i a més a més, òbviament, de tot el veïnat del Besòs i el Maresme. Afirma que sense fer-ho en equip no podran arribar enlloc.

Diu que res comença, sinó que tot continua, i mostra orgull per haver posat el focus en barris invisibles com el Besòs i el Maresme, però també la Via Trajana i la Verneda i la Pau.

S'alegra que per fi tothom vegi la potencialitat que té el barri del Besòs i el Maresme, cosa que ja van posar sobre la taula el 2015.

Se sent satisfeta de la feina que han fet i que els hagi semblat tan bona per presentar-la directament a Casa Gran. Els hauria agradat que ho fessin al Districte de Sant Martí, que representa els veïns i veïnes, per respecte a ells i també per la proximitat, que és un terme del qual Esquerra Republicana fa bandera.

Sigui com sigui, es felicita per poder treballar conjuntament en benefici del Districte de Sant Martí i dels seus veïns i veïnes.

El regidor del Districte de Sant Martí, l'Im. Sr. David Escudé Rodríguez, tanca el torn d'intervenció agraint el to de les intervencions, perquè creu que en el fons tothom busca el mateix: el moment podria haver estat abans o després, però el més important és poder parlar i, sobretot, poder treballar.

Informa que justament avui ja s'han incorporat els tres tècnics per a la constitució de l'oficina de suport a les comunitats d'escala.

Agraeix a tothom la feina, també als veïns i veïnes.

Ha sentit com la presidenta parlava d'una veïna que estava molesta per algunes paraules i demanava una disculpa. Diu que ja ho va fer en el seu moment, però torna a demanar disculpes a aquells veïns i veïnes que s'han pogut sentir molestos per alguna afirmació seva.

Contesta al conseller Óscar Benítez Bernal, portaveu del GMDBxCanvi, que no és que la comissió es reuneixi cada sis mesos, sinó que cada sis mesos es reten comptes al Consell Plenari del Districte de Sant Martí: la comissió es pot reunir tantes vegades com calgui.

La presidenta diu que durant el plenari el senyor Enrique Navarro els ha avisat que s'havien oblidat d'una petició. Tot seguit la llegeix:

- La vocalia d'Afectats per l'Aluminosi de l'Associació de Veïns del Maresme i Per un Barri Digne, en un escrit en castellà, vol fer arribar als grups polítics la urgència de la situació d'habitatge que hi ha en l'anteriorment conegut «SO» del Besòs. Sol·liciten que faci l'esforç d'avançar la necessitat d'una solució als veïns sobre els interessos o discrepàncies de naturalesa ideològica política. Afirmen que venen de dècades d'abandonament institucional i plans que no es compleixen sense que s'assumeixin responsabilitats, i que prendre d'errors del passat és un pas necessari per enfocar solucions en el futur.

Reclama que les entitats veïnals i els afectats formin part de la comissió de treball, evitant en aquesta ocasió plans elaborats d'esquena a les necessitats i que no s'ajusten a la realitat de la zona, que apunta com a causa del fracàs absolut dels anteriors.

Sol·licita una millora substancial en la gestió de la comunicació i la transparència en la informació, que diu que són aspectes on l'actual Govern té un ampli marge de millora. Apunta que governar des del despotisme va tenir el cost d'ignorar el risc real de la situació dels habitatges, i va posar famílies en risc, amb posteriors situacions d'urgència que d'una altra manera haurien estat perfectament evitables.

Indica que tenen al davant molta feina si en algun moment la intenció és recuperar la credibilitat dels afectats i veïns. Lamenta que les nombroses respostes rebudes en plens, consells i audiències no es corresponguessin amb la pregunta plantejada ni amb la realitat, i posa com a exemple que més de set vegades van respondre que els veïns s'acollissin al pla d'ajudes a la rehabilitació sabent el fracàs rotund d'aquest perquè contenia annexos als plecs que exclouïen gran part de les comunitats de la zona. Manifesta que no s'ha rehabilitat cap edifici, i l'únic que es rehabilitarà d'aquí a poc fa deu anys que està en tràmits. Acusa els polítics de ser coneixedors de les dades i que encara així oferissin una resposta que

implicava deixar sense solució l'afectat, que si bé no és il·legal considera que és una praxi totalment qüestionable.

Lamenta que fins a cinc vegades van afirmar que no hi havia possibilitats de fer inspeccions municipals, mentre que finalment sí que se'n poden fer, un pas que troba imprescindible per treure de la invisibilitat i quantificar el grau de deteriorament i la gravetat de les patologies, a la vegada que s'intervé garantint la seguretat immediata de veïns en anar acompanyat de les mesures cautelars.

La vocalia d'Afectats per l'Aluminosi de l'Associació de Veïns del Maresme i Per un Barri Digne crida a la transparència i a la voluntat de comunicació, i considera imprescindible millorar la relació Govern-districte-veïns per treballar conjuntament per revertir la degradació del Besòs i el Maresme. Indica que els afectats no es podien permetre el document unilateral que pretenien presentar al Ple extraordinari del juliol, redactat d'esquena a les entitats, sense suports i que requeria una esmena a la totalitat.

Subratllen que avui s'és en aquest punt per la feina realitzada per Esquerra Republicana de Catalunya, a qui agraeix els passos fets a favor dels veïns, i estén l'agraïment a Ciutadans pel suport rebut i també a la resta de grups, per la importància de la seva feina per al barri per tal que conflueixi en un acord de tots els grups i es tradueixi en una solució real i definitiva per als veïns.

La presidenta informa que totes les peticions formulades pels veïns i que ha llegit també rebran una resposta per escrit, i que les que no estaven relacionades amb la temàtica d'aquest plenari extraordinari es respondran a l'audiència pública.

Agraeix a tots els consellers i al regidor que s'hagin ajustat als temps d'intervenció i el to, i sobretot avui agraeix als veïns del Besòs i el Maresme la seva atenció, i el compromís que avui surt d'aquest plenari de treballar tots plegats per les necessitats reals dels veïns.

Commina tothom a cuidar-se i protegir-se molt.

En no haver-hi més assumptes a tractar, la presidenta aixeca la sessió a les 19.38 h.

**Ajuntament
de Barcelona**

Districte de Sant Martí
barcelona.cat/santmarti

INFORME DEL BESÒS I EL MARESME

**Documentació per a la
sessió extraordinària del
Consell de Districte de Sant Martí
del 23 de novembre de 2020**

Ajuntament
de Barcelona

Índex de documents

Esdeveniments clau de juliol 2019 a octubre 2020

En aquest informe del Besòs i el Maresme es relacionen tots aquells documents que s'han considerat rellevants per tal que en tingui coneixement el Consell Municipal de Districte de Sant Martí a efectes del que s'ha fet en els darrers anys i, en especial, en aquests setze mesos de l'actual mandat.

1. Pla de Barris 2016-2020 (Foment de Ciutat): informe de seguiment
2. Programa de Regeneració Urbana a l'antic barri del sud-oest del Besòs. (presentació, 10 de juliol de 2020)
3. Sessió extraordinària del Consell del Districte del 22 de juliol de 2020 (posteriorment anul·lada per l'emergència sanitària): documents de convocatòria i desconvocatòria, i document lliurat als portaveus dels grups municipals per a aquella sessió
4. Espais de debat i de participació: sessions del Grup impulso de Pla de Barris, reunió específica a l'institut Rambla Prim, i convocatòries del Consell de Barri
5. ANNEXOS
  - a. Agenda Besòs. Juliol 2017. Ajuntament de Barcelona, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, Ajuntament de Montcada i Reixac, i Ajuntament de Badalona
  - b. Projecte d'intervenció integral del barri del Maresme-Besòs 2008-2016 (Llei de Barris de la Generalitat de Catalunya)
  - c. Informe Eix Besòs (la Verneda i la Pau, i el Besòs i el Maresme) presentat pel Govern del Districte al febrer de 2016

Ajuntament
de Barcelona

PLA DE BARRIS DE BARCELONA

1. El Pla de Barris del Besòs i el Maresme. Un programa integral.
2. Àmbits i accions destacades del Pla de Barris 2016-2020:
  - Educació.
  - Joves i Comunitat (Drets socials).
  - Habitatge.
  - Activació econòmica.
  - Espai públic i accessibilitat.
3. Pla de barris en relació a l'impacte de la pandèmia Covid 19.
4. El Pla de Barris 21-24.

1. El Pla de Barris del Besòs i el Maresme. Un programa integral.

El Pla de Barris és un programa d'intervenció integral, concebut com un instrument per reduir les desigualtats a la ciutat de Barcelona. Amb un pressupost extraordinari i una voluntat clara de construir capital social als barris, intervé en 4 grans eixos o àmbits: Educació, Drets Socials, Activitat Econòmica i Ecologia Urbana. La 1a edició del programa (2017-2020), el Pla de Barris ha intervingut a 16 barris de la ciutat, amb un pressupost total de 150M€.

El Pla de Barris del Besòs i el Maresme (2017-2020) tancarà amb una despesa total de 14,4 M€ La transversalitat de les actuacions, l'apoderament veïnal, el reforç i el protagonisme de la xarxa associativa i d'entitats, entre d'altres, han estat essencials a l'hora de treballar en les diferents propostes i accions.

Durant els darrers quatre anys s'han realitzat 83 accions al Pla de Barris del Besòs Maresme amb l'objectiu de reduir desigualtats. Els projectes i accions han cercat l'objectiu de lluitar contra situacions de risc de pobresa i d'exclusió social potenciant propostes preventives i de garantia social.

2. Àmbits i accions destacades.

2.1 EDUCACIÓ

A la diagnosi del Pla de barris del Besòs i el Maresme de juliol de 2016 es posaven en evidència les desigualtats en educació d'aquest barri respecte de la mitjana del districte i de la ciutat; hi destacava el fet que el 7,64% de residents al barri presenta un nivell d'instrucció insuficient i que tan sols el 9% de la població té estudis universitaris. El barri disposa d'instal·lacions educatives que, potencialment, podien generar un impacte positiu en la comunitat educativa, així com en el seu teixit social i comunitari.

Amb l'objectiu de generar accions que ajudin a reduir les dificultats històriques d'aquest territori en matèria d'educació, el Pla de Barris ha posat en marxa una sèrie de propostes que han reforçat o transformat els projectes de centre introduint perfils amb noves mirades educatives, introduint les arts i la cultura dins l'horari lectiu o desplegant nous projectes vinculats amb el teixit comunitari, ampliant així la mirada educativa al barri. Alguns dels projectes son:

Nous perfils professionals

Una de les actuacions més potents en educació ha estat la incorporació de professionals de l'àmbit psico-social als centres escolars públics dels barris amb Pla de barris. L'objectiu és assegurar l'atenció global dels infants i les seves famílies en aquests centres, facilitant el treball conjunt i la mirada comuna entre els professionals de l'àmbit educatiu, social i de salut.

La funció dels Perfils professionals és, d'una banda, donar una millor atenció especialitzada als alumnes i les seves famílies i, de l'altra, garantir la formació i el suport a l'equip docent, de manera que es propiciïn noves cultures de treball conjuntes entre serveis socials, centres de salut i altres serveis comunitaris i de referència.

El Pla de Barris del Besòs i el Maresme 2016-2020 ha incorporat 7 nous perfils educatius:

Tècnics d'Integració Social (TIS)

Educadors Socials

Psicomotricista/psicòleg

Mestres d'Audició i Llenguatge (MALL)

Psicòleg/ Psicopedagog (CRETDIC)

Tècnics d'Integració Social (TIS)

Educadors Socials

Aquestes figures generen una millora i un llegat de noves sinergies, relacions i treball, entre les xarxes d'atenció a aquests infants en aquests territoris.

Caixa d'eines

Aquest projecte empra les arts escèniques i ofereix formació cultural i artística a l'alumnat i apropa equipaments i recursos a les persones del barri (circ principalment en el cas del Besòs i el Maresme). L'art com a eina socioeducativa i de desenvolupament d'infants i joves als centres Eduard Marquina, Escola Prim, Escola Ruyra i Concepció Arenal.

*Aquest projecte ha tingut un total de **157 participants** durant el darrer curs 2019-2020. A través de la cultura es reforça la oferta educativa del centre, així com es generen noves oportunitats docents i educatives als centres escolars.*

En el cas de l'IES Besòs fruit d'aquesta col·laboració es desenvolupa una nova assignatura optativa relacionada amb les arts artístiques i el batxillerat artístic del centre.

Aquest curs 2020-2021 també s'ha desenvolupat un projecte pilot amb el Museu de Ciències Naturals tant amb l'Escola Prim com amb l'IES Besòs.

Es generen noves oportunitats educatives i sinèrgies entre equipaments culturals.

Baobab

El programa "Baobab", impulsat conjuntament amb l'IMEB, neix amb la voluntat de donar resposta a una situació de desigualtat en les oportunitats educatives i de lleure comunitari d'infants i joves a la ciutat de Barcelona. Té com a objectius:

- Impulsar noves opcions de lleure en aquells barris on no existeixen o, en cas d'existir-hi, es considerin insuficients.
- Ajudar a l'enfortiment i creixement de les entitats ja existents.
- Aconseguir que el lleure tingui visibilitat i reconeixement social.

*En el cas del Besòs i el Maresme, a les darreres edicions del Baobab d'Estiu, es van iniciar amb 40 places (2016), i aquesta xifra, fruit de la demanda, ha anat creixent i amb la consecució de recursos necessaris fina arribar a les **116 places d'aquesta edició 2020**.*

En quant al reforç de Casals de barri s'ha consolidat un nou cau amb deu joves del barri implicats i 30 infants participants.

Hi ha tres nous espais i caus que encara estan en fase de gestació on participen 17 joves del barri i 54 infants.

Menjallibres

El projecte "Menjallibres" impulsat conjuntament amb l'IMEB, el Consorci d'Educació i el Consorci de Biblioteques, pretén oferir un servei de suport per al desenvolupament de les competències lectores i molt especialment el foment i el gaudi de la lectura, entre infants de segon i tercer de primària (7-9 anys), com a eines que contribueixin a l'èxit escolar i a l'aprenentatge al llarg de la vida.

El projecte es du a terme en les sis biblioteques situades en barris del Pla de barris i realitza les següents accions:

- Trobada setmanal d'una hora a l'espai de la biblioteca per fer activitats de lectura en petit grup.
- Lectura individualitzada amb un voluntariat educatiu, provinents en la seva majoria de l'associació de mestres Rosa Sensat.
- Activitats lúdiques per desenvolupar el foment i el gaudi de la lectura com ara narracions, contacontes, *booktrailers*, clubs de lectura i d'altres que es puguin generar a cada biblioteca.

Han participat 21 escoles de la ciutat i el nombre de nens i nenes totals participants han estat 556.

*En el cas del Besòs i el Maresme s'ha realitzat a la Biblioteca **Ramón Alós –Moner** , i han **participat les tres escoles públiques que van acceptar la proposta amb una mitjana d'assistència de 33 alumnes**.*

Aquest projecte ha potenciat l'hàbit lector dels alumnes que han participat, i això s'ha demostrat amb un augment de les inscripcions a la Biblioteca del barri per part d'usuaris i famílies d'usuaris.

Obres de millora de l'IES Rambla Prim + impuls al projecte professionalitzador

S'han fet realitat, a partir del curs 2019-2020, una sèrie de propostes de millora de l'IES Rambla Prim, amb l'objectiu que aquest passés a ser un equipament de referència del barri i de la ciutat en relació amb l'educació post obligatòria i professionalitzada, i que acollís, en un mateix espai, una oferta atractiva i exclusiva de propostes de Grau relacionades amb l'electrònica i l'electromedicina, que poguessin donar espai a la nova ubicació de l'escola d'adults del barri i, a la vegada, acollir un servei d'informació i orientació laboral present en el dia a dia de l'institut.

La Rehabilitació i millora del Centre i a l'oferta educativa del barri té un impacte molt positiu amb la consegüent millora i augment de les inscripcions al centre, convertint-se en un centre modern i integral, amb una oferta d'estudis singular a nivell ciutat i metropolitana.

Obres de millora de la sala d'actes de l'IES Besòs

S'ha portat a terme l'adequació de la sala d'actes d'aquest institut, atès que feia molts anys que no s'hi fa cap intervenció de millora i que no comptava amb les exigències tècniques necessàries per fer-hi actes amb un mínim de condicions.

La intervenció en aquest espai s'ha fet amb un doble objectiu: d'una banda, millorar un espai per a l'ús intern del mateix institut, i, de l'altra, obrir-lo al barri, de manera que el barri guanyi un espai comunitari on poder generar una programació cultural que es completi amb la que ja programen altres equipaments.

Cal destacar la relació de l'institut amb les arts escèniques: comptant amb l'Associació d'Arts Escèniques per a Joves (AAEJ) creada per ex-alumnes de l'institut; la seva oferta d'optatives escèniques, la participació al programa Caixa d'Eines i a En Residència, entre d'altres. Així mateix de cara al curs 2020-2021 incorpora el batxillerat d'arts escèniques.

Les particularitats i la seva ubicació porten a imaginar una programació que sigui un reflex dels interessos i neguits dels joves, és per això que s'ha activat un projecte proposat pel Pla de Barris: la comissió jove de programació, formada per alumnes del centre, que els permeti ser amfitrions i tenir veu i vot en part del què passa a la Sala.

*Amb la Sala d'actes Carlos Diaz, el barri disposa d'un **nou equipament cultural al barri, que treballa coordinat amb el Centre Cívic del Barri Besòs** i funciona com a segona sala d'actes del barri, on actualment es realitza programació cultural per a tota la ciutat.*

Programa d'acompanyament i tutoratge d'estudiants de l'IES Besòs a la formació superior i universitària (Prometeus)

Aquest projecte pretén reforçar el pas d'estudiants de la fase obligatòria a la universitària i, alhora, facilitar-ne la permanència als estudis superiors. A la diagnosi del territori previ a la definició de les línies del Pla de barris es posa en evidència que, al Besòs, els indicadors educatius estan molt per sota de la mitjana de la ciutat (tant en l'èxit escolar com en l'abandonament escolar o l'accés als estudis post obligatoris i universitaris).

El Programa realitza un acompanyament i tutoratge d'estudiants de l'Institut Escola Barri Besòs a la formació superior i universitària, pretén reforçar el pas d'estudiants de la fase obligatòria a la universitària i, alhora, facilitar-ne la permanència als estudis superiors.

*Prometeus Besòs Maresme es va iniciar el març del 2019 i actualment es realitzen **7 tàndems entre persones voluntàries i alumnes i es treballa amb 11 Joves Prometeus.***

L'objectiu és motivar a l'alumnat a cursar estudis superiors a través d'accions de mentoria, acompanyament i suport acadèmic i fomentar l'accés als recursos i mitjans necessaris per finalitzar els estudis post obligatoris i prosseguir la trajectòria en ensenyaments superiors.

2.2 DRETS SOCIALS. JOVES I COMUNITAT

El Pla de Barris ha intervingut de manera activa i coordinada amb diferents serveis, equipaments i veïns i veïnes per tal de generar projectes que impactin en diversos col·lectius amb dificultats, posant un èmfasi específic, especialment entre els joves.

Amb la cultura de treball de sumar amb altres operadors del territori, a l'inici del Pla es van recollir algunes propostes de projectes que ja s'estaven duent a terme amb èxit per tal de dotar-los de nou múscul, així com generar noves propostes, amb la vocació que es poguessin consolidar.

És en aquest sentit que els projectes amb joves, la cultura i l'esport tenen un paper prioritari en el desenvolupament de projectes al territori.

En destaquem alguns:

Pista esportiva Francesc Abad – La Besonense

Programa esportiu subvencionat i obert als veïns, dirigit principalment als joves del barri del Besòs i en especial els que puguin estar amb risc d'exclusió social. Aquest projecte fomenta la pràctica esportiva i dona suport als joves que no disposen de mitjans per practicar esport. S'impulsa la pràctica en diversos esports com a mitjà per a l'adquisició dels hàbits saludables que l'esport proporciona, així com ajudar a combatre el sedentarisme i ocupar l'oci i el temps lliure d'una manera positiva.

En l'inici del Pla de barris, la pista Francesc Abad era una pista esportiva amb poc ús per part dels veïns i veïnes. Amb la nova gestió, iniciada a principis del 2017 i encara vigent, juntament amb els diversos agents que treballen en el territori, s'ha aconseguit que aquesta pista sigui un equipament de referència del barri: s'ha adequat l'espai, s'ha comprat material esportiu, s'ha ampliat l'horari d'obertura (de dilluns a diumenge i actualment, tots els mesos de l'any), s'ha dotat del personal necessari, s'ha ampliat el perfil dels tècnics amb la incorporació d'un educador social.

Els objectius d'aquest equipament van més enllà dels estrictament esportius i donen molta importància a qüestions relatives a la interculturalitat, el gènere i el territori.

Tot i que no estava previst inicialment, l'evolució del projecte ha fet que dins de l'equipament s'ofereixi una "aula de deures", neix de la necessitat de facilitar l'estada dels nens i nenes i la logística familiar.

El model esportiu es troba consolidat amb un volum estable d'usuaris, 120 infants i joves en els diferents esports que es promocionen (bàsquet, criquet, multiesportius, futbol masculí i femení).

A la finalització de les obres al solar de Lluís Borrassà, la Besonense serà un nou equipament esportiu amb noves instal·lacions i un projecte esportiu integrador d'èxit.

Programa "Estiu al barri"

A partir de l'estiu del 2017, el Pla de barris assumeix la programació i gestió de l'"Estiu al barri", i juntament amb la majoria d'agents socials, entitats i equipaments del territori es fa créixer, aquest programa: n'augmenta la temporalitat (passa d'un a tres mesos), la programació cultural i les diverses disciplines artístiques, els agents implicats i el nombre d'assistents en les diferents propostes.

El programa s'emmarca dins de l'objectiu de millorar la convivència en l'espai públic i de potenciar actituds cíviques envers el mateix, d'una banda; i de l'altra, es pretén promocionar l'accés a la

cultura per part d'una població poc habituada a participar en espectacles culturals de qualitat, amb l'oferta d'unes experiències culturals de caire comunitari, pensades per a totes les franges d'edat i tenint en compte el factor cultural divers molt present en aquest barri.

Durant les passades edicions s'ha mantingut el calendari d'activitats, al voltant de 80, anticipant el començament del programa a finals de juny i repartint les activitats als mesos de juliol, agost i setembre, sent el mes més intents el de juliol. Les activitats programades les darreres edicions congreguen de manera estable a un número de persones gran, amb mitjanes d'entre 2500 -3000 persones per estiu.

En aquesta edició de l'any 2020, en context COVID19, es demostra la fidelització de persones a les activitats programades (750 persones en 56 activitats).

*El Programa Estiu al barri està **consolidada com a proposta de dinamització comunitària i de millora de la percepció de l'espai públic amb una oferta lúdica i cultural amb un volum de públic estable.***

Món Jove: espai d'acollida i de referència per als adolescents i joves arribats al barri per raons de reagrupament familiar

El projecte "Món Jove" s'inicia el 2010 per part del districte de Sant Martí en col·laboració amb l'àrea de Drets de Ciutadania després de detectar, per part dels diversos serveis i entitats del territori, la necessitat de donar un suport als adolescents i joves acabats d'arribar al barri i que tenen molt poc coneixement de l'idioma i de l'entorn, fet que en dificulta la integració, l'aprenentatge escolar i l'ocupabilitat laboral. Des de l'any 2016 i fins el 2019 el Pla de barris n'ha assumit la gestió, millorant el projecte i els recursos humans i materials que s'hi destinen. Amb aquest projecte ha ofert als joves un espai d'acollida i de referència, l'aprenentatge de la llengua catalana i suport escolar.

*El nombre de participants al programa Món jove ha estat de **90 nois i noies.***

Impuls Jove: promocionar la formació i les primeres experiències laborals, així com la promoció del lleure saludable

Aquest projecte es treballa conjuntament amb l'Agència de Salut Pública de Barcelona i té com a objectiu promocionar la formació i les primeres experiències laborals, així com la promoció del lleure saludable, entre els joves de 16 i 21 anys que es troben en situacions complicades, les

quals en dificulten el procés maduratiu. Aquest objectiu s'aconsegueix a través de la formació i les conseqüents pràctiques en els àmbits del lleure educatiu i de l'esport.

Així doncs, s'ofereix gratuïtament el curs de monitor/a d'activitats de formació en el lleure infantil i juvenil i el curs d'iniciació en tècnic d'esport (CIATE), sempre amb el suport i acompanyament d'educadors socials.

*Els joves que participen en el projecte formen un grup de **40 nois i noies**, que es divideixen en dos grups al llarg de l'any, depenent de si es troben en la fase de formació o bé en la de retorn dels continguts apresos.*

2.3 HABITATGE

Pel que fa a l'habitatge del Besòs i el Maresme, a la diagnosi del Pla de Barris del Besòs i el Maresme es detectava que el preu relativament assequible en relació amb altres barris de la ciutat, va portar una concentració més elevada de persones amb baix poder adquisitiu que podia anar acompanyada d'altres problemes socials. El fet que es concentrin en alguns carrers, blocs de pisos i escales una alta densitat de famílies amb moltes dificultats a vegades comportava tensions en l'espai públic i en les comunitats de veïns i veïnes.

La crisi econòmica del 2008 va impactar greument en la població del barri, la qual, entre altres situacions, es va veure afectada per la pèrdua de l'habitatge. Arran dels desnonaments, bona part dels habitatges van passar a ser propietat d'entitats bancàries i han estat ocupats per famílies amb diferents realitats i interessos. Quant a l'ocupació irregular, han arribat ocupants que s'han integrat ràpidament en l'escala i la comunitat del barri, mentre que un grup reduït, de perfil conflictiu, han generat situacions de tensió. Les ocupacions amb conflictivitat, que afecten la convivència i fins i tot la seguretat de les persones són objecte de seguiment i intervenció des de diferents espais i serveis (SIEP Besòs, cossos policials, centres educatius...) a través d'una mirada comunitària i una acció integral. Les dificultats per accedir tant als edificis —blocs d'habitatges de mitjan segle XX sense ascensor— com a l'espai públic representen una barrera arquitectònica, especialment per a les persones d'edat avançada i amb mobilitat reduïda. En el barri, aquestes situacions són més acusades per la presència elevada de persones més grans de 80 anys amb recursos baixos i que viuen soles, atès que presenten risc d'aïllament.

En paral·lel, es detectava un parc edificat amb problemes estructurals derivats d'una construcció deficient (aluminosi) que, malgrat l'existència de diferents convenis i acords amb Generalitat i Ajuntament, no s'havia resolt de forma general i apareixien encara molts habitatges pendents de rehabilitar o, fins i tot inspeccionar.

Per atendre a les situacions descrites a la diagnosi, el Pla de Barris va posar en marxa el programa adreçat a finques d'alta complexitat, que va dirigida exclusivament a aquelles comunitats que es troben més desestructurades, que no tenen gaires recursos, que en la majoria casos tampoc tenen administrador de la finca, i que moltes vegades ni tan sols han constituït la comunitat de propietaris. Es tracta, doncs, d'un programa que posa en marxa un model diferent, de molta més proximitat que faciliti els processos de rehabilitació. El principal objectiu de la convocatòria de finques d'alta complexitat és la informació i l'assessorament per adherir-se al programa i un acompanyament al llarg de la rehabilitació de l'edifici. D'aquesta manera, es volen fer més accessibles les ajudes a la rehabilitació als veïns i veïnes que per diferents motius no les demanen tot i tenir-hi dret. A més, es volen preservar les condicions de vida dels actuals veïns i veïnes i evitar així els possibles moviments d'expulsió, contribuir a la formació, regulació i dinamització de les comunitats, i fomentar la cohesió social

El programa de FAC posa a disposició dels veïns i veïnes del Barri, un equip especialitzat en rehabilitació per acompanyar les Comunitats de Propietaris que hagin sol·licitat la inscripció al programa, en tot allò que els pugui fer falta per tal d'iniciar obres de rehabilitació.

En matèria d'habitatge des del 2017 al Besòs i el Maresme s'han encarregat i fet la ITE en 15 edificis de Besòs, que ja han estat presentats a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. En 3 dels 15 edificis analitzats, es van detectar situacions que podien comportar risc bé pels veïns del propi edifici, bé per als ciutadans que transiten pel carrer, des del Pla de Barris es van encarregar i executar les mesures cautelars indicades als ITE's,. Al llarg de 2019 vam rehabilitar Catània 1,3 i 5 durant el 2020 s'han tramitat les quatre sol·licituds de rehabilitació.

Resumint, en el marc del Pla de Barris del Besòs i el Maresme, el programa ha realitzat:

- Signatura convenis de col·laboració amb 14 CCPP i realització de 14 ITE's.*
- Mesures cautelars realitzades en 3 finques.*
- Tarbà 4: Informe bombers juliol 2018. Sol·liciten inscriure's al programa. Signatura conveni, realització ITE (CCPP).*
- Actualització de 6 projectes.*
- 1 sol·licitud de llicència atorgada (Messina 11), i 3 llicències en tràmit.*
- Publicació de la Convocatòria d'ajuts 2019. Dotació inicial 500.000€.*
- Publicació de la Convocatòria d'ajuts 2020. Dotació inicial 1.400.000€.*
- Acompanyament a les Comunitats per tramitar les ajudes.*
- Registre de 4 sol·licituds d'ajuts (Messina 11, Marsala 6, Rodes 6 i Epir 6).*
- Registres de 15 sol·licituds individuals de Cohesió Social (100%).*
- Acompanyament pagament derrames de les Comunitats.*
- Resoldre les sol·licituds de subvenció de les CCPP i Cohesió social.*
- Resolució de situacions complexes (herències jacents, pagament quotes entitats bancàries, etc...).*

Finalment apuntar que, l'intens treball en l'àmbit de l'habitatge, ha permès consensuar una nova estratègia per abordar la rehabilitació de tot el SO del barri, a través d'un projecte de regeneració urbana que el Districte, en el marc del Pla de Barris, està perfilant conjuntament amb Ecologia Urbana. El desplegament d'aquesta nova estratègia hauria de permetre, en aquest mandat, conèixer en detall l'estat de les edificacions i iniciar la rehabilitació d'aquelles fiques on sigui prioritari intervenir.

2.4 ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA.

Al barri del Besòs i el Maresme s'aposta per l'economia social i solidària per impulsar una activitat econòmica sostenible i basada en les persones com a motor de transformació social. Per a això s'estableixen dues línies de treball: d'una banda, la territorialització d'un servei itinerant d'atenció a projectes i iniciatives que giren al voltant de l'economia social i solidària; l'objectiu d'aquest servei és acostar l'economia social i solidària als barris que hi estan menys familiaritzats. De l'altra, també es pretén descentralitzar i aproximar els diferents recursos de la ciutat a barris on no es tenen tan presents ni a l'abast, aquests recursos. Aquest projecte forma part de l'estratègia de territorialització de Barcelona Activa. En un altre sentit, cal destacar l'acompanyament a la cooperativa Gregal per tal que esdevingui un projecte sòlid i de referència al barri.

Cooperativa Gregal

Gregal és una cooperativa anarquista històrica i de referència, al barri, que en els seus orígens va impulsar la primera escola cooperativa del territori i que, a partir del 2012, va reiniciar la seva activitat a través d'un projecte de menjador solidari.

Les dificultats de gestió i la precarietat de conservació de la seu van fer que PdB iniciés un projecte d'acompanyament per a la reconversió de l'actual servei de menjador comunitari en un projecte més estable i sostenible. Aquest projecte, que inclou la millora de la seu amb unes instal·lacions més adients a l'activitat que presten, aposta per fer de Gregal un projecte social que pivota entorn d'un menjador solidari, que serveix aproximadament 250 menús diaris.

El projecte ha consistit en un acompanyament al llarg de tres anys en les tasques de gestió, suport en recursos de formació i suport econòmic per prestar el servei de menjador solidari. En paral·lel a l'acompanyament del projecte cooperatiu, s'ha previst la realització de les obres de millora de la seu, que a finals del 2020, constaran d'una cuina industrial, un menjador adaptats a la normativa i d'un espai d'oficines i sales de formació que permetran desplegar el projecte social que complementa el projecte de menjador solidari.

Els canvis en el projecte han permès un treball més intens i directe amb col·laboradors com el Banc d'Aliments. Diverses entitats i fundacions van establir col·laboracions puntuals amb el

projecte, donat l'interès que desperta el model de col·laboració de gestió popular d'un equipament singular.

Les obres de la cooperativa Gregal finalitzaran al desembre de 2020.

La orientació acompanyada en la gestió de la cooperativa, ha permès un treball intens de pràctica i aprenentatge entre agents d'inici allunyats que ara treballen plegats en un projecte innovador.

El projecte compta amb la col·laboració de l'àrea de Drets Socials, Economia Social i Solidària i Barcelona Activa, que desplegaran accions en el nou equipament.

El projecte inclou la recuperació i conservació del patrimoni històric de la cooperativa Gregal.

2.5 ESPAI PÚBLIC I EQUIPAMENTS.

En el document de diagnosi es constata l'existència d'espais degradats pendents de transformació en zones clau del barri, així com la necessitat de millora d'alguns equipaments.

Des de Pla de Barris s'han iniciat la millora d'alguns d'aquests espais (Av. Alfons el magnànim) i s'han millorat alguns equipaments que poden revertir en la millora dels espais públics adjacents (Mercat del Besòs i Oficina del PdB).

Amb tot, la multiplicitat de situacions que mostren els indicadors de barri, mostren com a necessari potenciar espais de centralitat de Barri, així com la dinamització dels mateixos per afavorir un ús en positiu de l'espai públic.

Obres de millora del mercat del Besòs

Per bé que el mercat del Besòs és un punt important a nivell comercial, requeria una modernització i més transparència en relació amb l'entorn per tal de potenciar la seva capacitat comercial. El projecte de millora i remodelació s'inicia el 2017 amb l'objectiu d'assolir una reordenació comercial, així com la remodelació i millora dels accessos del mercat i la renovació de la façana, i es gestiona per fases.

La fase I (realitzada durant el 2017) correspon a la recuperació i el trasllat de parades per reordenar-ne l'oferta comercial i millorar els magatzems del mercat.

La fase II, realitzada al gener del 2020 constava de la finalització de les obres de remodelació i activació de nous magatzems.

La Fase III correspondrà a l'adjudicació de les obres de remodelació dels nous accessos i de la façana i es preveu que es dugui a terme durant el Pla de barris 2021-2024.

Millora del conjunt de locals de la Pl. Dolors Canals

El PdB arrencava amb una plaça sense urbanitzar a l'entorn d'un conjunt de locals en planta baixa que estaven en un estat molt degradat i la majoria sense us. El PdB, aprofitant la urbanització imminent de la plaça, decideix activar 3 locals per a usos municipals i rehabilitat tot el conjunt, dignificant i dinamitzant l'entorn immediat.

A dia d'avui, els 3 locals allotgen l'Oficina del PdB del Besòs i el Maresme, on també hi treballa el SIEP, inclou el Servei d'Intervenció a l'espai Públic i el Servei de Mediació a les comunitats de veïns. L'espai també acull de manera puntual les oficines d' altres serveis que s'activen durant l'any, com el cas de l'Estiu al Barri, així com a espai de reunions per a veïns/-es i diversos col·lectius del barri.

El treball conjunt i proper al territori, dóna un valor afegit al fet d'haver aconseguit dinamitzar uns entorns que a inicis del 2017 estaven molt deteriorats.

Els locals son un punt d'atenció i informació a veïns i veïnes del barri sobre qüestions que tenen a veure amb la millora del barri i els espais comuns.

3. EL PLA DE BARRIS EN RELACIÓ A L'IMPACTE DE LA PANDÈMIA COVID 19.

Durant el període de pandèmia per la crisi COVID19, el Pla de Barris ha activat un seguit de recursos amb caràcter d'urgència per tal de complementar o potenciar la tasca que es realitza al territori per part d'altres serveis municipals, en altres casos, les noves necessitats de la població ha generat noves demandes que han necessitat de nous recursos. És en aquest període on especialment s'ha demostrat resposta de gestió activant recursos de manera extraordinària en format pilot. La durada d'alguns d'aquests recursos pot ampliar-se atenent a les necessitats que generi la pandèmia.

Xarxa de Resposta socioeconòmica

Projecte sorgit de l'emergència de la crisi social i econòmica derivada de la crisi sanitària i, com a tal, la voluntat és que es desenvolupi durant el període de temps necessari per fer front a aquesta urgència. Pretén atendre les persones que han patit un empitjorament de les seves condicions bàsiques de vida (econòmiques, socials i de salut), per tal de connectar-les amb els ajuts i recursos de l'administració i del teixit associatiu de proximitat, amb un suport pràctic a nivell de tramitació i amb una voluntat d'enfortir la coordinació i l'abast de recursos i serveis als barris. S'ubica al casal de barri del Besòs. Els objectius són:

- Apropar i facilitar tots els recursos i serveis disponibles, tant de l'Ajuntament com de les entitats del territori, per tal de donar una resposta efectiva i integral a les persones/famílies que han vist com la seva situació econòmica ha empitjorat a causa del COVID.
- Ajudar en el procés de sol·licitud dels ajuts extraordinaris que s'han posat en marxa per pal·liar la crisi ocasionada de la COVID-19
- Identificar necessitats d'aquestes persones no cobertes per la xarxa de recursos existents i articular accions de resposta.

Els serveis que ofereix la XARSE són:

- Servei personalitzar d'acompanyament a tràmits: L'objectiu és atendre les persones, detectar necessitats i/o neguits i coordinar-se i posar en contacte amb els recursos, serveis o entitats existents per donar una resposta de la manera més immediata possible a aquestes necessitats, connectant la persona amb el recurs disponible de forma pràctica. En el cas que el recurs sigui un ajut que s'ha de tramitar telemàticament, la funció d'aquest professional és que aquesta persona formalitzi efectivament la sol·licitud d'ajut (acompanyament personal, complimentar formularis, realització de trucades i tots els tràmits necessaris per fer efectiu el tràmit). El tràmit més sol·licitat és l'Ingrés Mínim vital.

- Programa d'economia bàsica: El programa d'economia bàsica ofereix formacions i càpsules per aconseguir una vida digna i autònoma amb els recursos dels que disposem, així com seguiment personalitzat.
- Grups de suport emocional: Espais grupals per a l'abordatge de la salut mental i el patiment causat per aquesta crisi, per tal d'acompanyar aquestes situacions. Aquests espais s'estan treballant amb Salut en el marc del Pla de xoc per fer front als efectes emocionals provocats per la covid-19.
- Punts defensa drets laborals: S'ofereixen sessions específiques sobre "drets laborals en temps de covid".
- Capacitadors digitals: Juntament amb la Fundació bit Hàbitat, el capacitador digital acompanya i forma a la persona en tots els tràmits i eines necessàries per tal de trencar de mica en mica l'esclatxa digital.

Des del 20 de juliol al 30 d'octubre s'han atès 362 persones a la XARSE i s'han fet un total de 756 atencions.

Impulsem el que fas

S'afegeix una nova modalitat, "Reactivació de l'activitat econòmica de proximitat als barris de Pla de barris" a la convocatòria de subvencions ja existent, amb un import de 300.000€ . Aquesta acció és transversal a tots els barris de Pla de barris.

L'objectiu és recuperar l'activitat econòmica afectada per la crisi de la COVID, amb arrelament territorial als barris de Pla de barris, tant d'empreses, comerços i projectes de proximitat , que participin del teixit econòmic i/o comunitari del barri/districte on estan ubicades.

Concilia

El Projecte Concilia es basa en el disseny i la implementació d'una prova pilot, que està d'un projecte de conciliació de la vida laboral, familiar i personal. Prioritàriament es dirigeix a infants de 4 a 12 anys de famílies monoparentals del barri del Besòs i el Maresme amb una xarxa fràgil i manca de recursos, a dones víctimes de violència de gènere i a famílies sense teixit comunitari. No obstant, també està obert a altres perfils de famílies diverses que compleixin els requisits establerts i tinguin necessitats que no es puguin conciliar amb la criança. Aquest servei es podrà

demanar de manera puntual (ex: una tarda de manera puntual) o de manera més recurrent (diversos dies seguits, tots els dilluns...), es valorarà cas per cas. Es presta el servei totes les tardes, dissabtes i diumenges al casal de barri del Besòs.

Enfortiment del comerç i serveis de proximitat i dels mercats municipals a l'Eix Besòs. Moneda ciutadana REC

El projecte pretén promoure, dinamitzar i enfortir el comerç i serveis de proximitat i dels mercats municipals a l'Eix Besòs, on s'inclou el barri del Besòs, a través d'un sistema innovador d'intercanvi ciutadà complementari i paritari a l'euro, que permet fer transaccions entre les persones, les entitats i els comerços que l'accepten. Aquest sistema d'intercanvi es vincula a un sistema de bonificacions (assumit entre Pla de barris i la direcció d'Economia Social) amb l'objectiu d'enfortir el teixit comercial a través del seu vincle amb el territori i l'ús de noves eines tecnològiques.

Repartiment lots escolars

Per tal de garantir un material bàsic dels escolars durant el primer confinament (mes d'abril), Pla de Barris realitza una campanya de repartiment de material escolar (folis, retodadors, plastidecors, pastelina, jocs de cartes i jocs de taula) conjuntament amb el Consordi d'educació.

Les escoles del Besòs Maresme participants en el programa van ser: Concepció Arenal (118), Marquina (113), Joaquim Ruyra (82) i Escola Prim (60) sent un total de 373 lots.

Recursos extraordinaris durant l'estiu del 2020 context COVID19

Durant l'estiu i concretament durant el mes d'agost, s'ha realitzat un esforç extra per tal de garantir algunes línies de suport que ajudessin als veïns/-es del barri a fer un desconfinament més agradable al barri del Besòs i el Maresme activant recursos que habitualment no tenen activitat

Obertura Casals Agost

Donada la crisi pendèmica per la COVID19 es generen dos espais de lleure infantil i juvenil amb places gratuïtes per famílies del barri durant el mes d'agost.

- **Casal CET10:** dos torns de 40 infants i joves al poliesportiu CEM Maresme durant el mes d'agost

- **Casal BROT:** 24 places en franja jove (12-14 anys) amb la col·laboració de l'entitat BROT i l'esplai St. Paulí.

Obertura extraordinària d'equipaments

Durant els períodes d'estiu s'ha garantit l'obertura del Centres Cívics i biblioteca per tal de garantir una programació lúdica i cultural extraordinària en lògica de des confinament, procurant el benestar de la ciutadania a través d'espais ja existents al barri.

Besonense agost

Durant el mes d'agost l'espai esportiu Besonense ha obert el seu servei esportiu dirigit a infants i joves amb òptica desconfinament. En aquest període han participat dos grups de 20 nens i nenes per torns de 15 dies, atenent a persones d'entre 7a 14 anys.

4. EL PLA DE BARRIS BESÒS MARESME 2021-2024

Malgrat el programa de PdB ha intervingut al barri del Besòs i el Maresme durant 4 anys, la reducció de certs indicadors de vulnerabilitat, requereix de processos més llargs i estructurals per poder tenir un impacte persistent.

El Pla de Barris 21-24 es planteja seguir intervenint al barri del Besòs i el Maresme i es planteja seguir intervenint des d'una lògica integral i transversal en 6 àmbits:

Educació i salut pública

Drets socials, equitat de gènere i acció comunitària

Habitatge

Ocupació, impuls econòmic i economia social

Espai públic i accessibilitat

Sostenibilitat ambiental i emergència climàtica

El fet de ser un programa integral, suposa un complement idoni en polítiques de regeneració urbana i, per tant, podria significar un gran valor afegit dins un marc global d'actuació de Districte en un projecte d'aquestes característiques: Tant pel valor afegit de la pròpia transformació urbana que implica un PdB, com per l'afegit de programes socials, comunitaris i d'activació econòmica que comporta el pla, que generen un impacte més transversal en un programa de regeneració urbana, precisament perquè reforcen la seva integralitat.

L'Ajuntament posa en marxa un programa de regeneració urbana a l'antic barri del Sud-oest del Besòs

- » Arrenca una campanya d'inspeccions per determinar les característiques i l'estat de les edificacions que prioritza les que se sospita que tenen aluminosi i que definirà la intervenció que es farà a l'antic barri
- » L'Ajuntament farà de forma immediata i en paral·lel a la diagnosi les primeres actuacions de reforma a l'antic barri, entre les quals es troben algunes obres en diferents finques i una convocatòria específica d'ajudes a la rehabilitació
- » Aquestes primeres actuacions immediates tenen un cost de 2.150.000€, i s'impulsen en el marc del Pla de Barris del Besòs i el Maresme, programa que anirà de la mà de l'estratègia de regeneració urbana
- » El programa de regeneració urbana de l'antic barri del Sud-oest del Besòs arribarà també a les aules universitàries a través d'una col·laboració amb la UPC

L'Ajuntament de Barcelona ha iniciat els treballs per impulsar un programa de regeneració urbana a l'antic barri del Sud-oest del Besòs. La primera de les actuacions per iniciar aquest programa consisteix en la diagnosi de l'estat de l'habitatge en aquest àmbit d'actuació. L'Ajuntament ja té detectades les diferents tipologies d'edificis que hi ha actualment en aquest territori i portarà a terme en els propers mesos una campanya d'inspeccions que permetrà estudiar detalladament quines són les patologies i les intervencions que s'hi haurà de fer.

Paral·lelament i de forma immediata l'Ajuntament impulsa obres i intervencions en edificis que necessiten obres urgents, i alhora publicarà una convocatòria específica d'ajuts a la rehabilitació que prioritzarà les finques que pateixen aluminosi. Aquestes primeres actuacions (les rehabilitacions prèvies i la campanya d'inspeccions) estan dotades amb un pressupost de 2.150.000 euros, i s'han impulsat en el marc del Pla de Barris.

L'antic barri del Sud-oest del Besòs

L'àmbit en el qual es desenvoluparà el programa de regeneració urbana, antigament anomenat Sud-oest del Besòs el delimiten territorialment:

- El carrer Llull
- La rambla Prim
- El carrer Bernat Metge
- El límit amb el terme municipal de Sant Adrià de Besòs

Es tracta d'un territori situat dins del barri del Besòs-Maresme del districte de Sant Martí, entre el districte tecnològic del 22@, la Gran Via, el Fòrum i el barri de la Mina (que pertany al municipi de Sant Adrià de Besòs).

Aquest territori té una superfície de 32 ha, té una població de 24.660 habitants (població de tot el barri Besòs –Maresme segons dades del padró de 2019), té 94 blocs d'habitatges dels quals 85 són d'origen és a dir, de l'època en què es va construir el barri, i els altres 9 són remodelats. Aquests edificis sumen 5.188 habitatges, dels quals 232 es troben en comunitats de veïns i veïnes, i 416 tenen accés individual.

L'antic Sud-oest del Besòs es troba sobre els terrenys de la plana del delta del riu Besòs, uns terrenys sorgits d'unes antigues maresmes que es van anar dessecant a partir del segle XVII i de les aportacions de terres fetes abans i durant la construcció del barri.

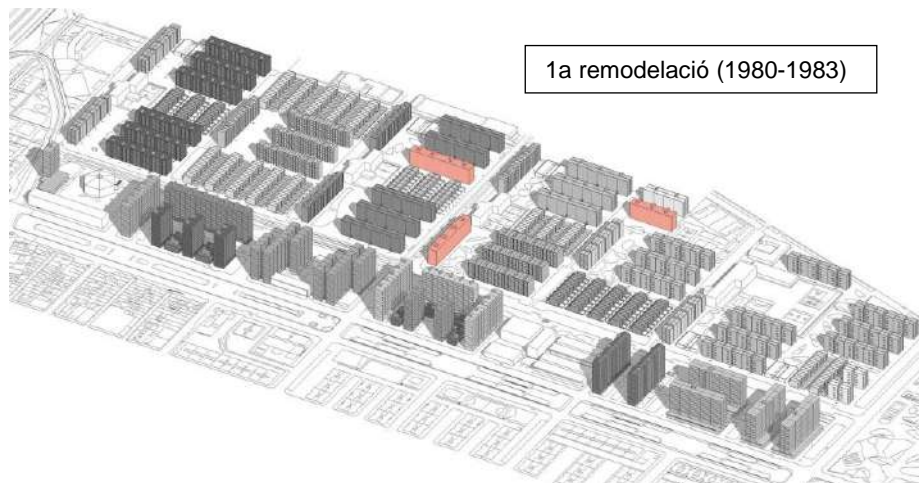
L'origen de la construcció d'edificis en aquest territori es troba en la gran demanda d'habitatge que es va produir a Barcelona a partir dels anys 50 del segle XX quan les onades migratòries van obligar a projectar amb urgència barris sencers arreu de Barcelona i els municipis de l'entorn. L'any 1957 es va aprovar el Pla d'urgència social de Barcelona que preveia edificar 72.000 nous habitatges en cinc anys: entre 1959 i 1965. En aquest context es troba el "Pla parcial d'ordenació del poblat Sud-oest del Besòs", de l'any 1959, promogut pel Patronat

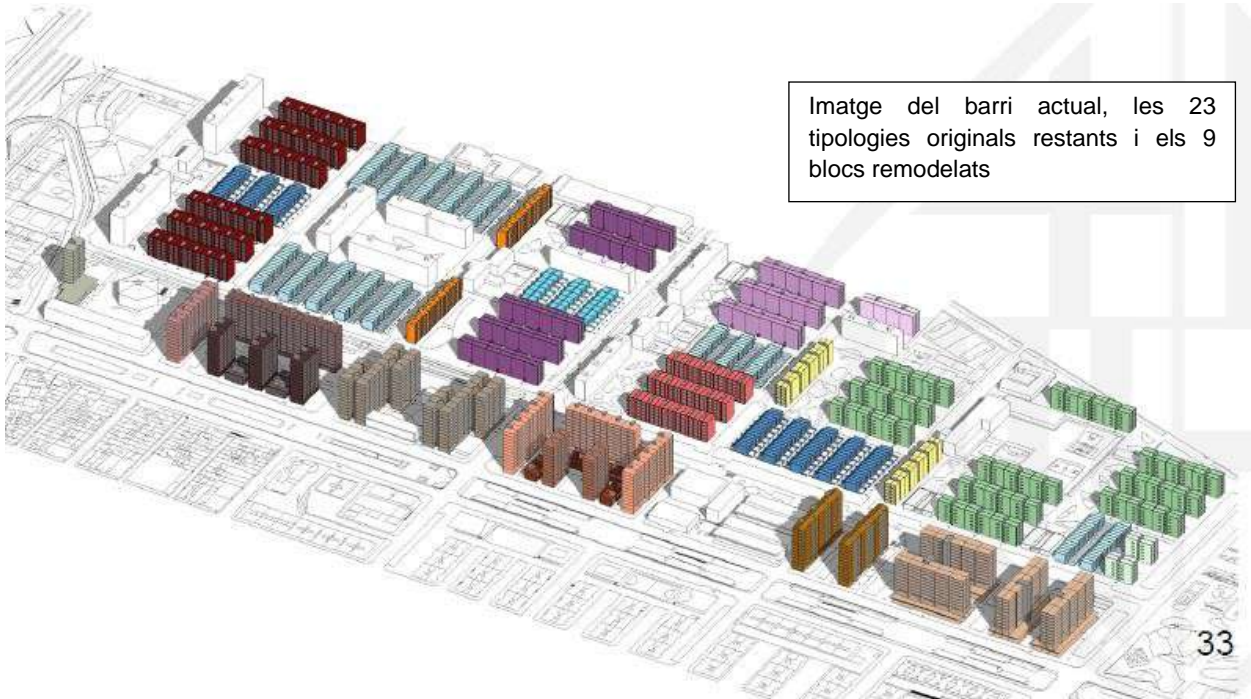
Municipal de l'Habitatge de Barcelona, i executat amb subvencions del Ministerio de la Vivienda i amb fons socials, en dues etapes: 1959-1961, i 1963-1966.

Aquest pla tenia com a objectiu la construcció de 3.000 habitatges assequibles i és un exemple dels teixits urbans de bloc obert que van proliferar en aquella època a Barcelona i en barris dels municipis de l'entorn durant la segona meitat del segle XX. El disseny es basa en els criteris racionalistes i d'higienisme de la Carta d'Atenes on els nous barris d'habitatges havien de disposar de més espais lliures i millors condicions d'habitabilitat.

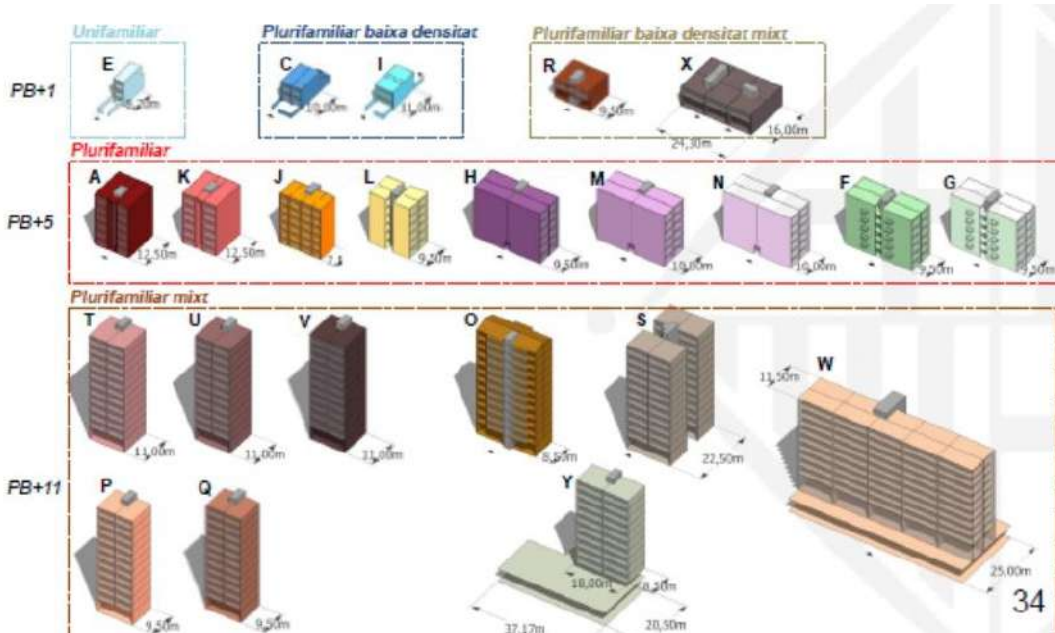
Posteriorment a la construcció, l'àmbit ha estat sotmès a dues fases de remodelació que van implicar el reemplaçament de 10 blocs de PB+5 degut a unes greus deficiències que s'hi van detectar. Aquest procés es va desenvolupar en dues fases la primera a principis dels anys 80 del segle XX, i la segona entre els anys 1998 i 2000.

Com a resultat de tots aquests processos aquesta és la imatge actual de l'antic barri, amb les 23 tipologies originals d'edificis restants (després de la substitució) i els 9 blocs remodelats:

A banda d'aquestes dues grans remodelacions d'edificis, a l'antic Sud-oest del Besòs s'han realitzat al llarg dels anys actuacions diverses per resoldre les diferents problemàtiques que pateix el parc residencial, així com projectes d'urbanització, la urbanització de la rambla Prim, la millora de l'accessibilitat dels edificis amb la col·locació d'ascensors, la instal·lació de la recollida pneumàtica d'escombraries, aquestes últimes a través dels primers plans de barri que s'hi van desenvolupar.

Les primeres actuacions del programa: la diagnosi

Actualment, a l'antic Sud-oest del Besòs hi ha 23 tipologies d'edificis residencials de diferents categories: unifamiliars, plurifamiliars de baixa densitat, plurifamiliars de baixa densitat mixts, plurifamiliars, de planta baixa i 5 pisos, i de planta baixa més 11 pisos.

Una de les primeres actuacions que obriran el programa de regeneració de l'antic Sud-oest del Besòs serà la diagnosi de l'estat dels edificis residencials. En els propers mesos es realitzarà una campanya d'inspeccions amb aquest objectiu, que permetrà definir amb exactitud quines són les actuacions que caldrà abordar per regenerar-lo.

Es farà a partir d'un mostreig de comunitats i abordarà al llarg de tot un any la inspecció d'un total de 46 comunitats, que sumen 1.215 habitatges. El mostreig representa el 23% del parc total d'habitatges de l'àmbit que es preveu regenerar.

Aquesta campanya s'ha dissenyat en 4 fases, la primera de les quals se centrarà en els edificis sospitosos de tenir patologies relacionades amb el ciment aluminós. Aquesta primera fase d'inspeccions, que se centrarà en 13 comunitats i en la qual hi treballaran 7 equips de tècnics, es desenvoluparà al llarg del 4rt trimestre de 2020 i els resultats es preveu que es puguin tenir durant el primer trimestre de 2021.

Les primeres actuacions del programa: rehabilitacions immediates

Paral·lelament a la diagnosi es desenvoluparan a l'antic barri del Sud-oest del Besòs les primeres obres de rehabilitació en edificis d'habitatges. Aquestes s'han treballat i impulsat en el marc del Pla de Barris.

Per una banda estan a punt de començar les obres de rehabilitació en un edifici del carrer Messina. Serà la primera comunitat on s'intervindrà. Es tracta d'una comunitat que va accedir a les ajudes a la rehabilitació de la convocatòria de 2019 i a on es preveu una rehabilitació integral de l'edifici. En concret:

- ❖ Reparacions estructurals que inclouen el reforç i reparació de fissures en biguetes, amb algunes substitucions. I el reforç de les fonamentacions.
- ❖ Neteja i manteniment en la càmera sanitària, l'escala comunitària, i el pati d'instal·lacions.
- ❖ Coberta. Nou accés, incorporació d'aïllament, nova impermeabilització.
- ❖ Façanes. Reparació i repintat, ordenació d'elements disconformes.

- ❖ Instal·lacions. Eliminació de cablejat obsolet, substitució total conductes de fibrociment.

Per altra banda, també començaran properament les inspeccions en dues comunitats que van patir desperfectes arran dels últims temporals, per les quals s'han contractat dos equips tècnics.

Finalment, els ajuts a la rehabilitació d'habitatges que convoca el Consorci de l'Habitatge de Barcelona, inclouen aquest 2020 una convocatòria específica per a la rehabilitació d'edificis de l'antic barri del Sud-oest del Besòs, que s'ha publicat aquest mes de juny.

Col·laboració amb la UPC

Aquest procés de regeneració urbana que s'inicia a l'antic barri del Sud-oest del Besòs arribarà també a les aules universitàries, i serà objecte d'estudi i de recerca.

L'Ajuntament està treballant en una col·laboració entre l'Institut Municipal d'Urbanisme (IMU) i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Es preveu que l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV) estableixi una línia de recerca i docència sobre aquest àmbit. Aquesta recerca promourà tallers interdisciplinaris on l'urbanisme, els projectes arquitectònics i la tecnologia tractaran de forma integrada projectes de regeneració urbana en aquest àmbit.

El programa de Regeneració Urbana i el Pla de Barris

El Pla de Barris s'està desplegant des del 2017, i és en aquest marc en el que s'han iniciat diverses línies en relació a l'habitatge. Els dos programes continuaran intervenint de manera conjunta, per tal de maximitzar la transformació del barri i actuar de manera integral.

Ajuntament
de Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

Per indicació de la Il·lma. Sra. Marilén Barceló Vereja, presidenta del Consell de Districte de Sant Martí, em plau convocar-vos a la sessió extraordinària del **Consell de Districte** que tindrà lloc **dimecres 22 de juliol de 2020, a les 18.30 h**, i que se celebrarà de forma semipresencial mitjançant videoconferència, amb el següent,

ORDRE DEL DIA

Part informativa

Despatx d'ofici

Donar compte de la resolució del regidor del Districte de Sant Martí convocant la 58a edició dels Premis Sant Martí.

Mesura de govern sobre el programa de regeneració urbana i social del barri el Besòs Maresme 2020-2023.

Amadeo Silva Gómez
Secretari del Consell de Districte de Sant Martí

Barcelona, 15 de juliol de 2020

**Ajuntament
de Barcelona**

Departament de Serveis Jurídics - Secretaria
Districte de Sant Martí

Pl. Valentí Almirall, 1
08018 Barcelona
932 916 028
barcelona.cat/santmarti

Per indicació de la Il·lma. Sra. Marilén Barceló Vereja, presidenta del Consell de Districte de Sant Martí, i amb l'acord de la resta de grups municipals, us fem avinent que la sessió extraordinària del **Consell de Districte** que havia de tenir lloc demà **dimecres 22 de juliol de 2020, a les 18.30 h**, queda desconvocada a causa de la situació actual a la Ciutat amb la Covid-19."

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Maite Crespo Albaladejo', written on a light-colored background.

Maite Crespo Albaladejo
Secretària accidental del Consell de Districte de Sant Martí
(per delegació de 10 de febrer de 2020)

Barcelona, 21 de juliol de 2020

**Ajuntament
de Barcelona**

Districte de Sant Martí
barcelona.cat/santmarti

**Document lliurat als
portaveus dels grups municipals
del Consell de Districte de Sant Martí
per a la sessió plenària extraordinària
del 22 de juliol de 2020**

Ajuntament
de Barcelona

Mesura de Govern

**Programa de regeneració urbana i social del
barri del Besòs i el Maresme 2020 - 2023**

B
BC
BN

Índex

1. De la problemàtica de l'habitatge a la regeneració urbana amb paràmetres de la transició ecològica.....	8
2. Preservar la seguretat i la convivència en el barri Error! No s'ha definit el marcador.	
3. La importància del sistema públic de salut.....	22
4. La generació de valors: educació, cultura, esports i teixit associatiu.....	25
5. Economia de barri, comerç de proximitat	
El Pla de Barris del Besòs-Maresme, un programa integral.. Error! No s'ha definit el marcador.	
Calendari i pressupost.....	50

Presentació (pendent de redactat)

Antecedents

El barri del Besòs Maresme neix en la dècada dels anys 50 integrat per dos polígons: Pel costat ponent el polígon Maresme iniciat l'any 1956 format per blocs aïllats d'una considerable alçada. No va ser fins la tardor de l'any 1959 quan es posa la primera pedra del que es va batejar com a Poblado del sud-Oeste del Rio Besòs polígon costat llevant que constava de blocs residencials de gran alçada i cases unifamiliars adossades. La saviesa popular ràpidament va deixar el nom amb el Sud-Oeste del Besòs.

El desembre de l'any 2006 aquest conjunt d'edificis i carrers passa a denominar-se amb la nova distribució que l'Ajuntament fa dels barris de la ciutat Barri Besòs-Maresme.

Situat al Sud-Est de la ciutat amb una superfície de 118,5 Hectàrees i una densitat neta de 878 Habitants/Hectàrea el barri té actualment una població de 24.660 habitants (12.061 dones i 12.599 homes), amb una Renda Familiar Disponible (RFD) de 60'4% (la RFD mitjana de la ciutat és 100) i en que l'edat mitjana dels seus habitatges és de 51'6 anys.

Mentre que les obres del polígon Maresme varen ser de promoció privada, les obres del nou polígon Besòs varen ser impulsades pel Patronat Municipal de l'Habitatge; La tardor de l'any 1960 es lliuren les claus dels primers 536 habitatges, mancats de qualsevol tipus d'equipaments ni serveis, naixia un nou barri sense escoles ni mercat.

Al llarg de l'any 1962 s'aprova la construcció de 1.603 nous habitatges, i l'any 1968 es construeixen els últims habitatges del barri, 220, en vuit anys s'havia aixecat un nou barri amb 4.863 habitatges, amb una mes que evident manca tant d'equipaments com d'una total urbanització de l'espai públic; Tant sols funcionava l'escola Gregal, que va ser creada pels veïns del barri l'any 1961.

Una construcció deficient i les preses per tenir acabats els habitatges quan abans millor faria pales alguns anys més tard les deficiències estructurals dels edificis.

Certament anys més tard, concretament a la primavera de l'any 1977 va caldre desallotjar ràpidament els veïns d'un bloc del carrer Cristòbal de Moura, ja que s'havia descobert unes mes que perilloses esquerdes en alguns habitatges; La causa era uns fonaments inadequats pel tipus de terreny format en l'antic delta del Besòs. L'estudi dut a terme aconsellava enderrocar alguns blocs i reparar-ne la resta, però tan sols es va fer algunes reparacions.

Als anys 90, després de detectar-se una patologia fina a les hores desconeguda, l'aluminosi, en un dels edificis del Turo de la Peira, també s'observa que alguns edificis de l'entorn de l'antic barri del Sud-oest del Besòs podrien haver estat construïts amb aquests tipus de formigó.

Arrel d'això l'any 1995 mitjançant un programa de remodelació subscrit pel Ministeri de Foment, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona s'inicia l'anàlisi dels habitatges afectats per aluminosi. L'Incasol és qui s'encarrega de dur a terme els estudis que conclouen que calia substituir 400 habitatges de set blocs, les deficiències de la resta de blocs es podrien resoldre via rehabilitació que va ser assumida pel Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona. El resultat va ser la construcció de 429 nous habitatges, 123 dels quals passen a incrementar el parc d'habitatges protegits adjudicats a traves de sorteig.

El març de l'any 2001 es van lliurar els primers 88 habitatges nous. L'últim edifici es va finalitzar l'any 2010.

La rehabilitació dels habitatges es porta a terme en tres etapes diferenciades mitjançant convenis signats entre administracions:

1. 1997-2007 Es rehabiliten 1862 habitatges.
2. 2007-2013 Es rehabiliten 288 habitatges i s'instal·len ascensors a 11 comunitats.
3. 2013-Actualitat, Conveni signat entre Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i l'Associació de Veïns del Besòs.

L'any 2004 el barri experimenta una nova i important transformació amb motiu del Fòrum Universal de les Cultures, un projecte de ciutat que va generar opinions diferents, tant pel seu impacte al barri com pels seus veïns i veïnes.

El 2004 el Govern de la Generalitat aprova una important llei, la coneguda com a Llei de Barris (Llei 2/2004, de millora de barris, Àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial).

A la convocatòria de l'any 2008 se selecciona el projecte d'intervenció integral del barri Besòs Maresme, que va permetre dur a terme importants millores; En total 35 projectes agrupats en els àmbits:

- Millora de l'espai públic i dotació d'espais verds.
- Rehabilitació i equipament dels elements col·lectius dels edificis.
- Provisió d'equipaments per l'ús col·lectiu.
- Incorporació de la tecnologia de la informació en els edificis.

- Foment de la sostenibilitat del desenvolupament urbà.
- Equitat de gènere en l'ús de l'espai urbà i dels equipaments.
- Accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

El volum total d'inversió del Pla de va ser de més de 14 milions € i el termini per la seva execució, l'any 2012.

L'any 2016 es posen en marxa els Plans de Barri, concretament el del Besòs Maresme esta conformat en l'actualitat per 72 accions que pivoten sobre 4 eixos: educació, drets socials, habitatge, economia social i solidària

Sobre un pressupost inicial de quasi 14 milions€, actualment prop d'un 78 % ja està executat. Avui s'està ja treballant en una nova fase del mateix pel període 2021-2024.

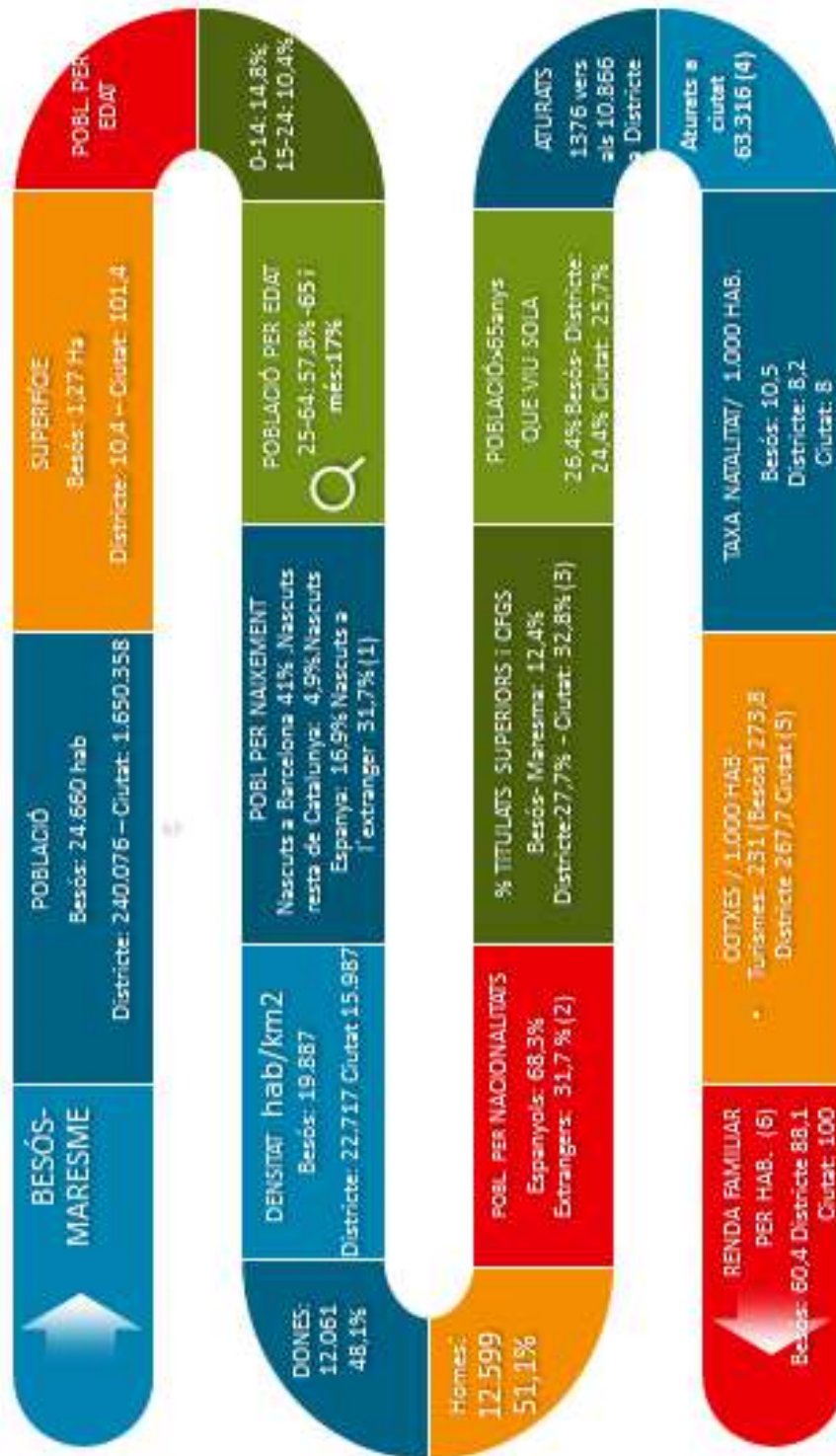
Com podem veure el barri ha viscut al llarg dels anys dels diferents ajuntaments democràtics diversos plans que han contribuït tots ells, en major o menor mesura, a una millora substancial del barri; El Besòs Maresme d'avui no té res a veure amb el de fa 50 anys, però és evident que hi ha aspectes que cal millorar com dotar al barri de nous i millors equipaments, seguir renovant l'espai públic, i evidentment el més important de tot, avançar amb la rehabilitació dels habitatges afectats per patologies.

Aquesta mesura de Govern vol ser una mesura que toqui de peus a terra, realista, i per tant de mirada llarga; No vol ser una mesura tant sols urbanística sinó que també vol ser una mesura social, la mesura s'estructura en un conjunt d'àmbits de treball que busquen reafirmar l'orgull de viure al Besòs Maresme, un barri que mai ha deixat de ser digne.

Dades sociodemogràfiques

Indicador	Valor Barri	Valor Districte Sant Martí
Població	23.546	9,9%
Homes	11.957	10,5%
Dones	11.589	9,4%
Densitat neta (habitants/hectàrea residencial)	838	820
Densitat (hab/km2)	19.621	22.717
Superfície (km2)	1,2	10,4
Estructura d'edats		
% grup 0-3 anys	3,7%	3,5%
% grup 0-15 anys	15,6%	14,4%
% grup 16-64 anys	66,6%	65,2%
% grup 65 i més anys	17,7%	20,4%
Població de 75 i més anys (valor absolut)	2.407	9,7%
% 75 i més anys que viuen sols	32,7%	24,5%
Homes	16,5%	30,7%
Dones	41,9%	16,5%
Població de 85 i més anys que viu sola (valor absolut)	348	39,3%
Persones usuàries de la Targeta Rosa	3.597	10,6%
Índex envelliment	113,4	142,1
Índex sobreenvelliment	57,6	51,2
Taxa natalitat ‰	9,5‰	8,7‰
Taxa mortalitat ‰	7,9‰	8,8‰
Nombre d'estrangers (valor absolut)	6.631	16,1%
% estrangers (s/població)	28,2%	17,4%
Principals nacionalitats	Pakistan, Marroc, Xina	Itàlia, Xina, Pakistan
Nombre de domicilis	8.304	8,8%
Ocupació mitjana (persones per domicili)	2,8	2,5
% domicilis amb un adult i un o més menors (1)	3,1%	3,1%

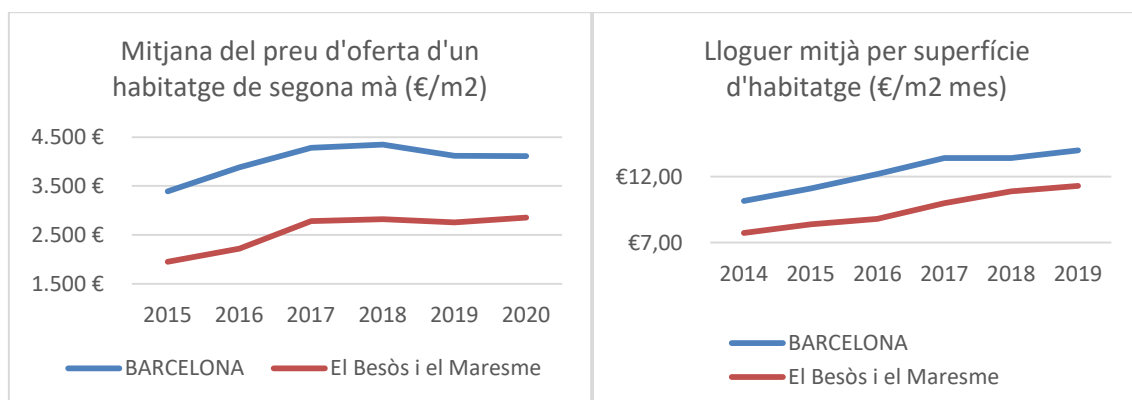
1. De la problemàtica de l'habitatge a la regeneració urbana amb paràmetres de transició ecològica.

La situació actual de l'habitatge al barri

El Besòs i el Maresme és un barri predominantment residencial, del 1.319.525 m² de sostre present, 625.214 m² es dediquen a l'habitatge (47,38%)¹. El teixit urbà es caracteritza per la forta presència del bloc obert, de les seves 118,54ha de superfície, 26,68 és sòl de zona volumètrica específica (el 22,50% del total), la qualificació urbanística que dona lloc a aquest tipus d'ordenació².

El parc d'habitatges està compost per 908 edificis que compten amb un total de 9.645 habitatges. L'edat mitjana dels habitatges és de 51,6 anys, 6.773 dels quals es van construir entre 1951 i 1970 (el 70% del total), i son d'una superfície mitjana de 64 m². La major part dels blocs no tenen ascensor, donat que només compten amb aquesta instal·lació 226 (el 24,89% del total)³.

Els preus de venda i lloguer dels habitatges del barri es troben per sota de la mitjana de Barcelona, però segueixen tendències similars dins del mercat immobiliari:

Pel que fa a la venda d'habitatges, el mercat és bàsicament de segona mà; Donada la falta de sòl edificable la construcció de nous habitatges és residual. El preu s'ha estancat en els últims 3 anys, tot hi que la tendència és ascendent en l'últim quinquenni. La mitjana del preu per m² és de 2.856 €, mentre que la mitjana a Barcelona és de 4.111 €, un 30% més⁴.

D'altra banda, el mercat de lloguer mostra clarament una tendència a l'alça sense mostres d'haver arribat al seu nivell màxim. Des de 2014 fins a 2019 el preu de lloguer

¹Font: Dirección General del Catastro. Ministerio de Hacienda y Función Pública. Ajuntament de Barcelona. Institut Municipal d'Hisenda. Lectura de l'Impost de Béns Immobles (2019).

²Font: Ajuntament de Barcelona. Institut Municipal d'Informàtica. Departament del Pla de la Ciutat (2019).

³Font: Cens de Població i Habitatges 2011. Instituto Nacional de Estadística. Institut d'Estadística de Catalunya.

⁴Font: Idealista.com (informe anual)

mensual mitjà per m² ha pujat un 31,50%, situant-se l'any 2019 en 11,30 €/m² al mes. Aquest preu es troba per sota del preu mitjà a Barcelona, on l'any 2019 registrava 14,00 €, un 19,28% més. La diferència de preus entre el barri i la mitjana de la ciutat es va accentuar entre els anys 2015 i 2018, arribant a registrar un 25,37%, tot hi que actualment s'ha tornat a una variació similar a l'anterior a 2015⁵.

Potenciar la regeneració urbana de l'antic barri del sud-oest del Besòs. Campanya d'inspeccions del parc edificat residencial

Implementar una nova forma de treballar els reptes urbanístics existents al territori emprant la regeneració urbana. Utilitzar la diagnosi de l'estat actual dels habitatges com a eina prèvia d'anàlisi a l'establiment d'un programa de regeneració urbana que actuï amb una visió de conjunt.

L'establiment d'un Àmbit de Regeneració Urbana a l'antic barri del Sud-oest del Besòs permetrà iniciar un procés de rehabilitació integral en recerca d'una millora de l'eficiència energètica en el parc edificat, la reurbanització de l'espai públic i la generació d'energia renovable.

Analitzar l'estat actual del parc edificat mitjançant una campanya d'inspeccions dels edificis residencials dins de l'àmbit un cop establertes quines són les tipologies edificatòries existents, per optimitzar el tipus d'intervenció a realitzar. Emetre una síntesi de la diagnosi per posteriorment establir els criteris d'intervenció necessaris a nivell urbanístic i social. Contrastar el cost de habilitat i el de nova construcció per avaluar si regenerar o remodelar.

---

⁵Font: Generalitat de Catalunya. Secretaria d'Hàbitat Urbà i Territori, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL. Dades anuals del 4t trimestre (acumulat).

Es farà a partir d'un mostreig de comunitats i abordarà al llarg de tot un any la inspecció. El mostreig representa una quarta part del parc total d'habitatges de l'àmbit que es preveu regenerar. Aquesta campanya s'ha dissenyat en 4 fases, la primera de les quals se centrarà en els edificis sospitosos de tenir patologies relacionades amb el ciment aluminós.

Rehabilitació integral d'edificis

Impulsar la rehabilitació del parc edificat residencial recercant la millora de la qualitat de vida dels veïns i posant especial èmfasi en solucions que impulsin l'eficiència energètica.

Es preveu impulsar la rehabilitació d'edificis de forma integral, actuant mitjançant:

- Reparacions estructurals
- Neteja i manteniment
- Rehabilitar la coberta i façana amb criteris d'estalvi energètic
- Actualització de les instal·lacions
- Estudiar la possibilitat de generar energia

Oficina tècnica de l'IMU al territori

Obrir una oficina tècnica de l'Institut Municipal d'Urbanisme (IMU) que permeti la presència física al barri de tècnics que desenvolupin projectes al territori, per tal que la ciutadania tingui contacte directe amb els processos de regeneració urbana.

Exercir el seguiment directe de les diferents actuacions mitjançant arquitectes de capçalera, especialitzats en comunitats d'una de les tipologies concretes identificades.

El veïnat com a prioritat. Promoure un seguiment personalitzat de la rehabilitació, resolent potencials conflictes per tal que la comunitat de veïns esdevingui una estructura eficient.

Fomentar la cultura del manteniment dels edificis

Iniciar campanyes de conscienciació per tal que els propietaris es facin partícips de la obligació i necessitat de conservació dels seus habitatges.

Identificar noves oportunitats

Aprofundir en el coneixement del barri i motivar-ne la recerca acadèmica per identificar àmbits d'intervenció. La generació d'urbanitat en una part pot ser el revulsiu per regenerar la resta del teixit. El barri pot esdevenir un laboratori on posar en marxa proves pilot que es converteixin en models exportables.

Augmentar l'edificabilitat d'algunes tipologies pot permetre la millora tipològica dels habitatges. L'addició d'espais als blocs existents pot generar la millora de les condicions d'habitabilitat i de l'eficiència energètica. La introducció de plaques fotovoltaïques a les noves instal·lacions permetrà que el parc edificat es converteixi en un actor clau en la generació d'energia renovable.

Treballar en el concepte d' "espai semipúblic". Espais com balcons i cobertes poden convertir-se en zones privades a l'aire lliure que amplïin l'àmbit estricte de l'habitatge. Posar en valor espais fins ara infrautilitzats.

Promoure l'habitatge públic de lloguer

Construcció de nou habitatge públic dotacional de lloguer promogut per l'Institut Municipal de l'Habitatge de Barcelona (IMHAB). La promoció de dos edificis d'habitatges dotacionals en règim de lloguer per contrarestar la creixuda sostinguda del preu del lloguer dels últims anys i garantir el dret de l'habitatge a la ciutadania.

Es tracta de dues promocions: Lluís Borrassà 23-35 i Puigcerdà 100-104, que afegiran 129 nous habitatges públics en règim de lloguer. El Parc Públic d'Habitatges intenta garantir que cap unitat de convivència no estigui sense llar en situacions d'emergència social al mateix temps que promou habitatges de qualitat sota preu de mercat per garantir l'accessibilitat a l'habitatge.

La Regeneració Urbana i rehabilitació energètica.

En una ciutat essencialment consolidada, com és el cas de Barcelona, la millora urbana global s'ha d'afrontar forçosament des de la rehabilitació sostenible i la regeneració urbana. Des d'aquest punt de vista, l'estratègia s'orienta vers un desenvolupament urbà intel·ligent, sostenible i socialment inclusiu que promogui la qualitat de vida i el desenvolupament econòmic dels barris.

Per fer-ho possible, cal treballar fent front als dèficits urbanístics, millorant la qualitat del parc construït mitjançant la rehabilitació, promovent l'economia local creant ocupació, dotant dels equipaments i serveis necessaris a tots els ciutadans, lluitant contra el canvi climàtic amb la transició energètica (estalvi + renovables) i l'eco-eficiència i altres aspectes que contribueixin a reforçar la cohesió social de la ciutat, sense oblidar l'actualització i posada en valor de l'espai urbà.

Per poder donar resposta a aquests objectius s'ha definit el Programa de Regeneració Urbana des d'uns plantejaments consistents i, amb la identificació d'entorns urbans sobre els quals dur a terme les polítiques prioritàries de regeneració urbana en la ciutat; amb la definició de les figures de gestió més eficients en cada cas.

Amb els objectius anteriors de millora de la ciutat i dels seus barris, l'Ajuntament de Barcelona vol fer un pas més enllà i, des d'una visió holística de la ciutat es planteja el Programa de Regeneració Urbana (PRU). Una de les fites del Programa de Regeneració Urbana de l'Ajuntament de Barcelona és la "Rehabilitació Energètica" dels edificis per donar compliment al pacte de la Unió Europea segons el qual al 2020 tots els edificis han de tenir un consum d'energia gairebé nul.

Tot i que aquest pacte és d'aplicació a edificis de nova construcció, des de l'Ajuntament de Barcelona s'ha volgut ampliar i aconseguir que les prestacions dels edificis rehabilitats siguin iguals que les dels edificis nous.

Per aconseguir edificis que gairebé no consumeixin energia, aquests han de disposar de grans aïllaments que facin possible reduir el consum en calefacció i refrigeració fins pràcticament a zero. Això implica refer les envoltupants (façanes i cobertes) dels edificis, augmentant els seus aïllaments tèrmics per aconseguir que compleixin, com a mínim, amb el que exigeix la normativa vigent en estalvi energètic que és el Codi Tècnic de l'Edificació en el seu Document Bàsic HE d'estalvi energètic en la seva darrera modificació vigent des de l'any 2013.

El Besòs Maresme, el potencial d'una posició cèntrica.

El Besòs i el Maresme forma part d'un territori més extens, el delta del Besòs. Aquest àmbit s'ha construït a base de plans parcials que no sempre han tingut en compte la continuïtat dels teixits urbans, comportant una certa manca de trava entre barris limítrofes. A més, la forta presència del bloc obert, ha donat lloc a l'existència d'una gran quantitat d'espai lliure, de les 118,54 ha de superfície, 27,54 és superfície de parc urbà, representant un 23,23% de la superfície total i situant-se molt per sobre de la mitjana de Barcelona, que és del 13,43%⁶.

En l'entorn del barri s'han desenvolupat diversos projectes de gran calat al llarg dels últims anys. Gran part dels teixits urbans han passat per processos de reforma: el barri de La Mina, el Fòrum, Diagonal Mar. Encara hi ha alguns d'aquests projectes que es troben en marxa: el campus universitari Diagonal-Besòs, el 22@ Nord i, més llunyans, els àmbits de Sagrera-Alta velocitat i de Rambla Prim. El barri del Besòs i el Maresme es troba en una posició cèntrica respecte aquestes transformacions.

Repensar l'espai públic

Caracteritzar l'espai públic per facilitar-ne la revitalització cívica i el control social. La gran virtut urbanística del barri ha esdevingut una debilitat: el teixit de bloc obert genera una gran quantitat d'espai lliure que no sempre té un ús continuat o definit. L'espai lliure es troba dispers i fragmentat. S'ha reurbanitzat però la forta presència d'elements genera obstacles visuals i difumina la permeabilitat entre àrees.

L'àmplia presència d'espai públic és un tret diferencial propi del Besòs i el Maresme respecte el teixit urbà més reconegut de Barcelona, l'Eixample, caracteritzat per la seva alta densitat i escassetat d'espais oberts. La proliferació de jardins, una menor densitat de població del barri i la desvinculació del comerç a les plantes baixes dels habitatges ha donat lloc a espais públics repetitius, desproveïts d'identitat pròpia i amb poc control social. Els antics pavellons comercials que es van distribuir per l'àmbit, separant funcionament el comerç de l'habitatge, es troben en un alt estat d'abandonament, hi ha una gran quantitat de locals tancats i actualment constitueixen barreres impermeables i darreres.

Cal posar en valor la tipologia edificatòria de bloc obert, amb els seus edificis totalment exteriors i amb grans espais oberts.

Cal un estudi profund d'usos amb l'objectiu de caracteritzar l'espai públic; generant eixos cívics clarament definits i amb personalitat pròpia. L'estudi del futur dels pavellons comercials, amb nous usos i amb la recol·locació estratègica de part del comerç cap a plantes baixes de blocs residencials regenerats permetria suprimir espais generadors d'inseguretat. L'eliminació puntual de barreres visuals existents i la pacificació d'algunes vies beneficiarien l'espai públic del barri.

---

⁶Superfície segons ús de sòl agregat (m2). Font: Ajuntament de Barcelona. Institut Municipal d'Informàtica. Departament del Pla de la Ciutat (Any 2019).

Treballar en l'estudi que impulsi el tàndem format per Rambla Prim/Alfons el Magnànim; similar al format per Passeig de Gràcia/Rambla Catalunya a l'Eixample. L'ampliació de l'espai per a vianants en eixos poc transitats, com ara Alfons el Magnànim, permetria obtenir espai públic més representatiu pel barri, ajudaria a reconnectar els diferents sectors que s'hi vinculen i potenciaria la trobada dels dos eixos estructurants -el verd i el blau-.

Les actuacions deixaran de ser projectes puntuals, passant a ser fruit d'una estratègia global al territori.

Eix verd – Cristóbal de Moura, la trobada amb el 22@ i la Mina

Estendre l'eix verd de Cristóbal de Moura i la seva nova urbanització del 22@ Nord fins al límit amb Sant Adrià del Besòs. Per la seva excepcional amplada dins la trama de carrers de Provençals i del 22@, i dins del nou esquema de mobilitat del sector, el carrer Cristóbal de Moura ha esdevingut ideal per configurar un eix verd, ja en construcció, dins del sector nord del 22@. La seva extensió pot fer-lo exercir de connector entre el Parc Central del Poblenou, el Parc del Besòs i la llera del riu Besòs, enllaçant la transformació dels teixits econòmics del Poblenou dins el 22@ Nord, amb la revitalització del teixit residencial de La Mina.

El Besòs i el Maresme es troba en una posició estratègica per atraure el dinamisme de les dues àrees en transformació i que la revitalització d'aquesta via serveixi de revulsiu per ajudar al canvi en el teixit. La millora de la continuïtat del verd i el seu enllaç amb els espais lliures existents, i més encara amb els passejos a Rambla Prim i Alfons del Magnànim, poden beneficiar la qualitat espacial i millorar el control social de l'espai lliure del barri.

A més, la forta presència del teixit residencial dins del barri podria complementar de forma òptima la necessitat d'habitatge generada per l'aterratge de noves empreses dins de l'àmbit eminentment d'activitat econòmica del 22@, que tot hi que generarà sostre d'habitatge, no podrà absorbir la demanda generada en la seva totalitat.

Eix blau – Rambla Prim, la connexió entre La Sagrera i el mar

Posicionar la Rambla Prim com a eix vertebrador del Besòs i el Maresme i la seva connexió al mar i a la futura estació de la Sagrera. Aquesta rambla és el resultat de la cobertura de l'antiga riera d'Horta i és l'eix mar-muntanya més important del territori del Besòs.

L'obertura de l'estació de la Sagrera i el desenvolupament dels seus entorns, incloent la finalització de l'àmbit de Rambla Prim, convertiran aquest eix com el principal punt d'accés d'aquesta nova centralitat. La rambla Prim, a més, té en el seu extrem a mar la

zona del Fòrum i el Campus interuniversitari Diagonal-Besòs, que han esdevingut importants pols de coneixement i d'acollida d'esdeveniments multitudinaris. A més, el perllongament de la línia 4 del metro permetrà una comunicació en transport públic molt fluida entre els diferents sectors.

Un cop més, el Besòs i el Maresme es troba en una posició intermèdia entre dos pols, aquest cop de nova centralitat. Aquesta situació estratègica es podria aprofitar per generar una tercera nova centralitat equidistant i en relació a l'eix blau de Rambla Prim. Aquesta àrea podria emplaçar-se en l'illa d'equipaments i pavellons comercials entre Rambla Prim i Alfons el Magnànim. Els edificis actuals requereixen d'intervencions de rehabilitació, ampliació o de canvi d'ús, presentant-se com una oportunitat per rearticular la relació entre l'eix blau i el barri.

Carrer Alfons el Magnànim renovarem l'enllumenat augmentant el nombre de fanals (Primera fase Tram Lull-Cristòbal de Moura), renovarem 2 jocs infantils

Emergència climàtica i transició ecològica

En aquesta mesura de govern no podem deixar de banda el fet que estem en immersos en un estat d'emergència climàtica on no podem oblidar que tant la rehabilitació com la regeneració urbana són clarament elements aliats en la lluita contra la mateixa.

Com ja s'ha explicat en l'apartat d'habitatge la rehabilitació és clau en la millora de la ciutat i els seus barris. En una visió holística dintre del Programa de Regeneració Urbana una de les fites importants és la "Regeneració Energètica" dels edificis per donar compliment al pacte de la Unió Europea segons el que tots els edificis de nova construcció deuen tenir un consum d'energia gairebé nul.

Des d'aquest Ajuntament s'ha volgut que el pacte sigui també d'aplicació en els edificis rehabilitats i per tant sumar al barri del Besòs Maresme. Val a dir que a més generarà llocs de treball sempre necessaris i més ara a posteriori de la crisi provocada per la COVID19.

En el marc de la regeneració urbana cal destacar el programa "Escocells per fer créixer el benestar al barri". Mitjançant l'impuls del veïnatge i amb el suport de La Taca d'Oli de la Fàbrica es posa en marxa un projecte de rehabilitació i tancat d'escocells del carrer Cristòbal de Moura, amb una important tasca de col·laboració i coneixement veïnal i de conscienciació del barri que volem aconseguir. S'ha reprès després el confinament, ampliant-se a dues zones noves del Besòs i a la Escola Concepción Arenal.

S'implementarà el projecte "Aquí comença el mar". Es tracta d'una prova pilot que ja s'ha dut a terme a Vilanova i la Geltrú i abans a municipis de França o Bèlgica, i es

tracta de pintar als diferents tipus d'embornals amb un missatge que diu "aquí comença el mar" per indicar com podem evitar que els residus arribin al mar, ja que el clavegueram que passa per sota acaba al mar. La intenció és conscienciar al veïnat i al jovent de la importància de discriminar la brossa i llençar-la on toca, per evitar una contaminació innecessària.

Una de les moltes conseqüències de la crisi climàtica és l'augment de pluges torrencials, que s'incrementaran en un 17% i la ciutat ja s'està preparant amb una estratègia d'infraestructures de drenatge i clavegueram, tant per la protecció ecològica i ambiental com per un manteniment sostenible, amb una intervenció important d'un nou col·lector a la Rambla Prim.

Per altra banda se seguirà donant suport a les iniciatives escolars i socials per dur a terme les accions que parteixin d'aquestes: per exemple, a l'institut Rambla Prim existeix un mòdul anomenat Cicle Formatiu de Grau Superior d'Educació i Control Ambiental (EICA) que ha creat diferents projectes que Districte pot recollir i aplicar com poden ser: seguiment de fauna (menjadores per ocells, caixes nius, nidificació del xoriguer), l'hort escolar, recollida selectiva de paper/cartró, etc.

Una de les preocupació veïnals i d'aquest Ajuntament és el seguiment i control de la Incineradora de TERSA. Aquesta incineradora va donar subministrament, segons l'Àrea Metropolitana de Barcelona, a més d'un centenar d'edifici de la Zona Fòrum i el 22@. No obstant això, el veïnat segueix demandant un control estricte del funcionament de la mateixa.

En aquest espai es treballa junts amb les entitats , AireNet i l'AMB per tal de fer realitat l'Observatori Ciutadà com a compromís sòlid.

S'han implementat diverses mesures sol·licitades pel veïnat per millorar les instal·lacions i reduir per sota dels nivells marcats per la legislació vigent en Dioxines, Furans i altres tipus d'emissions

A més es treballa per millorar la problemàtica d'olors produïdes per tres emissors:

1. Dipòsit de Taulat (ja arranjat)
2. EDAR - Millorant els processos biològics i amb una renovació de l'aire millorada així com a la secció secundària per reduir olors no desitjades METROFANG- Amb el desenvolupament d'un sistema d'assecat de fangs amb l'aprofitament de la calor residual de TERSA que reduirà de manera considerable les olors.
3. El Consell Metropolità va aprovar les obres el 30/06/20, després de l'exposició pública corresponent la seva aprovació definitiva el 29/09/20. Per tant les actuacions començaran a fer-se realitat al 2021 i el 2022

Es treballa en la mesura de govern d'horts urbans, que començarà amb la participació veïnal i les entitats, així com en projectes d'alimentació sostenible i de proximitat, que si sabíem que era d'extrema importància, ha quedat encara més palès després de la pandèmia patida.

D'altra banda s'ha demostrat que la pandèmia COVID-19 és més letal allà on la contaminació atmosfèrica és més elevada. Per això es treballa per fer del barri del Besòs un espai on la mobilitat activa i sostenible sigui la protagonista. Durant el confinament el servei de Bicing s'ha ampliat amb 3 noves estacions al barri del Besòs i entorn immediat, i es preveu millorar i completar el carril bici de la Rambla Prim a la calçada, facilitat i fent més segura tant la mobilitat a peu com en bici. D'altra banda, tots els carrers del barri excepte la Rambla Prim, el carrer Marroc i el carrer Llull ja son carrers amb limitació de velocitat màxima 30 km/h (es preveu reforçar la senyalització i el control de la velocitat). En els propers mesos es regularan totes les places d'aparcament en calçada per evitar el trànsit de vehicles de fora del barri.

I finalment ja és una realitat la coberta verda al Fòrum. Un nou espai verd, la primera coberta silvestre de Barcelona que s'integra a la vista i les activitats del Museu Blau, dintre de les actuacions del marc de la lluita contra l'emergència climàtica. Un nou espai que ens permetrà estudiar diferents inputs de la fauna i de la flora i que s'obre al barri i a la ciutat com un espai no només de gaudi sinó com una oportunitat d'estudi i pedagògica que permetrà ampliar coneixements de manera empírica.

2. Preservar la seguretat i convivència en el barri.

La situació d'emergència sanitària ha suposat una prova d'estrès per als diferents serveis públics, que ha fet més visible la necessitat de treballar en equip en sentit ampli, es a dir, serveis públics, comerciants, empreses i ciutadania. Aquesta manera de funcionar ja és l'habitual i forma part del model de seguretat pel qual ha apostat la GUB des de fa molts anys. La concreció d'aquest model es desenvoluparà marcant uns eixos estratègics que ens permetran augmentar la seguretat i la convivència en els diferents barris del Districte.

Eix seguretat viària

La recuperació progressiva de la mobilitat després de les restriccions i la nova ordenació de carrers que pretén guanyar espai per als vianants i ciclistes, requerirà d'una planificació de dispositius que garanteixi el compliment dels nous usos dels espais. Es planificaran:

- Patrulles ciclistes per Rambla Prim, Alfons el Magnànim i zones d'influència.
- Controls de radar aleatoris que permetin una reducció de la velocitat i minimitzar el risc d'accidents.
- Controls d'alcoholèmia i drogues conjunts amb unitats centralitzades GUB (UREP, Canina, etc.) i MMEE segons disponibilitat. Es determinaran els punts en funció de l'anàlisi que es faci per l'EPB.
- Controls específics i seguiment general dels VMP i bicicletes, en especial atenció a les infraccions que pertorbin l'ús dels carrers pels vianants.
- Campanyes específiques de control promogudes per la prefectura (cinturons de seguretat, conduir manipulant mòbils, etc.).
- Protecció entorns escolars quan s'iniciï el curs 2020 – 2021.

Eix seguretat ciutadana / convivència

La relació entre les conductes incíviques i les percepcions d'inseguretat ciutadana ens obliguen a estar molt pendents des del moment en que comencen a acumular-se conductes que degraden la convivència dels espais i que poden produir altres situacions més greus de naturalesa delinqüencial.

Des de la perspectiva de l'anticipació de problemes més greus, establirem els mecanismes de recollida d'informació de problemàtiques, d'anàlisi de les dades i de coordinació amb la resta de persones interessades en prevenir els efectes negatius. Seran actors clau en aquest objectiu, el veïnatge i entitats del barri que ens puguin transmetre les seves queixes o percepcions per a que puguem adaptar la resposta a la situació concreta. En aquest punt, serà fonamental el paper de l'Equip de policia de

barri, que en la seva funció d'interlocució continua amb el veïnatge i teixit comercial, permet anticipar situacions amb la proposta de dispositius i planificació d'efectius. La evolució dels contactes en relació a l'any anterior és molt significativa.

En base a l'anàlisi permanent de l'EPB dels diferents canals d'informació es fa la planificació de serveis i la coordinació amb la resta d'operadors i ciutadania:

- Operacions conjuntes amb MMEE i altres unitats centralitzades de la GUB, dirigides a reduir l'impacte de les conductes més greus: tràfic de drogues, consum de drogues i alcohol a espais públics prioritàriament, conduccions sota els efectes de substàncies estupefaents i alcohol, tinença d'armes prohibides i objectes perillosos, abandonaments d'estrís per consum de drogues.
- Dispositius de control venda ambulat de productes legals i de procedència il·lícita a l'entorn del mercat i mercadet de dissabte del Besòs
- Control administratiu de locals i establiments que generin molèsties per sorolls, venda d'alcohol a menors o permetin consum de drogues prohibides.
- Planificació de serveis estàtics i dinàmics a les zones amb acumulació de xeringues usades que puguin produir perill per a la resta d'usuaris/es dels espais.
- Reforç del servei de convivència nocturn de 22 a 03 h els caps de setmana i festius.
- Patrullatge de paisà del Grup de Delinqüència Urbana.
- Pla específic de seguiment de places i espais públics, amb planificació de serveis segons anàlisi d'indicadors (trucades, IRIS i altres).
- Anàlisi i seguiment de les molèsties domiciliàries.
- Assistència a reunions i assemblees que es convoquin per a tractar qualsevol incident que pugui sorgir i causar inquietud o intranquil·litat.
- Activació de serveis de mediació i de gestió dels conflictes. Es tindrà especial atenció als conflictes que puguin tenir gran afectació als parcs i espais públics, com puguin ser baralles multitudinàries o grans concentracions de públic que puguin generar malestar o inquietud a la resta de ciutadans/es.

Eix de policia administrativa

El control dels locals de concurrència pública, el compliment de les ordenances de vetlladors i el correcte funcionament de les obres, empreses i activitats comercials, són també prioritat per mantenir un nivell de convivència adequat. Generant, entre d'altres, avisos informatius als locals que provoquin molèsties, i inspeccions planificades, a requeriment i d'ofici de les activitats que generin molèsties de qualsevol tipus.

Eix assistencial

La col·laboració i suport als serveis socials en la detecció, protecció, acompanyament i ajuda als grups més vulnerables i persones necessitades, són també objectius

principals del servei de la GUB. Una coordinació permanent amb els serveis socials per la planificació de serveis de suport dels seus equips en el marc de protocol de col·laboració.

Les estratègia general que guiarà els plans d'acció en els diferents eixos es basarà en la prevenció, anticipació i reacció immediata a qualsevol situació que pugui convertir-se en un problema puntual o conflicte consolidat.

Per aconseguir aquesta fita, serà necessari comptar amb la participació de totes les parts interessades, creant una dinàmica de coparticipació i coresponsabilitat en el manteniment de la seguretat i la convivència al barri.

L'Equip de Policia de Barri, en contacte permanent amb els representants de veïnatge, entitats, comerciants, i altres cossos policials, seran la clau per poder donar una eficaç resposta.

Servei de prevenció a l'espai públic i comunitats

Complementari a aquesta feina per la seguretat i la convivència que realitza la guàrdia urbana, està el **servei de prevenció a l'espai públic i a les comunitats de veïnatge**. Serà a l'any 2012 que s'inicia un nou servei adreçat a la prevenció de conflictes i la millora de la convivència a l'espai públic. Servei que posteriorment s'ampliarà per tal de poder donar suport a les comunitats de veïnatge. Està orientat a promoure la convivència veïnal, el civisme i a intervenir en situacions de conflictes de caire social i d'origen multifactorial, per tal de preservar la cohesió social i reforçar valors de convivència i de responsabilitat ciutadana. Les funcions dels professionals del servei aborden les següents línies de treball metodològiques:

- Prospecció del territori i/o comunitat de veïnatge. Diagnòstic integral en base a la intervenció, tant de forma reactiva com de forma com proactiva.
- Gestió de conflictes. Mediació entre les parts, reforçar el paper actiu del veïnatge, implementació de recursos i impulsar estratègies metodològiques amb l'objectiu d'afavorir el tractament de les situacions que poden ser originadores de problemes de convivència latents, o bé, que puguin ser potencialment generadores de conflictes.
- Accions comunitàries. Disseny d'estratègies, recursos de suport, eines de sensibilització i comunicació, projectes grupals, orientats a la reducció de les possibles situacions de conflicte (accions transversals, campanyes de sensibilització, foment de la participació i la implicació del veïnatge,...) en l'espai públic i en les comunitats de veïnatge, amb els següents col·lectius:

3.La importància del sistema públic de salut

El CAP Besòs. Ampliació dels Serveis del CAP

Forma part de la Unitat SAP (Serveis d'Atenció Primària de Litoral). La ciutat de Barcelona està conformada per tres unitats més, SAP esquerra, SAP Dreta i SAP Muntanya.

Atén a una població de més de 23.000 habitants i des de fa temps l'equipament s'ha tornat insuficient per acollir l'atenció bàsica. Al CAP Besòs hi atenen 18 professionals de medicina familiar amb 4 infermeres referents i 18 professionals més de medicina pediàtrica amb les 4 infermeres referents. A més cal afegir tots els serveis d'atenció especialitzada, com per exemple dermatologia, cardiologia, traumatologia, entre d'altres. No compta amb servei de rehabilitació la qual cosa obliga a la població a desplaçar-se fins al barri del Clot per rebre aquesta atenció, el provoca que sigui inaccessible ja que molts dels pacients són persones grans.

El CAP Besòs està ubicat en un barri amb una alta mobilitat d'habitants i una població jove emergent, que rep unes 100 persones noves mensuals, un indicador que ens mostra el volum de creixement del barri.

Està pendent la licitació per part del Consorci Sanitari de Barcelona de les obres de reforma que permetran l'ampliació d'aquest centre. Per fer-ho, calia reubicar l'entitat Cooperativa Escola Gregal que ocupava una part de l'edifici.

Per donar resposta a la necessitat de més espai per atendre les consultes mèdiques, es van habilitar uns mòduls a la Rambla Prim, a l'espai lliure d'edificació, entre els números 72 i 78. Hi ha una demanda veïnal, des de fa molts anys, d'ampliar el Centre d'Atenció Primària a la resta de l'edifici del carrer d'Alfons El Magnànim, 57, i de suprimir els mòduls de la via pública.

L'Associació de Veïns del Besòs ha renunciat a uns locals que el Patronat Municipal de l'Habitatge li havia cedit a la Rambla Prim 22, perquè es pugui reubicar el menjador social de la Cooperativa Escola Gregal, i s'alliberi l'espai necessari per a l'ampliació del Centre d'Atenció Primària. La Cooperativa Escola Gregal ha reubicat l'activitat del menjador social a la Rambla Prim 22, amb la garantia d'una cessió d'aquest espai amb caràcter gratuït per un termini de 50 anys.

Sociosanitari Fòrum

El Centre Sociosanitari Fòrum apropa els serveis d'atenció sociosanitària i de salut mental a la seva població de referència. L'edifici, que està a la zona del Fòrum, entre els carrers Lull i Rambla Prim, es troba a l'àrea d'influència de l'Hospital del Mar i, per tant, apropa els serveis de geriatria i psiquiatria, al mateix temps que enforteix la connexió amb l'hospital per a les malalties de major complexitat.

El Centre Fòrum es va inaugurar el 22 de setembre del 2005. Comprèn les unitats de llarga estada i ofereix una atenció especialitzada i de qualitat en diferents nivells assistencials per a persones: hospitalització, hospital de dia, atenció en el domicili i consultes externes, per a donar la resposta més adequada a les necessitats dels pacients. Serveis, unitats i professionals del centre estan estretament lligats als serveis i professionals de l'Hospital del Mar (amb la unitat de geriatria d'aguts i la unitat funcional interdisciplinària sociosanitària).

L'equip de professionals d'infermeria, metges i treball social, entre d'altres, són experts en la terapèutica sanitària i sociosanitària de les persones grans i de les seves famílies, tant pel que fa al diagnòstic, com pel tractament i posterior seguiment i avaluació.

El Sociosanitari Integra les unitats de:

- Unitats d'atenció geriàtrica i sociosanitària: Es troben en la segona (unitats 2A i 2B) i tercera planta (unitats 3A i 3B) i són llits d'hospitalització per a persones amb malaltia crònica que necessiten cures continuades, tant mèdiques com d'infermeria, malalts amb gran dependència i/o problemàtica sociofamiliar.
- Unitat de psicogeriatría: Ubicada en la primera planta (unitat 1A), és una àrea d'hospitalització per a malalts que pateixen d'Alzheimer o altres demències en fases avançades.

Quan a l'àmbit de la Psiquiatria, el Centre Fòrum ofereix, a través de l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions del Parc de Salut Mar (INAD), l'opció d'hospitalització d'aguts vinculada als seus sectors i els serveis de l'hospital de dia de psiquiatria, que ofereix un recurs ambulatori d'assistència diària i multidisciplinària. Amb l'objectiu de donar suport a aquells malalts que no requereixen l'assistència de 24 hores.

Compta amb llits destinats a la psiquiatria en fase aguda i una unitat de patologia dual, hospital de dia i servei d'atenció continuada. En els darrers anys, la salut mental ha guanyat terreny i ha estat socialment acceptada i normalitzada i, per part del món sanitari, s'han donat passos importants en experiències d'integració, hospitalització i semi-internament, amb resultats molt interessants. Així mateix, cal remarcar que l'Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions (INAD) és actualment el responsable del 40% de l'atenció en salut mental de l'àrea de Barcelona, i això el posiciona com el major proveïdor d'atenció a la salut mental i addiccions de tota la ciutat.

Serveis d'atenció Comunitària

El programa Barcelona Salut als Barris (BSaB) es va posar en marxa al barri del Besòs i el Maresme el mes d'abril de 2013. En primer lloc, d'acord amb la metodologia, es va dur a terme una fase d'aliances polítiques i tècniques entre el Districte de Sant Martí, el Consorci de Salut de Barcelona i l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

Conjuntament amb l'Agència de Salut Pública de Barcelona al barri del Besòs i el Maresme es desenvolupen diferents projectes:

- Escola de Salut de Gent Gran: Sessions setmanals per a la gent gran on es parla de temàtiques relacionades amb la promoció de salut i l'autocura.
- Fem amistat: És un projecte grupal que intenta ser autoorganitzat que surt de persones del Casal de Gent Gran que es troben cada cert temps per a fer intercanvi de coneixements i activitats de lleure.
- Impuls jove: Programa de promoció de l'oci saludable, formació professional i orientat a facilitar les primeres experiències laborals. Destinat sobretot a la prevenció del consum de drogues entre la població adolescent.
- Fruteillon: Pendent de realitzar aquest 2020. Es tracta d'un projecte de foment dels hàbits saludables, que es porta conjuntament amb l'escola Eduard Marquina.
- Campanyes d'alimentació 0-3 anys: Es duu a terme de manera conjunta amb l'espai familiar.
- Implantació de la Prescripció Social, projecte que es desenvolupava dins del marc de la taula de salut, per tal de recomanar activitats socials i comunitàries per promoure benestar més enllà de la medicació.

D'altra banda trobem també projectes d'àmbit ciutat, amb voluntat comunitària:

- Programes de promoció de la salut a les escoles.
- Baixem al carrer, Sortides setmanals per la gent gran que no pot sortir al carrer per Barreres arquitectòniques .
- Activa't (mòduls de la Rambla Prim).

Atenció a les toxicomanies.

Els centres i serveis de reducció de danys s'adrecen a persones consumidores de drogues. L'objectiu és reduir al màxim els problemes per a la salut física i psicosocial d'aquestes persones, i motivar i facilitar l'accés al tractament:

Nous Equipaments i actuacions:

- Oferirem al Consorci Sanitari de Barcelona la possible instal·lació del servei de pediatria del CAP Besòs en una de les plantes del nou equipament a Alfons El Magnànim.
- Destinarem les plantes 4 i 5 a Drets Socials (Nou Centre de Serveis Socials).
- Millorarem els accessos al CAP dotant aquest d'una rampa de accés per facilitar la mobilitat.

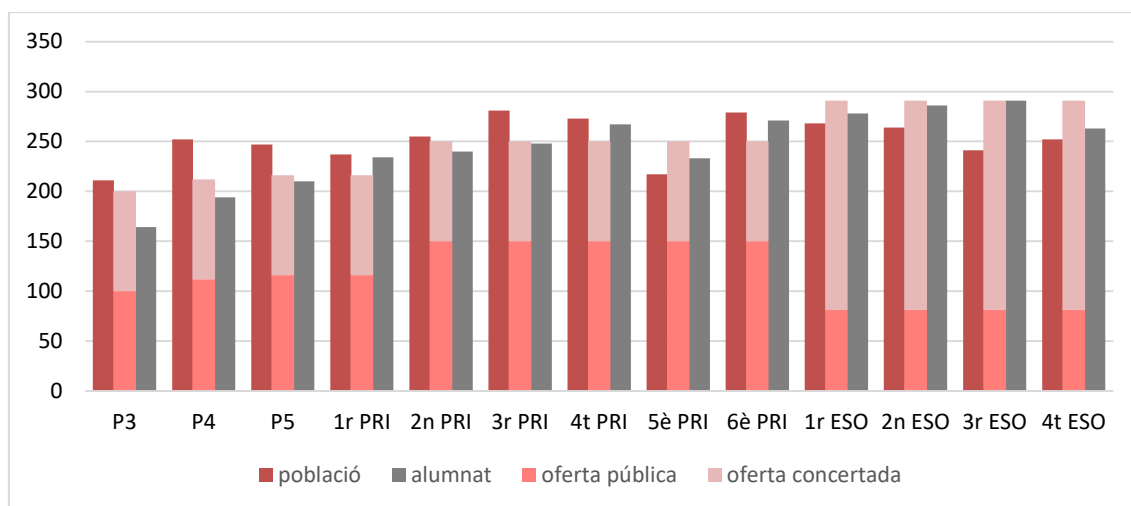
4.La generació de valors: educació, cultura, esports i teixit associatiu.

L'escola, l'institut, el centre cívic, el camp de futbol o la seu de l'associació; son generadors i reproductors dels anomenats valors socials i comunitaris. Al llarg d'aquestes darreres dècades en el barri s'ha anat configurant un sistema d'equipaments públics en els àmbits de l'educació, la cultura, l'esport i inclús el teixit associatiu.

Els centres educatius i els seus projectes.

Centres educatius públics i concertats.

Centres educatius públics	Centres educatius concertats
Llar d'infants El Cascavell	Col·legi Sagrat Cor Besòs (Infantil, primària i ESO)
Escola Concepción Arenal	
Escola Eduard Marquina	Col·legi Sant Gabriel
Escola Joaquim Ruyra i Escola Prim	(Infantil, primària i ESO)
Institut Barri Besòs (ESO i Batxillerat)	Escola Santa Maria dels Apòstols (Primària, ESO, Batxillerat, FP i ESO per a adults)
Institut Rambla Prim (FP i Programes de Formació i Inserció (PFI)	
Centre de Formació d'Adults (CFA) Montserrat Roig	

Relació de l'oferta de places públiques i concertades comparades amb la població i l'alumnat, per nivell educatiu.

Els projectes educatius que es desenvolupen en aquest territori persegueixen diferents objectius que podríem resumir en 4 grans línies globals:

- Garantir una oferta educativa gratuïta fora de l'horari i calendari lectiu.
- Prevenir l'abandonament escolar prematur des de l'acompanyament per l'èxit educatiu.
- Obrir les instal·lacions educatives a la ciutadania del barri en horari no lectiu.
- Participació de l'alumnat i les seves famílies, com a comunitat educativa .

Projectes d'acompanyament escolar

- **Servei d'Orientació Pla Jove:** L'objectiu és dur a terme diferents accions per tal d'evitar l'abandonament escolar prematur, donant suport a la tasca orientadora dels centres.
- **Projecta't:** orientat a la prevenció d'abandonament de l'alumnat de CFGM i batxillerat, que té mancances competencials per seguir els seus estudis post obligatoris. Els dos punts d'actuació al districte estan al barri del Besòs, als instituts Barri Besòs i Rambla Prim.
- **Programa de Diversificació Curricular:** adreçat a part de l'alumnat de 3r i 4t d'ESO perquè pugui assolir les competències clau de l'etapa, organitzant els continguts del currículum de forma adaptada. Inclou estades formatives en empreses i entitats col·laboradores entre els quals hi ha diferents escoles del barri. L'Institut Barri Besòs és un dels centres que participen activament.
- **Projecte DEMO Campus-Prometeus:** Programa d'acompanyament i mentoratge d'estudiants de l'Institut Barri Besòs cap a la formació superior i universitària. Aquest projecte pretén reforçar el pas d'estudiants de la fase obligatòria a la universitària i, alhora, facilitar-ne la permanència als estudis superiors.
- **Promotors Escolars per al poble gitano:** per tal d'impulsar la plena escolarització, contribuir a l'èxit escolar i potenciar la visibilització i valors de la cultura gitana, es va implementar la figura del Promotor escolar als centres educatius amb una elevada taxa d'alumnat gitano. Aquestes persones promotores formen part de la comunitat gitana han focalitzat les seves accions en diferents col·lectius: l'alumnat, el professorat, les famílies i l'entorn.
- **Menjadors a la Secundària:** Des del curs 2015-2016 es va iniciar el servei de menjador per l'alumnat de 1r i 2n d'ESO a l'Escola Joaquim Ruyra, a fi de fomentar la participació de l'alumnat en les activitats extraescolars i millorar de l'èxit educatiu,.
- **Escoles Enriquides:** S'ha dotat a les escoles i instituts de professionals experts amb diferents perfils (educadors socials, tècnics d'integració social, especialistes en audició i llenguatge i especialistes en actitud i conductual), per tal de donar una millor atenció especialitzada a l'alumnat i les seves famílies i garantir el suport a l'equip docent, propiciant el treball conjunt amb el diferents agents del territori.

Projectes culturals

- **MUS-E:** La Fundació Yahudi Menuhin duu a terme el projecte MUS-E que té la finalitat de treballar des de diferents disciplines, com el teatre, el circ o la dansa, per afavorir la inclusió social, educativa i cultural. Hi participen les escoles Prim, Concepción Arenal i Eduard Marquina.
- **Suport a l'activitat Corals als centres educatius al Besòs:** el Districte col·labora en l'organització de la trobada anual de Corals de les Escoles del Besòs i el Maresme, on es mostra el resultat del llarg del curs. Hi participen les escoles Concepción Arenal, Eduard Marquina, Prim, els instituts Barri Besòs i Rambla Prim, i els col·legis Sagrat Cor Besòs, Sant Gabriel i Santa Maria dels Apòstols.
- **Banda Besòs Band:** aquest projecte pretén crear un espai de trobada i relació per al veïnat amb interessos musicals, dinamitzat per l'Escola de Músics. Obert a la participació del veïnat i a les persones vinculades a entitats del territori amb uns mínims coneixements d'instruments de vent o percussió.
- **Caixa d'Eines:** Projectes de caire comunitari en els quals la cultura popular i tradicional catalana i el circ han estat el fil conductor i de treball entre les escoles, les famílies i el barri, treballant per vincular la comunitat escolar amb el teixit associatiu de l'entorn.

Projectes de lleure i esport

- **Patis Oberts:** les instal·lacions s'obren com a espai d'ús públic per a famílies, infants i adolescents fora d'horari escolar, durant els caps de setmana i en període de vacances escolars. Es realitzen activitats de dinamització educativa de tipus esportiu, artístic i en família, i són obertes i gratuïtes al barri. Es duu a terme a l'escola Eduard Maquina (Diumenge d'11 a 14 h) i a l'Institut Barri Besos (Dissabte 11 a 14 h).
- **Tardes Educatives:** Les Escoles Eduard Marquina i Concepción Arenal, des del curs 2013-2014 duen a terme la jornada lectiva compactada, la qual inclou també el menjador escolar, i a partir de les 15 hores l'alumnat pot participar a diferents activitats. Des del Casal dels Infants es duu a terme el projecte "Entorn Escolar" que dona suport i reforç educatiu als infants que ho necessiten. Des de CET 10 s'organitzen activitats d'educació esportiva i de lleure en el marc del projecte "Cap Infant sense esport" i per últim el Consell Escolar Esportiu de Barcelona duu a terme el programa "Convivim Esportivament".

Sistema educatiu més equitatiu:

Garantir un sistema d'igualtat d'oportunitats, que lluita contra les desigualtats i la segregació escolar i que reforça programes contra l'absentisme i l'abandonament escolar. Millorar la qualitat educativa dels centres dotant-les de recursos i materials i reforçant el treball en xarxa.

- Ampliar la oferta educativa pública al barri: Més places bressol i un nou institut.

- Fer reserves de sòl per futurs equipaments en especial a la zona 22@
- Reforçar la relació dels centres educatius amb Serveis Socials del barri iniciada amb el pla de xoc contra la segregació escolar.

Besòs-Maresme: barri educador:

Reforçar espais de participació amb la comunitat educativa i la seva implicació amb la resta d'entitats i associacions del barri.

- Programa "Protegim les Escoles" i "Ciutat Jugable" per repensar els entorns escolars, i un pla de patis.
- Impulsar projectes d'Educació per la Justícia Global: Programa pedagògic per pensar amb els i les joves propostes sobre canvi climàtic.
- Impulsar Projectes comunitaris d'alimentació saludable als equipaments i centres educatius, promovent productes de proximitat, saludables i ecològics.
- Donar suport a les entitats de lleure educatiu i a les escoles d'adults, en especial a les de base voluntària i associativa, en la difusió i el desenvolupament de les seves activitats, facilitant ús d'equipaments, serveis i espai públic
- Reforçar projectes de lleure educatiu com Baobab, especialment a l'estiu.

Nous Equipaments:

- Escola Bressol Municipal (EBM) al carrer Maresme/Auger

Parlar de cultura al barri és parlar del Centre Cívic Besòs i dels altres tres equipaments d'acció comunitària i cultural, el casal de barri, l'espai Carme Gòmez i la sala Carlos Díaz.

Centre Cívic Besòs

Destaca pel seu treball multidisciplinar de la cultura del flamenc, el desenvolupament de projectes de dinamització juvenil i la seva vinculació amb el territori i les activitats socioculturals del barri del Besòs-Maresme. L'equipament aplega diversos serveis municipals entre els que cal assenyalar **la Biblioteca Ramon d'Alòs – Moner**, necessitada d'un espai molt més generós per tal que pugui oferir el seu potencial cultural a un barri de quasi 25.000 persones.

El Centre Cívic del Besòs és un motor de l'activitat cultural del barri, generant un important programa d'activitats al llarg de l'any.

- **Carnaval:** Rua per la Rambla Prim on participa en l'organització i dinamització les associacions veïnals.
- **Castanyada:** es fa una petita Fira d'activitats lúdiques infantils ofertes per entitats i serveis del barri que conclou amb un espectacle infantil.

- **Diada de Sant Jordi:** S'organitza un acte al carrer amb participació d'entitats i serveis. Es programen accions i actuacions al voltant de la paraula.
- **Cicle a'DONA't:** Actes durant tot el mes de març, al Centre Cívic i altres espais del barri. Aquest cicle cultural gira al voltant del Dia de la Dona, el 8 de març, i serveix com a punt de partida per a dur a terme actes, xerrades i diverses activitats que permetin reflexionar entorn el paper de les dones a la societat, els rols de gènere i el paper del patriarcat.
- Passarel·la Intercultural i Feminista, és un dels actes centrals del Cicle i consisteix en utilitzar una passarel·la per fer-hi desfilars missatges i reflexions feministes dels col·lectius culturalment diversos de dones que hi participen.
- Cicle Reivindica't: Actes durant quatre setmanes entre el mes d'abril i maig, el cicle que vol obrir al barri del Besòs–Maresme un espai de reflexió sobre situacions que generen reivindicacions socials i que ens afecten com a ciutadania. Els continguts del cicle es treballa en una taula de programació comunitària
- Territori Anti-racista: Jornada de reflexió i reivindicació de l'anti-racisme de forma lúdica i popular. A la jornada que es celebra a les Pistes Francesc Abad i trobarem: Una fira de parades amb activitats d'entitats del barri, entitats anti-racistes. Un torneig de Futbol antiracista. Consisteix mostrar a través de un torneig de futbol (esport en el que massa cops s'expressen missatges racistes i masclistes) un rebuig frontal a qualsevol actitud o discurs discriminatori i racista. Un escenari amb actuacions i tallers de dansa.
- Acte pel Dia internacional del Poble Gitano: El 2019 s'organitza per primera vegada de forma conjunta amb el Casal de Barri de La Mina, Casal de Barri del Besòs. Els actes que es duen a terme al Centre Cívic són un taller infantil de creació de banderes gitanes i un sopar intercultural.
- Concurs de talents "Tu si que vales Besòs Maresme" dins actes de la festa Major al juny: Acte participatiu que sorgeix després de fer proposta als joves infants del centres educatius a mostrar les habilitats artístiques que tenen.
- Trobada d'economia Social i Solidaria Besòs Maresme: El 2019 es va celebrar la segona edició, és una trobada al carrer a principis de juliol, que es fa coincidir amb un sopar comunitari a la fresca.
- "La regadora" Cicle de actuacions de Clown i teatre de Carrer: Consisteix en la mostra de quatre espectacles de clown o teatre de carrer els divendres de juliol, una exposició a la sala del Centre Cívic i algunes activitats formatives al voltant del món del clown.
- Cicle de flamenc al Besòs (in)fusión Flamenca: Festival dedicat a la cultura flamenca durant el mes de novembre. S'hi mostren entre 4 i 6 espectacles de música i dansa, activitats formatives, classes obertes, una exposició, projecció de documentals.

Programació cultural regular

- Pinzellades Flamenques: Espectacles de música i dansa flamenca que s'ofereixen cada mes.
- Terrasetes musicals: Actuacions musicals de petit format que es mostren al hall del Centre Cívic un dissabte al mes de setembre a juny. Des de les tres últimes sessions

- s'organitzen les terrassetes de manera coordinada amb una associació o col·lectiu del barri de manera que també els serveixi per mostrar la seva activitat.
- Trobada de Dones: Acció comunitària que parteix de veïnes participants al Cicle a'DONA't i a la Passarel·la Intercultural que de la mà del Pla comunitari i el centre Cívic generen un espai de trobada més enllà dels actes del 8 de març.
  - Districte Cultural: 12 espectacles de teatre, música, dansa i circ presentats al Centre Cívic i la Sala Carlos Diaz del INS Barri Besòs.
  - Jam Sessions: Entre dos i tres cops per trimestre l'associació de Joves del Besòs organitza amb el Centre Cívic una Jam Sessions obertes a músics i amants de la música.
  - Besòs Petit: és el recull de propostes infantils i familiars que programen la Biblioteca Ramon d'Alós Moner, el CIM el Vaixell, El Museu de Ciències Naturals de Barcelona.
- **Casal de Barri Besòs:** és un equipament de proximitat, que té com a finalitat la dinamització social del barri pel creixement del teixit associatiu. Es gestiona a partir de la Gestió Cívica per part de l'Associació Enxarxa i es treballa a partir de la participació del veïnat en la gestió del casal i l'elaboració de la programació. Al Casal de Barri hi trobem: Casa d'Oficis de Barcelona Activa, l'Espai Familiar La Vela, Reagrupament Familiar, Món Jove, Les Dúnia, Impuls Jove, B-Mincome, En Tàndem, Martinet Solidari, PDC, Besòs Verds, Thia Canam, Ecop, entre d'altres. Al casal també s'hi duen a terme tallers periòdics, exposicions i altres activitats de caire comunitari.

Sala Carlos Díaz

Inaugurada el març de 2019, a l'Institut Barri Besòs. Té un aforament d'unes 400 persones assegudes i tècnicament està preparada per a activitats d'arts escèniques, musicals i de projecció audiovisual. L'objectiu és que esdevingui una Sala del territori gestionada pel Centre Cívic fora de l'horari lectiu respectant l'activitat pròpia que ja té, amb acció comunitària.

Pel què fa a la gestió de demandes, l'Institut Barri Besòs s'encarrega de les demandes d'activitat interna del centre, inclosos els grups de teatre, i de les activitats de projectes educatius de districte o ciutat. Per la seva part, el Centre Cívic Besòs s'encarrega de l'activitat externa al centre ja sigui del territori o no, promocionant les del les entitats del propi territori. La programació fora de l'horari lectiu que s'ofereix està formada per actes dels grups de teatre que resideixen a l'IES i espectacles programats des del Centre Cívic.

El Centre Cívic participa del Circuit Cultural als Barris Barcelona Districte Cultural i fins la posada en marxa de la Sala Carlos Diaz només podia programar espectacles musicals per les condicions tècniques del seu auditori. Des de l'última edició, el Centre Cívic Besòs disposa de tres espectacles més, per oferir al barri, de teatre, circ i dansa programats a la Sala Carlos Díaz. S'està treballant per a que la programació del Barcelona Districte Cultural que es faci a la Sala Carlos Díaz es decideixi en una comissió de programació, formada per: Centre Cívic Besòs, docents i alumnat de

l'Institut Barri Besòs, l'Associació d'Arts Escèniques per a Joves (AAEJ) i Connector cultural del Districte Cultural.

- **Espai Carmen Gómez:** com annex del Centre Cívic Besòs, l'espai consta de varis espais polivalents i allotja l'Associació de Dones Àmbar Prim i l'Associació de Dones Saha.

Edits: ducació per la diversitat i la transformació social / Associació Memòria Història Sant Martí

Nou Equipament:

Nou equipament de barri ubicat a Alfons El Magnànim (antic cinema Pere IV). Aquest equipament que acollirà diversos serveis i usos, es presenta com el millor indret on construir la nova biblioteca del Besòs, Ramon d'Àlòs Moner, que el barri requereix.

Centre Cívic Besòs:

Ubicar la biblioteca al nou edifici sociocultural permetrà alliberar espai al Centre Cívic i destinar aquest al nou Centre de Joves del Besòs, avui inexistent.

Guanyarem també nous espais al traslladar el Centre de Serveis Socials al nou edifici sociocultural.

Portarem a terme obres de millora per tal d'adaptar el Centre Cívic a les noves necessitats, que inclourà millores a la sala d'actes.

De la Besonense al CEM Maresme

La Besonense és com es coneix en el barri l'antic camp de futbol municipal Francesc Abad, que en aquests moments es troba tancat per la construcció d'un nou edifici d'habitatges públics per a gent gran, on s'ubicarà a la seva planta baixa uns renovats vestidors de la instal·lació esportiva.

Durant aquesta fase d'obres les activitats ordinàries es duen a terme en altres espais. Els infants assisteixen a la Pista Joan Pujades i compten amb l'acompanyament de monitoratge per realitzar els trajectes, a més del treball d'educació física i emocional. D'altres activitats s'estan duent a terme a les escoles Eduard Marquina, Sagrat Cor i Concepció Arenal. Hi ha un 20% de pràctica esportiva femenina i un 80% masculina. Aquest és un dels grans reptes, tot i que hi ha un grup de futbol sala femení format per 17 noies, cal aconseguir una major pràctica d'activitat física i esportiva femenina.

El complex també té constituïda una taula on hi participen diferents agents del barri per fer seguiment al funcionament de l'equipament des d'un vessant comunitari, així com per donar compliment a les línies estratègiques fixades: foment de l'esport femení, equipament obert i gratuït i espai d'interculturalitat.

Pista Poliesportiva Municipal Rambla Prim

També conegudes com a Pistes Vermelles, consta d'una pista de futbol sala i una altra de basquet, obertes a la ciutadania sota uns horaris d'obertura i tancament gestionats per ASME dins la mateixa contracta del Complex Francesc Abad. S'encarreguen de regular l'ús de les pistes i quan hi ha alguna activitat organitzada s'informa al usuari habituals mitjançant cartelleria. S'hi fan lligues de festa major.

Centre Esportiu Municipal Maresme

Equipament esportiu amb abonats, gestionat per CET10, que ha fet una UTE amb el Club Natació Júpiter. La instal·lació compta amb piscina, diverses sales de fitness, pistes de pàdel a l'exterior i és accessible. La direcció del centre treballa per a la proximitat amb el barri.

El centre està en constant tasca per millorar i aconseguir la fidelització de les persones usuàries de manera que l'oferta esportiva puntera, la millora del maquinari, de la instal·lació suposen un repte constant. Cada any s'organitza el **Kamina Solidari**, on es promou l'activitat física pel territori i els diners que es recullen es destinen a projectes solidaris. També col·laboren amb el camp de futbol Maresme donant suport en la festa del anual del club.

Altres instal·lacions esportives

Pistes de Petanca: estan ubicades a Alfons el Magnànim, molt a prop del casal de gent gran Joan Maragall, les persones usuàries del qual són qui més els utilitzen.

Circuit urbà ubicat a la Rambla Prim. Comprèn des de Cantàbria-Santander fins a la pl. de Llevant.

Camp de Futbol Maresme: Aquest equipament ha estat gestionat durant molt de temps pel C.D. Pujades, promovent l'esport de base. Aquest any la instal·lació ha sortit a concurs i la gestió ha estat atorgada a una altra entitat.

Programes de promoció esportiva

Pel que fa als programes i iniciatives esportives al barri s'hi duen a terme les següents:

- **Programa Activa't al parc:** programa per incentivar l'exercici físic per fer salut a l'aire lliure, a diferents parcs i jardins de la ciutat.
- **Projecte Convivim esportivament.** L'objectiu és utilitzar la pràctica esportiva i l'activitat física com a eina de promoció de la inclusió social entre els infants i joves.

- **Cursa Interescolar del Besòs.** L'Escola Eduard Marquina organitza una cursa interescolar al mes de maig, on hi participen totes les escoles del barri amb uns 700 infants aproximadament i les seves famílies.
- Cursa de Festa Major del Besòs: L'objectiu és que no només sigui una cursa de 10 km on es busca guanyar sinó que sigui participativa a nivell familiar adquirint un caire més festiu i de compartir que de competició.

Estratègies de millora

Una primera estratègia a desenvolupar es la de **completar les necessitats bàsiques de la ciutat, incrementant la dotació dels equipaments esportius de xarxa bàsica**, així com millorar l'estat i la funcionalitat dels equipaments ja existents: i

Besòs Maresme disposa d'una important nombre de pistes poliesportives descobertes entre les que tenen els centre educatius de primària i secundària públics i privats, les que es troben en l'espai públic (dues a la Rambla Prim, i la pista Pujades), més les pistes (de voleibol i poliesportiva) del Complex Esportiu Municipal Francesc Abad.

També està dotat amb un camp de futbol municipal de dimensions reglamentàries, el de Maresme, i un camp poliesportiu de dimensions més reduïdes, el del Complex Esportiu Municipal Francesc Abad, conegut com el de la Besonense, en el qual també es juga a criquet actualment. Però pel que fa a pavellons poliesportius, només existeix el PAV 2 (dimensions de 40 x 20) de l'escola concertada Montseny.

El Pla d'equipaments esportius de Barcelona 2020-2035 proposa algunes possibles actuacions per compensar aquest dèficit de pistes cobertes o pavellons:

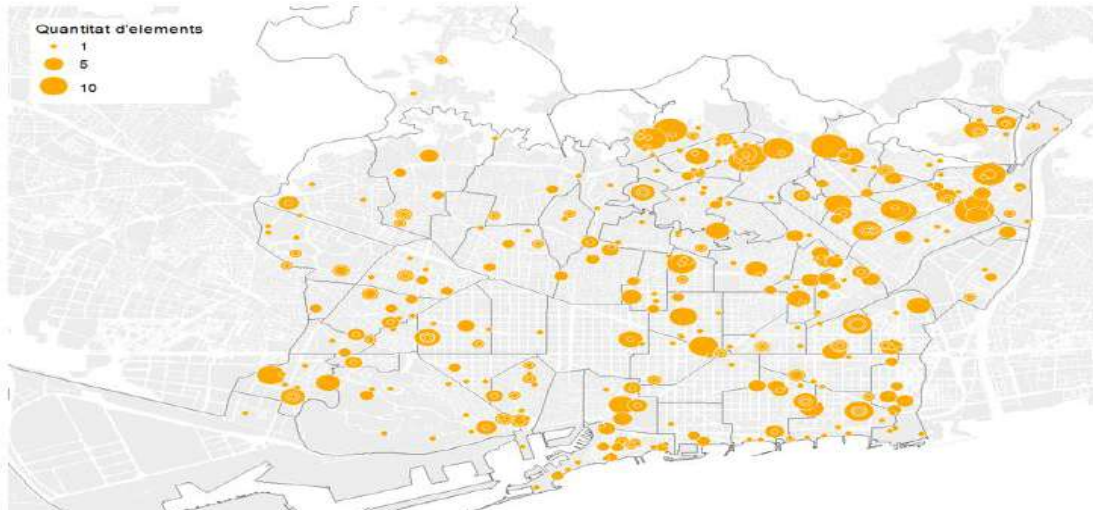
Completar el CEM Maresme amb la construcció d'un pavelló (PAV 2), en la que originalment era una pista poliesportiva, i que actualment acull pistes de pàdel. Aquest pavelló es podria fer de major dimensió (un PAV 3) si és construís utilitzant també part d'una de les pistes poliesportives de l'IES Barri Besòs que es troba al costat del CEM Maresme. *La construcció d'aquest pavelló està inclosa dins dels 10 possibles projectes que es podrien realitzar durant el proper mandat 2023-2027 per poder reduir el dèficit de 17 nous pavellons determinat pel MIEMB,*

El cobriment de la pista poliesportiva Pujades. O fins i tot la seva possible reconversió en un pavelló (PAV 1) que evitaria de manera més eficient els problemes d'humitat que dificulten la seva utilització durant alguns mesos de l'any. *Actuació també identificada pel MIEMB dins del seu Pla de reconversió de pistes poliesportives.*

Millorar Francesc Abad, desenvolupant actuacions en les pistes poliesportives, promovent l'esport del voleibol, incorporant taules de tennis de taula, i gàbies de cricket

La segona de les estratègies de planificació **passa per dotar a la ciutat de més espais esportius en l'espai públic per aconseguir una ciutat activa**, el que

significa desenvolupar intervencions per ampliar en espais i usos i millorar la xarxa actual d'equipaments esportius al medi urbà o natural. Generar més àrees d'activitat esportiva. Barcelona, i també el Besòs Maresme tenen una desequilibrada dotació d'elements o espais esportius en l'espai públic

Per millorar-ho es proposen les següents actuacions:

- Habilitar una zona de calistènia en algun parc, per poder promoure la seva utilització per als joves.
- Incorporar alguna zona de skate (de no grans dimensions, considerant que en el front marítim ja existeixen un parell d'espais on és possible practicar-ho) en algun espai apropiat del barri, una opció podria ser a prop de la pista municipal Pujades.
- Ubicar un circuit d'activitat física per a la gent gran i màquines isocinètiques separades, i ubicades en algun punt del recorregut del circuit esportiu de la Rambla Prim, o en algun altre espai que pugui estar proper a altres circuits esportius de futura creació.

I una tercera estratègia del **MIEMB és planificar amb una visió global de ciutat més enllà de la visió territorial, encaminada a fer de la ciutat un referent a nivell d'infraestructures per a l'activitat física i l'esport**, millorant l'accessibilitat i les connexions entre el medi urbà i el natural, així com amb els municipis confrontants.

La ubicació del barri, i la seva proximitat respecte al front marítim i al Parc Fluvial de la Llera del Besòs li confereix unes privilegiades possibilitats d'accés a espais de pràctica esportiva d'entorns naturals en els que es poden realitzar modalitats esportives de resistència aeròbica en condicions molt agradables. Córrer, caminar, patinar, anar amb bicicleta i realitzar esports combinats com el triatló disposen de magnífics escenaris en aquests dos entorns naturals i tant pròxims pels veïns de Besòs Maresme.

Enllaçar el barri, i els seus habitants, mitjançant l'esport amb aquestes dues àrees naturals de proximitat ha de ser una estratègia de desenvolupament en la que invertir, amb propostes com:

- La creació de recorreguts urbans segregats o protegits, adequadament senyalitzats per afavorir les activitats de córrer, anar en bicicleta, patinar i caminar esportivament. La proposta hauria de permetre generar una petita xarxa horitzontal i vertical en el barri que complementés el carril bici i el circuit esportiu de la Rambla Prim de tal manera que:
  - 1) S'enllaci amb aquests dos recorreguts ja existents.
  - 2) Es millori la connexió amb el front marítim
- La millora de l'accessibilitat amb la llera del Besòs, generant un circuit amable que per sobre de la desembocadura del riu permeti accedir no només als veïns del barri al parc fluvial, sinó també a d'altres esportistes que necessitin travessar-lo per poder-hi arribar.

L'accessibilitat a les platges i al mar, i la promoció dels esports de sorra, aquàtics i nàutics és una de les claus que des de la política esportiva de la ciutat es pretén prioritzar des del projecte "Pavelló Blau" que persegueix actuar en tota la zona costanera de la ciutat, i amb la finalització de la urbanització de la part del Districte de Sant Martí més propera al barris de Besòs Maresme.

Així mateix, aquesta finalització urbana del front marítim es planteja com un element bàsic en l'articulació d'una intervenció més integral que permetria relacionar els barris més propers al riu Besòs dels diferents municipis pel que aquest transita. Aquesta connexió fluvial-marítima, esquemàticament entesa com una possible T invertida, serà possible si sobretot des de barris com el Besòs Maresme, que actualment viu d'esquenes al riu, es potencia la usabilitat del mateix com un espai adequat per promoure l'activitat física amb intencionalitat de generar hàbits saludables per la seva població.

Finalment, es planteja analitzar la possibilitat de donar un ús esportiu al terrat del Mercat Municipal del Besòs.

Teixit associatiu, les entitats

El barri del Besòs i el Maresme és un barri amb una gran diversitat d'entitats que treballen en diferents temes relacionats amb el benestar de la població. Un dels eixos estratègics d'aquesta Mesura de Govern és la participació veïnal com a element clau per combatre les desigualtats i l'exclusió social i generar més cohesió entre els habitants del barri.

Entitats de Veïnatge

L'Associació de Veïns i Veïnes del Besòs

Es va constituir l'any 1962

L'Associació de Veïns i Veïnes del Maresme

Es va constituir l'any 1964

L'Associació de veïns i veïnes de la Zona Fòrum

Es va constituir el febrer de 2014

Entitats culturals i educatives

Colla gegantera Besòs-Maresme

comença a l'any 2015. Es formalitza com a entitat l'any 2017.

Martinet Solidari

L'associació té aproximadament 10 anys de vida.

Casa de Ceuta

La Casa de Ceuta de Barcelona es va constituir l'any 1966

Entitats de lleure i juvenils

Assemblea de Joves Besòs

comença a conformar-se com a assemblea cap a finals de 2015. Es formalitzen com a entitat al 2017..

El Cau del Besòs

És un agrupament escolta que va néixer fa un 6 anys aproximadament

Esplai Riu

És un centre d'esplai que ha arribat al barri fa uns 3 anys,

Esplai Sant Paulí de Nola

Després de diferents anys inactiva, reprèn les seves activitats fa uns 6 anys

Associació Brot

Aquesta associació neix l'any 2018

Associació d'Arts Escèniques per a Joves

Associació de base voluntària amb vinculació amb l'Institut Barri Besòs.

Entitats de dones

Associació Dones Ambar Prim

Associació de dones amb més de 26 anys de trajectòria al barri

Associació Centre Cultural Besòs

És una associació de base voluntària que es va crear fa més 3 anys.

Ça Kanam

Associació de dones subsaharianes que es va constituir l'any 2018

Iqra Association

Associació de base voluntària que es constitueix legalment a finals de l'any 2019.

Rahma

existeix des de fa uns cinc anys aproximadament.

Entitats interculturals

Associació Druzhba

Associació cultural russa d'àmbit ciutat

Associació Uruguaià-catalana "los Botijas"

Associació cultural uruguaiana-catalana, l'entitat existeix des de fa més de 10 anys

Entitats de comerç de proximitat

Associació de Comerciants Xavier Nogués

L'entitat existeix des de fa més de 10 anys.

Entitats religioses

Dahira Jazbul Xulob

Existeix des de fa almenys 10 anys.

Dahira Moustabina Filahi

- **Abubacar Saddique**
- Mezquita **Goulama Mustafa**
- **Església Evangèlica la Vinya**
Arriba al barri al 2017.
- **Parròquies Sant Pere i Sant Paulí de Nola**

Cooperatives

Cooperativa i Menjador Solidari Gregal

Cooperativa anarquista històrica. Va impulsar la primera escola cooperativa del territori.

Cooperativa Besòs Verd

Es tracta d'un grup de consum ecològic que està en fase de constitució legal.

Fundacions

Fundació Cepaim

Fundació d'àmbit estatal. Arriba al barri l'any 2013 amb un projecte comunitari.

Fundació Pere Mitjans

Al barri tenen un servei ocupacional on porten quasi tres dècades.

Casal dels Infants per l'Acció Social als barris

Arriben al barri al 2013 amb l'obertura d'un centre obert per a adolescents.

Aire Net

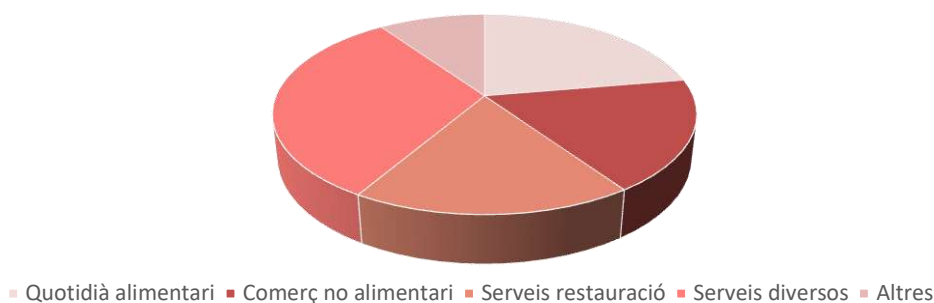
Es constitueix l'any 2017. Actualment s'han constituït com entitat jurídica..

A l'últim any al barri també són presents dos nous col·lectius com Barri digno i Aluminosis Besos.

5. Economia de barri, comerç de proximitat

Des del Districte de Sant Martí i la Direcció de Comerç, es treballa per tal de promoure un desenvolupament econòmic de proximitat per tal de contribuir al desenvolupament econòmic dels barris, donant resposta a les necessitats de la ciutadania, les empreses i els diferents agents econòmics de cada territori. A continuació podem veure diferents indicadors que ens mostren la situació del comerç de l'activitat comercial del barri del Besòs i del Maresme: ⁷

Distribució dels comerços per àrees d'activitat:

Indicador	Valor Barri	Valor Districte
Núm. comerços actius al barri segons l'estudi del cens d'activitat comercial en planta baixa del 2019	461 locals	Cens 2016:
Índex d'abastiment comercial del barri: (Mitjana de locals amb ús comercial per cada 100 habitants)	1,87	Índex Districte Sant Martí: 3,20.
Índex d'aprofitament comercial del barri: (Percentatge de locals ocupats respecte del total de locals amb ús comercial o activitat econòmica censats (actius més buits))	97,88	Índex Districte Sant Martí: 96,68
Índex de comerç ocasional del barri: (Comerços d'equipament per a la llar, persona, cultural i lleure respecte del total de locals amb ús comercial o activitat econòmica)	10,19	Índex Districte Sant Martí: 13,31
Índex de restauració del barri. (Percentatge d'establiments de serveis de restauració respecte del total de locals amb possible ús o activitat):	18,20	Índex Districte Sant Martí: 18,10

⁷ Fonts: Estudi de les activitats comercials a Barcelona 2019. Observatori de Comerç. Departament d'estadística. Ajuntament de Barcelona. (Representativitat de la mostra: 77,08 activitats censades al barri del Besòs i el Maresme i 22,92 activitats amb tipologia no definida).

Proporció de comerços actius i no actius.	Actius: 97,88; No actius: 2,22	Proporció Districte de Sant Martí: 96,68 actius i 3,32 no actius
---	---	--

Evolució de l'atur registrat als diferents barris del Districte de Sant Martí al llarg del 2020, així com també l'afectació directa que ha causat la pandèmia de la COVID19.

Evolució de l'estimació de l'atur registrat a Barcelona per barris i mesos

Any 2020	Gene r	Febr r	Març	Abril	Maig
BARCELONA	70602	71.447	76.196	86.423	90.528
Districte de Sant Martí	11229	11346	12146	13497	14002
64. el Camp de l'Arpa del Clot	1768	1789	1959	2184	2259
65. el Clot	1215	1226	1318	1469	1518
66. el Parc i la Llacuna del Poblenou	599	600	632	708	734
67. la Vila Olímpica del Poblenou	414	410	425	485	505
68. el Poblenou	1416	1403	1458	1660	1725
69. Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou	631	643	679	761	799
70. el Besòs i el Maresme	1437	1467	1554	1737	1822
71. Provençals del Poblenou	954	967	1035	1141	1182
72. Sant Martí de Provençals	1312	1333	1447	1573	1623
73. la Verneda i la Pau	1483	1508	1639	1779	1835

En la següent taula s'observa, el pes de l'atur registrat sobre la població activa de cada un dels barris del districte així com també l'evolució durant l'any 2020 i l'afectació per COVID19.

Pes de l'atur registrat per barris sobre la població de 16-64 anys. Percentatges

Any 2020	Gene r	Febr r	Març	Abril	Maig
BARCELONA	6,5	6,6	7,1	8,0	8,4
64. el Camp de l'Arpa del Clot	6,9	7,0	7,7	8,6	8,9
65. el Clot	6,7	6,8	7,3	8,1	8,4
66. el Parc i la Llacuna del Poblenou	5,7	5,7	6,0	6,7	6,9
67. la Vila Olímpica del Poblenou	6,4	6,3	6,6	7,5	7,8
68. el Poblenou	6,2	6,1	6,4	7,2	7,5
69. Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou	7,1	7,3	7,7	8,6	9,0

70. el Besòs i el Maresme	8,7	8,8	9,4	10,5	11,0
71. Provençals del Poblenou	6,7	6,8	7,3	8,0	8,3
72. Sant Martí de Provençals	8,1	8,2	8,9	9,7	10,0
73. la Verneda i la Pau	8,4	8,6	9,3	10,1	10,4

Projectes de suport comercial

El barri del Besòs i el Maresme compta amb diversos projectes de suport al comerç de proximitat previstos per a l'any 2020. Concretament són els següents:

- **Enllumenat de Nadal:** projecte subvencionat al 100% que es desenvolupa a l'entorn de la zona d'influència de l'Associació de Comerciants Xavier Nogués.
- **Campanya de Nadal:** també es du a terme una programació d'activitats durant el període de Nadal d'àmbit ciutat i es dona suport econòmic específic per la programació de la campanya de dinamització comercial al Nadal al barri.
- **Casa d'Oficis- Barris Digitals:** Les Cases d'Oficis de Barcelona Activa són projectes que pretenen millorar la preparació professional i la inserció laboral dels joves d'entre 16 i 24 anys, combinant 6 mesos de pràctiques becades i 6 mesos amb contracte laboral. Al barri del Besòs i el Maresme es compta amb una casa d'oficis de l'especialitat Barris digitals que té per objectiu l'elaboració de productes de suport i disseny gràfic.
- **Local de Bernat Martorell:** Aquest espai municipal és el punt de referència dels plans d'ocupació que treballen al barri, i on s'ubica el pla d'ocupació de dinamització comercial (programa "Treball als barris"). S'està treballant conjuntament amb l'equip de proximitat de Barcelona Activa la ubicació en aquest espai d'un projecte d'emprenedoria vinculat a la promoció econòmica i amb un retorn social al comerç de barri, i afavorir la identificació d'aquest local com a un espai de promoció econòmica i comercial del barri.

Associació de Comerciants Xavier Nogués:

Aquesta entitat té com a finalitat potenciar la vida econòmica, social i cultural del Besòs i el Maresme, així com ajudar en el dia a dia als seus comerços associats. La seva zona d'influència és el carrer Xavier Nogués i els trams pròxims de la Rambla Prim (núm. 40 al 709) i el carrer d'Alfons el Magnànim (núm. del 22 al 50). Actualment compta amb 26 comerços associats. Participen a la Taula de comerç del Districte.

Mercat del Besòs

La seva construcció, l'any 1968, respon a la necessitat social de proporcionar un important mercat a la zona. Necessitat generada pel fort creixement del barri del Besòs, al districte de Sant Martí, durant aquella època. L'àrea d'influència de clientela inclou el municipi de Sant Adrià del Besòs. S'han realitzat obres de remodelació a

l'interior del mercat en una primera fase i està previst que al llarg del 2021 es pugui dur a terme la finalització dels treballs de remodelació.

Altres accions de proximitat econòmica

Programa *Treball als Barris*

- Al Centre Cívic Besòs: Dispositiu d'atenció per la inserció socio-laboral de col·lectius amb dificultats especials i Programa de desenvolupament local (amb una tècnica d'accions de promoció econòmica).
- Programa d'experienciació laboral (plans d'ocupació) Prospecció d'empreses, intermediació laboral.

Pla de barris:

- Acompanyament al projecte cooperatiu Gregal per a la reconversió de l'actual servei de menjador comunitari en un projecte més estable i sostenible.
- Recolzament a les xarxes de suport

Projectes de treball:

- Pla de Xoc encaminat a revitalitzar el comerç de proximitat
- Conformar una associació de comerciants capaç de copsar les necessitats dels comerciants i faci d'interlocutor amb les diferents administracions i portar a terme activitats per donar visibilitat als comerços del barri i poder crear finalment un nou eix comercial al Districte.

Millores:

Renovar l'espai comercial entre el carrer Xavier Nogués i el CAP Besòs. Aquesta actuació comportarà entre d'altres, la generació d'una rampa de Rambla Prim a accés del CAP i les obres de millora en el clavegueram de Xavier Nogués per eliminar les males olors.

Generar un equipament de centralitat.

On fa anys hi havia el conegut cinema Pere IV s'està projectant un nou equipament públic que generi un nou centre de barri, conjuntament amb el CAP, la zona de comerç de l'entorn de Xavier Nogués, l'accés al Metro i la renovada cooperativa Gregal. Un nou equipament que haurà de permetre encabir varis serveis com ara una planta de pediatria, una necessària i ampliada biblioteca Ramón Alós (actualment en un reduït espai del centre cívic del Besòs), el trasllat dels serveis socials del barri i espai per la interrelació veïnal.

El Pla de Barris del Besòs-Maresme, un programa integral.

El Pla de Barris del Besòs i el Maresme, ha esdevingut, una eina per aconseguir un abordatge integral i transversal de les mancances del barri a través de la dotació de recursos extraordinaris on la transversalitat de les actuacions, i el protagonisme de la xarxa associativa i d'entitats, entre d'altres han estat essencials a l'hora de treballar en les diferents propostes i accions. Durant els darrers quatre anys s'han realitzat 72 accions al Pla de Barris del Besòs Maresme amb l'objectiu de reduir desigualtats.

EDUCACIÓ

Amb l'objectiu de generar accions que ajudin a reduir les dificultats històriques d'aquest territori en matèria d'educació, el PdB ha posat en marxa una sèrie de propostes que han reforçat o transformat els projectes de centre introduint perfils amb noves mirades educatives, introduint les arts i la cultura dins l'horari lectiu o desplegant nous projectes vinculats amb el teixit comunitari, ampliant així la mirada educativa al barri. El lleure educatiu, també ha estat un dels vectors claus en el desplegament del pla.

Alguns dels projectes més destacats:

Reforçar els equips docents amb nous perfils professionals

Una de les actuacions més potents en educació ha estat la incorporació de professionals de l'àmbit psico-social als centres escolars públics dels barris amb Pla de barris. L'objectiu és assegurar l'atenció global dels infants i les seves famílies en aquests centres, facilitant el treball conjunt i la mirada comuna entre els professionals de l'àmbit educatiu, social i de salut. Per tant, els centres han passat de tenir un equip docent a un equip educatiu, adaptant els professionals de cada centre a la realitat de l'entorn. S'han incorporat 7 nous perfils professionals als centres educatius dels barris del Besòs Maresme: tècnics d'Integració Social (TIS), educadors Socials, psicomotricitat/psicòleg, mestres d'Audició i Llenguatge (MALL) i psicòleg/Psicopedagog (CRETDIC)

Caixa d'eines

Aquest projecte pretén fer servir les arts escèniques (circ principalment en el cas del Besòs i el Maresme), com a eina socioeducativa i de desenvolupament d'infants i joves als centres: Eduard Marquina, Escola Prim, Escola Ruyra, Concepció Arenal. Aquest projecte manté un total de 157 participants durant tot el curs. La vocació dels projectes és oferir formació cultural i artística a l'alumnat i apropar equipaments i recursos a les persones del barri.

En el cas de l'IES Besòs fruit d'aquesta col·laboració es desenvoluparà una nova assignatura optativa el curs 2020-2021. Pel curs 2020-2021, també s'ha desenvolupat

un projecte pilot amb el Museu de Ciències Naturals tant amb l'Escola Prim com amb l'IES Besòs.

Baobab

El programa "Baobab", impulsat conjuntament amb l'IMEB, neix amb la voluntat de donar resposta a una situació de desigualtat en les oportunitats educatives i de lleure comunitari d'infants i joves a la ciutat de Barcelona. Entre d'altres, pretén impulsar noves opcions de lleure en aquells barris on no existeixen o, en cas d'existir-hi, es considerin insuficients. A Besòs i el Maresme es compta amb 112 places per aquesta edició 2020. En el context COVID19, aquesta acció encara es valora com a més necessària encara, garantint el dret al lleure educatiu d'infants i joves del barri.

Menjallibres

El projecte "Menjallibres" impulsat conjuntament amb l'IMEB, el Consorci d'Educació i el Consorci de Biblioteques, pretén oferir un servei de suport per al desenvolupament de les competències lectores i molt especialment el foment i el gaudi de la lectura, entre infants de segon i tercer de primària (7-9 anys), com a eines que contribueixin a l'èxit escolar i a l'aprenentatge al llarg de la vida. S'ha realitzat a la Biblioteca Ramon Alós –Moner , i han participat les tres escoles públiques que van acceptar la proposta amb una mitjana d'assistència de 33 alumnes.

Inversió per la millora de l'IES Rambla Prim + impuls al projecte professionalitzador

Amb el Pla de barris es dona una empenta per poder fer realitat, a partir del curs 2019-2020, una sèrie de propostes que el Consorci d'Educació tenia previst fer a l'IES Rambla Prim, amb l'objectiu que aquest passés a ser un equipament de referència del barri i de la ciutat en relació amb l'educació post obligatòria i professionalitzadora, i que acollís, en un mateix espai, una oferta atractiva i exclusiva de propostes de Grau relacionades amb l'electrònica, que poguessin donar espai a la nova ubicació de l'escola d'adults del barri i, a la vegada, acollir un servei d'informació i orientació laboral present en el dia a dia de l'institut.

Inversió per la millora de la sala d'actes de l'IES Besòs

La intervenció en aquest espai s'ha fet amb un doble objectiu: d'una banda, millorar un espai per a l'ús intern del mateix institut, i, de l'altra, obrir-lo al barri, de manera que el barri guanyi un espai comunitari on poder generar una programació cultural que es completi amb la que ja programen altres equipaments. Amb la Sala d'actes Carlos Diaz, el barri disposa d'un nou equipament cultural, que treballa coordinat amb el Centre Cívic del Barri Besòs.

Cal destacar la relació de l'institut amb les arts escèniques: comptant amb l'Associació d'Arts Escèniques per a Joves (AAEJ) creada per ex-alumnes de l'institut; la seva oferta d'optatives escèniques, la participació al programa Caixa d'Eines i a En Residència,

entre d'altres. Així mateix de cara al curs 2020-2021 incorpora el batxillerat d'arts escèniques.

Les particularitats i la seva ubicació porten a imaginar una programació que sigui un reflex dels interessos i neguits dels joves, és per això que s'ha activat un projecte proposat pel Pla de Barris: la comissió jove de programació, formada per alumnes del centre, que els permeti ser amfitrions i tenir veu i vot en part del què passa a la Sala.

Programa d'acompanyament i tutoratge d'estudiants de l'IES Besòs a la formació superior i universitària (Prometeus)

Aquest projecte es du a terme conjuntament amb l'IMEB i pretén reforçar el pas d'estudiants de la fase obligatòria a la universitària i, alhora, facilitar-ne la permanència als estudis superiors. En el diagnòstic del territori previ a la definició de les línies del Pla de barris es posa en evidència que, al Besòs, els indicadors educatius estan molt per sota de la mitjana de la ciutat (tant en l'èxit escolar com en l'abandonament escolar o l'accés als estudis post obligatoris i universitaris). El Programa realitza un acompanyament i tutoratge d'estudiants de l'Institut Escola Barri Besòs a la formació superior i universitària, pretén reforçar el pas d'estudiants de la fase obligatòria a la universitària i, alhora, facilitar-ne la permanència als estudis superiors. El projecte es va iniciar el març del 2019 i actualment es realitzen 7 tàndems entre persones voluntàries i alumnes i es treballa amb 11 Joves Prometeus.

DRETS SOCIALS

El Pla de Barris ha intervingut de manera activa i coordinada amb diferents serveis, equipaments i veïns i veïnes per tal de generar projectes que impactin en diversos col·lectius amb dificultats, posant un èmfasi específic, especialment entre els joves.

Amb la cultura de treball de sumar amb altres operadors del territori, a l'inici del Pla es van recollir algunes propostes de projectes que ja s'estaven duent a terme amb èxit per tal de dotar-los de nou múscul, així com generar noves propostes, amb la vocació que es poguessin consolidar.

És en aquest sentit que els projectes amb joves, la cultura i l'esport tenen un paper prioritari en el desenvolupament de projectes al territori. En destaquem alguns:

Pista esportiva Francesc Abad – La Besonense

En l'inici del Pla de barris, la pista Francesc Abad era una pista esportiva amb poc ús per part dels veïns i veïnes. Amb la nova gestió, iniciada a principis del 2017 i encara vigent, juntament amb els diversos agents que treballen en el territori, s'ha aconseguit que aquesta pista sigui un equipament de referència del barri: s'ha adequat l'espai, s'ha comprat material esportiu, s'ha ampliat l'horari d'obertura (de dilluns a diumenge i actualment, tots els mesos de l'any), s'ha dotat del personal necessari, s'ha ampliat el perfil dels tècnics amb la incorporació d'un educador social.

Actualment el model es troba consolidat amb un volum estable d'usuaris. Mentre es construeix l'edifici de protecció pública al solar de la Besonense, l'activitat es realitza a les pistes del carrer Agricultura, mantenint l'essència del projecte. A la finalització de les obres al solar de Lluís Borrassà, la Besonense serà un nou equipament esportiu amb noves instal·lacions i un projecte esportiu integrador d'èxit.

Programa "Estiu al barri"

Durant la passada edició s'ha mantingut el calendari d'activitats, al voltant de 80, anticipant el començament del programa a finals de juny i repartint les activitats als mesos de juliol, agost i setembre, sent el mes més intents el de juliol. Les activitats programades les darreres edicions congreguen de manera estable a un número de persones gran, amb mitjanes d'entre 2500 -3000 persones per estiu.

Festival "Sant Martí de Circ" Aquest festival s'inicia el 2017 i, el 2018, amb el suport del Pla de barris, se n'amplia la programació. "Sant Martí de Circ" pretén apropar un equipament de ciutat, la Central del Circ a través de l'APCC, al barri on té la seu, a la vegada que ofereix la possibilitat de veure aquesta disciplina artística en espectacles de gran qualitat. Es du a terme en carrers i places del barri i està pensat per a un públic familiar i Inter generacional.

Impuls Jove: promocionar la formació i les primeres experiències laborals, així com la promoció del lleure saludable

Aquest projecte es treballa conjuntament amb l'Agència de Salut Pública de Barcelona i té com a objectiu promocionar la formació i les primeres experiències laborals, així com la promoció del lleure saludable, entre els joves de 16 i 21 anys que es troben en situacions complicades, les quals en dificulten el procés maduratiu. Aquest objectiu s'aconsegueix a través de la formació i les conseqüents pràctiques en els àmbits del lleure educatiu i de l'esport.

Així doncs, s'ofereix gratuïtament el curs de monitor/a d'activitats de formació en el lleure infantil i juvenil i el curs d'iniciació en tècnic d'esport (CIATE), sempre amb el suport i acompanyament d'educadors socials. Els joves que participen en el projecte formen un grup de 40 nois i noies, que es divideixen en dos grups al llarg de l'any, depenent de si es troben en la fase de formació o bé en la de retorn dels continguts apresos.

HABITATGE

El Pla de Barris va posar en marxa el programa adreçat a finques d'alta complexitat, que va dirigida exclusivament a aquelles comunitats que es troben més desestructurades, que no tenen gaires recursos, que en la majoria casos tampoc tenen administrador de la finca, i que moltes vegades ni tan sols han constituït la comunitat de propietaris. Es tracta, doncs, d'un programa que posa en marxa un model diferent, de molta més proximitat que faciliti els processos de rehabilitació. El principal objectiu de la convocatòria de finques d'alta complexitat és la informació i l'assessorament per

adherir-se al programa i un acompanyament al llarg de la rehabilitació de l'edifici. D'aquesta manera, es volen fer més accessibles les ajudes a la rehabilitació als veïns i veïnes que per diferents motius no les demanen tot i tenir-hi dret. A més, es volen preservar les condicions de vida dels actuals veïns i veïnes i evitar així els possibles moviments d'expulsió, contribuir a la formació, regulació i dinamització de les comunitats, i fomentar la cohesió social. El programa de FAC posa a disposició dels veïns i veïnes del Barri, un equip especialitzat en rehabilitació per acompanyar les Comunitats de Propietaris que hagin sol·licitat la inscripció al programa, en tot allò que els pugui fer falta per tal d'iniciar obres de rehabilitació.

En matèria d'habitatge des del 2018 al Besòs i el Maresme s'han encarregat i fet la ITE en 15 edificis de Besòs, que ja han estat presentats a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. Al llarg de 2019 vam rehabilitar Catània 1,3 i 5 durant el 2020 s'han tramitat les quatre sol·licituds de rehabilitació.

Resumint, en el marc del Pla de Barris del Besòs i el Maresme, el programa ha realitzat:

- Signatura convenis de col·laboració amb 14 CCPP i realització de 14 ITE's
- Mesures cautelars realitzades en 3 finques. Cost assumit per FdC.
- Signatura conveni per realització ITE (CCPP)
- Actualització de 6 projectes
- Publicació de la Convocatòria d'ajuts 2019. Dotació inicial 500.000 €
- Publicació de la Convocatòria d'ajuts 2020. Dotació inicial 1.400.000 €
- Acompanyament a les Comunitats per tramitar les ajudes i liquidar derrames
- Registre de 4 sol·licituds d'ajuts a la rehabilitació.
- Registres de 15 sol·licituds individuals de Cohesió Social (100%)
- Resoldre les sol·licituds de subvenció de les CCPP i Cohesió social
- Resolució de situacions complexes (herències jacents, pagament quotes entitats bancàries, etc...)

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Cooperativa Gregal

Acompanyament tècnic per a la reconversió de l'actual servei de menjador comunitari en un projecte més estable i sostenible. Aquest projecte, que inclou la millora de la seu amb unes instal·lacions més adients a l'activitat que presten, aposta per fer de Gregal un projecte social que pivota entorn d'un menjador solidari.

El projecte ha consistit en un acompanyament col·laboratiu al llarg de tres anys en les tasques de gestió, suport en recursos de formació i suport econòmic per prestar el servei de menjador solidari. En paral·lel a l'acompanyament del projecte cooperatiu, s'ha previst la realització de les obres de millora de la seu, que a finals del 2020, constaran d'una cuina industrial, un menjador adaptats a la normativa i d'un espai

d'oficines i sales de formació que permetran desplegar el projecte social que complementa el projecte de menjador solidari.

Calendari

2020

Juliol. Comissió de govern aprova la Mesura de Govern –Programa de regeneració urbana i social per al barri de Besòs-Maresme 2020-2023- i sol·licita la convocatòria del Consell Plenari extraordinari del Districte de Sant Martí.

Juliol-desembre.

Inici de la Diagnosi. Fases 1 i 2 de les inspeccions i primers resultats als habitatges del sector delimitat per Alfons el Magnànim, Lull, Sant Raimon de Penyafort i Bernat Metge.

Delimitació de l'àmbit i elaboració del Programa de regeneració urbana.

2021

Gener a Març. Presentació dels estudis tècnics i delimitació de l'àmbit de regeneració urbana, procés participatiu i aprovació del Programa.

Al llarg del 2021. Continuaran les inspeccions als habitatges.

Juny. Presentació en el Consell Plenari de l'informe de seguiment.

Desembre. Presentació en el Consell Plenari de l'informe de seguiment.

2022

Juny. Presentació en el Consell Plenari de l'informe de seguiment.

2023

Març. Darrer Plenari del mandat i presentació de l'informe de conclusions.

Pressupost.

	Actuacions en curs i pressupost aprovat	PROJECTE. ACTUACIÓ	TOTAL
2020		Pla de Barris. Gregal (obres + cuina)	750.000,00
		Pla de barris. Sant Martí, Finques alta complexitat	2.000.000,00
		Inspeccions tècniques a habitatges (1a i 2a fase)	250.000
		Pla de Barris. Expropiació PIM. C. Alfons el magnànim, 59	805.827,33
		Pla de Barris. Millora mercat Besòs.	1.319.172,57
2020-21		Habitatges dotacionals i vestidors de la Besonense, a carrer Lluís Borrassà.	6.198.035 (+IVA)
		Habitatges dotacionals i en dret de superfície. Casal de barri. Carrer Maresme	9.542.002 (+IVA)
		Pla de barris. C. Alfons el Magnànim. Reurbanització	1.800.234,82
2020-2023	Pendent concreció i aprovació PAM/PAD i pla d'Inversions.		

**Espais de debat
i de participació veïnal
celebrats al barri
del Besòs i el Maresme
2016 - 2021**

Grup impulsor del Pla de Barris del Besòs i el Maresme

Trobades dutes a terme

- Grup Impulsor 10/02/2020
- Grup Impulsor 30/04/2019
- Grup Impulsor 21/06/2018
- Grup Impulsor 22/11/2017
- Grup Impulsor 01/06/2017
- Grup Impulsor 15/02/2016

En el següent enllaç es poden obtenir les actes de les reunions:

pladebarris.barcelona.ca/participaci%C3%B3-al-bes%C3%B2s-i-al-maresme

Membres

- Assoc. Martinet Solidari
- Assoc. Enxarxa - Pla Comunitari Besòs-Maresme
- Assoc. Comerciants Xavier Nogués
- Assoc. Veïns i Veïnes del Barri Maresme
- Assoc. Veïns i Veïnes El Besòs
- Assoc. Zona Fòrum
- Assemblea Joves del Besòs
- Botiguers del Besòs
- Coop. Solidària Gregal SCCL
- Universitat Politècnica de Catalunya – Campus Besòs

Reunió veïnal amb el regidor del Districte

Trobada específica mantinguda el 28 d'octubre de 2019 a la sala d'actes de l'institut Rambla Prim, amb l'assistència de diferents representants veïnals i veïnat a títol personal, amb presència del regidor del Districte i diferents responsables municipals de qüestions sensibles al barri.

Consell de Barri del Besòs i el Maresme

Sessions convocades

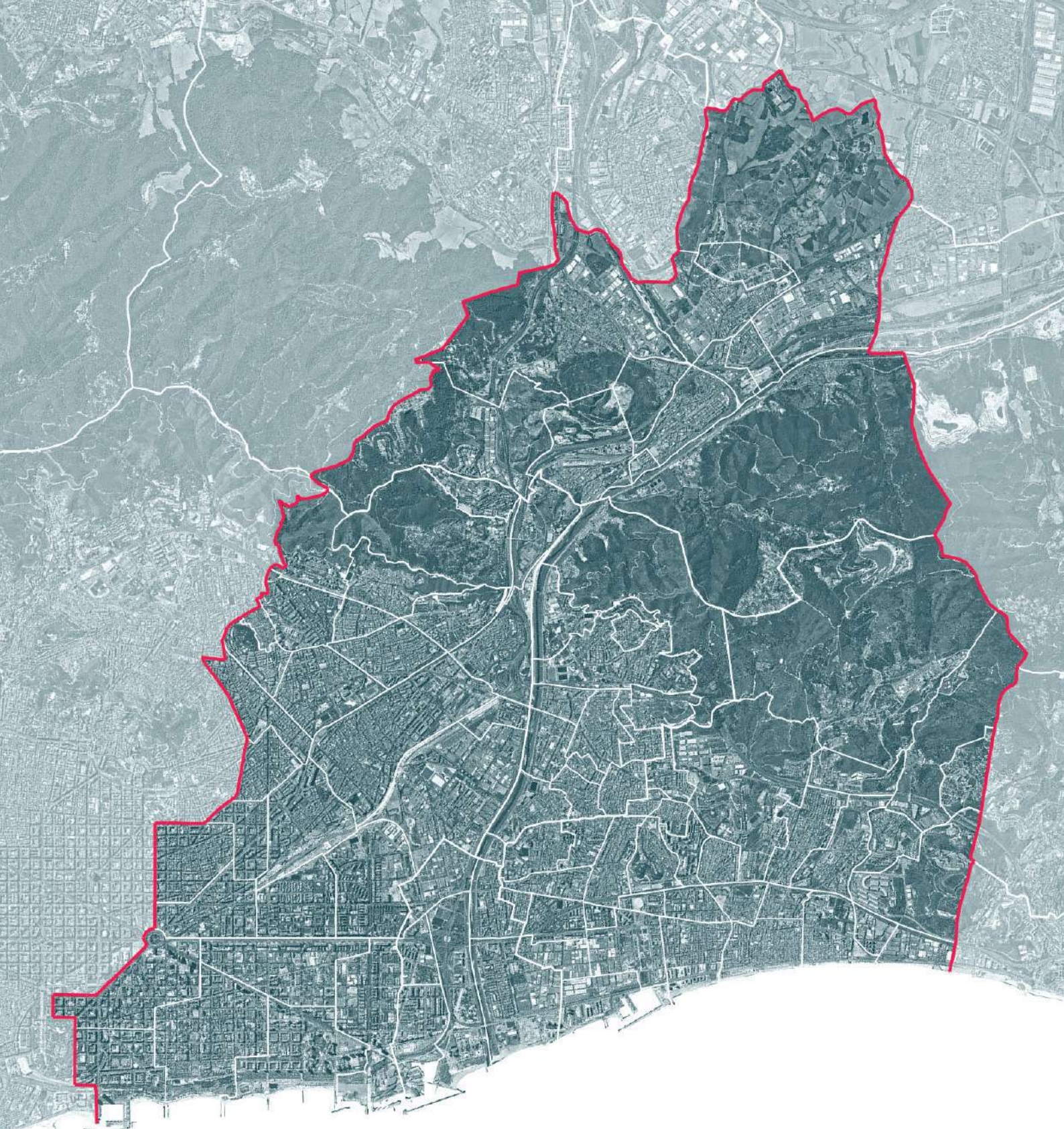
- Consell de Barri 17/12/2020 (de pròxima celebració)
- Consell de Barri 12/11/2019

En el següent enllaç es poden obtenir les actes de les reunions:

ajuntament.barcelona.cat/santmarti/ca/lajuntament/participacio/consell-de-barri

Ajuntament
de Barcelona

Agenda Besòs

resum executiu

consorcibesòs
●●●●

BR
BARCELONA
REGIONAL
AGÈNCIA
DESENVOLUPAMENT
URBA

**Ajuntament
de Barcelona**

**Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet**

**Ajuntament
de Sant Adrià de Besòs**

**Ajuntament de
Montcada i Reixac**

Ajuntament de Badalona

Redacció:

consorcibesòs

BARCELONA
REGIONAL
AGÈNCIA
DESENVOLUPAMENT
URBA

amb la col·laboració de:

AGENDA BESÒS

RESUM EXECUTIU

L'EIX BESÒS	5
L'AGENDA BESÒS	6
PLA D'ACCIÓ	15
PLA DE TREBALL	62

L'EIX BESÒS

L'Eix Besòs comprèn els termes municipals de Badalona, Montcada i Reixac, Sant Adrià de Besòs, Santa Coloma de Gramenet i els districtes de Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí de Barcelona. És un territori que es localitza al llarg de la conca baixa del riu Besòs, des del congost que forma al travessar la Serralada Litoral (incloent els estreps de Collserola i la Serralada de Marina) fins al seu pla deltaic i desembocadura al mar.

Avui, al Besòs hi viuen pràcticament un milió de persones, el que representa el 30% de la població de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i el 12% de la població de tota Catalunya. Amb una superfície de més de 80 km², el Besòs s'articula en 98 barris constituint el paisatge social més complex i divers de tota Catalunya.

Malgrat tenir elements geogràfics potencialment estructuradors, com són la plana litoral i la façana marítima, el propi riu Besòs, Collserola o la Serralada Marina, la manca d'una visió integrada del territori agreujada per una llarga història de creixements urbans desordenats, han fet que avui el Besòs sigui un territori fragmentat i confús sense un projecte de desenvolupament urbà definit.

Tot i això, a mesura que la mirada metropolitana adquireix rellevància, territoris com el Besòs assoleixen elements de gran potencial gràcies a la seva centralitat i posició estratègica d'accessibilitat en relació a la gran regió metropolitana de Barcelona.

El Besòs esdevé clau com a territori d'accés Barcelona des del Maresme i el prelitoral vallesà i avui constitueix el principal corredor d'entrada i sortida de la ciutat, el que es tradueix en una gran concentració d'infraestructures viàries i ferroviàries d'alt valor estratègic. És llavors quan pràcticament el miler d'hectàrees de sòl productiu d'aquest territori, i en concret els polígons que es localitzen al llarg del corredor de la conca baixa del Besòs, enmig d'un entorn urbà, esdevenen espais amb un alt potencial per la ubicació de nous ecosistemes productius que requereixen de factors de localització associats a la densitat urbana.

El Besòs, alhora, és també un territori estratègic pel funcionament del metabolisme urbà i contribueix enormement al medi ambient metropolità. La recuperació mediambiental del riu Besòs, la modernització i cobertura de la depuradora del Besòs a Sant Adrià, una de les més grans d'Europa en un entorn urbà, la millora de les depuradores de la conca, la construcció dels Ecoparcs, les millores de la planta de valoració energètica, les millores de les plantes de generació d'energia de cicles combinats, la construcció de deixalleries i una llarga llista de polítiques i programes de caràcter municipal i metropolità que han canviat de manera radical la qualitat ambiental d'aquest territori i esdevenen un referent a nivell europeu.

5

81 km²
Superfície

4 municipis
Badalona, Montcada i Reixac, Sant Adrià de Besòs, Santa Coloma de Gramenet

3 districtes
de Barcelona
Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí

16 barris vulnerables
dels 25 més vulnerables de l'AMB

28,5%
de la població
resident en situació
de risc de pobresa
extrema o moderada

24,4%
població de l'AMB
en situació de risc
de pobresa extrema
o moderada

L'AGENDA BESÒS

EL BESÒS, PER QUÈ ARA?

Una història de progrés: dels deutes del passat al potencial del present

El Besòs té una història urbana comuna. Al llarg de la segona meitat del s. XX, arrel de les tensions demogràfiques de la ciutat de Barcelona generades pel seu intens creixement econòmic, aquest territori va experimentar una ocupació accelerada sota les premisses de la zonificació monofuncional i de la preeminència de grans infraestructures generant una **fragmentació urbana que encara avui perdura**.

Històricament, el Besòs ha patit la persistència d'alts nivells de vulnerabilitat urbana en determinats barris, agreujats recentment per l'impacte de la crisi econòmica. Avui, per exemple, el Besòs concentra **16 dels 25 barris més vulnerables de l'àrea metropolitana**. L'existència de processos d'exclusió i segregació social en determinats barris ha fet que el Besòs hagi estat, tradicionalment, un **territori estigmatitzat**.

Malgrat els esforços dels ajuntaments per resoldre moltes de les problemàtiques d'escala local heretades del passat, el Besòs ha patit una **manca d'inversió** en relació a altres àmbits metropolitans. Al Delta del Llobregat, per exemple, la presència de grans infraestructures estratègiques com el port i l'aeroport i la concentració de polígons industrials ha propiciat, històricament, l'atracció d'inversions generant un major nivell de desenvolupament.

Tanmateix, avui el Besòs és un **territori amb un gran potencial** de futur gràcies a elements com la seva centralitat i accessibilitat respecte la gran regió metropolitana de Barcelona. De vertebrar-se en torn a les infraestructures blau-verdes, d'incorporar una major naturalització dels teixits urbans i les seves vores, potenciant els espais oberts, d'esdevenir un corredor productiu i de coneixement i un espai d'acollida on la diversitat es transformi en riquesa gràcies a un treball en comú. De transformar, en definitiva, l'estigma del passat en l'orgull d'una identitat consolidant un projecte compartit de futur amb vocació metropolitana.

Un procés de treball conjunt que no parteix de zero

La definició de l'Agenda Besòs no parteix de zero. El procés de col·laboració entre administracions i agents del territori per la transformació i la millora del Besòs s'inicia ja a la dècada dels noranta amb el **projecte de recuperació mediambiental del tram final del riu Besòs** i la creació del Parc Fluvial.

Des d'aleshores, gràcies a la creació del Consorci del Besòs la col·laboració intermunicipal s'ha anat consolidant com la via més productiva per millorar la qualitat de vida i ambiental dels barris a l'entorn del riu Besòs, en una clara aposta cap a un desenvolupament urbà sostenible.

Els antecedents de projectes de millora al Besòs són, entre altres, el **Pla Besòs** (2012) impulsat per l'Oficina Tècnica del

Besòs (OTB), que posteriorment quedaria annexada al Consorci del Besòs, la **Llei de Barris** impulsada per la Generalitat de Catalunya entre 2004 i 2010 i que va beneficiar 11 Projectes d'intervenció integral (PII), i, actualment en execució, els set **Plans de Barris** que promou l'Ajuntament de Barcelona al marge dret del Besòs.

L'Agenda Besòs té en compte aquestes experiències i pretén **donar continuïtat** a les sinèrgies generades fins ara aprofitant-ne el coneixement i les bones pràctiques.

La urgència davant situacions d'emergència social

L'Eix Besòs és un dels territoris que més ha acusat la darrera crisi econòmica. La prolongació del període de crisi i la persistència de les dificultats per trobar feina entre la població aturada ha comportat un col·lapse del sistema de protecció social amb el conseqüent **detrimenent de les condicions de vida i un augment de la pobresa**.

En conseqüència, el descens dels ingressos de moltes llars està plantejant tot un seguit de dificultats a l'hora de fer front a les despeses quotidianes més bàsiques, com els subministraments de serveis i el pagament del lloguer o de les quotes de l'habitatge. Les dificultats a l'accés a un habitatge, que satisfà una de les necessitats bàsiques de la població, està generant situacions d'emergència habitacional en forma d'infrahabitatge, sobreocupació o processos de desonaments, entre altres.

Si bé aquestes dinàmiques no han afectat amb la mateixa intensitat a tots els col·lectius de la població ni a tots els barris per igual, **la crisi ha evidenciat de nou l'elevada vulnerabilitat del Besòs**. Una vulnerabilitat que respon a elements estructurals com ara una **complexa realitat socio-territorial, un aïllament físic derivat de la discontinuïtat i la fragmentació urbana, i una alta densitat poblacional** generada en part per l'elevada implantació de polígons d'habitatges durant els anys seixanta i setanta.

Horitzó: PDU i finançament

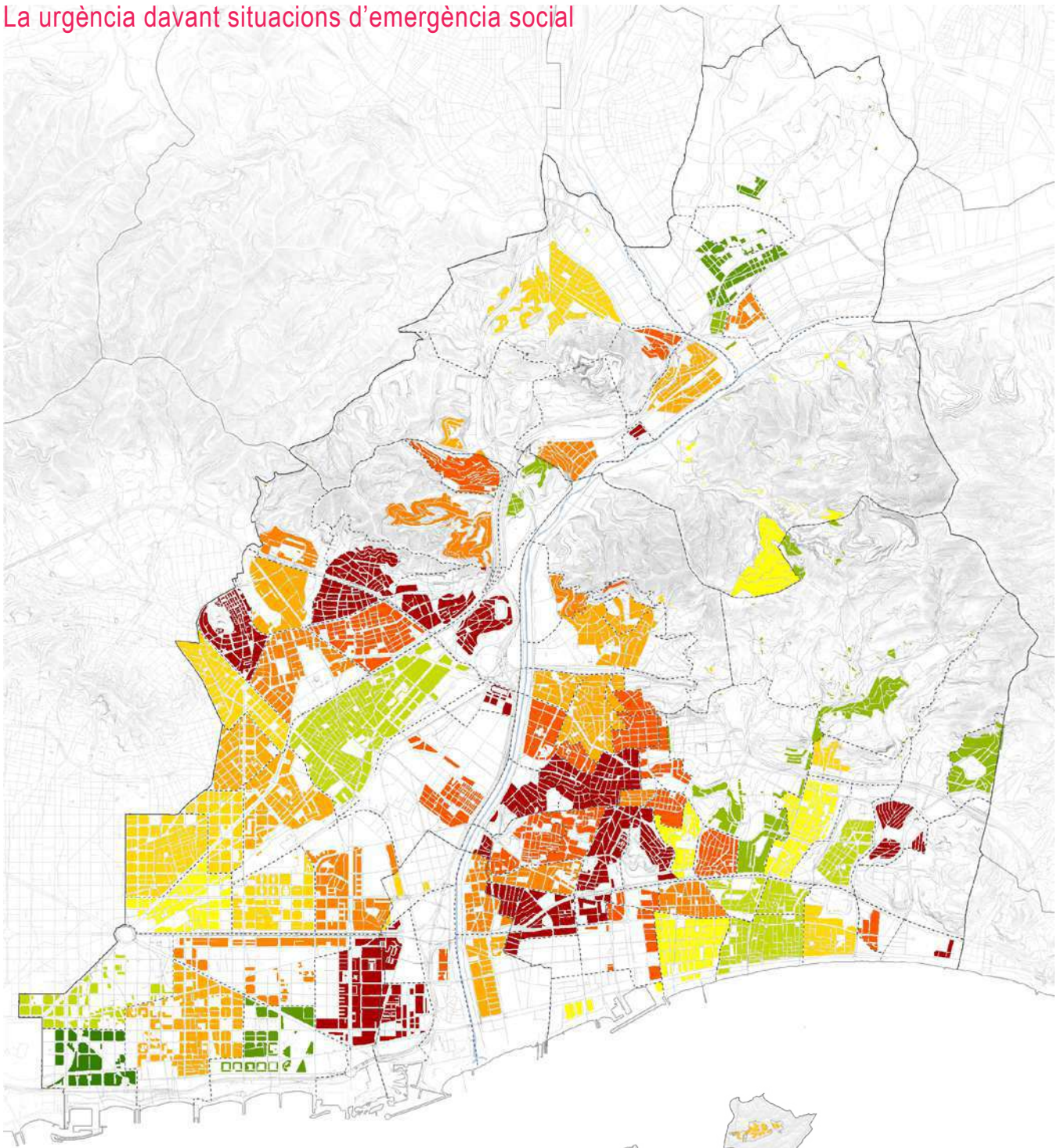
L'objectiu de l'Agenda és **consensuar un projecte** de transformació de l'Eix Besòs basat en la millora de la qualitat de vida i la convivència. Fer-ho realitat dependrà del compromís de finançament de tots els agents locals i supramunicipals del territori. L'Agenda, per tant, ha d'esdevenir també un **instrument de pressió des d'on negociar** i atraure inversions provinquin de la Generalitat de Catalunya, de l'Estat Espanyol o de la Unió Europea. El resultat conjunt i coordinat sempre serà superior a la suma de les parts. Amb la definició d'un nou Pla Director Urbanístic Metropolità (PDU) a l'horitzó, l'Agenda Besòs també ha d'esdevenir l'espai de referència des d'on es consensui una proposta de futur pel Besòs a mig i llarg termini en matèries diverses com les infraestructures, la mobilitat, la qualitat ambiental o els equipaments i els serveis.

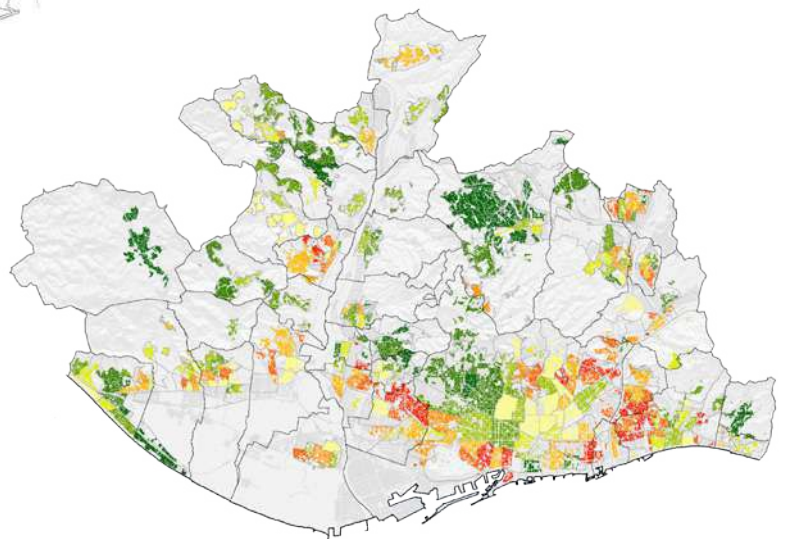
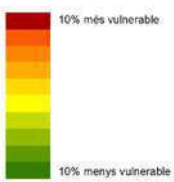

La urgència davant situacions d'emergència social

8

Índex de vulnerabilitat urbana (decils) 2011

Font: IERMB a partir de dades del Cens de Població i Habitatge 2011 (INE) i de l'estimació de grups socials segons nivells de renda familiar a escala de secció censal 2011 (IERMB i CRM-UAB).

L'AGENDA BESÒS

L'Agenda Besòs té com a finalitat definir una estratègia d'acció compartida i consensuada entre els cinc municipis que pertanyen a l'Eix Besòs.

L'Agenda es concreta en tres pilars que, alhora, estructuren els treballs que s'han desenvolupat fins ara:

* LA VISIÓ ESTRATÈGICA

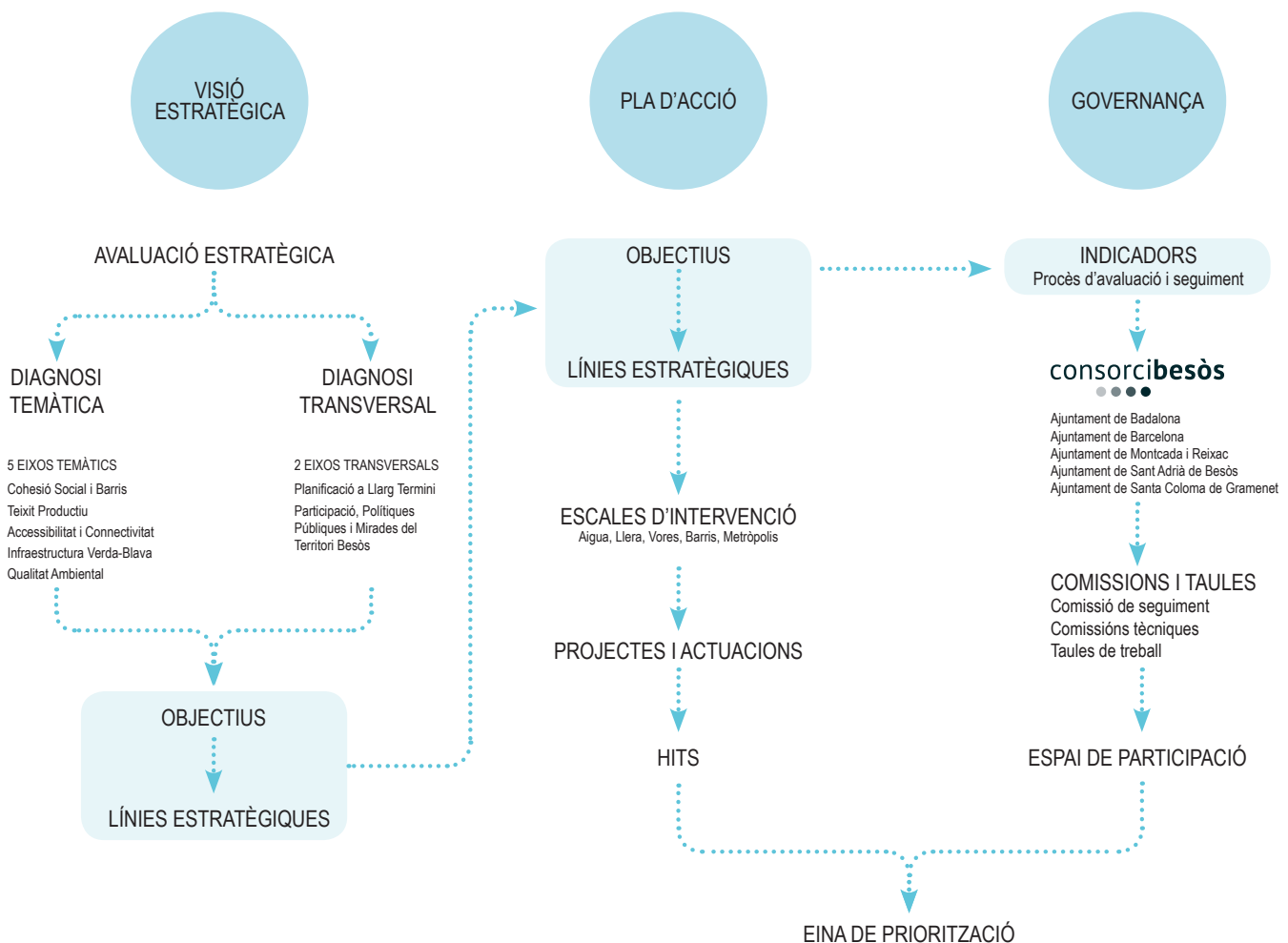
La definició d'uns objectius i unes línies estratègiques a partir de l'elaboració d'una diagnosi transversal del territori.

* EL PLA D'ACCIÓ

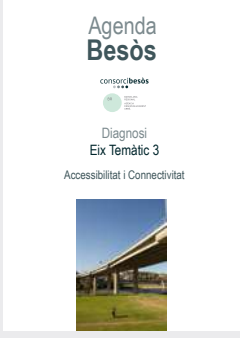
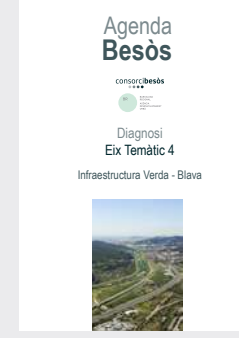

La concreció de les línies estratègiques en un conjunt de projectes i actuacions que s'implementen en diferents escales d'intervenció amb una prioritització segons criteris temporals, pressupostaris i de retorn social.

* LA GOVERNANÇA

La configuració d'una governança basada en la col·laboració entre els municipis de l'Eix Besòs i amb els agents del territori que enforteixi el Consorci del Besòs amb nous marcs i espais de cooperació.

Eixos temàtics

 <p>Agenda Besòs consorcibesòs Diagnosi Eix Temàtic 1 Cohesió Social i Barris</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aspectes demogràfics i cicle de vida • Formació i capital humà • L'impacte de la crisi econòmica i l'augment de la pobresa • Salut i autonomia personal • Xarxes de suport • Barri i percepció d'inseguretat • Habitatge • Equipaments de proximitat • La vulnerabilitat urbana al Besòs
 <p>Agenda Besòs consorcibesòs Diagnosi Eix Temàtic 2 Economia, Treball i Teixit Productiu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat econòmica • Polígons d'activitat econòmica • Centralitats terciàries • Teixits comercials
 <p>Agenda Besòs consorcibesòs Diagnosi Eix Temàtic 3 Accessibilitat i Connectivitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El territori i el model d'assentament urbà al Besòs • Els elements socioeconòmics del Besòs • Les xarxes de transport i la gestió de la mobilitat • Les pautes generals de la mobilitat al Besòs • Els impactes de la mobilitat al Besòs • Situació dels plans de mobilitat urbana sostenibles a l'àmbit Besòs
 <p>Agenda Besòs consorcibesòs Diagnosi Eix Temàtic 4 Infraestructura Verda - Blava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anàlisi del verd • Anàlisi dels serveis socioambientals en parcs i jardins • Connectivitat ecològica • Espais intersticials i de marge (EIM) • Espais periurbans
 <p>Agenda Besòs consorcibesòs Diagnosi Eix Temàtic 5 Qualitat Ambiental</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Qualitat de l'aire • Qualitat acústica • Qualitat odorífera • Energia • Cicle de l'aigua • Residus

10

Eixos transversals

 <p>Agenda Besòs consorcibesòs Diagnosi Eix Transversal 1 Participació, Polítiques Públiques i Mirades del Territori Besòs</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teixit social i participació ciutadana • Densitat institucional i polítiques públiques • Mirades del territori
 <p>Agenda Besòs consorcibesòs Diagnosi Eix Transversal 2 Planificació a Llarg Termini</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Medi ambient • Mobilitat • Assentaments urbans

VISIÓ ESTRATÈGICA

AVALUACIÓ ESTRATÈGICA

El Besòs és un territori configurat per processos històrics d'acollida, és un conjunt de barris que presenten avui fragilitats socials elevades en relació al conjunt de la metròpoli i és també l'àmbit de molts compromisos comunitaris i d'una trajectòria rellevant d'acció pública. Tot plegat configura una realitat complexa que ha de construir les seves pròpies capacitats compartides per forjar respostes a problemes i horitzons comuns. La diagnosi vol ser un dels punts de partida per convertir les oportunitats en processos concrets de transformació, estructurada en set eixos: cinc eixos temàtics i dos eixos transversals.

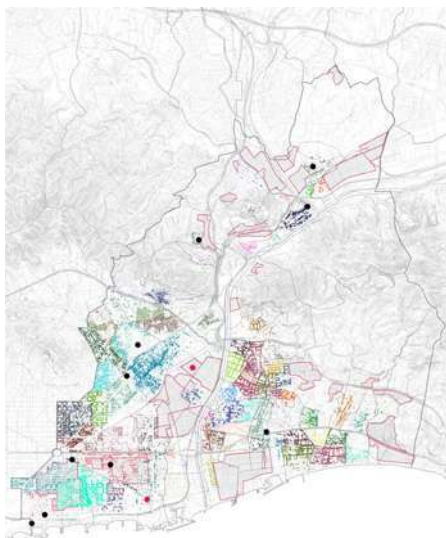
Es tracta d'una diagnosi elaborada a partir d'instruments múltiples d'aproximació a la realitat: tècniques quantitatives amb un fort component estadístic i d'elaboració d'indicadors i índexs, eines cartogràfiques i d'informació territorial, i mètodes qualitatius, basats en entrevistes amb agents institucionals i socials que ens han aportat mirades plurals sobre el Besòs.

Els cinc eixos temàtics es varen definir a partir de les primeres sessions de treball conjunt, ordenant per àrees temàtiques els reptes que s'anaven apuntant per part dels agents del territori. Aquests cinc temes són: cohesió social i barris; treball, economia i teixit productiu; accessibilitat i connectivitat; infraestructura verda-blava; i qualitat ambiental.

Els dos eixos transversals complementen la visió sectorial amb uns enfocaments centrats en les persones i en el temps, que completen la descripció de l'estat actual del territori. En primer lloc, la perspectiva de les persones es treballa a partir d'una anàlisi de la participació ciutadana, les dinàmiques associatives i les polítiques públiques a través del treball de gabinet i de 24 enquestes a diversos agents del territori. En segon lloc, la perspectiva temporal es descriu a partir de l'estudi de les planificacions a llarg termini dels espais oberts, les grans infraestructures i els assentaments urbans previstes per l'àmbit de l'Eix Besòs, que condicionen el present del territori però que podrien ser qüestionades en el futur en base a la present diagnosi i a les dinàmiques territorials, polítiques i socioeconòmiques actuals.

La Diagnosi de l'Agenda Besòs és un treball organitzat en vuit volums que abasten una introducció i síntesi de la diagnosi i un volum per cada un dels diferents eixos analitzats. Cadascuna de les parts es presenta de forma específica i diferenciada, per tal de fer més visibles les aportacions contingudes, i més senzilla la cerca d'aspectes concrets d'informació en un document que és complex i exhaustiu. Considerades de forma conjunta, les vuit parts responen a l'objectiu d'oferir elements clau, interconnectats i actualitzats, que permetin una lectura global del Territori Besòs avui, amb les seves vulnerabilitats i les seves capacitats objectivades.

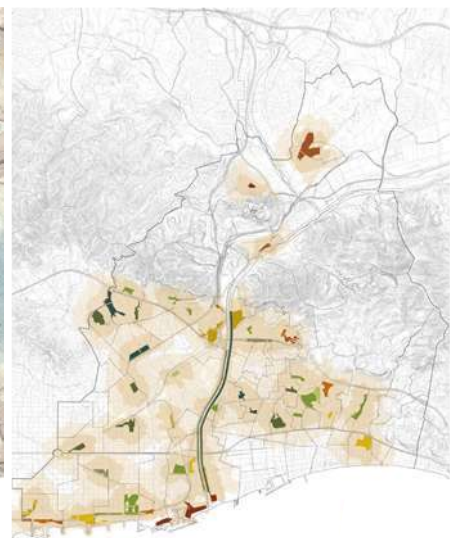
Teixit comercial de l'Eix Besòs

Afectació infraestructures

Accessibilitat parcs

Font: Elaboració pròpia

1. Fomentar una identitat compartida, centrada en el riu com element cohesionador dels barris del Besòs

- Construir convivència, millorar la percepció de seguretat i reduir l'estigma social entre els propis residents.
- Impulsar el concepte de l'aigua com a element vertebrador de l'Eix Besòs i de la metròpolis.
- Realitzar un activitats civico-culturals a l'espai de la llera del riu per mostrar activitats identitaries del territori.
- Promoure activitats al parc fluvial vinculades a la recuperació de la memòria col·lectiva i a la generació d'una identitat compartida pels barris (Festa del Riu),

2. Reforçar l'equitat social per reduir les condicions de vulnerabilitat als barris del Besòs

- Ampliar la protecció social a partir de polítiques de garantia de rendes des d'una perspectiva supramunicipal,
- Harmonització i simplificació de les polítiques d'atenció a la vulnerabilitat econòmica municipals (compactació de tipus i unificació de criteris de concessió de les ajudes).
- Impulsar iniciatives d'economia social i solidària.
- Atenció especial a àrees d'alta vulnerabilitat urbana.
- Integar variables socials i de renda en l'aplicació de les diferents polítiques de mobilitat al territori Besòs.
- Garantir el dret dels infants a les activitats de vacances i alhora fomentar l'aparició d'una oferta de lleure educatiu durant tot l'any en barris on aquestes necessitats no estan cobertes.

3. Promoure les polítiques actives de formació com a palanca d'inserció laboral

- Activació de centres de polítiques de formació.
- Escoles de Segona Oportunitat.
- Coordinació i harmonització de les polítiques de formació a l'àmbit Besòs.

4. Garantir el dret a l'habitatge impulsant polítiques coordinades amb els agents del territori

- Fomentar la gestió conjunta de la promoció de l'habitatge a partir d'un pla director de l'habitatge, mitjançant el suport administratiu i tècnic d'una oficina específica.
- Fomentar polítiques coordinades amb els agents per afrontar les situacions d'Alta Vulnerabilitat Residencial.
- Incrementar el parc d'habitatge destinat a polítiques socials de manera coordinada.
- Promoure la rehabilitació d'edificis energèticament eficient, socialment justa i en el marc d'intervencions integrals.

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs

- Augmentar i millorar l'accessibilitat física i la qualitat dels carrers.
- Formular un pla de jerarquitzaçió i estructuració viària comuna per a tot l'àmbit Besòs.
- Adequar i millorar l'espai urbà per facilitar la mobilitat a peu i en bicicleta.
- Racionalitzar i replantejar el servei d'autobús als municipis, per millorar-ne les connexions internes.
- Garantir l'accés al transport públic de la població més vulnerable, i als sectors en transformació.
- Impulsar l'ampliació de la xarxa de metro i tramvia per tal de millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris i amb la regió metropolitana.
- Millorar la intermodalitat de la xarxa. Generar nous intercanviadors que serveixin d'aportació als modes ferroviaris.
- Millorar l'accessibilitat del parc fluvial, aproximar les dues vores del riu i dels espais de l'entorn.
- Millorar la accessibilitat als polígons d'activitat econòmica en modes sostenibles.
- Reduir la presència de l'aparcament en superfície als carrers aprofitant per harmonitzar les polítiques de regulació de l'aparcament.

VISIÓ ESTRATÈGICA

OBJECTIUS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES

6. Compensar les externalitats negatives de les grans infraestructures integrant-les a les diverses lògiques urbanes

- Adequar la servitud de les grans infraestructures a l'entorn urbà que creuen.
- Cessió del espai de servitud per un ús més urbà a les administracions locals i/o metropolitanas.
- Facilitar la integració urbana (reducció impactes, creació de espai públic, augment de la permeabilitat...) entre els barris on les grans infraestructures de transport actuen de barrera física, i entre els dos marges del riu Besòs.
- Incorporar els espais residuals entre la ciutat i el riu com espai públic i de relació social.
- Adequar el pas de les grans infraestructures de sanejament per tal de permetre l'accés dels veïns al mar.

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves

- Augmentar l'accessibilitat i la superfície de verd urbà així com reforçar els serveis socioambientals dels parcs.
- Garantir la qualitat ecològica dels torrents d'interès connector i la funcionalitat dels passos de fauna. Potenciar la biodiversitat en el Parc Fluvial i en els fons marins propers a la costa.
- Preservar i consolidar espais agrícoles amb una activitat professional en perill i cercar espais per promoure agricultura de proximitat.
- Millorar la qualitat acústica dels espais més crítics per tal de millorar el benestar de les persones i propiciar un ús de l'espai públic de qualitat.
- Aprofitar millor el consum d'aigua freàtica i regenerada en els usos en que sigui compatible.
- Esdevenir un àmbit decisiu en la transició energètica, en la implementació de polítiques cap a una economia circular i en establir mecanismes per a reduir encara més el consum de recursos.

8. Impulsar àrees de coneixement i d'activitat econòmica metropolitana fomentant l'economia circular

- Donar suport al desenvolupament dels Projectes d'Especialització i Competitivitat Territorial (PECT).
- Consensuar una estratègia integrada respecte el desenvolupament del polígons d'activitat econòmica (PAE) que actualitzi i doni resposta a les directrius establertes pel PTMB.
- Desenvolupar programes de rehabilitació integral en els polígons d'activitat econòmica (PAE) integrats en el teixit urbà.
- Desenvolupar mesures de dinamització per la millora de la competitivitat del teixit econòmic dels polígons d'activitat econòmica (PAE).
- Identificar àmbits amb potencial pel desenvolupament de noves centralitats terciàries al marge esquerre.
- Enfortir els eixos comercials existents i activació dels locals buits.

9. Promoure la revitalització i l'enxarxament de l'associacionis-me i l'enfortiment de les pràctiques d'innovació social

- Fomentar el treball en xarxa entre les diferents entitats ciutadanes, compartint temàtiques d'interès i camps d'acció per tal d'enfortir la visió global del territori.
- Potenciar iniciatives d'innovació social per tal que es reproduïxin en barris on actualment no existeixen i s'expandeixin amb la mateixa intensitat que en d'altres territoris de l'àrea metropolitana de Barcelona.
- Ajudar a enfortir la relació entre les associacions tradicionals i les associacions de població nouvinguda.

10. Enfortir la governança per gestionar conjuntament les oportunitats del territori i per impulsar polítiques i projectes en un marc metropolità

- Constitució "comissions tècniques" ad hoc a escala Besòs que permetin el desplegament de l'Agenda Besòs sota el paraigües institucional del Consorci del Besòs.
- Definir la metodologia i les eines necessàries per implementar el procés de participació ciutadana definit al pla de treball de l'Agenda.
- Definir els mecanismes de seguiment de l'Agenda.

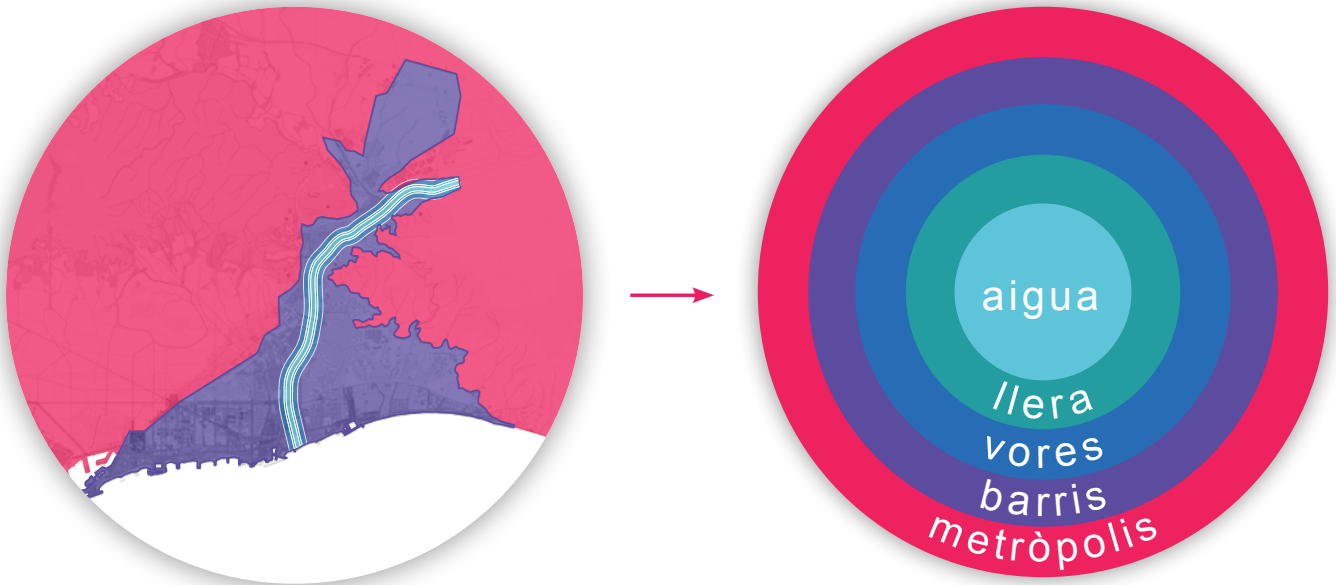
PLA D'ACCIÓ

Els objectius i les línies estratègiques definits per desenvolupar la nova visió de l'Eix Besòs es concreten en una llista de **projectes, accions i activitats** que constituïran el Pla d'Acció de l'Agenda Besòs.

Molts d'aquests projectes, accions i activitats són transversals i incideixen sobre més d'un dels objectius

o línies estratègiques i s'organitzen per **escales d'intervenció**: Aquesta classificació permetrà ajustar millor les tasques als agents implicats des de la perspectiva de la gestió.

S'han definit cinc escales d'intervenció: **l'aigua, la llera i la vora del riu, els barris i la metròpolis**.

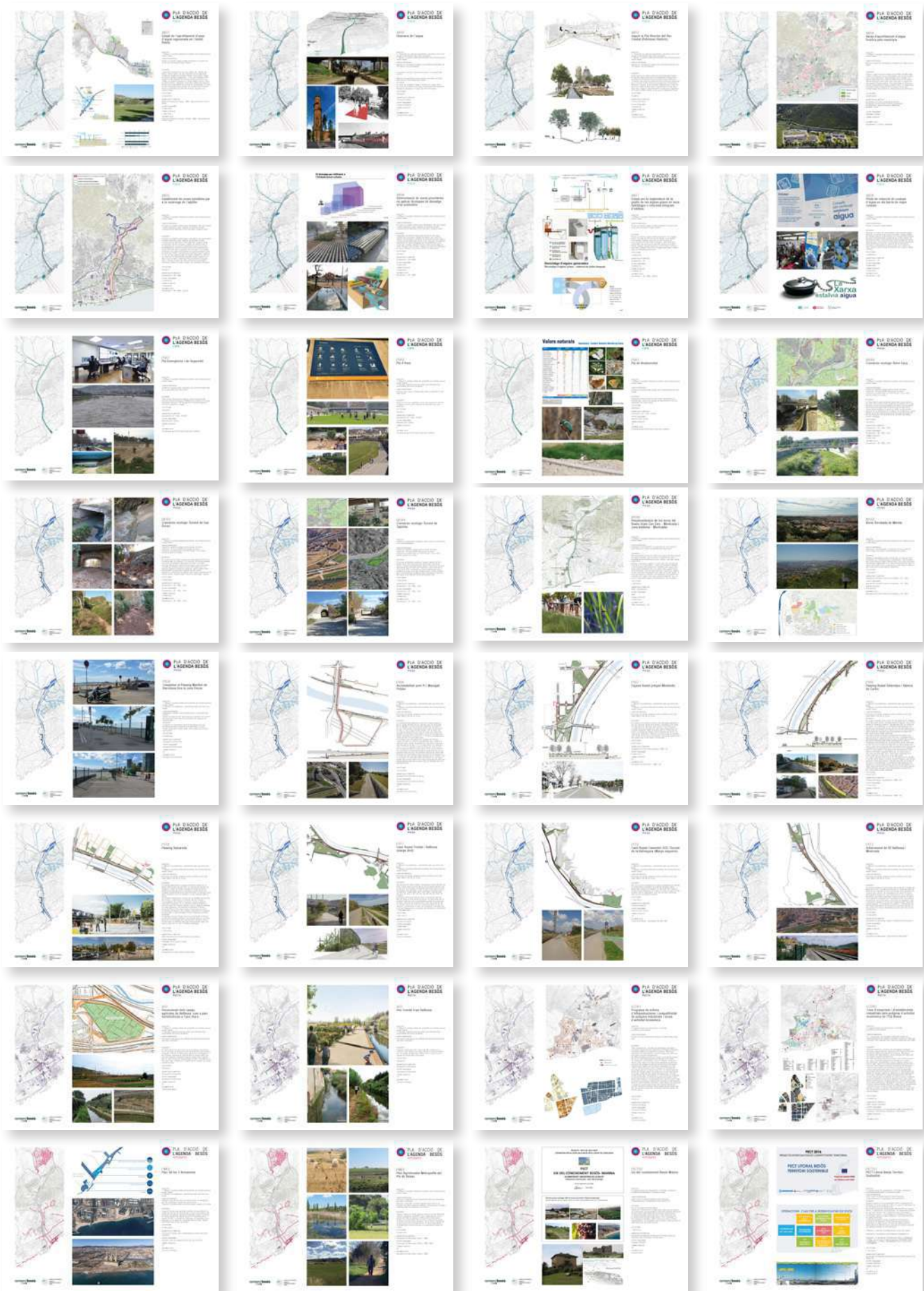
15

Font: Elaboració pròpia

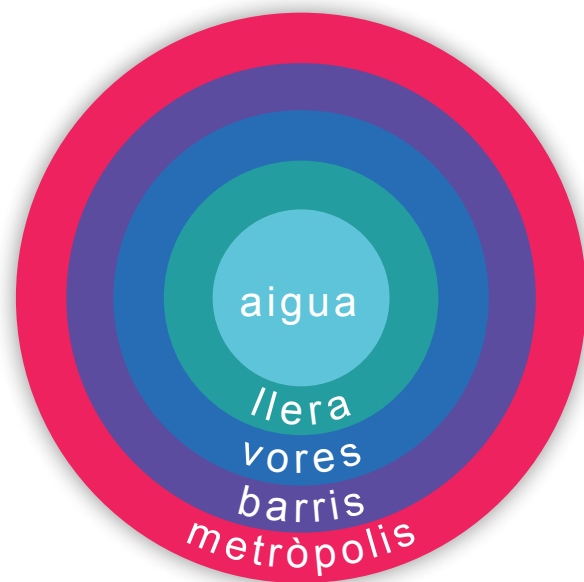
“HITS”

Per cadascú d'aquests àmbits d'actuació s'han identificat uns projectes emblemàtics que seran prioritaris en la implementació de l'Agenda, segons criteris temporals, pressupostaris i de retorn social

Fitxes del Pla d'Acció

PLA D'ACCIÓ

AIGUA

- AB01. Estudi de l'aprofitament d'usos d'aigua regenerada en l'àmbit Besòs
- AB02. Itineraris de l'aigua
- AB03. Suport al Pla Director del Rec Comtal (Patrimoni Històric)
- AB04. Xarxa d'aprofitament d'aigua freàtica pels municipis
- AB05. Establiment de zones sensibles per a la recàrrega de l'aquífer
- AB06. Determinació de zones prioritàries on aplicar tècniques de drenatge urbà sostenible
- AB07. Estudi per la implementació de la gestió de les aigües grises en nous habitatges o reformes integrals d'edificis
- AB08. Pilots de reducció de consum d'aigua en els barris de major consum

LLERA

- PG01. Pla Emergència i de Seguretat
- PG02. Pla d'Usos
- PG03. Pla de Biodiversitat
- PG04. Desembocadura
- PG05. Guais Besòs
- PG06. Pla d'explotació i manteniment
- PG07. Nous accessos al Parc Fluvial

VORES

- BIO01. Connector ecològic Torrent de Vallença
- BIO02. Connector ecològic Riera Seca
- BIO03. Connector ecològic Torrent de Can Duran
- BIO04. Connector ecològic Torrent de Tapioles
- BIO06. Renaturalització de les vores del Besòs (tram Can Zam - Montcada i zona Vallbona - Montcada)
- BIO07. Vores Serralada de Marina
- BIO08. Enverdir solars buits a ambdós marges del riu
- INF07. Parc del Molinet
- PM03. Parc de la C-31
- PR30. Completar el Passeig Marítim de Barcelona fins la zona Fòrum
- PV01. Adequació de les vores de la desembocadura del riu Besòs
- PV02. Passeig fluvial del Barri de la Catalana (projecte executiu)
- PV03. Transformació zona esportiva (tennis+piscina) de SAB
- PV04. Adequació de la carretera de la Catalana i connexió amb C. Guipúscoa
- PV05. La Rambleta de SAB
- PV06. Accessibilitat pont Pi i Maragall Polidor
- PV07. Façana fluvial polígon Montsolís
- PV08. Passeig fluvial Safarejtes / Fàbrica de Cartró
- PV09. Façana fluvial Bon Pastor
- PV10. Passeig Salzareda
- PV11. Camí fluvial Trinitat / Vallbona (marge dret)
- PV12. Camí fluvial Cementiri SCG /Torrent de la Vallença (Marge esquerre)
- PV13. Alliberament espai públic de R2 Vallbona / Montcada
- PV14. Itinerari Rec Comtal
- PV15. Camí fluvial Torrent de la Vallença / Pont de Montcada (Marge esquerre)
- PV16. Aiguabarreig Ripoll / Besòs (Marge dret)
- PV17. Pla de Besòs -Santa Maria de Reixac
- PV18. Adequació d'un carril bici a la vora del marge dret

BARRIS

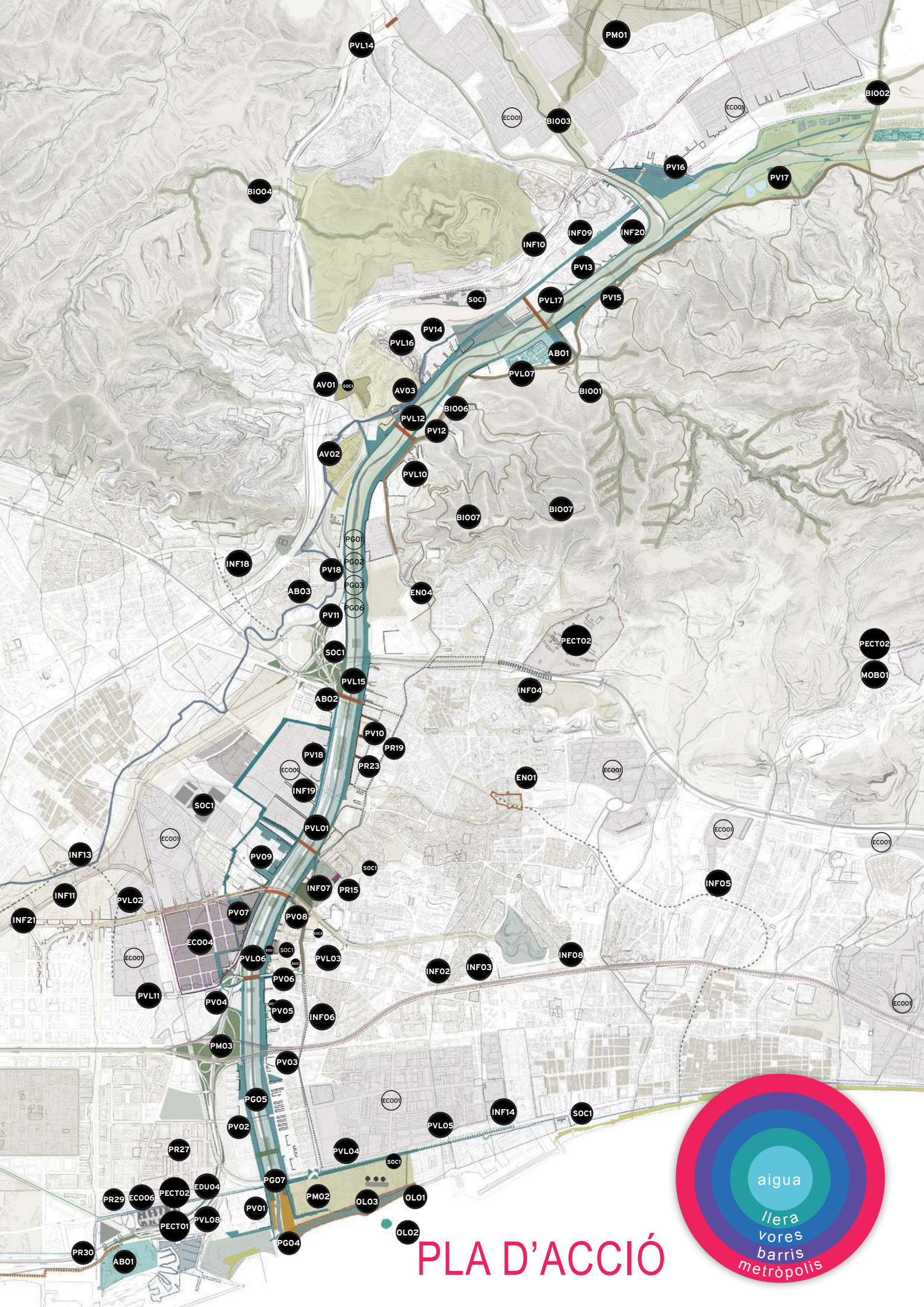
- AV1. Granja Ritz. Centre d'educació agrícola i ramadera de Barcelona
- AV2. Reconversió dels camps agrícoles de Vallbona com a parc hortofrutícola
- AV3. Rec Comtal tram Vallbona- Casa de les aigües, Trinitat Vella
- ECO01. Programa de millora d'infraestructures i competitivitat de polígons industrials i àrees d'activitat econòmica
- ECO02. Cens d'empreses i d'establiments industrials dels PAE de l'Eix Besòs
- ECO03. Estudi de mercat de l'oferta i la demanda d'activitat terciàries d'oficines
- ECO04. Pla estratègic per la revitalització del PAE de Montsolís
- ECO05. Fomentar l'associacionisme per la millora del comerç urbà
- ECO06. Pla Industrial Campus Diagonal Besòs
- EDU01. Baobab
- EDU02. Implantar el Pla d'Escoles Enriquides seguint el model de Barcelona
- EDU03. Programa de suport a l'ESO dels alumnes dels barris de l'entorn del Campus Diagonal Besòs.
- EDU04. Ciutadania Besòs i Campus Diagonal Besòs
- EN01. Implantació xarxa de calor d'aprofitament geotèrmic a SCG
- EN02. Prova pilot d'instal·lació d'energia solar fotovoltaica a la coberta d'un polígon de l'àmbit del Besòs
- EN04. Programa pilot per a la rehabilitació energètica habitatges als barris de Les Oliveres i de Can Franquesa de SCG
- ESS01. Projecte B-MINCOME
- ESS02. Establir serveis de formació sobre economia cooperativa, social i solidària basats en la realitat social i productiva del territori Besòs
- ESS03. Implantar una moneda local que ajudi a reactivar el petit comerç
- ESS04. Desenvolupar una línia d'ajuts econòmics destinats a impulsar iniciatives empresarials d'economia cooperativa, social i solidària
- ESS05. Implementar línies d'ajut específiques per a persones amb rendes baixes o en risc d'exclusió, que no són beneficiàries actualment de bonificacions en les tarifes de transport públic col·lectiu

- HAB1. Pla Estratègic de l'Habitatge del Territori Besòs- Agència de l'habitatge
- HAB3. Redacció d'un Pla d'Actuació Integral per a persones en situació d'Alta Vulnerabilitat Residencial
- HAB4. Redactar Programes d'intervenció multidimensional en àrees d'alta vulnerabilitat urbana en base a una major coordinació entre les àrees municipals d'habitatge, serveis socials, sanitat i educació
- HAB5. Pla d'Equipaments del Besòs
- INF02. Millora de la permeabilitat de la C-31
- INF04. Cobertura a la B-20 en el tram del Besòs
- INF08. Apantallament de la C-31, a l'alçada de Badalona i Sant Adrià de Besòs
- INF09. Soterrament de la via R2 entre el barri de Vallbona i Montcada Centre
- INF10. Apantallament de la C-33, a l'alçada de Montcada i Reixac
- INF15. Estudi de l'aparcament als barris del Besòs
- MOB03. Estratègia conjunta pels plans directors de la bicicleta i bicig i desenvolupament de la infraestructura ciclista a l'àmbit
- MOB04. Anàlisi de la malla viària del Barri del Besòs
- PR14. Millorar la qualitat odorífera
- PR15. Rehabilitació del pavelló B de l'Hospital de l'Esperit Sant per adequar a un centre de polítiques de Formació
- PR19. Prova pilot per a millorar l'estructura d'eixos cívics als barris de l'entorn del riu (barris de Riu Nord i Riu Sud de Santa Coloma)
- PR23. Prova pilot per reduir l'impacte acústic de les rondes sobre els habitatges de Santa Coloma que donen al Parc Fluvial del Besòs
- PR27. Projecte pilot de residus al barri de la Mina
- PR29. Impact Mètrics
- PVL01. Passera Lima
- PVL02. Eix Cantabria-Santander-Pius XII
- PVL03. Avda Sanatori_ Crta de Santa Coloma
- PVL04. Avda Eduard Maristany
- PVL05. Bicivia litoral
- PVL06. Pont Passadors Pi i Maragall
- PVL07. Passeig Fluvial Can Zam_ Pont de Montcada
- PVL08. Connectivitat Campus UPC Diagonal Besòs
- PVL10. Estudi de traçat de la BV-5001 al marge esquerre del Besòs
- PVL11. Eix Via Trajana- Sant Ramon de Penyafor
- PVL12. Nova connexió Vallbona-Montcada amb el marge esquerre
- PVL14. Nou pont sobre la riera de Sant Cugat en connexió amb la N-150 en el marc de la connexió dels 5 districtes de Montcada i Reixac
- PVL15. Ampliació pont Santa Coloma
- PVL16. Actuacions a la millora de la mobilitat a Vallbona
- PVL17. Nou Pont a Montcada
- SC01. Cabal Musical
- SC02. Besossada. Les festes del riu
- SC03. Creació d'una xarxa de centres cívics, culturals i comunitaris del Besòs
- SEG01. Taula per la coordinació de seguretat i salut pública
- SOC1. Canvi d'usos en edificis emblemàtics localitzats en teixits industrials
- SOC2. Programa acadèmic universitat_veins per la millora dels barris
- URI01. Programa d'Urbanisme Inclusiu
- IDE01. Promoure la difusió de la memòria històrica amb la senyalització de rutes urbanes i espais emblemàtics
- IDE02. Programa de recuperació de la memòria històrica als instituts del Besòs
- IDE03. Crear un espai de referència de la diversitat d'expressions de la cultura urbana i popular del territori
- IDE04. Crear un esdeveniment esportiu d'àmbit Besòs

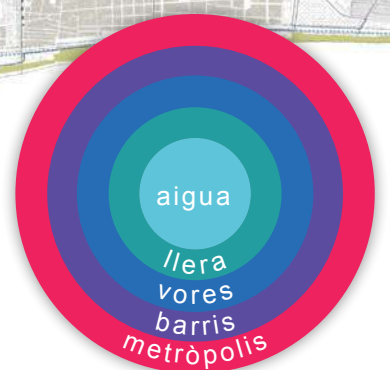

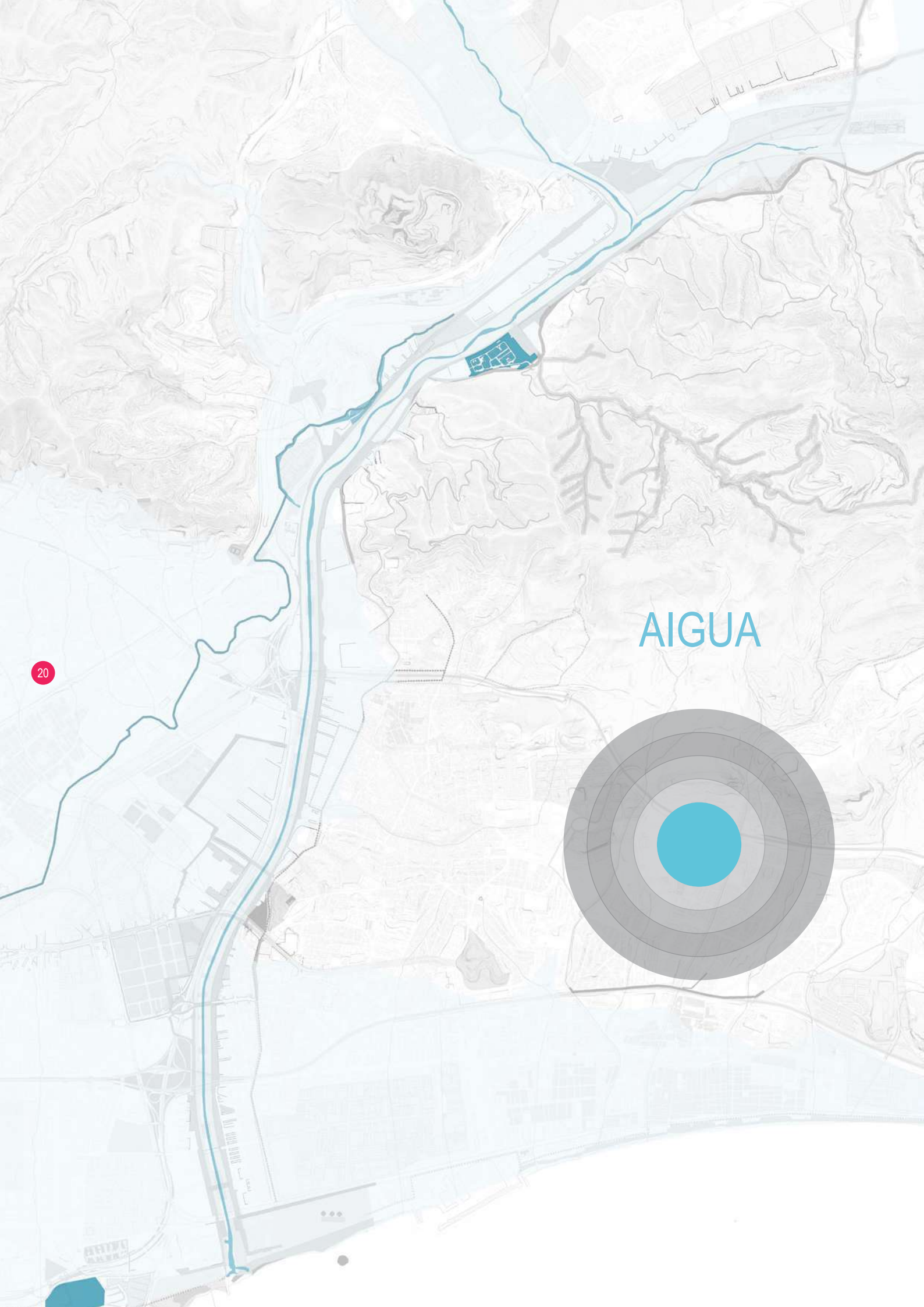
METRÓPOLIS

- BIO05. Observatori de la biodiversitat del Besòs
- ECO07. Programa pel foment d'iniciatives d'economia circular i simbiosi industrial
- ECO08. Taula per la dinamització comercial i la coordinació entre agents del territori
- EN03. Fotoliner a un municipi de l'àmbit Besòs
- INF05. Perllongament nord de la Línia 1 de metro Fondo-Badalona
- INF06. Nova xarxa de bus al marge esquerra que inclou el perllongament de l'actual xarxa a Barcelona, la plataforma reservada St. Adrià-Singueriñ, carrils bus i intercanviadors virtuals.
- INF11. Estació de BUS de Sagrera
- INF13. Perllongament L4 Sagrera
- INF14. Perllongament Tramvia Sant Adrià – Badalona (Port)
- INF18. Perllongament de la Línia 3 de metro (Trinitat Nova- Trinitat Vella)
- INF19. Permeabilitat i connectivitat de Ronda Litoral-Besòs
- INF20. Impacte de les infraestructures sobre els barris del Besòs
- INF21. Estació intermodal de la Sagrera
- ME01. El metabolisme urbà del territori Besòs
- MOB01. Pla Operatiu de Mobilitat Campus Can Ruti
- MOB02. Pla de millora de la intermodalitat de la xarxa ferroviària
- MOB05. Anàlisi de distribució de mercaderies de la indústria urbana
- OL01. Establització platges
- OL02. Parc d'esculls
- OL03. Desplaçament col·lector
- PECT01. PECT Litoral Besòs Territori Sostenible
- PECT02. Eix del coneixement Besòs-Marina
- PM01. Parc Agroforestal Metropolità del Pla de Reixac
- PM02. Parc de les 3 Xemeneies

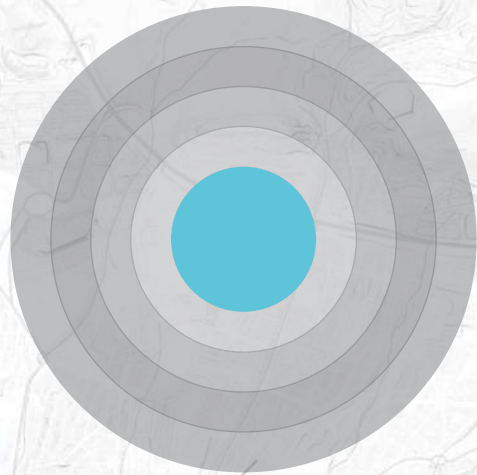

PLA D'ACCIÓ

AIGUA

Diagnosi

El cicle de l'aigua és l'element protagonista del territori Besòs. La presència del riu Besòs, els seus afluents i els aqüífers associat condicionen aquest entorn aquest des del punt de vista natural, paisatgístic, ambiental i urbanístic.

Objectiu

La disponibilitat de nombrosos recursos hídrics i la presència d'importantes infraestructures del cicle de l'aigua esdevenen un element estratègic propi d'aquest territori, que ha de generar un valor diferencial respecte a la resta de l'àmbit metropolità. L'Agenda Besòs ha de posar sobre la taula una nova gestió del cicle de l'aigua.

Accions

AB01 Estudi de l'aprofitament d'usos d'aigua regenerada en l'àmbit Besòs

AB02 Itineraris de l'aigua

AB03 Suport al Pla Director del Rec Comtal

AB04 Xarxa d'aprofitament d'aigua freàtica pels municipis

AB05 Establiment de zones sensibles per a la recàrrega de l'aqüífer

AB06 Determinació de zones prioritàries on aplicar tècniques de drenatge urbà sostenible

AB07 Estudi per a la implementació de la gestió de les aigües grises en nous habitatges o reformes integrals d'edificis

AB08 Pilots de reducció de consum d'aigua en els barris de major consum

"Hits"

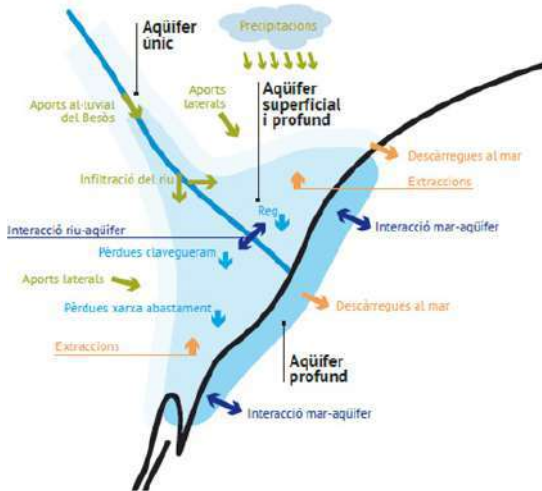
Hit 01 Aigua com recurs natural del barris del Besòs

AB04 Xarxa d'aprofitament d'aigua freàtica pels municipis

AB02 Itineraris de l'aigua

AB03 Suport al Pla Director del Rec Comtal

AB04 Xarxa d'aprofitament d'aigua freàtica pels municipis

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Reduir el consum d'aigua potable mitjançant la construcció d'una xarxa municipal d'aigua freàtica.

DESCRIPCIÓ

L'abundant presència de recursos freàtics de l'aqüífer del Besòs, permet cobrir una part important de les demandes d'aigua no potables municipals (reg de zones verdes, neteja de carrers, neteja clavegueram,...). Tal com estableix el Pla Director d'Aprofitament de Recursos Alternatius Hídrics de l'AMB, els sistemes previstos a l'entorn Besòs són les xarxes de Santa Coloma - Badalona, Sant Adrià i Montcada (aquesta última xarxa unida també al municipi de Cerdanyola). La suma de totes aquestes xarxes permet un increment del recursos freàtics aprofitables de 290.000 m³ anys, respecte a la situació actual.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Agència Catalana de l'Aigua; AMB; Ajuntaments de l'entorn Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

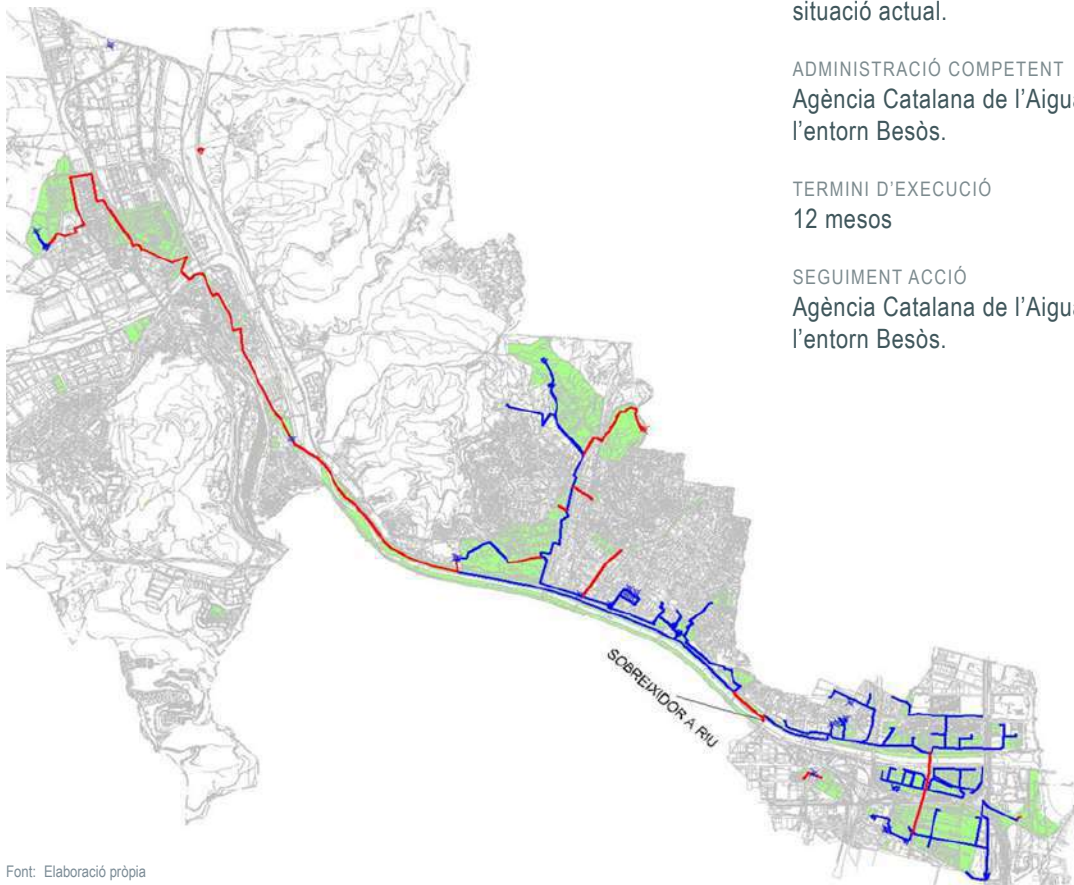
12 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Agència Catalana de l'Aigua; AMB; Ajuntaments de l'entorn Besòs.

Resum del balanç hidrogràfic de Sant Adrià de Besòs. Valors en hm³/any (font UPC)
© Barcelona Regional

AB02 Itineraris de l'aigua

OBJECTIUS

1. Fomentar una identitat compartida, centrada en el riu com element cohesionador dels barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Impulsar el concepte de l'aigua com a element vertebrador de l'Eix Besòs i de la metròpolis.
 Augmentar i millorar l'accessibilitat física i la qualitat dels carrers.
 Millorar l'accessibilitat del parc fluvial, aproximar les dues vores del riu i dels espais de l'entorn.

DESCRIPCIÓ

Es tracta de reordenar l'espai a l'entorn de l'aigua, com a pas cívic de divulgació de l'aigua. Acompanyat de material de divulgació del paper de l'aigua als barris del Besòs.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Consorci del Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

12 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

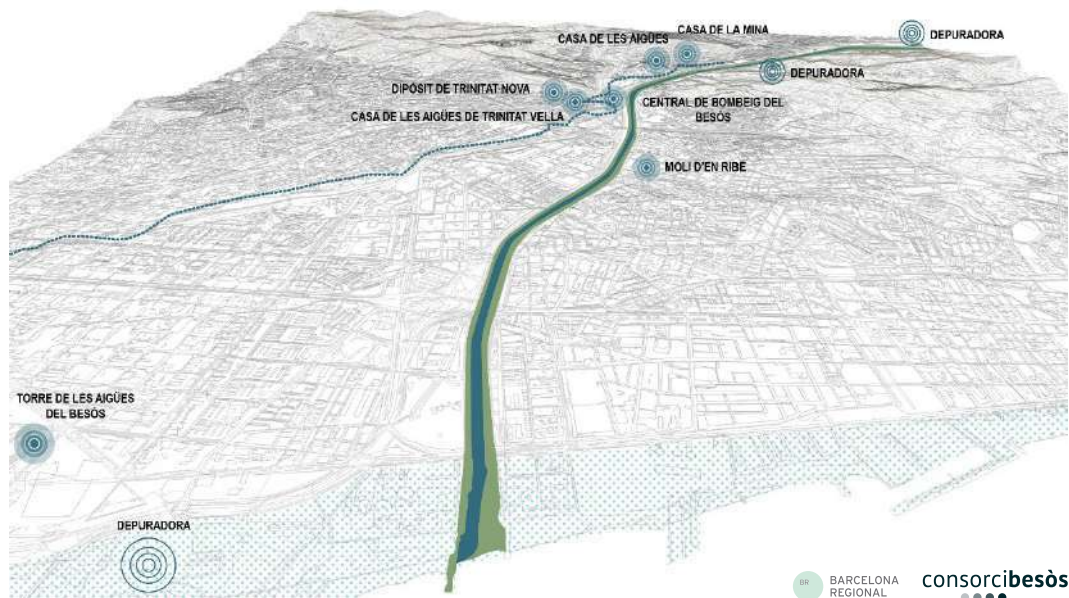
Comissió Rec Comtal.

Font: Carles Enrich

Font: Carles Enrich

Font: Elaboració pròpia

Font: Ajuntament de Barcelona

Font: Ajuntament de Barcelona

Font: Ajuntament de Barcelona

AB03

Suport al Pla Director del Rec Comtal

OBJECTIUS

1. Fomentar una identitat compartida, centrada en el riu com element cohesionador dels barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Impulsar el concepte de l'aigua com a lement vertebrador de l'Eix Besòs i de la metròpolis

descripció

Donar suport a la redacció del Pla Director del Rec Comtal, en fase de redacció per part de l'Ajuntament de Barcelona, coordinar territorialment tota la infraestructura hidràulica.

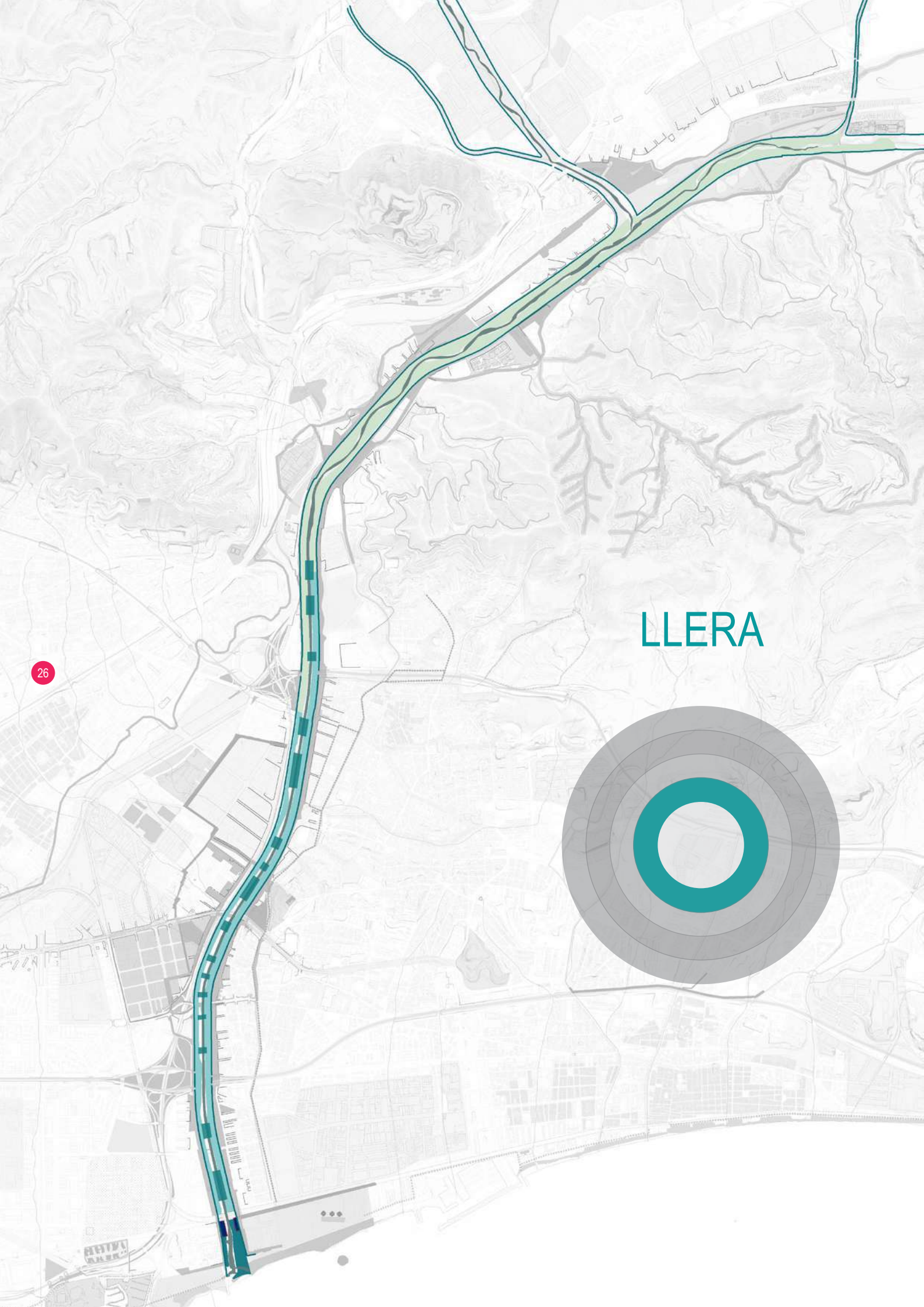
Col·labora amb totes les administracions sectorials implicades per a convertir el Rec Comtal en un espai cívic de memòria històrica i impulsar la funcionalitat hidràulica per a regar els parc de la ciutat de Barcelona, especialment, el futur parc lineal de La Sagrera. Reconeixament al patrimoni arqueològic de la mina del Rec Comtal, al seu pas per Montcada Centre.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT
Consorti del Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ
2018

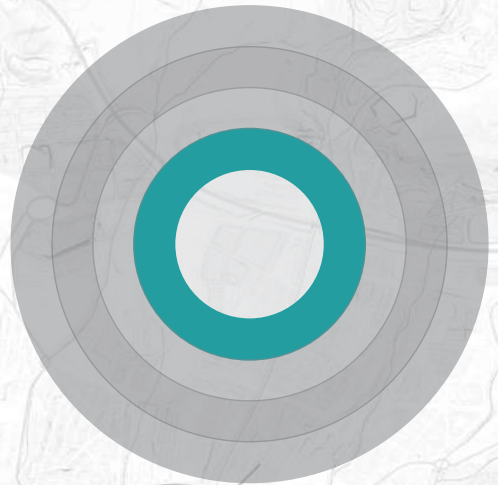
SEGUIMENT ACCIÓ
Consorti del Besòs.

LLERA

26

PLA D'ACCIÓ

LLERA

Diagnòsi

Fa 17 anys de la inauguració de la primera fase del Parc Fluvial del riu Besòs. Els objectius inicials s'han complert. No obstant hi ha una diversitat d'activitats i usos actuals "impensables" inicialment. Hi ha un augment clar de la demanda d'ús social: El parc fluvial requereix de gestió més intensa. Els usos especialitzats en salut i esport no abasten tot el potencial d'un parc metropolità de més de 2 milions d'usuaris. Es necessària una reflexió sobre la situació actual i una definició de reptes de futur.

Objectiu

Establir un nou marc de gestió del parc fluvial, en col·laboració amb els agents del territori, per gaudir d'un riu obert a la ciutadania.

Accions

Pla de gestió integral del Parc fluvial del riu Besòs

- PG01** Pla Emergència i de Seguretat
- PG02** Pla d'Usos
- PG03** Pla de Biodiversitat
- PG04** Desembocadura
- PG05** Guals Besòs
- PG06** Pla d'explotació i manteniment
- PG07** Nous accessos al Parc Fluvial

27

"Hits"

Hit 02 Una nova gestió del Parc Fluvial

- PG01 Pla Emergència i de Seguretat
- PG02 Pla d'Usos
- PG03 Pla de Biodiversitat
- PG04 Desembocadura
- PG05 Guals Besòs
- PG06 Pla d'explotació i manteniment
- PG07 Nous accessos al Parc Fluvial

Hit 02: Una nova gestió del Parc Fluvial

PG01 Pla Emergència i de Seguretat

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Garantir la seguretat dels ciutadans dins del Parc Fluvial amb un us més intens del Parc Fluvial.

DESCRIPCIÓ

Dotar al Parc Fluvial del riu Besòs d'una nova versió del Sistema d'Alerta hidrològica (SHABE) que s'adapti a les noves necessitats del parc. Tant pel que fa a l'horari d'activació, com de la superfície a vigilar.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci Besòs; DiBa; BCASA.

TERMINI D'EXECUCIÓ

10 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió de Gestió del Parc Fluvial del riu Besòs.

PG02 Pla d'Usos

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.
2. Reforçar l'equitat social per reduir les condicions de vulnerabilitat als barris del Besòs.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Impulsar usos cívics a l'espai públic per a potenciar-lo com espai social.

DESCRIPCIÓ

Redacció d'un nou reglament d'usos que reguli les activitats a realitzar al Parc, amb l'objectiu d'incorporar nous usos i activitats.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci Besòs; DiBa; BCASA.

TERMINI D'EXECUCIÓ

8 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió de Gestió del Parc Fluvial del riu Besòs.

PG03 Pla de Biodiversitat

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Potenciar la biodiversitat sorgida de la transformació del Parc Fluvial.

DESCRIPCIÓ

Realitzar accions al llarg de tota la llera que potenciïn la biodiversitat, des de les tasques de manteniment com a la implantació de zones refugi.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci Besòs; DiBa; BCASA.

TERMINI D'EXECUCIÓ

18 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió de Gestió del Parc Fluvial del riu Besòs.

PG05 Guals Besòs

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.
5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Millorar l'accessibilitat del parc fluvial, aproximar les dues vores del riu i dels espais de l'entorn.

DESCRIPCIÓ

Construcció de dos guals a la llera del riu per ampliar la direccionalitat dels itineraris possibles actuals i formar-ne de nous que permetin distribuir millor els vianants del parc.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci Besòs; DiBa; BCASA.

TERMINI D'EXECUCIÓ

6 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió de Gestió del Parc Fluvial del riu Besòs.

PG06 Pla d'explotació i manteniment

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Potenciar la biodiversitat sorgida de la transformació del Parc Fluvial.

DESCRIPCIÓ

Implementar un nou programa de manteniment i explotació que incorpori les noves directrius del Pla de gestió integral del Parc Fluvial del riu Besòs.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci Besòs; DiBa; BCASA.

TERMINI D'EXECUCIÓ

-

SEGUIMENT ACCIÓ

DiBa.

PG07 Nous accesos al Parc Fluvial

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.
5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Millorar l'accessibilitat del parc fluvial, aproximar les dues vores del riu i dels espais de l'entorn.

DESCRIPCIÓ

L'àmbit d'actuació afecta bàsicament a el tram de l'Avinguda de la Ribera i del marge dret de la llera canalitzada del riu Besòs, al nucli urbà de Montcada i Reixac entre els carrers de Llevant i Bonavista.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci Besòs; DiBa; BCASA.

TERMINI D'EXECUCIÓ

12 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió de Gestió del Parc Fluvial del riu Besòs.

Hit 02: Una nova gestió del Parc Fluvial

Estat actual

Proposta

Font: Elaboració pròpia

PG04 Desembocadura

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Potenciar la biodiversitat sorgida de la transformació del Parc Fluvial.

DESCRIPCIÓ

Creació d'una àrea natural destinada als animals salvatges, no accessible per a persones i animals domèstics. Per impulsar la potencialitat de la desembocadura com espai de refugi de la pressió antròpica.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci Besòs; DiBa.

TERMINI D'EXECUCIÓ

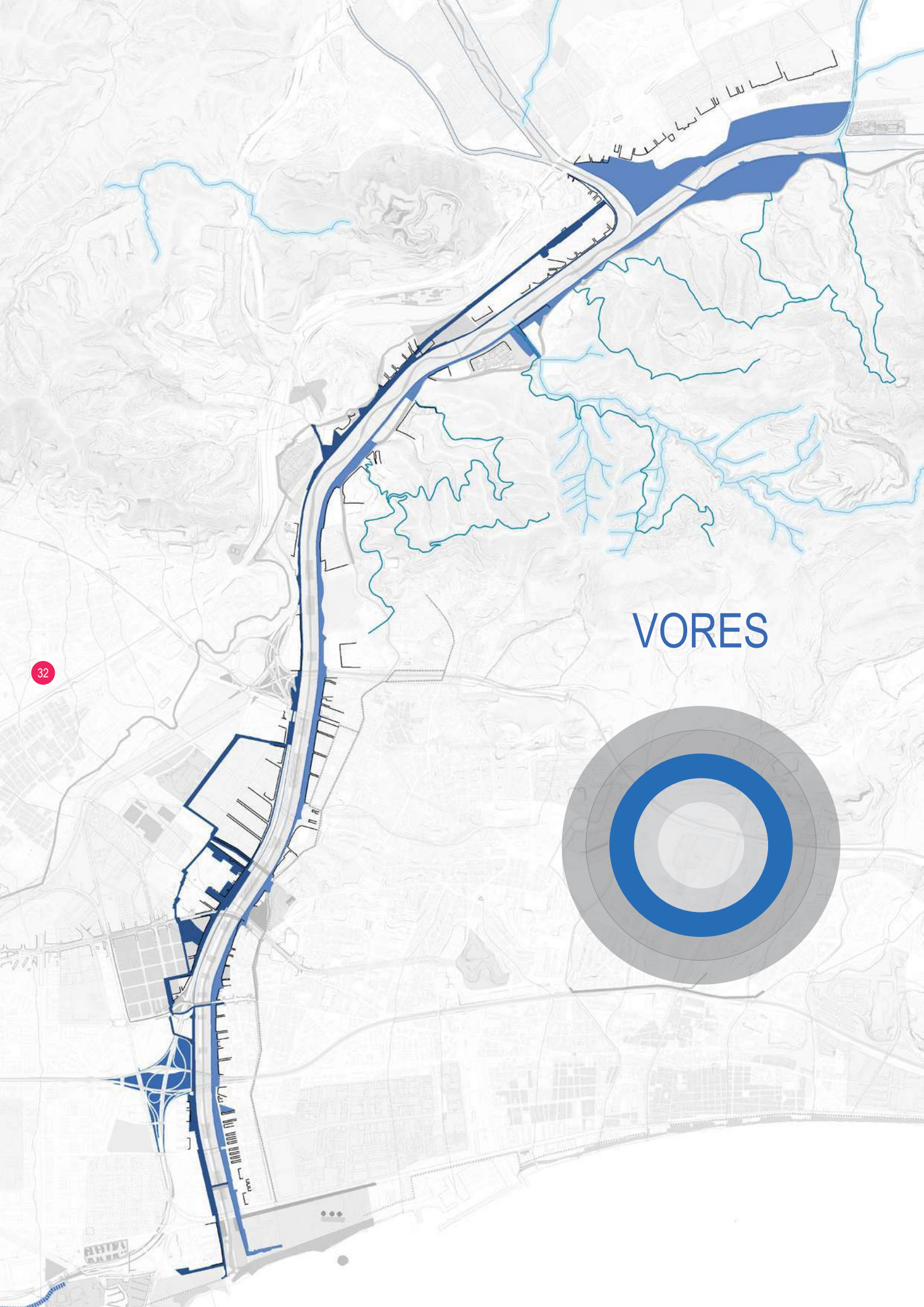
18 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió de Gestió del Parc Fluvial del riu Besòs.

Font: Elaboració pròpia

VORES

Diagnosi

La falta de circuits continus per a vianants i bicicletes al llarg de l'àmbit de les vores del riu, juntament amb la falta de qualitat d'alguns dels seus espais públics així com la seva manca de confort, fan que la relació entre el parc fluvial del Besòs i el seu entorn no sigui clara ni agradable i que el seu espai de vores així com la façana que el delimita, no tinguin un atractiu que potencii el gaudi del seu espai.

Objectiu

L'agenda Besòs, seguint la transformació del riu, proposa treure de l'aïllament, quasi físic, el riu de la resta de ciutat metropolitana integrant el parc fluvial del Besòs en un sistema de parcs que anirà recollint tots els espais lliures a les vores del riu.

Accions

BIO01	Connector ecològic Torrent de Vallença	PV04	Adequació de la carretera de la Catalana i connexió amb C. Guipúscoa
BIO02	Connector ecològic Riera Seca	PV05	La Rambleta de SAB
BIO03	Connector ecològic Torrent de Can Duran	PV06	Accessibilitat pont Pi i Maragall Polidor
BIO04	Connector ecològic Torrent de Tapioles	PV07	Façana fluvial polígon Montsolís
BIO06	Renaturalització de les vores del Besòs (tram Can Zam - Montcada i zona Vallbona - Montcada)	PV08	Passeig fluvial Safarejtes / fàbrica de Cartró
BIO07	Vores Serralada Marina	PV09	Façana fluvial Bon Pastor
BIO08	Enverdir solars buits a ambdós marges del riu	PV10	Passeig Salzedra
INF07	Parc del Molinet	PV11	Camí fluvial Trinitat / Vallbona (marge dret)
PM03	Parc de la C-31	PV12	Camí fluvial Cementiri SCG / Torrent de la Vallença
PR30	Completar el Passeig Marítim de Barcelona fins a la zona Fòrum	PV13	Espai públic alliberament de R2 Vallbona / Montcada
PV01	Adequació de les vores de la desembocadura del riu Besòs	PV14	Itinerari Rec Comtal
PV02	Passeig fluvial del Barri de la Catalana	PV15	Camí fluvial Torrent de la Vallença / Pont de Montcada (marge esquerra)
PV03	Transformació zona esportiva (tennis+piscina) de SAB	PV16	Aiguabarreig Ripoll / Besòs (marge dret)
		PV17	Pla de Besòs - Santa Maria de Reixac
		PV18	Adequació carril bici a la vora del marge dret

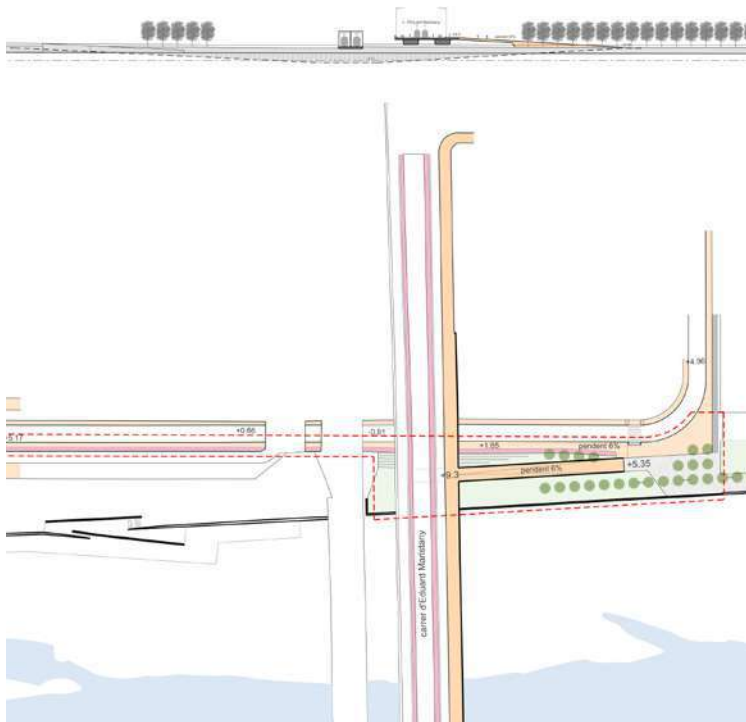
"Hits"

Hit 03 El marge dret: Barcelona construeix la façana fluvial

- PV01 Adequació de les vores de la desembocadura del riu Besòs
- PV04 Adequació de la carretera de la Catalana i connexió amb C. Guipúscoa.
- PV07 Façana fluvial polígon Montsolís
- PV09 Façana fluvial Bon Pastor
- PV11 Camí fluvial Trinitat / Vallbona (marge dret)
- PV13 Espai públic alliberament de R2 Vallbona / Montcada

Hit 03: El marge dret: Barcelona construeix la façana fluvial

34

Font: Elaboració pròpia

PV01 Adequació de les vores de la desembocadura del riu Besòs

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Incorporar els espais residuals entre la ciutat i el riu com espai públic i de relació social.

DESCRIPCIÓ

Els ponts que creuen el Besòs garanteixen la unió entre el territori dels dos costats del riu. És important però que aquests ponts connectin amb els vials i voreres que recorren els marges del riu tant a cota ciutat com a cota riu per a garantir l'accés i les continuïtats dels recorreguts per a vianants i bicicletes.

El pont de Maristany en el marge dret, connecta amb el parc de la Pau a través d'una rampa. El marge esquerre, però, no hi ha connexió entre la vorera del pont i el carrer Olímpic havent d'anar fins el camp de futbol per a fer la volta.

Es proposa realitzar una connexió en el marge esquerre des de la vorera del C. Maristany (cota 9,5) fins a la cota ciutat (5,5) donant continuïtat a la ronda verda del costat Barcelona del riu cap al marge superior i inferior esquerre a través del pas inferior que creua el pont i les vies del tren. Es preveu també acondicionar la vorera del pas inferior de connexió amb el carrer Olímpic.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Consorti Besòs; Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

18 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Consorti Besòs; Ajuntament de Sant Adrià de Besòs .

PV04 Adequació de la carretera de la Catalana i connexió amb Carrer Guipúscoa

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Incorporar els espais residuals entre la ciutat i el riu com espai públic i de relació social.

DESCRIPCIÓ

A partir de la recent urbanització de la Catalana, en el marge esquerre del riu es perd la continuïtat del passeig de vora a la cota ciutat degut a la forta presència de les infraestructures viàries i a la falta de façanes actives properes. La continuïtat longitudinal aigües amunt en aquesta zona, es fa amb el passeig a la cota del riu.

Es proposa donar continuïtat al passeig en contacte amb el riu a la cota ciutat des de la Catalana fins a la nova transformació urbanística prevista a l'entorn de Sant Ramón de Penyafort. Es vol donar continuïtat al carril bici de la Rambla de Guipúscoa a través del C. de Margarida Xirgu i l'Avinguda Catalana fins a la rampa d'accés al riu. També es pretén connectar el Museu d'història de la Immigració de Catalunya i el seu entorn amb els usuaris que gaudeix del marge del riu.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

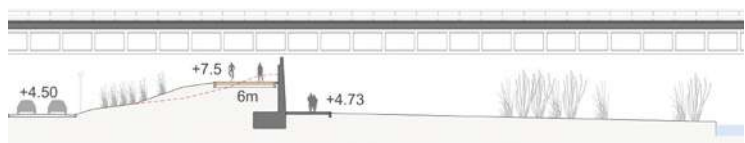
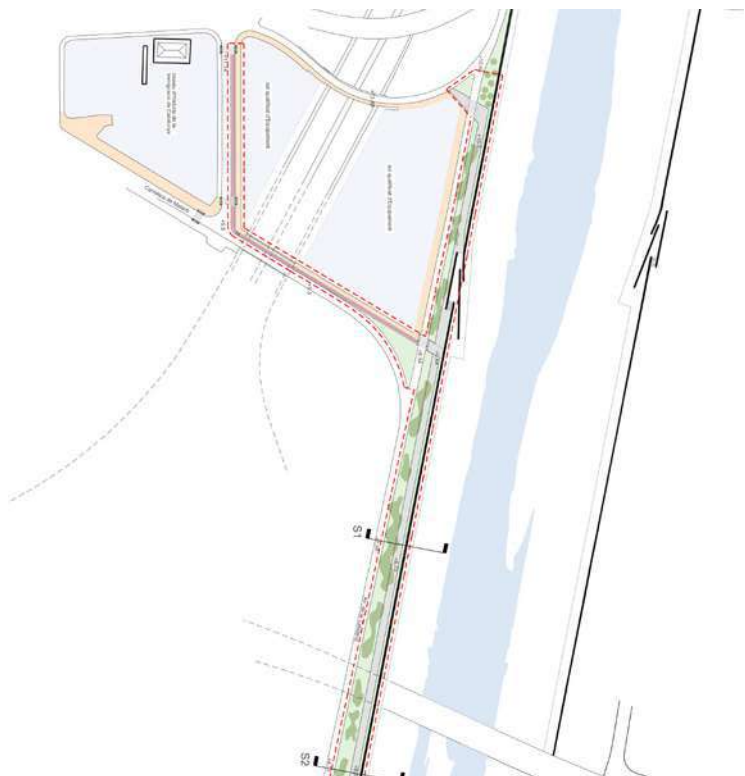
Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

18 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

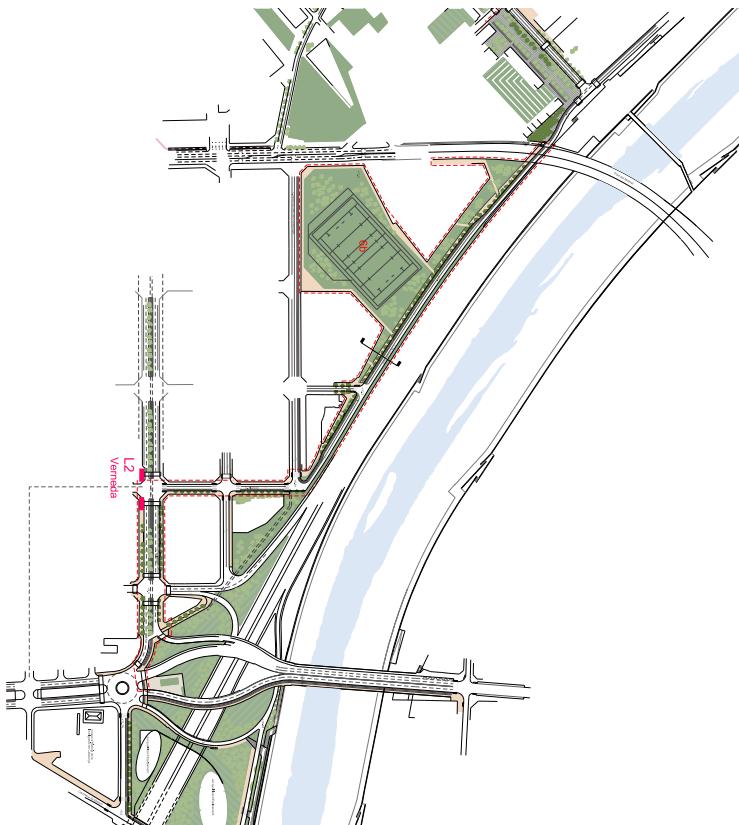
Consorti del Besòs i Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

Font: DATAE

Hit 03: El marge dret: Barcelona construeix la façana fluvial

PV07 Façana fluvial polígon Montsolís

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Incorporar els espais residuals entre la ciutat i el riu com espai públic i de relació social.

DESCRIPCIÓ

Es proposa reurbanitzar el carrer de l'Avançada separant-lo per una "barrera" verda (de 4 metres d'amplada) de la ronda i col·locant-li un carril bici que recorri tot el front cap al riu separat de la circulació per una franja d'aparcament. Es proposa urbanitzar l'àmbit (variable entre 9 i 23 m) entre el carrer i la façana del polígon amb tractament de vorera i de zona verda. Urbanitzar i donar ús a la zona verda en contacte amb l'àmbit de les vores, ha d'ajudar a connectar aquest front del polígon amb el Bon Pastor i la Verneda.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs; AMB i Consorci Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

20 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs; AMB i Consorci Besòs.

Font: DATAE

consorcibesòs

BR BARCELONA
REGIONAL

PV09 Façana fluvial Bon Pastor

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Incorporar els espais residuals entre la ciutat i el riu com espai públic i de relació social.

DESCRIPCIÓ

La façana del barri del Bon Pastor cap al riu està pendent de la seva transformació urbanística. La cobertura de la ronda Litoral del seu front, té uns usos que no acaben de ser del tot atractius. Es proposa implantar un carril bici al carrer de l'Arbeca amb continuïtat amb el del carrer de l'Avançada connectat transversalment amb un nou carril bici al carrer de Lima i un altre al carrer de Sant Adrià que uniran el carrer de la Ciutat d'Asunción amb Santa Coloma.

Es proposa re estudiar els usos de la cobertura de la ronda i connectar amb una passera per a vianants el carrer de Lima amb la vora esquerra del riu per a connectar Sant Andreu i la Maquinista amb Santa Coloma.

És important urbanitzar la zona verda del carrer de Sant Adrià fins al metro un cop s'hagi construït el nou mercat.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

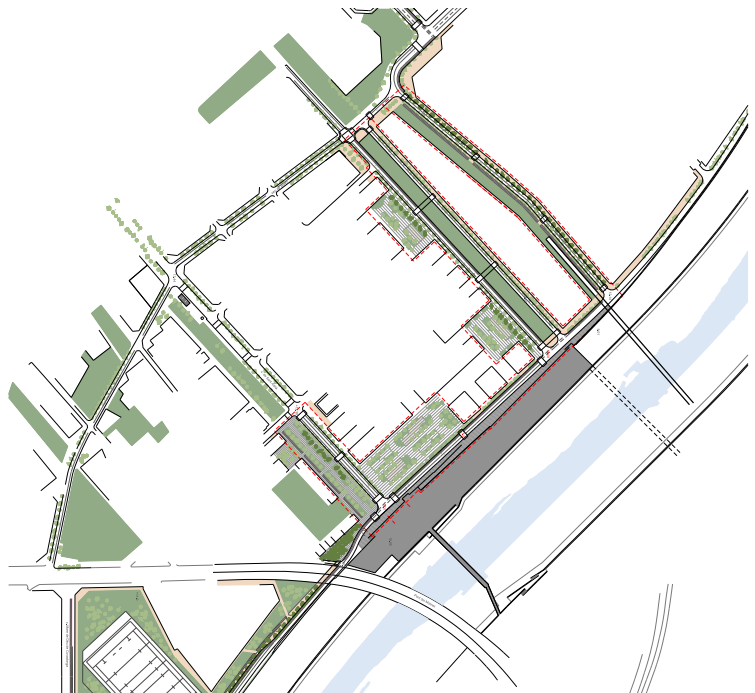
Ajuntament de Barcelona.

TERMINI D'EXECUCIÓ

18 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Ajuntament de Barcelona.

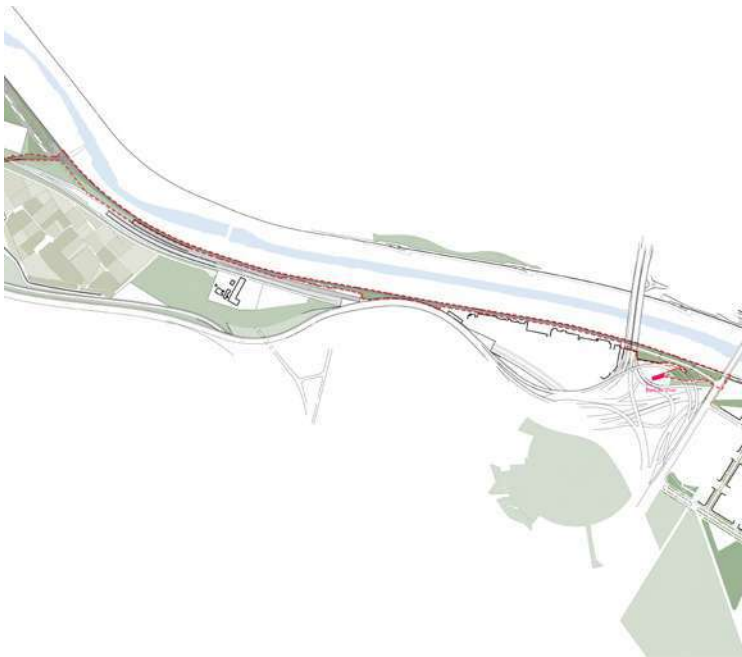
37

Font: Elaboració pròpia

Hit 03: El marge dret: Barcelona construeix la façana fluvial

PV11 Camí fluvial Trinitat / Vallbona (marge dret)

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Incorporar els espais residuals entre la ciutat i el riu com espai públic i de relació social.

DESCRIPCIÓ

Des del pont de Santa Coloma i la parada de metro de Baró de Viver, es pot recorre la vora del riu fins al torrent Tapioles per un pas d'uns 5-6 metres d'amplada pavimentat amb una llosa de formigó, mal mantingut i amb circulació de camions de la formigonera. Aquest espai gens confortable, està delimitat pel nus viari de la C-58 i per les vies del tren de l'AVE i de rodalies.

Es proposa millorar la relació entre la sortida de metro de Baró de Viver, el Pont de Santa Coloma i la llera dreta del riu, acotant l'espai del viari i consolidant un espai de vorera cap al metro i un altre en contacte amb el mur de contenció del riu. Passat el pont de la B-20 es proposa prohibir el pas de vehicles i acondicionar el camí per a vianants i bicicletes fins al torrent Tapioles per a connectar amb Vallbona, la Granja Ritz i Ciutat Meridiana.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Consorti del Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

18 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Consorti del Besòs.

Font: Elaboració pròpia

PV13 Espai públic alliberament de R2 Vallbona / Montcada

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Incorporar els espais residuals entre la ciutat i el riu com espai públic i de relació social.

DESCRIPCIÓ

Es proposa arranjar el camí actual que va des de la sortida del Metro de la línia 1 de Baró de Viver fins al centre del Barri de Vallbona per convertir-se en el camí fluvial del marge dret. Es proposa una actuació de remodelació que millori el confort dels vianants. Aquest nou camí hauria de ser per a vianants i bicicletes, però amb un paviment capaç de suportar el transit d'un vehicle de manteniment. S'incorporaria una nova barana de protecció de la llera del riu i una tanca de separació i una il·luminació semblant a la del molt freqüentat camí fluvial del marge esquerre. Si considerem el caràcter i l'atractivitat del nou espai d'agricultura de la ciutat es considera que seria el nou accés cívic al barri de Vallbona des del resta de la ciutat de Barcelona.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntament de Montcada i Reixac;
Ajuntament de Barcelona.

TERMINI D'EXECUCIÓ

24 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

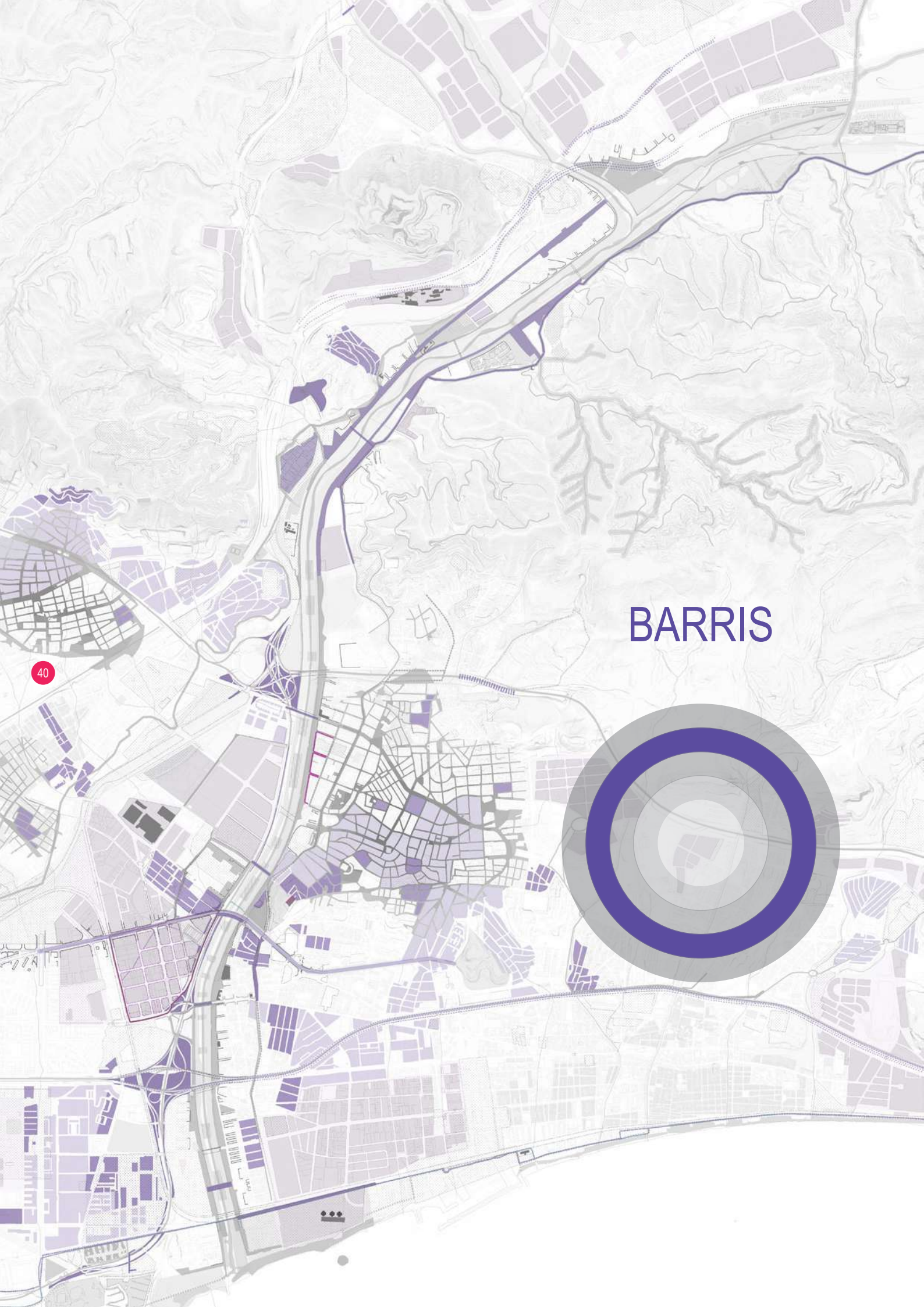
Ajuntament de Montcada i Reixac;
Ajuntament de Barcelona.

39

Font: Elaboració pròpia

BARRIS

40

PLA D'ACCIÓ

BARRIS

Diagnosi

L'imaginari col·lectiu associa els barris del Besòs com a vulnerables, estigmatitzats i perillosos. Les grans infraestructures han fragmentat el teixit urbà dels barris i impacta negativament en la qualitat ambiental i la mobilitat entre barris. Molts barris estan desconnectats entre sí i desconnectats del riu. No existeix una estructura viària de caràcter local que creui els barris del Besòs i que els connecti amb els grans equipaments, com és el parc fluvial.

Les famílies afectades per processos de desnonament, les persones amb dificultats per fer front a les despeses bàsiques de l'habitatge (lloguer i subministraments) i les persones sense llar, són problemàtiques especialment presents a l'àmbit. L'Eix Besòs ha comptat històricament —i compta també en l'actualitat— amb un capital humà menys qualificat, la qual cosa contribueix a generar fonamentalment unes majors dificultats per a la integració laboral, econòmica i residencial d'aquesta població.

Però els barris del Besòs tenen també un potencial per explotar i deixar de ser invisibles o poc atractius. A tot això es pot afegir la valoració positiva de disposar de sòl industrial on actualment hi ha polígons d'activitat econòmica que permet plantejar-ne la revitalització i atreure noves activitats centrades en el coneixement i la innovació.

Objectius

Fomentar una identitat compartida, centrada en el riu com element cohesionador dels barris del Besòs.

Reforçar l'equitat social per reduir les condicions de vulnerabilitat als barris del Besòs.

Promoure les polítiques actives de formació com a palanca d'inserció laboral.

Promoure la revitalització i l'enxarxament de l'associacionisme i l'enfortiment de les pràctiques d'innovació social.

Garantir el dret a l'habitatge impulsant polítiques coordinades amb els agents del territori.

Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.

Compensar les externalitats negatives de les grans infraestructures integrant-les a les diverses lògiques urbanes.

Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

Reforçar i dinamitzar la participació ciutadana en la governança i el procés d'implementació de l'Agenda Besòs.

Accions

Cohesió social

- HAB01** Pla Estratègic de l'Habitatge del Territori Besòs - Agència de l'Habitatge
- HAB03** Pla d'Actuació Integral per a persones en situació d'Alta Vulnerabilitat Residencial
- HAB04** Redactar programes d'intervenció multidimensional en àrees d'alta vulnerabilitat urbana
- HAB05** Pla d'Equipaments del Besòs
- EDU01** Baobab
- EDU02** Implantar el Pla d'Escoles Enriquides
- EDU03** Programa de suport a l'ESO dels alumnes dels barris de l'entorn del Campus Diagonal-Besòs
- EDU04** Ciutadania Besòs i Campus Diagonal-Besòs
- EDU05** Solar Decathlon Europe
- SC01** Cabal Musical
- SC02** Besossada. Les festes del riu
- SC03** Creació d'una xarxa de centres cívics, culturals i comunitaris del Besòs
- SOC02** Programa Acadèmic Universitat / Veïns per la millora dels barris
- URI01** Programa d'Urbanisme Inclusiu
- SEG01** Taula per la coordinació de seguretat i salut pública
- IDE01** Promoure la difusió de la memòria històrica amb la senyalització de rutes urbanes i espais emblemàtics
- IDE02** Programa de recuperació de la memòria històrica als instituts del Besòs
- IDE03** Crear un espai de referència de la diversitat d'expressions de la cultura urbana i popular del territori
- IDE04** Crear un esdeveniment esportiu d'àmbit Besòs.

Economia-Treball-Teixits productius

- ESS01** Projecte B-MINCOME
- ESS02** Establir serveis de formació sobre economia cooperativa, social i solidària basat en la realitat social i productiva del territori Besòs
- ESS03** Implantar al territori Besòs una moneda local que ajudi a reactivar el petit comerç
- ESS04** Desenvolupar una línia d'ajuts econòmics destinats a impulsar iniciatives empresarials d'economia cooperativa, social i solidària
- ESS05** Implementar línies d'ajut específiques per a persones amb rendes baixes o en risc d'exclusió
- ECO02** Cens d'empreses i d'establiments industrials dels PAE de l'Eix Besòs
- ECO01** Programa de millora d'infraestructures i de competitivitat de polígons industrials i àrees d'activitat econòmica
- ECO03** Estudi de mercat de l'oferta i la demanda d'activitat terciàries d'oficines
- ECO04** Pla estratègic per la revitalització dels PAEs (Projecte pilot Montsolís)
- ECO05** Fomentar l'associacionisme per la millora del comerç urbà
- ECO06** Pla Industrial Campus Diagonal-Besòs
- SOC01** Canvi d'usos edificis emblemàtics localitzats en teixits industrials
- PR15** Rehabilitació pavelló B de l'Hospital de l'Esperit Sant: centre de polítiques de Formació
- PR29** Impact Metrics

Accessibilitat i connectivitat

- INF02** Millora de la permeabilitat de la C-31
- INF04** Cobertura de la B-20 en el tram del Besòs
- INF09** Soterrament de la via R2 entre el barri de Vallbona i Montcada Centre
- INF15** Estudi de l'aparcament en els barris del Besòs
- MOB03** Estratègia conjunta pels plans directors de la bicicelta i bicig
- MOB04** Anàlisi de la xarxa viària dels barris del Besòs
- PVL01** Passera Lima
- PVL02** Eix Cantabria-Santander-Pius XII
- PVL03** Avda Sanatori- Crta de Santa Coloma
- PVL04** Avda Eduard Maristany
- PVL05** Bicivia litoral
- PVL06** Pont Passadors-Pi i Maragall
- PVL07** Passeig Fluvial Can Zam- Pont de Montcada
- PVL08** Connectivitat Campus UPC Diagonal-Besòs
- PVL10** Estudi de traçat de la BV-5001 al marge esquerra del Besòs
- PVL11** Eix Via Trajana-Sant Ramon de Penyafort
- PVL12** Nova connexió Vallbona-Montcada amb el marge esquerra
- PVL14** Nou pont sobre la riera de Sant Cugat en connexió amb la N-150
- PVL15** Ampliació pont Santa Coloma
- PVL16** Actuacions per la millora de la mobilitat a Vallbona
- PVL17** Nou pont a Montcada

Infraestructura verda i qualitat ambiental

AV01	Granja Ritz. Centre d'educació agrícola i ramadera de la ciutat de Barcelona.	PR27	Projecte pilot de residus al barri de la Mina
AV02	Reconversió dels camps agrícoles de Vallbona com a parc hortofructícola a l'aire lliure.	EN01	Implantació xarxa de calor d'aprofitament geotèrmic a Santa Coloma de Gramenet
AV03	Rec Comtal tram Vallbona- Casa de les aigües, Trinitat Vella	EN02	Prova pilot d'instal·lació d'energia solar fotovoltaica a la coberta d'un polígon de l'àmbit del Besòs
PR14	Millorar la qualitat odorífera	EN04	Programa pilot per a la rehabilitació energètica d'habitatges als barris de les Oliveres i de Can Franquesa de Santa Coloma de Gramenet
PR19	Prova pilot per a millorar l'estructura d'eixos cívics als barris de l'entorn del riu	INF08	Apantallament de la C-31 a l'alçada de Badalona i Sant Adrià de Besòs
PR23	Prova pilot per reduir l'impacte acústic de les rondes sobre els habitatges de Santa Coloma que donen al Parc Fluvial del Besòs	INF10	Apantallament de la C-33 a l'alçada de Montcada i Reixac

"Hits"

Cohesió social:

Hit 04 Estratègia pel dret de l'Habitatge al Besòs

HAB01 Pla Estratègic de l'Habitatge del Territori Besòs - Agència de l'Habitatge
HAB03 Redacció d'un Pla d'Actuació Integral per a persones en situació d'Alta Vulnerabilitat Residencial

Hit 05 Rehabilitació integral per disminuir la vulnerabilitat

HAB04 Redactar Programes d'intervenció multidimensional en àrees d'alta vulnerabilitat urbana

Hit 06 Fomentar una identitat compartida

SC02 Besossada. Les festes del riu

Economia-Treball-Teixits productius:

Hit 07 Fixar i potenciar el Teixit productiu

ECO04 Pla estratègic per la revitalització dels PAEs (Projecte Pilot Montsolís)

Mobilitat:

Hit 08 Pla de Vies dels barris del Besòs

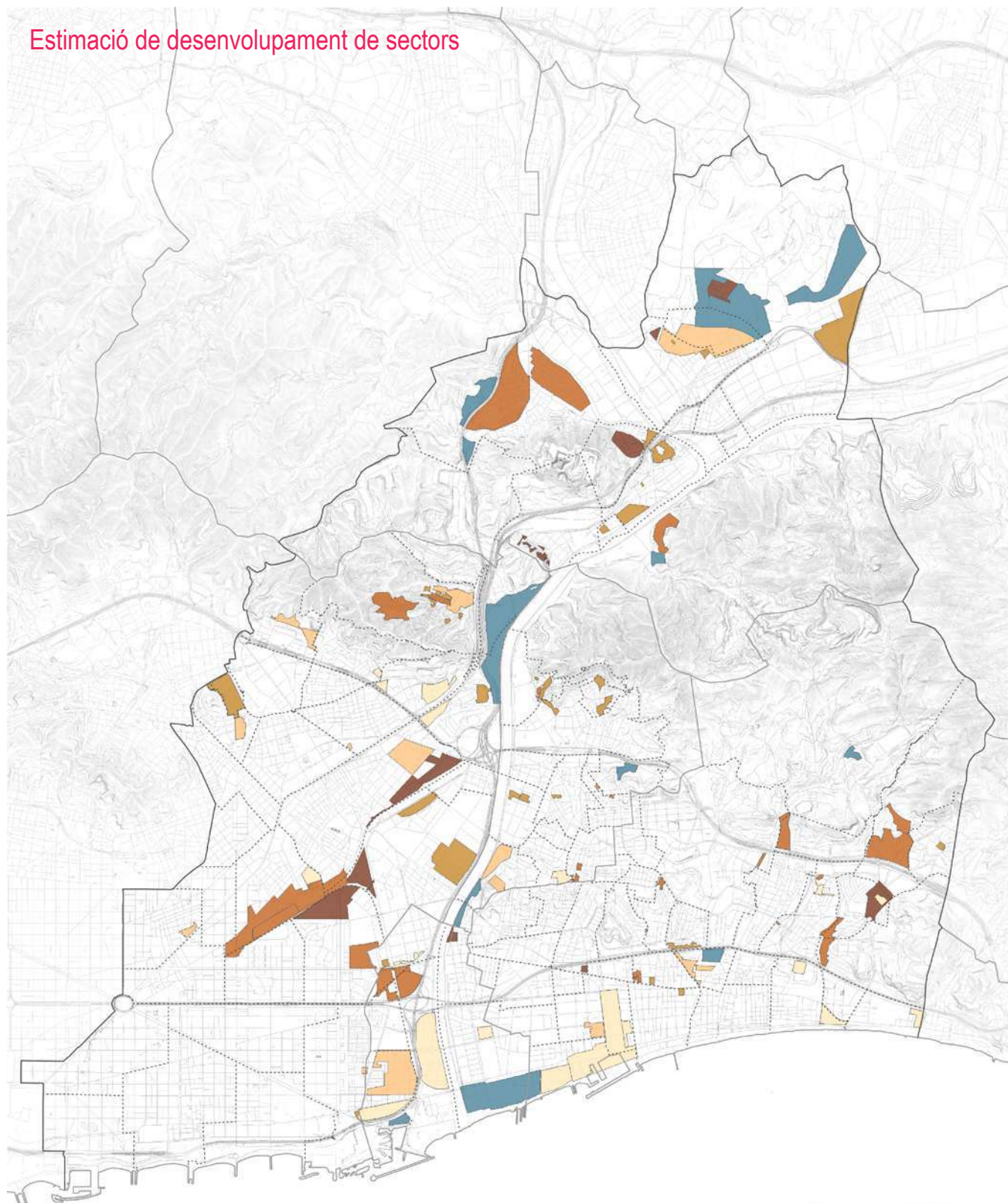
PVL02 Eix Cantabria-Santander-Pius XII
PVL03 Avda Sanatori - Crta de Santa Coloma de Gramenet

Qualitat Ambiental:

Hit 09 Acomodar les infraestructures als barris

INF10 Apantallament de la C-33 a l'alçada de Montcada i Reixac

Estimació de desenvolupament de sectors

Desenvolupament de sectors	Num d'habitages	Increment habitants
Termini curt (2 anys)	4.007 htges	10.682 hab
Termini curt-mig (5 anys)	8.316 htges	21.788 hab
Termini mig (10 anys)	6.344 htges	16.621 hab
Termini mig-llarg (15 anys)	7.206 htges	18.879 hab
Termini llarg (20 anys)	7.062 htges	18.501 hab
Pendent	5.228 htges	13.699 hab
Total	38.232 htges	100.168 hab

Font: Elaboració pròpia

HAB01 Pla Estratègic de l'Habitatge del Territori Besòs- Agència de l'habitatge

OBJECTIUS

4. Garantir el dret a l'habitatge impulsant polítiques coordinades amb els agents del territori.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Redacció d'un Pla estratègic de l'habitatge que ajudi a gestionar de forma coordinada la promoció de l'habitatge assequible per als ciutadans del territori Besòs.

Promoure la creació d'un espai comú com suport en la gestió de les polítiques d'habitatge.

Fomentar polítiques coordinades amb diferents agents per afrontar les situacions d'Alta Vulnerabilitat Residencial.

DESCRIPCIÓ

El Pla ha de contemplar una diagnosi de l'estat de l'habitatge en aquest territori amb l'objectiu d'especificar les seves necessitats i problemàtiques, definint els reptes i actuacions que s'han d'afrontar de forma coordinada.

Aquest Pla ha de servir principalment per establir les directrius que permetin l'elaboració dels plans locals d'habitatge de cada municipi.

Ha d'establir les bases per a la creació d'una estructura que permeti desenvolupar les prescripcions del Pla (Oficina de l'habitatge del Besòs).

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntaments; Consorci del Besòs.

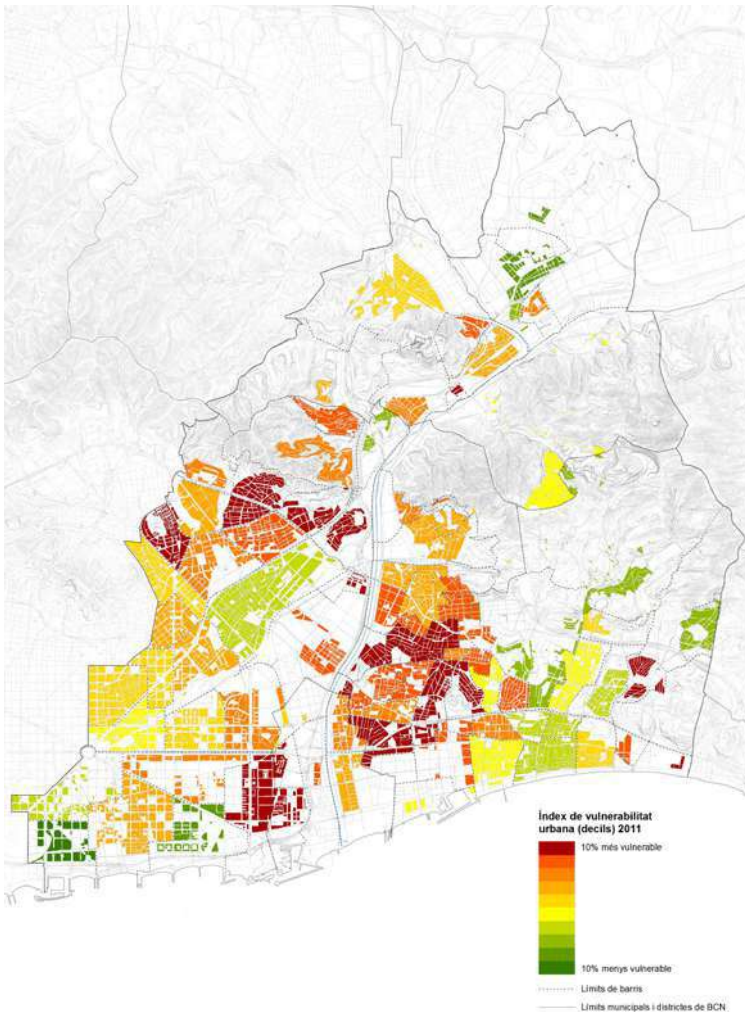
TERMINI D'EXECUCIÓ

-

SEGUIMENT ACCIÓ

Ajuntaments; Consorci del Besòs.

HAB03

Redacció d'un Pla d'Actuació Integral per a persones en situació d'Alta Vulnerabilitat Residencial

OBJECTIUS

4. Garantir el dret a l'habitatge impulsant polítiques coordinades amb els agents del territori.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Fomentar polítiques coordinades amb els agents per afrontar les situacions d'Alta Vulnerabilitat Residencial.

DESCRIPCIÓ

El Pla contindrà com a mínim 6 instruments:

- 1) Un equip professional d'atenció de caràcter específic.
- 2) Un conjunt de protocols de relació entre serveis socials bàsics i la cartera de serveis del PAI.
- 3) Un programa públic d'habitatges d'emergència i d'inclusió.
- 4) Un sistema de serveis d'acollida i estada temporal (CPA, centre integral, centre de dia...).
- 5) Una xarxa d'acció compartida amb les entitats.
- 6) Un dispositiu estable de coordinació intermunicipal del PAI.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Consorti del Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

12 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Consorti del Besòs.

HAB04 Redactar Programes d'intervenció multidimensional en àrees d'alta vulnerabilitat urbana

OBJECTIUS

2. Reforçar l'equitat social per reduir les condicions del vulnerabilitat als barris del Besòs.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Atenció especial a àrees d'alta vulnerabilitat urbana.

DESCRIPCIÓ

Els documents de redacció dels programes d'intervenció multidimensional han d'incorporar:

Crear projectes educatius, integrals i transformadors, i donar suport a les escoles en les tasques socioeducatives complementàries.

Afrontar les principals desigualtats socials que causen problemes de salut, reforçant la perspectiva integral, preventiva i comunitària.

Impulsar la cultura com a eina de transformació social, vinculant-la als equipaments de proximitat, als centres educatius i a l'accés i la participació igualitària de tots els col·lectius.

Promoure el desenvolupament local i de l'economia de proximitat, lligada a les necessitats de les persones, i fomentar-ne les oportunitats laborals.

Fer front als dèficits urbanístics, a la baixa qualitat de l'habitatge i a la manca d'equipaments.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Consorti del Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

18 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Consorti del Besòs.

Una acció en tres actes

Acte 1

Anar-hi

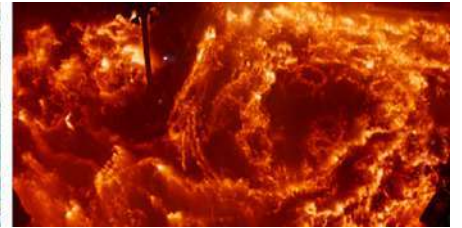
Acte 2

Trobar-se

Acte 3

Celebrar

ACCIÓ DIVULGATIVA DEL TERRITORI BESÒS

Febrer 2017

48

consorcibesòs

BR

BARCELONA
REGIONAL
AGÈNCIA
DESENVOLUPAMENT
URBÀ

Font: Elaboració pròpia

consorcibesòs

BR BARCELONA
REGIONAL

SC02 Besossada. Les festes del riu

OBJECTIUS

1. Fomentar una identitat compartida, centrada en el riu com element cohesionador dels barris del Besòs.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Promoure activitats al parc fluvial vinculades a la recuperació de la memòria col·lectiva i a la generació d'una identitat compartida pels barris (Festa del Riu).

DESCRIPCIÓ

La Besossada, terme agafat de les crescudes repentines del riu, és un esdeveniment popular d'escala territorial que té intenció d'implantar-se al calendari de festes anual.

Partim del fet que, amb la recuperació del riu i la seva llera, s'ha guanyat un espai privilegiat per als ciutadans, no prou conegut ni valorat per la resta de veïns de la metròpoli.

Celebrar aquesta recuperació significa reconèixer la vitalitat d'aquest territori. El Territori Besòs no és un lloc per descobrir sino un territori viu, actiu i amb una forta personalitat.

Proposem construir la festa des dels motors de producció cultural existents i, per tant, fent aflorar i posant en valor el que ja passa. El projecte es fonamenta en el treball de cocreació d'un esdeveniment en el que els ciutadans-protagonistes participin d'una posada en escena d'escala i visibilitat superior gracies a la col·laboració amb artistes i creadors.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

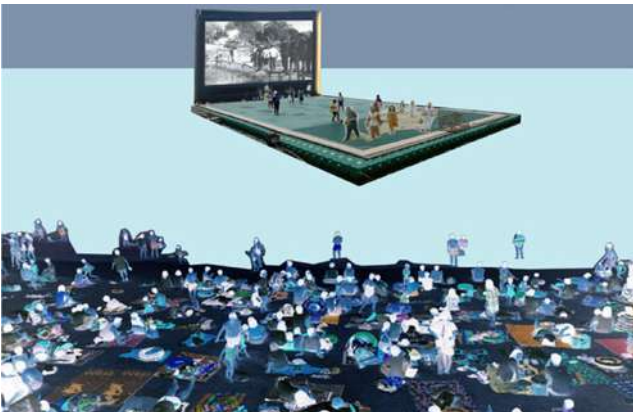
Ajuntaments-Consorti del Besòs.

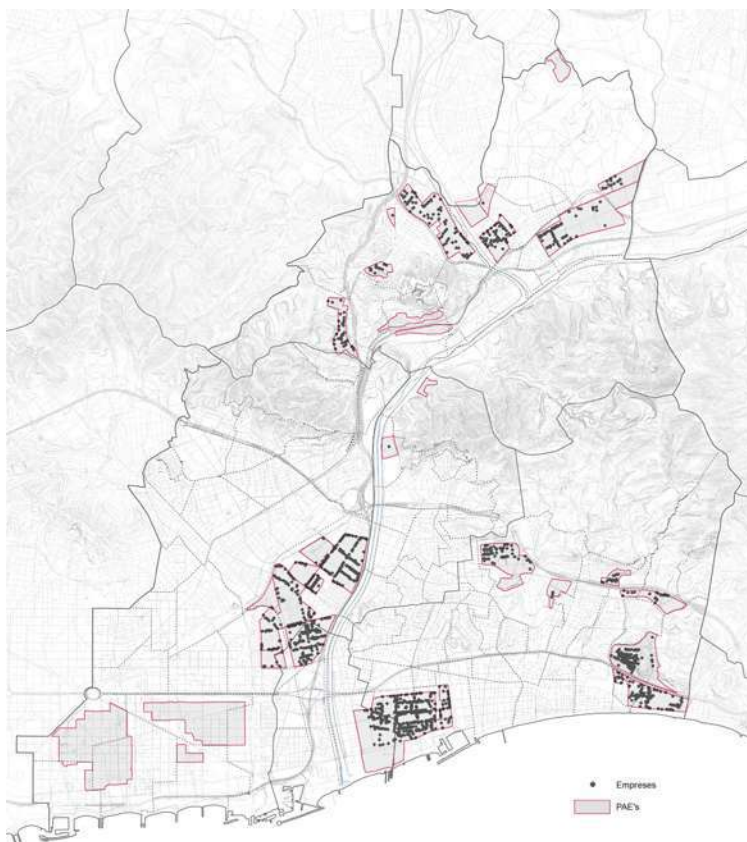
TERMINI D'EXECUCIÓ

12 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió Festa del riu.

Font: Elaboració pròpia

ECO04 Pla estratègic per la revitalització dels PAEs (Projecte Pilot Montsolís)

OBJECTIUS

8. Impulsar àrees de coneixement i d'activitat econòmica metropolitana fomentant l'economia circular.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Desenvolupar programes de rehabilitació integral en els polígons d'activitat econòmica (PAE) integrats en el teixit urbà.

DESCRIPCIÓ

Elaboració d'un Pla estratègic per revitalitzar els PAEs del Besòs i desenvolupar un projecte pilot pel PAE de Montsolís, identificant el seu potencial en base a la seva localització estratègica i les millores necessàries en serveis i infraestructures vinculades a la producció. El Pla ha de ser una eina per aprofitar les potencialitats del polígon de mode que reverteixi en el desenvolupament econòmic del barri, generant llocs de treball i donant cabuda a iniciatives d'economia social i cooperativa. La proposta haurà d'estudiar vies per fer més competent i enfortir l'activitat de les empreses ja localitzades al polígon i per atraure d'altres activitats que generin sinèrgies com la simbiosi industrial, les indústries culturals, l'economia circular i verda, o activitats centrades en la innovació i la formació.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Consorti del Besòs; Ajuntament de Barcelona; Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

-

SEGUIMENT ACCIÓ

Consorti del Besòs; Ajuntament de Barcelona; Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

PVL02 Eix Cantabria - Santander - Pius XII

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Augmentar la superfície, millorar la accessibilitat física i la qualitat dels carrers.

Adequar i millorar l'espai urbà per facilitar la mobilitat a peu i en bicicleta.

DESCRIPCIÓ

La malla viària del territori Besòs és molt discontinua i la seva estructura dificulta els moviments locals per l'actual xarxa de carrers. Molt moviments necessiten de les grans infraestructures que travessen el territori. L'eix format pel carrer Santander, el pont del Molinet i l'avinguda de Pius XII és un exemple clar. El projecte proposa una secció continua des de la Rambla Guipúscoa de Barcelona fins l'antiga carretera de València a Badalona. Per aconseguir aquesta secció homogènia és necessari actuar en dos ponts: un per a superar el pas del ferrocarril de la línia R1 i l'altre el pont del Molinet transformant la secció actual dedicada exclusivament als vehicles per una nova on s'hi encabirà una vorera i un carril bici. En general la secció del carrer serà dedicada al vehicles, a les bicicletes, i un pas còmode per vianants, alhora es plantarà arbrat viari que ajudarà a intensificar la infraestructura verda del Besòs.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntament de Barcelona; Ajuntament de Badalona; Consorci del Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

24 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Consorci del Besòs.

51

Font: Elaboració pròpia

PVL03 Avda Sanatori - Ctra de Santa Coloma

OBJECTIUS

5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.
7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Augmentar la superfície, millorar la accessibilitat física i la qualitat dels carrers.

Adequar i millorar l'espai urbà per facilitar la mobilitat a peu i en bicicleta.

DESCRIPCIÓ

Per a millorar la connectivitat amb el marge dret del riu, es proposa treure un carril de circulació del pont en sentit Sant Adrià per tal d'aconseguir tenir una vorera de 5,6 metres en el costat mar del pont amb espai segregat per a vianants i per a bicicletes.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

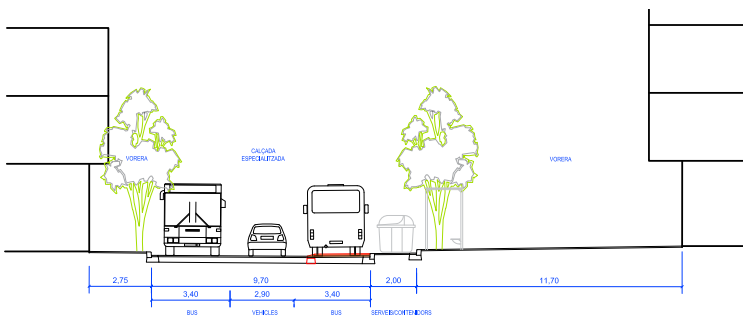
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet; Ajuntament de Sant Adrià de Besòs; Ajuntament de Badalona; Consorci del Besòs.

TERMINI D'EXECUCIÓ

12 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Consorci del Besòs.

Font: Elaboració pròpia

INF10 Apantallament de la C-33, a l'alçada de Montcada i Reixac

OBJECTIUS

6. Compensar les externalitats negatives de les grans infraestructures integrant-les a les diverses lògiques urbanes.

LINIES ESTRATÈGIQUES

Apantallament o actuacions en grans infraestructures que afecten més a la població exposada.

DESCRIPCIÓ

Pantalla acústica fonoabsorbent al marge esquerra de la C-33, entre la zona residencial i la llera del riu a 3 m; i una altra pantalla acústica fonoabsorbent entre la llera del riu i el polígon Pla d'en Coll a 4 m.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

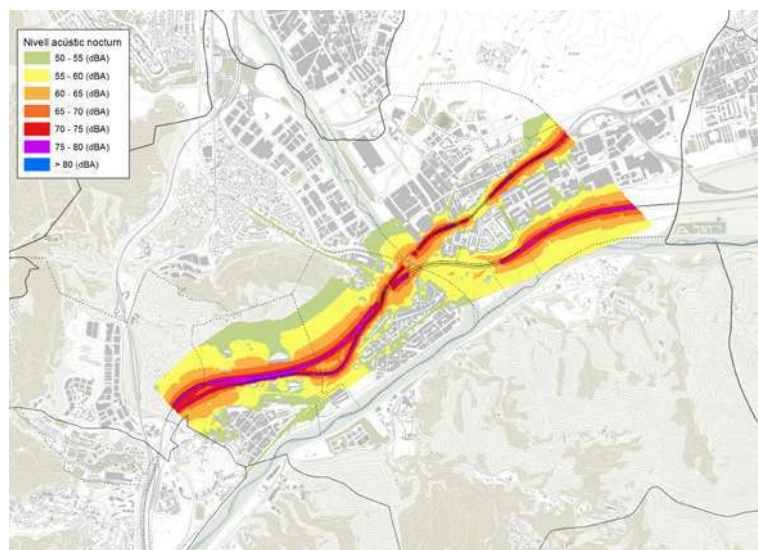
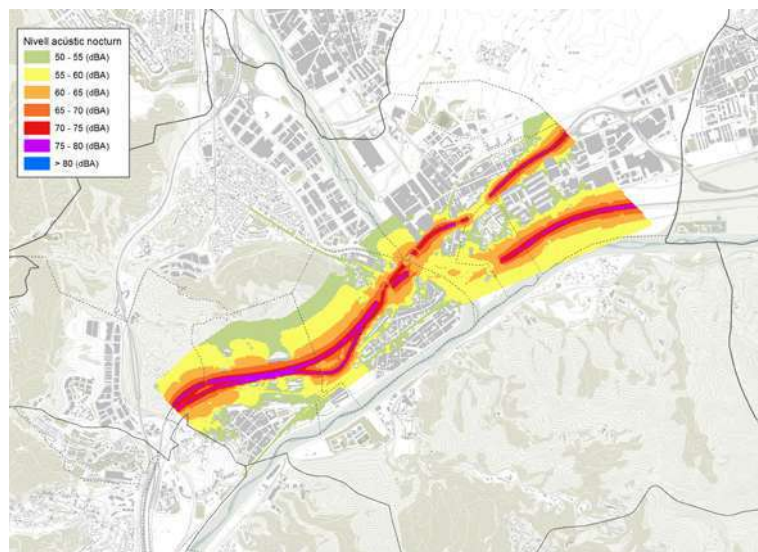
Generalitat

TERMINI D'EXECUCIÓ

12 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

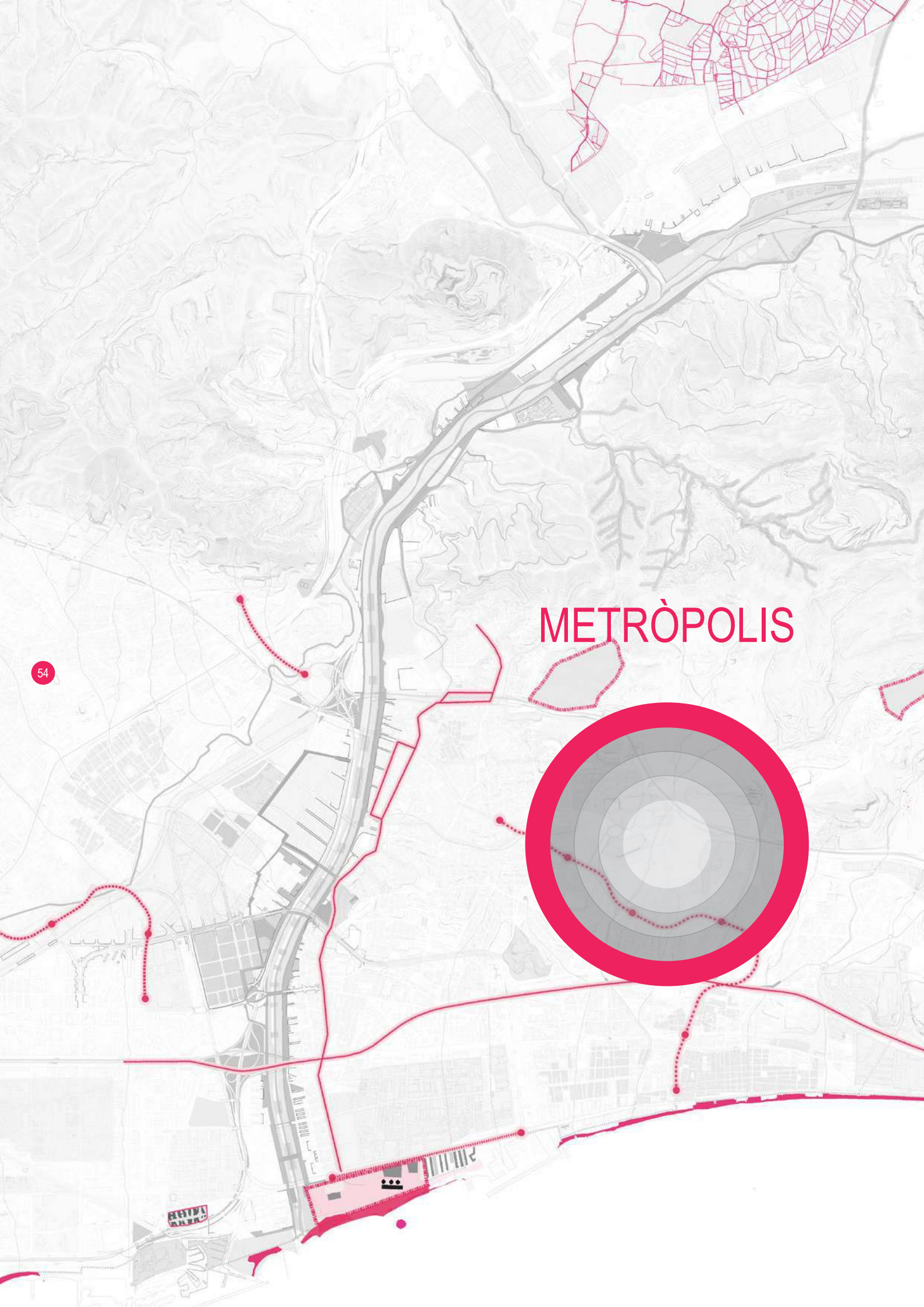
Generalitat; Ajuntament de Montcada i Reixac.

Font: Elaboració pròpia

METRÒPOLIS

54

PLA D'ACCIÓ

METRÒPOLIS

Objectiu

L'Agenda Besòs planteja propostes en quant als modes de gestió i governança del territori. L'Agenda fa propostes en forma de projectes, accions i activitats per gestionar e implementar ,també des de la perspectiva metropolitana. Aquestes iniciatives suposen un repte i alhora una gran oportunitat per buscar fórmules que milloren la qualitat de vida dels ciutadans de manera més eficient i des de l'escala més adequada.

Es centren en establir un model de sostenibilitat econòmica del Barris del Besòs, impulsant tres node d'activitat econòmica basats en la sinergia entre universitat, recerca i empresa. També planteja la concreció de dos grans parcs metropolitans que tancaran la gran infraestructura verda blava del Besòs.

Accions

- BIO05** Observatori de la biodiversitat del Besòs
- ECO07** Programa pel foment d'iniciatives d'economia circular i simbiosi industrial
- ECO08** Taula per la dinamització comercial i la coordinació entre els agents del territori
- EN03** Fotoliner a un municipi de l'àmbit Besòs
- INF05** Perllongament nord de la L1 de metro Fondo-Badalona
- INF06** Nova xarxa de bus al marge esquerre del Besòs
- INF11** Estació de bus de Sagrera
- INF13** Perllongament L4 Sagrera
- INF14** Perllongament Tramvia Sant Adrià-Badalona (Port)
- INF18** Perllongament de la L3 de metro (Trinitat Nova -Trinitat Vella)
- INF19** Permeabilitat i connectivitat de Ronda Litoral-Besòs
- INF20** Impactes de les infraestructures als barris del Besòs
- ME01** El metabolisme urbà del territori Besòs
- MOB01** Pla operatiu de mobilitat Campus Can Ruti
- MOB02** Pla de millora de la intermodalitat de la xarxa ferroviària
- MOB05** Anàlisi de distribució de mercaderies de la indústria urbana
- OL01** Estabilització platges
- OL02** Parc d'esculls
- OL03** Desplaçament col·lector
- PECT01** PECT Litoral Besòs Territori Sostenible
- PECT02** Eix del coneixement Besòs-Marina
- PM01** Parc Agroforestal Metropolità del Pla de Reixac
- PM02** Parc de les Tres Xemeneies

55

"Hits"

HIT 10 Impulsar nodes de coneixement i activitat econòmica al territori Besòs

PECT01 Litoral Besòs Territori Sostenible

PECT02 Eix del coneixement Besòs-Marina

HIT 11 Impulsar nous parcs metropolitans al Besòs

PM01 Parc Agroforestal Metropolità del Pla de Reixac

PM02 Parc de les Tres Xemeneies

PECT 2016

PROJECTES D'ESPECIALITZACIÓ I COMPETITIVITAT TERRITORIAL

PECT LITORAL BESÒS TERRITORI SOSTENIBLE

Programa operatiu FEDER
de Catalunya 2014-2020

Ajuntament de Badalona

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

consorcibesòs

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

b_TEC

OPERACIONS CLAU PER A DESENVOLUPAR ELS EIXOS

OP1 RECERCA
PER LA
SOSTENIBILITAT

OP2 GESTIÓ
SOSTENIBLE CICLE
AIGUA

OP3 REFORÇAR
EL TALENT

COORDINACIÓ
-Ajt. Sant Adrià -

OP4 MILLORA
OCUPABILITAT

OP 5
ECORECURSOS
CO2

OP6
TALENT
ENERGÈTIC

OP7
EFICIÈNCIA
ENERGÈTICA

OP8
MODELITZACIÓ
DE LA GESTIÓ
DELS SÒLS

OP9
PILOT
REGENERACIÓ

Font: Elaboració pròpia

consorcibesòs

BARCELONA
REGIONAL

PECT01 PECT Litoral Besòs Territori Sostenible

OBJECTIUS

8. Impulsar àrees de coneixement i d'activitat econòmica metropolitana fomentant l'economia circular.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Donar suport al desenvolupament dels Projectes d'Especialització i Competitivitat Territorial (PECT).

DESCRIPCIÓ

Aquest projecte és fa coordinadament entre l'Ajuntament de Badalona, St. Adrià de Besòs, l'UPC i el Consorci del Besòs i la col·laboració de la Fundació B-TEC.

Del total d'actuacions contemplades dins del PECT es duen a terme 11 operacions i 16 actuacions. Les actuacions previstes per part del Consorci són 3 operacions que s'emmarquen en diferents estudis i concretament la modelització de sòls contaminats, gestió d'aigües freàtiques i la monitorització de la qualitat del litoral.

L'esmentat projecte ha estat presentat a la Generalitat el passat 5 de setembre, té una despesa total d'inversió pels propers 6 anys per part de totes les administracions implicades de 4.368.323 €, del qual el Consorci assumeix una despesa màxima de 834.400 €.

OPERACIÓ 2. GESTIÓ SOSTENIBLE DEL CICLE DE L'AIGUA

Intervenció pilot per a la implementació tècnica i tecnològica i infraestructural de l'acció per a la millora mediambiental i de sostenibilitat en el conjunt del ecosistema hídric d'aquest territori (riu, aquífer, aigües residuals, aigües superficials i qualitat del litoral) a St. Adrià i Badalona. Aquesta operació es desplega en dues actuacions: Monitorització model litoral i Gestió de les aigües freàtiques, que a la vegada complementa l'operació liderada per l'UPC relacionada amb la recerca per a la sostenibilitat.

OPERACIÓ 8. EFICIÈNCIA EN DISTRIBUCIÓ ENERGÈTICA

Pla pilot d'aplicació pràctica experimental del model de microxarxa intel·ligent (smart microgrid), per la millora en la captació i distribució elèctrica, en equipaments esportius i

educatius principalment, dels municipis del territori Besòs, per tal de millorar la seva eficiència energètica i ambiental, la qual cosa també reverteix en la millora socioambiental d'aquest territori. L'operació se desplega en una actuació que pretén generar i experimentar un model de distribució energètica, en el marc del consum per part de les administracions locals.

OPERACIÓ 10. REPENSAR I REGENERAR ESPAI 3 XEMENEIES- LITORAL

Operació per al disseny de propostes per a intervenir al Besòs regenerant i reaprofitant l'espai industrial disponible a Sant Adrià (30 ha), i amb la confecció d'un pla executiu d'un model de transformació del sòl industrial a l'espai de les Tres Xemeneies, des de la perspectiva d'un territori mediambiental, socialment i econòmicament, intel·ligent i innovador amb l'acció pilot de descontaminació i regeneració del litoral a Badalona, en una acció demostrativa en col·laboració amb l'UPC. Es planteja com a objectiu una estratègia innovadora per afavorir la recuperació de tota la línia de costa des de Montgat fins a la desembocadura del Besòs, on es van implantar diferents tipologies d'indústries: químiques, centrals termoelèctriques, ha contaminat i malmès el sòl. Es concreta en dues Actuacions: REPENSAR ESPAI 3 XEMENEIES – LITORAL i REGENERACIÓ PILOT DELS SÒLS CONTAMINATS.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntament de Badalona; Ajuntament de Sant Adrià de Besòs; Consorci del Besòs; UPC.

TERMINI D'EXECUCIÓ

48 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió PECT.

PROJECTE RIS3 CAT 2014-2020
ESTRATÈGIA PER A L'ESPECIALITZACIÓ INTEL·LIGENT DE CATALUNYA

PECT

EIX DEL CONEIXEMENT BESÒS- MARINA

ALIMENTACIÓ I INDÚSTRIES DE LA SALUT
Alimentació i Gastronomia - Salut i Biotecnologia

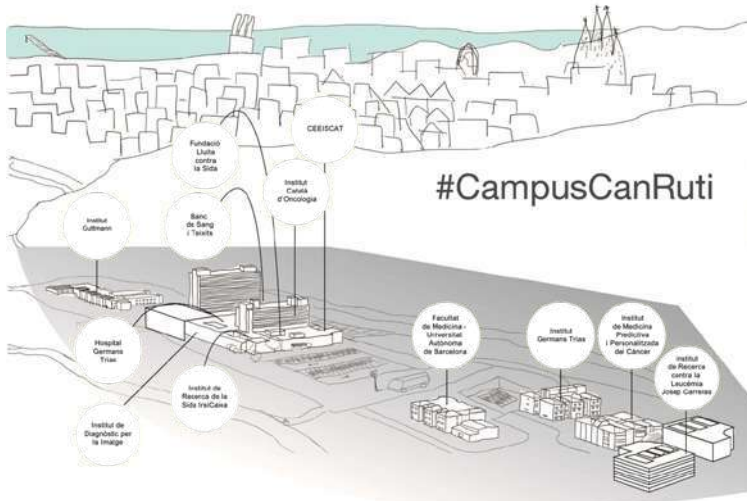
25 de novembre de 2014

Pla d'actuació estratègic: IRTA & Sector de la Flor i Planta Ornamental
Control genètic de les llavors i disminució de la dependència de les multinacionals

58

PECT02 Eix del coneixement Besòs-Marina

OBJECTIUS

8. Impulsar àrees de coneixement i d'activitat econòmica metropolitana fomentant l'economia circular.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Donar suport al desenvolupament dels Projectes d'Especialització i Competitivitat Territorial (PECT).

DESCRIPCIÓ

Eix del Coneixement Besòs Marina

Centrat en l'Alimentació i la Salut amb dues zones principals de coneixement que representen el Recinte Torribera (Diputació de Barcelona) relacionada amb Universitat de Barcelona i el Campus Biomèdic Germans Trias i Pujol relacionat amb la Universitat Autònoma de Barcelona i com a secundari el Pla d'actuació estratègic: IRTA & Sector de la Flor i Planta Ornamental pel control genètic de les llavors i disminució de la dependència de les multinacionals.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntament de Badalona; Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet; UAB; UB; Diputació de Barcelona.

TERMINI D'EXECUCIÓ

48 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Comissió PECT.

PM01 Parc Agroforestal Metropolità del Pla de Reixac

OBJECTIUS

Mantenir i potenciar l'activitat agrícola que hi té lloc tot protegint els valors naturals existents i potenciant un ús públic respectós amb la conservació de l'entorn.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

Incorporar l'agricultura com element de sobirania alimentària pes barris del Besòs.

Mantenir i potenciar l'activitat agrícola que hi té lloc tot protegint els valors naturals existents i potenciant un ús públic respectós amb la conservació de l'entorn.

DESCRIPCIÓ

L'àmbit s'ubica en l'espai agrícola situat al nord de Montcada i Reixac classificat actualment com a equipaments i zones verdes pel PGM. Es proposa la millora dels ecosistemes fluvials i la connectivitat dels torrents i rieres que el creuen, la protecció de les zones humides i de les zones d'interès per la fauna, així com la restauració de les zones degradades i la senyalització d'unes rutes per a la descoberta i gaudi de l'espai.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

Ajuntament de Montcada i Reixac; AMB.

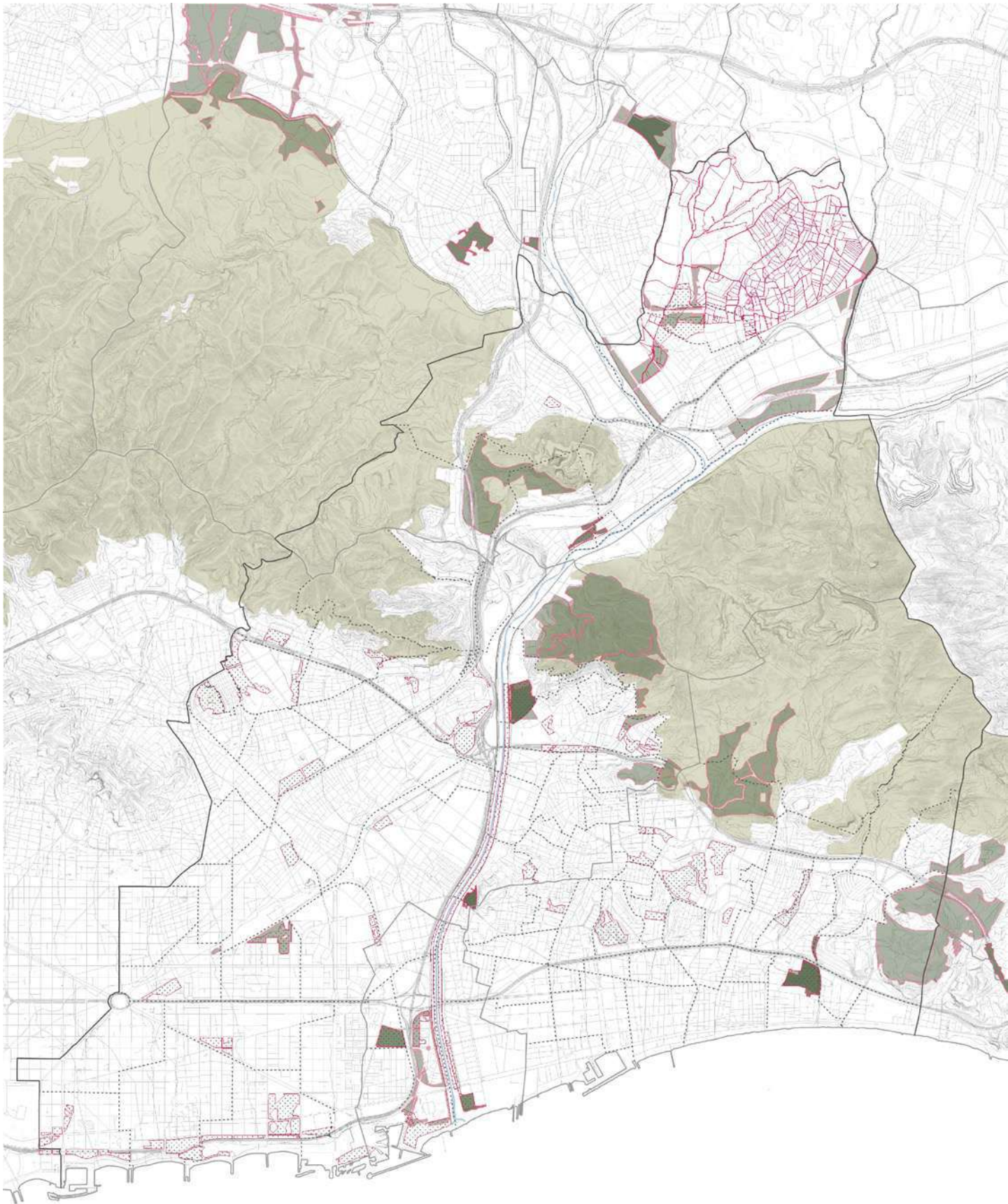
TERMINI D'EXECUCIÓ

36 mesos

SEGUIMENT ACCIÓ

Ajuntament de Montcada i Reixac; AMB.

Font: Elaboració pròpia

- Espais verds metropolitans
- Parcs AMB
- Parcs > 1 ha

PM02 Parc de les Tres Xemeneies

OBJECTIUS

7. Millorar la qualitat ambiental vertebrant les infraestructures verdes blaves.
5. Millorar l'accessibilitat i connectivitat entre els barris del Besòs.

DESCRIPCIÓ

Creació d'un parc per aprofitar al màxim la seva situació al costat del mar per tal de potenciar el seu ús amb diverses activitats recreatives i de lleure vinculades també a la platja. Al marge esquerre del Besòs, tocant a la desembocadura, davant del mar i al voltant de Tèrmiques, la implantació d'un gran parc en un espai on l'actualitat està en desús, donant continuïtat amb el parc del Litoral.

ADMINISTRACIÓ COMPETENT

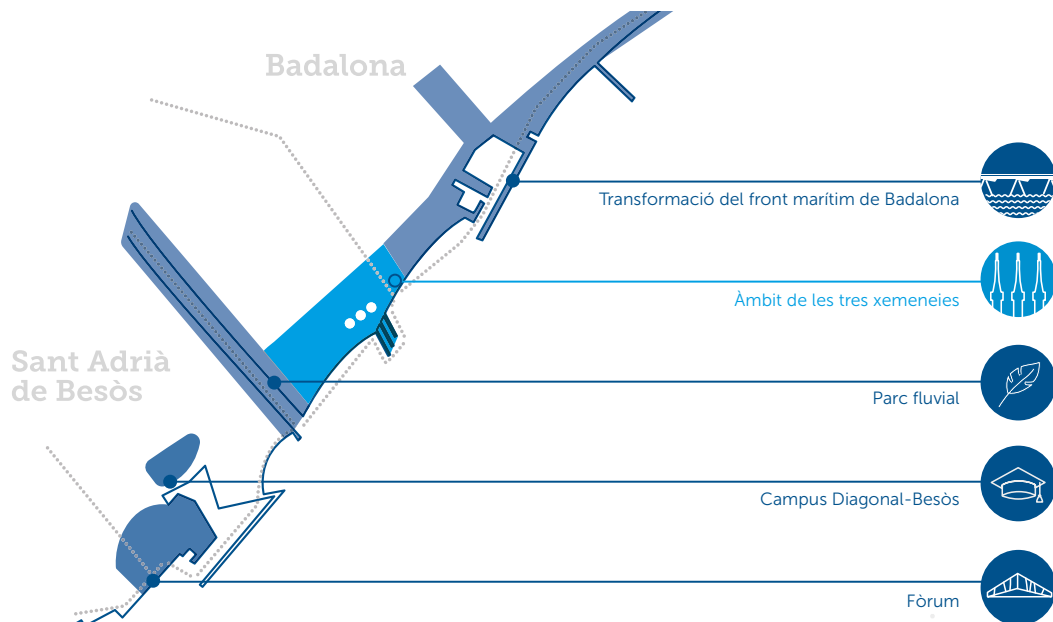
Consorci del Besòs, com a administració actuant del sector urbanístic.

TERMINI D'EXECUCIÓ

18 mesos

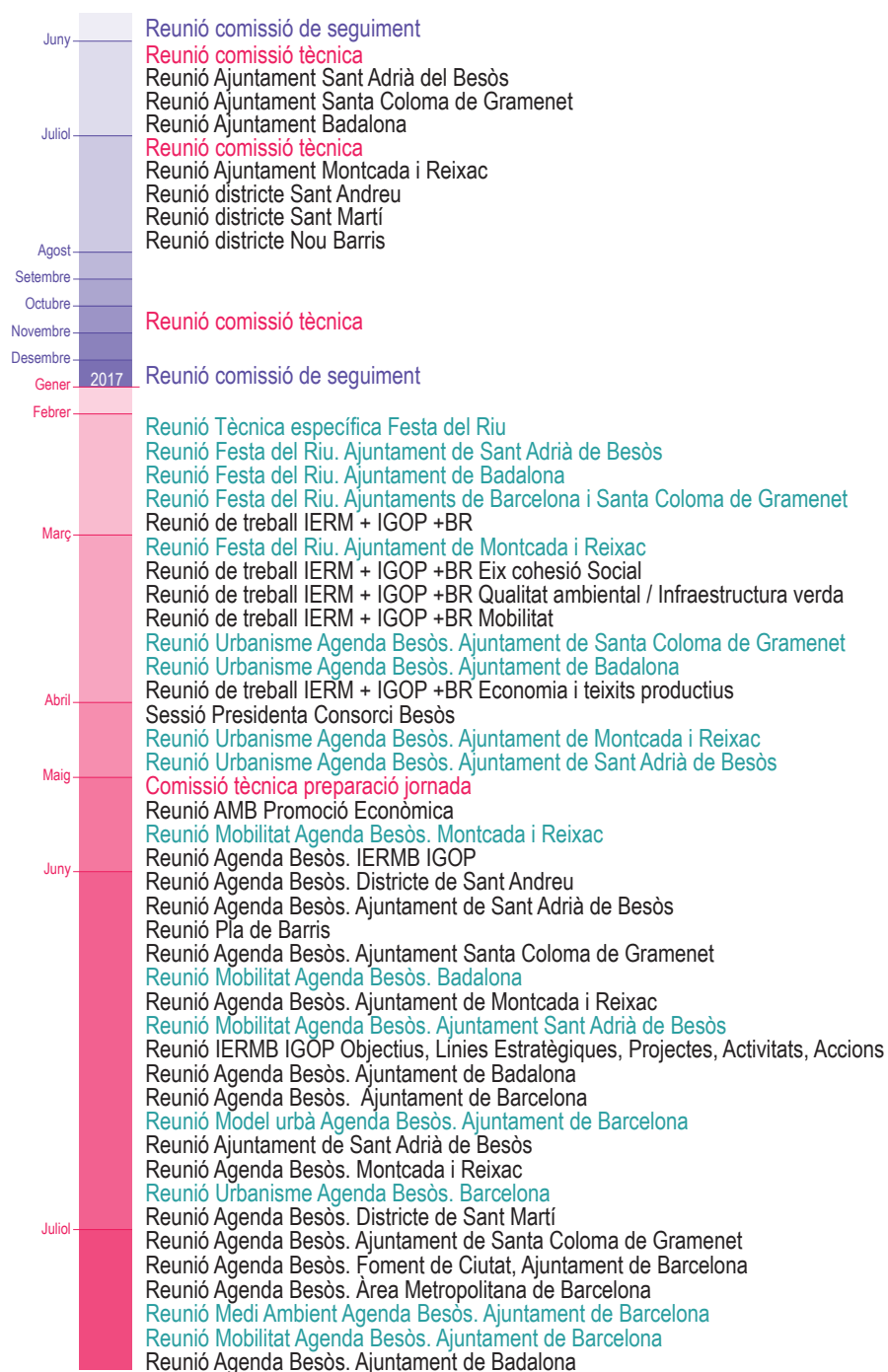
SEGUIMENT ACCIÓ

Consorci del Besòs.

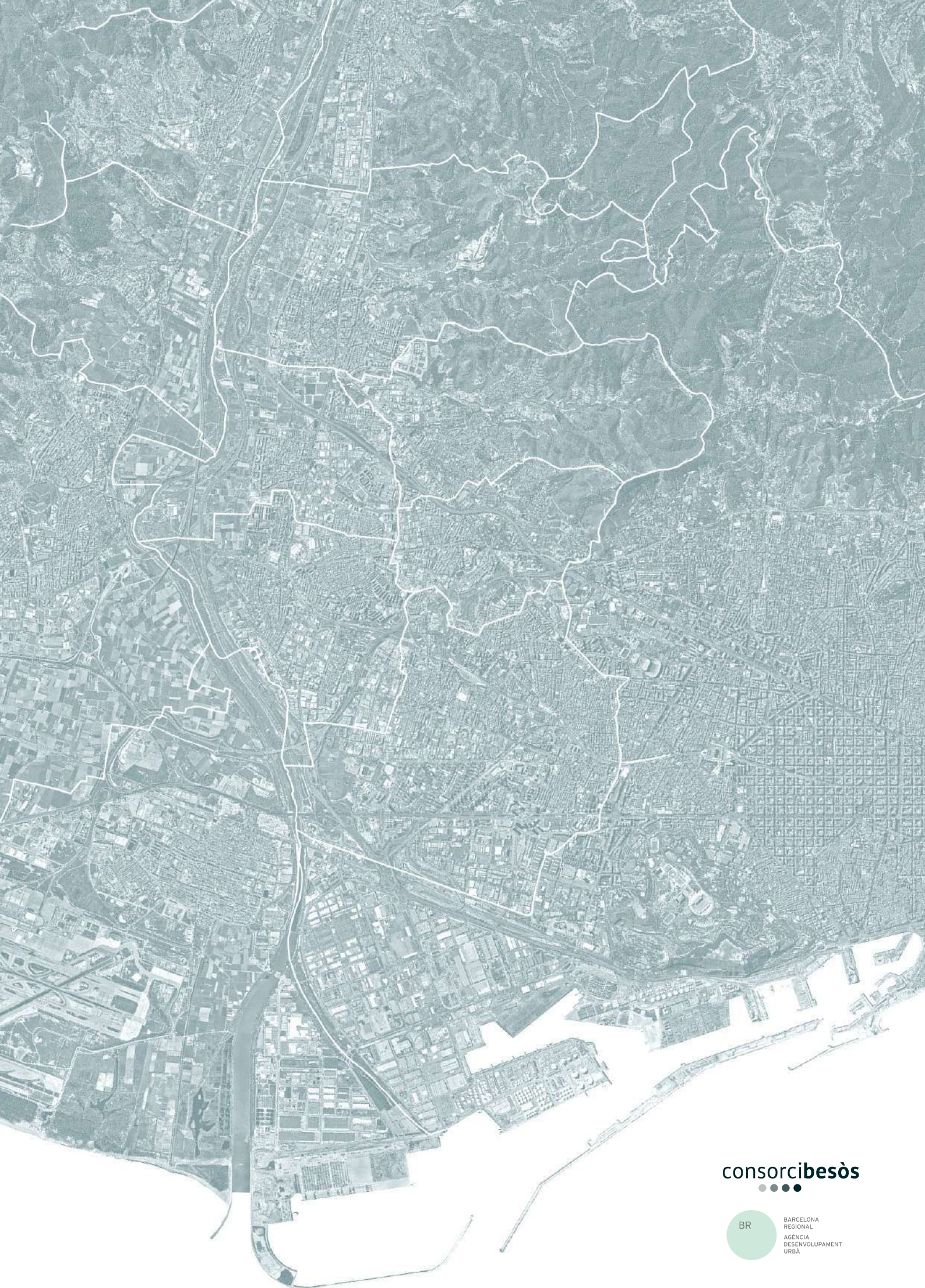
PLA DE TREBALL

L'Agenda Besòs és el resultat d'un pla de treball complex en el què estan implicats els equips tècnics de les cinc administracions municipals, el Consorci del Besòs, Barcelona Regional, l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB) i l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquesta col·laboració s'ha fet a través de nombroses reunions i l'intercanvi d'informació sobre els reptes i les oportunitats del territori.

consorcibesòs
● ● ● ●

BR
BARCELONA
REGIONAL
AGÈNCIA
DESENVOLUPAMENT
URBA

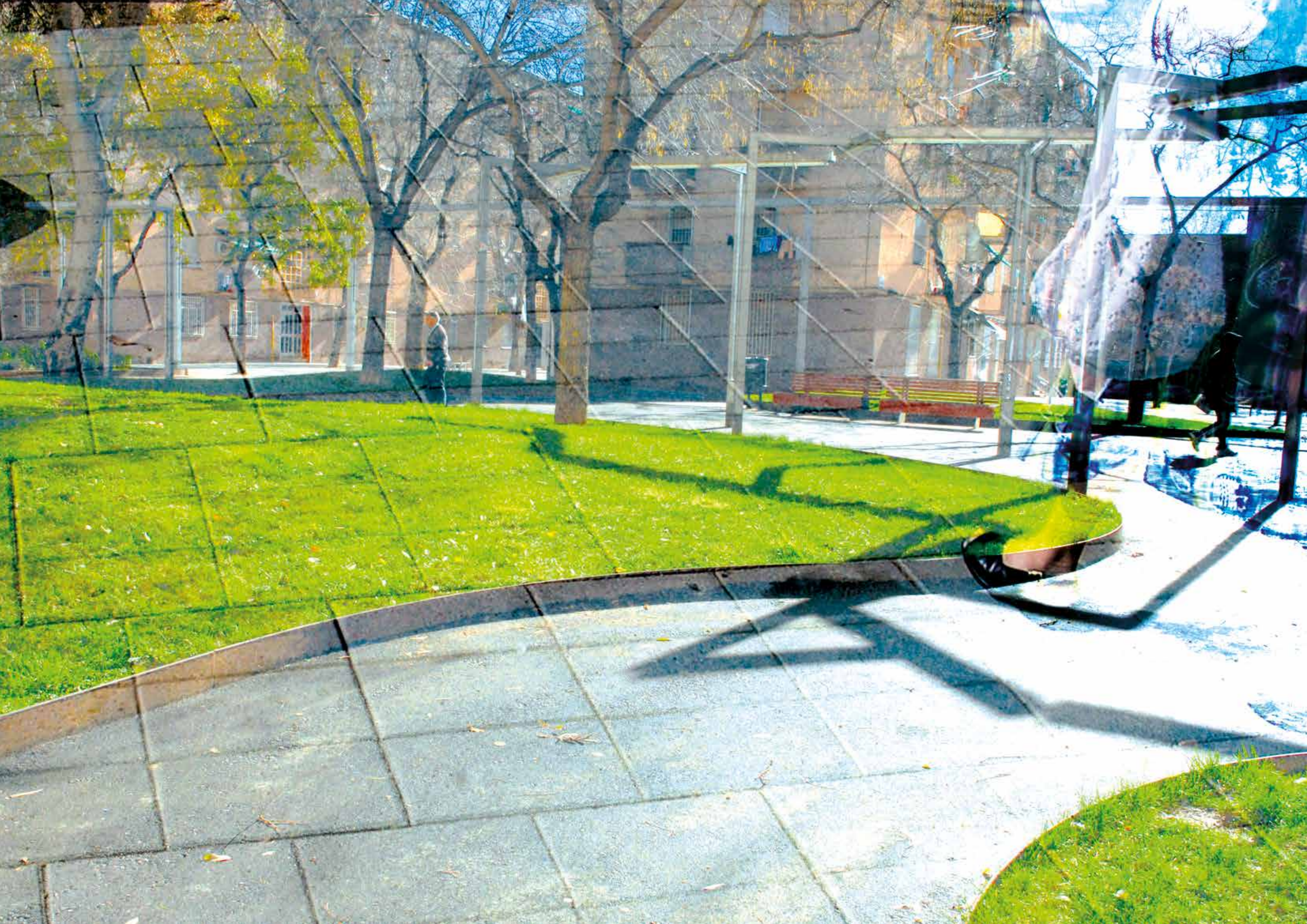

Projecte d'intervenció
integral del barri de
*El Maresme-
Besòs*
2008-2016

El Besòs i el Maresme

Quan es va aprovar el Projecte d'intervenció integral del barri del Besòs i el Maresme l'any 2008 el més important era incidir en les deficiències en l'estat de conservació dels edificis, l'accessibilitat, la millora de l'espai públic i la sostenibilitat, així com la integració i la cohesió social, la participació ciutadana i el dinamisme econòmic del barri.

Gràcies al desenvolupament de 25 actuacions s'ha impactat positivament en les necessitats existents en l'àmbit urbanístic, econòmic i social, un procés que es continua potenciant en tot l'Eix Besòs. Les actuacions urbanístiques s'han centrat a afavorir la circulació a través del teixit urbà, creant nous espais i nous suports per a la vida pública. A més, s'ha fomentat la sostenibilitat amb la implantació de la xarxa de recollida pneumàtica de residus. La concessió d'ajuts econòmics als veïns i veïnes per a la rehabilitació dels edificis ha resultat en la tramitació de més de 65 expedients amb actuacions en elements comuns, instal·lació d'ascensors, regularitzacions en xarxes de subministrament i millores en la seguretat i l'accessibilitat dels edificis.

També hem de destacar el desenvolupament de programes socials per fomentar la participació i la implicació en la reconversió del barri potenciant les activitats de gestió comunitària i apoderant especialment les entitats, els col·lectius més vulnerables i les dones.

De forma complementària, el programa "Treball als barris", gestionat per Barcelona Activa juntament amb el Servei d'Ocupació de Catalunya, ha fomentat l'ocupabilitat de veïns i veïnes mitjançant programes de professionalització en el sector de la logística, el comerç i especialment l'hostaleria i el turisme. I el programa "Salut als Barris", amb el lideratge conjunt de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el Districte de Sant Martí, el sector de Salut de l'Ajuntament i el Consorci Sanitari, ha incidit especialment en l'aïllament i solitud de la gent gran, el consum de drogues entre els joves, els embarassos adolescents i les desigualtats de gènere entre la població immigrada.

L'esforç fet fins ara es potenciarà amb el nou Pla de barris del Besòs i el Maresme i amb la participació en el projecte EDUSI-Eix Besòs, cofinançat pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER).

Des d'aquest Ajuntament continuarem treballant per afavorir la cohesió social, la qualitat de l'espai públic i la connectivitat. En definitiva, millorar les condicions de vida dels veïns i veïnes del barri del Besòs i el Maresme.

Ada Colau
Alcaldeessa de Barcelona

“

”

Barcelona. Maresme-Besòs (BAE2008013)

La Llei de millora de barris, viles i àrees urbanes que requereixen una atenció especial fa 15 anys aquest mes de juny. La Llei de barris va néixer amb la voluntat d'actuar en aquells indrets on es volia evitar que la degradació física afectés la convivència i la cohesió social. El principal objectiu que cercava la transformació de les àrees degradades era millorar la qualitat de vida de les persones que hi viuen, mentre que el segon propòsit era integrar el barri en la resta del municipi i, per tant, reduir les desigualtats entre les diferents àrees de la ciutat. Per assolir aquests reptes, la Llei va incorporar alguns elements innovadors que han tingut resultats positius: la col·laboració entre administracions; la coordinació en diferents camps d'actuació; el treball transversal de les distintes àrees de gestió municipal, i els processos de participació per a la presa de decisions. Aquesta manera de fer, diferent de l'aplicada fins aleshores, ha demostrat que la capacitat de concertar actuacions entre el Govern de la Generalitat, els ajuntaments i el teixit veïnal dona millors resultats i ha estat essencial per a l'èxit del projecte. També ha permès constatar que la gestió pròxima als afectats requereix un coneixement exhaustiu de les persones que viuen al barri i no és possible sense una profunda anàlisi dels problemes que aquest presenta.

Les actuacions que s'han dut a terme al barri del Besòs i el Maresme són un clar exemple d'intervenció integral i participativa, destinada a millorar les condicions de vida de les veïnes i els veïns que l'habiten. Les mesures impulsades han anat encaminades a corregir les mancances detectades l'any 2008, quan va obtenir el finançament del fons de foment del Programa de barris.

El projecte desenvolupat ha incidit en la rehabilitació i millora de l'accessibilitat dels habitatges més degradats; en la renovació de l'espai públic amb criteris de sostenibilitat (destaca la reforma del carrer Alfons el Magnànim i la rambla Prim); en la dotació de més equipaments públics (amb la reforma del casal de barri del Besòs i del casal de la gent gran Joan Maragall), i en el desenvolupament de programes específics adreçats a la cohesió social, la integració i la immigració, així com els destinats a impulsar el teixit comercial i la participació ciutadana.

Cal felicitar totes les persones que hi han participat, especialment els veïns. Vull encoratjar-los a seguir treballant amb il·lusió: espero que gaudeixin d'aquest entorn que ha millorat molt en els darrers anys gràcies a la Llei de barris i la implicació de tothom.

Damià Calvet i Valera
Conseller de Territori i Sostenibilitat

”

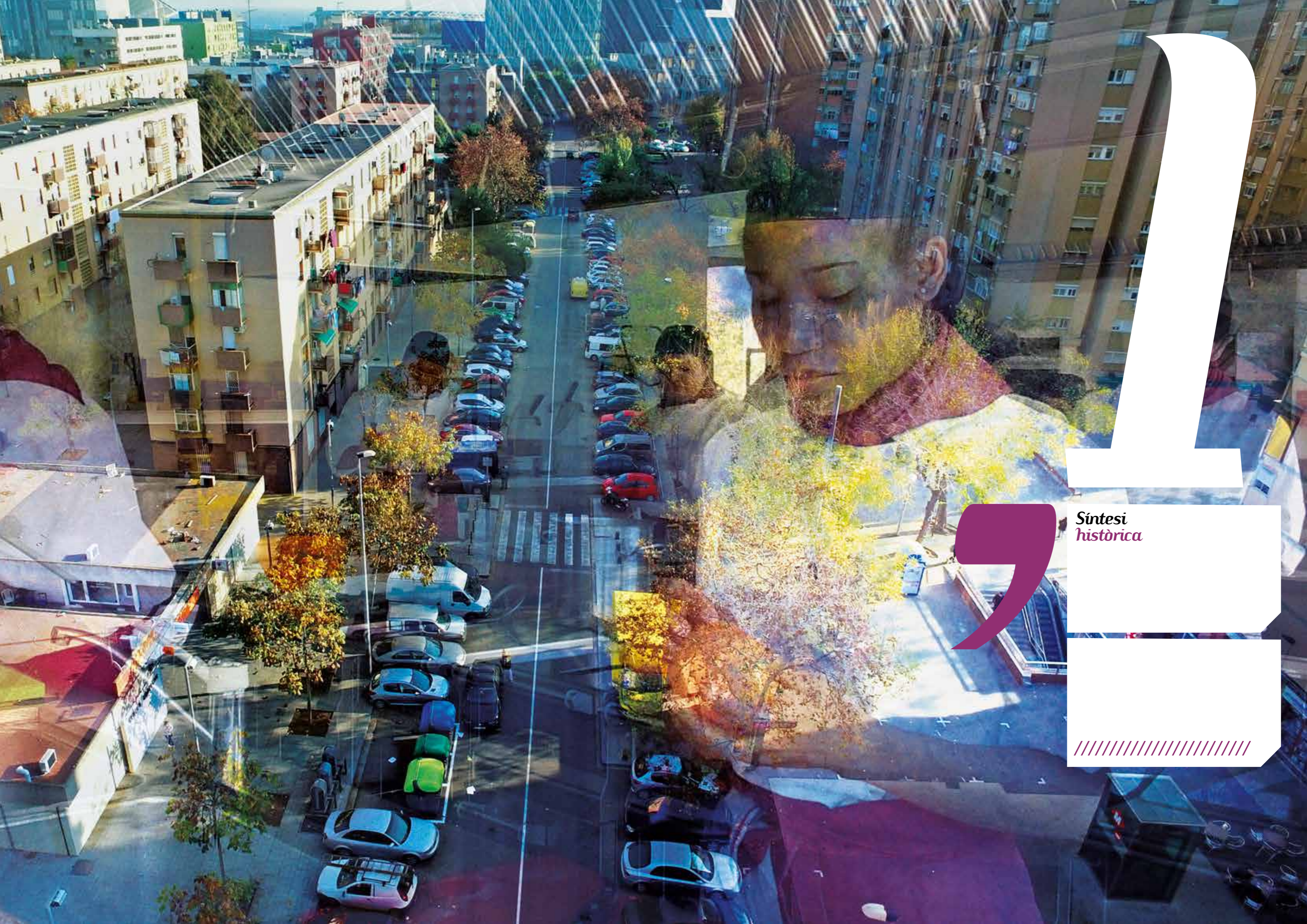

”

- 1,** Síntesi històrica.....8
- 2,** Projecte d'intervenció integral del barri de Maresme-Besòs.....12
- 3,** Actuacions executades.....16
  - 3.1,** Projectes urbanístics i d'equipaments.....18
  - 3.2,** Rehabilitació d'edificis privats.....21
  - 3.3,** Programes socials.....26
- 4,** Programes complementaris.....30
- 5,** Comitè d'Avaluació i Seguiment...36
- 6,** Pressupost.....40
- 7,** Inversions complementàries.....46
- 8,** Conclusions.....50
- 9,** El futur del barri.....54

í

Síntesi
històrica

Síntesi històrica

El barri del Besòs i el Maresme es troba en el Districte de Sant Martí, a l'extrem est de la ciutat, i s'estén a banda i banda de la rambla de Prim, la qual exerceix d'eix vertebrador i articulador de les dinàmiques socials i econòmiques del barri. El límit nord el traça el carrer Pere IV i la Gran Via de les Corts Catalanes, àmbit que està experimentant una important transformació, i el límit meridional el fixa la plaça de Llevant i el recinte del Fòrum.

La morfologia urbana es caracteritza per dos àmbits diferenciats: un teixit residencial en illa oberta de blocs aïllats de gran alçada, a la part més propera al riu Besòs, una part amb illes continuïstes amb la trama Cerdà, i inclou també una àrea de sòl industrial i una altra gran àrea d'equipament d'escala metropolitana, el Fòrum.

El naixement del barri

L'àmbit del barri del Besòs i el Maresme va néixer a finals dels anys cinquanta com a resposta a la demanda d'habitatge derivada de l'onada migratòria de l'època, amb la construcció massiva d'habitatges i de polígons residencials i amb un espai públic de poca o baixa qualitat. Fins aleshores aquest espai, conegut a mitjans del segle xx com el Bosquet de Sant Martí, era un territori llaurat i regat per les séquies de la Madriguera i de la Verneda, que portaven l'aigua a la llacuna del Camp de la Bota, quan el riu Besòs i la riera d'Horta tenien un gran protagonisme en l'estructura d'aquesta peça de territori barceloní.

Pel costat de ponent, en una feixa allargada de terreny, es va construir el polígon Maresme i a la banda de llevant s'hi va construir poc després el polígon del Sud-Oest del Besòs. El primer polígon es va iniciar l'any 1956 i estava format per blocs aïllats de considerable alçada. El segon, iniciat el 1959, ocupava una extensió d'aproximadament 32 hectàrees, i estava definit per blocs residencials de gran alçada i per fileres de cases unifamiliars adossades, en un intent de donar diferents respostes a les necessitats d'habitatge.

La construcció d'ambdós polígons, que va finalitzar cap a finals dels anys seixanta, es va realitzar sota la figura del Pla parcial de la zona de Llevant-Nord, que arribava fins a aquest límit de la ciutat amb el Besòs. Mentre que el polígon Maresme va ser de promoció privada, el polígon del Sud-Oest del Besòs va ser promogut pel Patronat Municipal de l'Habitatge i construït a l'auguri del Plan de Urgència Social promulgat arran de la Ley de Urgència Social del 1957.

Com va ocórrer en gran part dels polígons d'habitatge construïts a Barcelona entre els anys cinquanta i seixanta, l'edificació residencial, que s'anava construint enmig dels camps de conreu, no anava acompanyada de la urbanització dels espais públics ni d'una dotació de serveis i d'equipaments públics que donés resposta adequada a la demanda de la població novvinguda i concentrada en aquests polígons.

L'estat de conservació de l'edificació

Els habitatges a tot l'àmbit d'actuació responen al tipus edificatori de blocs aïllats de gran alçada, tot i que al polígon del Sud-Oest del Besòs es troben també rengleres de cases unifamiliars adossades, intercalades entre els blocs d'edificis. Construïts a partir de mitjans de la dècada dels cinquanta, van ser edificats amb les tècniques i mètodes que per aquella època es feien servir per construir aquests polígons massius d'habitatges. La història urbanística i de l'edificació d'aquest àmbit, en concret dels dos grans polígons d'habitatges que el formaven, va derivar en un parc d'edificis i habitatges envellit i amb deficiències estructurals importants.

L'existència de blocs amb aluminosi és una de les deficiències més significatives de l'edificació del barri, a la qual es dediquen recursos des de fa molts anys. En aquest sentit, l'Ajuntament de Barcelona, conjuntament amb la Generalitat de Catalunya, ha establert diferents convenis per desenvolupar-hi actuacions de rehabilitació, així com campanyes amb ajuts de fins al 85% de subvenció, que en casos d'emergència social poden arribar fins al 100% del pressupost.

L'impuls de la Llei de barris

Les accions que havia engegat el Districte durant els anys anteriors a la Llei de barris pretenien incidir en l'habitatge i l'edificació, l'accessibilitat, la millora de l'espai públic i la sostenibilitat, així com la integració i la cohesió social, els col·lectius amb necessitats especials, la participació ciutadana i el dinamisme econòmic. El Projecte d'intervenció integral dissenyat per a l'àmbit del Maresme-Besòs va significar per tant un instrument fonamental per donar un impuls important a aquestes línies d'acció, i va establir les bases per a una reestructuració del suport urbà, el reforç de la consolidació del teixit social i la dinamització econòmica i social. En aquest sentit, totes les actuacions i iniciatives sectorials que es definien en la proposta d'intervenció integral tenien un clar component de transversalitat i complementaritat, i es plantejaven conjuntament per tal de poder encarar la proposta d'intervenció integral per assolir els objectius generals de cohesió social, econòmica i territorial, a partir de les actuacions que es recullen en aquesta memòria.

La continuïtat amb l'EDUSI-Eix Besòs i el Pla de barris del Besòs i el Maresme

Tot i la inversió econòmica destinada a la zona, la tipologia dels barris ha fet evident la necessitat de destinar-hi més recursos, que ha esdevingut una de les prioritats a nivell de ciutat.

Cal recordar que les primeres convocatòries de la Llei de barris, en les quals es va incloure el Besòs i el Maresme, partien d'una mirada principalment urbanística, incidint en la millora de l'espai urbà i els equipaments. Mentre que en les següents convocatòries es va apostar més fort pel desenvolupament de projectes d'àmbit social, l'EDUSI-Eix Besòs, cofinançat amb fons europeus FEDER, i el nou Pla de barris del Besòs i el Maresme són una oportunitat per reforçar aquells aspectes socials on la Llei de barris no va poder arribar.

L'Estratègia de Desenvolupament Urbà Sostenible i Integrat, EDUSI-Eix Besòs, és un projecte cofinançat per l'Ajuntament de Barcelona i el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) en un 50%, que desenvoluparà actuacions en els deu barris de l'Eix Besòs, entre els quals s'inclou el Besòs i el Maresme.

L'objectiu de tots dos projectes és millorar les condicions de vida en els barris amb un nivell de renda més baix i reduir així les desigualtats socials i territorials, tot impulsant l'accés a la renda, als serveis, a la qualitat urbana i al benestar per a tota la ciutadania

*Projecte
d'intervenció integral
del barri de Maresme-
Besòs*

2

Projecte d'intervenció integral del barri de Maresme-Besòs

El barri del Besòs i el Maresme va ser presentat per l'Ajuntament de Barcelona a les subvencions atorgades per la Llei de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial de la Generalitat de Catalunya, i va ser escollit a la convocatòria de 2008 com a beneficiari dels ajuts econòmics d'aquesta Llei.

La millora de l'entorn urbà, així com tots els programes socials, mediambientals i de desenvolupament econòmic que es van posar en marxa amb aquest projecte d'intervenció integral, i altres programes paral·lels encetats per l'administració municipal a través del Districte de Sant Martí, han suposat un gir substancial de la realitat social, econòmica, i urbana de l'àmbit del Maresme-Besòs.

Així mateix, la campanya de rehabilitació potenciada en el marc de la Llei de barris ha pogut complementar els convenis d'ajuts ja concedits conjuntament per l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya per a reforços estructurals dels edificis. D'aquesta manera, la campanya de rehabilitació ha servit per poder subvencionar la rehabilitació d'aquells elements comuns dels edificis no recollits en els convenis previs.

Distribució dels camps d'actuació

Per tal de garantir la transversalitat i integralitat del Projecte d'intervenció integral, aquestes actuacions constitueixen un projecte dividit en vuit camps d'actuació que es distribueixen de la següent manera:

Els vuit camps d'actuació s'han concretat en les actuacions següents:

1. MILLORA DE L'ESPAI PÚBLIC I DOTACIÓ D'ESPAYS VERDS

- Espai interior illa c/ Lluís Borrassà i c/ Ferrer i Bassa
- Alfons el Magnànim entre c/ Llull i c/ Lluís Dalmau
- Rambla Prim entre c/ Cristóbal de Moura i c/ Pallars
- Urbanització àmbits Maresme-Besòs, Sud-Oest i Fòrum
- Soterrament línies elèctriques

2. REHABILITACIÓ I EQUIPAMENT DELS ELEMENTS COMUNS DELS EDIFICIS

- Rehabilitació d'elements comuns dels edificis
- Intervenció estructural en edificis de promoció privada

3. PROVISIÓ D'EQUIPAMENTS PER A L'ÚS COL·LECTIU

- Casal de barri Besòs
- Local Associació Àmbar Prim
- Reforma integral al casal de gent gran Joan Maragall
- Remodelació locals AV Besòs i AV Maresme

4. INCORPORACIÓ DE LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ EN ELS EDIFICIS

Unificació antenes, TDT, porter electrònic.

5. FOMENT DE LA SOSTENIBILITAT DEL DESENVOLUPAMENT URBÀ

- RSU illes c/ Bernat Metge c/ Lluís Dalmau i c/ Ferrer Bassa c/ Llull
- Complementació Xarxa RSU àmbit Maresme-Besòs Sud-Oest
- Projecte "El barri, lloc de trobada"

6. EQUITAT DE GÈNERE EN L'ÚS DE L'ESPAI URBÀ I DELS EQUIPAMENTS

- Projecte "Dona nouvinguda"
- Projecte "Dona jove i noves tecnologies de la informació (NTI)"

7. PROGRAMES PER A LA MILLORA SOCIAL, URBANÍSTICA I ECONÒMICA

- Creació, finançament i despeses de l'estructura per la gestió del Projecte d'intervenció integral
- Activitats dins el Pla de desenvolupament comunitari
- Projecte d'intervenció amb joves "A partir del carrer"
- Activitats a l'entorn del casal de gent gran Joan Maragall
- Programa de reagrupament familiar
- Projecte de desenvolupament de la xarxa comercial
- Activitats de dinamització de l'entorn del casal de barri Besòs

8. ACCESSIBILITAT I SUPRESSIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

- Talús rambla Prim - c/ Bernat Metge
- Campanya d'instal·lació d'ascensors als edificis d'habitatges de propietat privada
- Programa "Descobreix el teu transport públic"

Espai públic	5.972.009,09 €	42,40%
Rehabilitació	2.504.664,51 €	17,78%
Equipaments	1.546.844,22 €	10,98%
Noves tecnologies	47.894,88 €	0,34%
Sostenibilitat	1.395.436,64 €	9,91%
Equitat de gènere	100.991,10 €	0,72%
Programes socials	998.509,04 €	7,09%
Accessibilitat	1.517.123,44 €	10,77%
Total	14.083.472,92 €	100,00%

“

*Actuacions
executades*

3

Actuacions executades

(Plànol d'actuacions a l'interior de la contraportada)

Les actuacions que formen els vuit camps d'actuació esmentats s'agrupen en aquesta memòria en tres grans grups per tal de fer-ne més fàcil l'explicació:

- Projectes urbanístics i d'equipaments
- Rehabilitació d'edificis privats
- Programes socials

3.1. Projectes urbanístics i d'equipaments

L'abordament global dels treballs d'urbanització ha afavorit la circulació a través del teixit urbà de l'àmbit del Besòs i el Maresme, i ha creat nous espais i un nou suport per a la vida pública. Totes aquestes actuacions estratègiques han permès, a partir de la regeneració urbana, articular òptimament la regeneració social i econòmica, i n'ha facilitat el desenvolupament en un entorn urbà de qualitat i òptim.

Al llarg del seu desenvolupament, els projectes urbanístics han donat lloc a la incorporació de nous usos dels espais per part de la ciutadania. Aquest fet ha ajudat que l'espai urbà evolucioni segons els nous usos que s'hi donen i ha permès la detecció i millora de possibles deficiències o bé ha requerit suport per dinamitzar alguns espais que s'han vist infrautilitzats.

1. ESPAI INTERIOR ILLA C/ LLUÍS BORRASSÀ I C/ FERRER I BASSA

Termini d'execució: 2009
Pressupost justificat: 938.664,35 €

2. ALFONS EL MAGNÀNIM ENTRE C/ LLULL I C/ LLUÍS DALMAU

Termini d'execució: 2010/2012
Pressupost justificat: 771.120,21 €

Actuacions d'acondicionament i millores de la vorera Llobregat del carrer Alfons el Magnànim. El paviment de la vorera es trobava en males condicions a causa de la incidència de les arrels de l'arbrat i presentava desnivells entre els diferents plans. Es va portar a terme la pavimentació amb conglomerat asfàltic, la remodelació dels parterres i l'adequació de les zones de joc existents. En una primera etapa d'aquesta actuació es va remodelar l'espai de la pista de patinatge.

3. RAMBLA PRIM ENTRE C/ CRISTÓBAL DE MOURA I C/ PALLARS

Termini d'execució: 2009 i 2011/2013
Pressupost justificat: 969.535,41 €

L'actuació va preveure l'adequació de les pistes existents amb la renovació dels paviments i de l'equipament esportiu, la construcció de la tanca perimetral, l'adequació de les zones de jocs infantils, la plantació d'arbrat, la renovació del paviment i el mobiliari urbà de l'entorn. Es va desenvolupar en dues etapes, una primera d'adequació de l'espai infantil i una segona que va actuar principalment en l'espai de les pistes.

4. URBANITZACIÓ ÀMBITS MARESME-BESÒS, SUD-OEST I FÒRUM

Termini d'execució: 2008, 2011 i 2016
Pressupost justificat: 2.884.226,66 €

L'actuació va consistir en la urbanització als àmbits del sud-oest del Besòs, al nord de l'àmbit del Fòrum i per sota del carrer Lluïl. Durant l'actuació es va donar compliment de les zones verdes previstes i del seu tancament.

5. SOTERRAMENT DE LÍNIES ELÈCTRIQUES

Termini d'execució: 2011/2012 i 2016
Pressupost justificat: 408.462,46 €

Eliminació del traçat del cablejat aeri existent, incloent-hi tot tipus d'elements i mecanismes d'instal·lació i implantació solts i en façana, així com els treballs necessaris d'obra civil i instal·lació de nova execució de les línies elèctriques afectades.

6. CASAL DE BARRI BESÒS

Termini d'execució: 2009 i 2011
Pressupost justificat: 568.243,81 €

Es va fer una reforma completa dels espais per al casal de barri del Besòs, de la qual destaca l'adequació d'un espai per a activitats de dansa, aula d'informàtica, sales per a activitats i espai de trobada, així com la col·locació de reixes i reparació de persianes, instal·lació de calefacció i aire condicionat, habilitació de la instal·lació elèctrica i millores en el sistema de seguretat i d'incendis.

7. LOCAL ASSOCIACIÓ ÀMBAR PRIM

Termini d'execució: 2009 i 2011
Pressupost justificat: 121.712,68 €

Es va portar a terme l'adequació dels espais amb la col·locació de reixes i la reparació de les persianes i també amb la instal·lació de calefacció i aire condicionat, l'habilitació de la instal·lació elèctrica, les millores en el sistema de seguretat i d'incendis, etc.

8. REFORMA INTEGRAL AL CASAL DE GENT GRAN JOAN MARAGALL

Termini d'execució: 2010 i 2014
Pressupost justificat: 702.320,05 €

En una primera fase es va fer l'adequació de l'espai i office per tal d'acollir el programa "Àpats en companyia", la construcció d'un taller i la creació d'un espai de convivència i tertúlia, amb l'objectiu d'aportar millores i diversificacions d'usos del casal Joan Maragall. Les justificacions realitzades també responen a la instal·lació d'aire condicionat a la sala principal d'activitats.

Durant la segona fase es va desenvolupar una remodelació integral del casal per dotar-lo de tots els serveis i espais necessaris per al desenvolupament del conjunt d'activitats pròpies dels casals de gent gran.

9. REMODELACIÓ LOCALS AV BESÒS I AV MARESME

Termini d'execució: 2010/2011
Pressupost justificat: 154.567,68 €

Es va portar a terme la remodelació dels locals d'ambdues associacions de veïns/es, millorant l'accessibilitat i fent la renovació i adequació de la instal·lació elèctrica incorporant la climatització.

10. RSU ILLES C/ BERNAT METGE C/ LLUÍS DALMAU I C/ FERRER BASSA C/ LLULL

Termini d'execució: 2009 i 2010
Pressupost justificat: 477.429,00 €

Instal·lació de bústies i quadres elèctrics de la xarxa RSU a les illes entre els carrers Bernat Metge/Lluís Dalmau i els carrers Ferrer i Bassa/Llull. També s'inclouen les partides d'obra del tram d'RSU que manquen des del tram ja executat fins a la façana de l'edifici de l'INCASÒL.

11. COMPLEMENTACIÓ XARXA RSU ÀMBIT MARESME-BESÒS SUD-OEST

Termini d'execució: 2010
Pressupost justificat: 480.935,00 €

Aquesta actuació és complementària a la urbanització dels àmbits de Maresme-Besòs, Sud-Oest i Fòrum (actuació 4) i de l'actuació relacionada amb l'RSU: obra civil, bústies i urbanització de l'espai.

12. TALÚS RAMBLA PRIM - C/ BERNAT METGE

Termini d'execució: 2011/2013
Pressupost justificat: 1.172.487,45 €

Actuació de millora de l'accessibilitat al conjunt d'habitatges mitjançant rampes, l'enjardinament del talús, la renovació de l'enllumenat, els paviments i el mobiliari urbà, així com la millora del drenatge de les aigües pluvials.

3.2. Rehabilitació d'edificis privats

Al llarg del desenvolupament del Pla d'intervenció integral, la **campanya de rehabilitació** ha agrupat les diverses accions de rehabilitació, fet que ha permès donar informació més personalitzada als ciutadans, gestionar centralitzadament els expedients des de l'Oficina d'Habitatge del Districte, i optimitzar els recursos públics, permetent als beneficiaris obtenir el màxim ajut possible i evitant duplicitats d'ajuts. Cal tenir en compte també que mitjançant l'empresa pública Barcelona Gestió Urbanística, SA, s'ha agilitzat el pagament dels ajuts als beneficiaris (amb un termini aproximat de tres mesos des del moment del tancament administratiu de l'expedient) i s'ha permès l'endós de l'ajut a l'empresa constructora, de manera que suposi el menor impacte econòmic possible als veïns.

Les rehabilitacions s'han realitzat en edificis dels carrers Maresme, plaça Jaume Huguet, Catània, Marsala, Alfons el Magnànim, Cristóbal de Moura, Mogent, Teulada, Pallars, Xavier Nogués, rambla Prim, Bernat Martorell i Benevent, Veneçuela i Pujades.

Els tipus d'obra realitzats han estat, segons l'edifici, a les façanes principals, el vestíbul, la coberta, les instal·lacions d'aigua i llum, els baixants, l'antena col·lectiva, el porter electrònic, l'ascensor i supressió de barreres arquitectòniques i les escales.

En total s'han gestionat 65 expedients de rehabilitació (més dos que han estat desestimats), que suposen un total de 2.814.999,98 € de pressupost protegible. Amb la campanya de rehabilitació s'han beneficiat un total de 2.086 habitatges i 95 locals (aquestes dades es refereixen als expedients tramitats.)

L'Oficina d'Habitatge del Districte de Sant Martí es troba apartada del territori, i és per això que s'ha prestat el servei des del Centre Cívic del Besòs un cop a la setmana, amb cita prèvia. Aquest fet ha permès aproximar el servei als veïns i veïnes del barri, a qui s'ha ofert informació i suport per gestionar els expedients.

Degut a l'existència prèvia d'una campanya específica per a la rehabilitació de patologies estructurals dels habitatges, la campanya de rehabilitació en el marc de la Llei de barris s'ha centrat especialment en la millora de les condicions d'habitabilitat dels edificis, en relació amb l'accessibilitat i les instal·lacions, subvencionant només els edificis amb patologies estructurals en el cas que no existís una altra via de finançament.

13. REHABILITACIÓ D'ELEMENTS COMUNS DELS EDIFICIS

Termini d'execució: 2010/2016
Pressupost justificat: 2.316.094,49 €

L'objectiu principal ha estat el de millorar el nivell d'habitabilitat de l'àmbit i per tant la qualitat de vida dels residents dels habitatges privats, mitjançant l'aplicació d'ajuts a la rehabilitació en els elements comuns dels edificis i amb la intenció d'actuar en aquells elements exteriors que ajuden a configurar el paisatge urbà del barri. També s'han adaptat les condicions de seguretat dels edificis i la seva accessibilitat, així com l'eliminació d'elements irregulars en les xarxes de subministrament. Amb aquestes actuacions ha millorat la sensació de benestar tant dels ocupants com de l'entorn general del barri.

14. INTERVENCIÓ ESTRUCTURAL EN EDIFICIS DE PROMOCIÓ PRIVADA

Termini d'execució: 2013, 2015
Pressupost justificat: 188.570,02 €

Com a context general, s'ha de considerar que el pressupost d'obres que afecten intervencions estructurals d'edificis és significativament elevat. Tenint en compte que el pressupost disponible en la campanya de rehabilitació en el marc de la Llei de barris no hagués pogut abastar un gran nombre d'edificis, no s'han subvencionat intervencions estructurals en edificis que poguessin estar subvencionats per altres vies de finançament (com el Conveni entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona), només en el cas que algun dels edificis es trobés exclòs de l'àmbit del conveni.

En aquest cas s'han atorgat subvencions per a alguns edificis amb patologies estructurals com l'afectació per aluminosi en forjats.

15. UNIFICACIÓ ANTENES, TDT, PORTER ELECTRÒNIC

Termini d'execució: 2010/2011 i 2015
Pressupost justificat: 47.894,88 €

El canvi tecnològic constant ha provocat que moltes de les instal·lacions en els edificis d'habitatges hagin quedat obsoletes. L'objectiu d'aquesta actuació ha estat unificar i actualitzar els elements en desús, eliminant la diversitat d'antenes existent i condicionant, millorant i aportant l'adequada comunicació i seguretat interior i exterior dels edificis d'habitatges.

16. CAMPANYA D'INSTAL·LACIÓ D'ASCENSORS ALS EDIFICIS D'HABITATGES DE PROPIETAT PRIVADA

Termini d'execució: 2010/2012 i 2015
Pressupost justificat: 340.328,99 €

En aquesta actuació relacionada amb l'accessibilitat, s'ha subvencionat tant la instal·lació d'ascensors com la construcció de rampes d'accés, per tal de poder suprimir els graons d'entrada als vestíbuls i garantir així l'accessibilitat.

CODI EXPEDIENT	ADREÇA	NRE. HABITATGES	NRE. LOCALS	Estructura horitzontal	Estructura vertical	Façana principal	Façana posterior	Vestíbul	Coberta	Pati de llums	Instal·lació aigua	Instal·lació llum	Instal·lació gas	Baixants	Aire condicionat	Antena col·lectiva	Porter electrònic	Estalvi energètic	Ascensors/supressió barreres arquitectòniques	Escales	
BBM-01	Maresme 78	30	0																		
BBM-02	Plaça Jaume Huguet 8	22	0																		
BBM-03	Catània 4	24	0																		
BBM-04	Plaça Jaume Huguet 12	22	1																		
BBM-05	Marsala 6	24	0																		
BBM-06	Alfons el Magnànim 62	24	0																		
BBM-07	Cristóbal de Moura 232	20	2																		
BBM-08	Cristóbal de Moura 229	46	4																		
BBM-09	Mogent 2, rambla Prim 80	23	0																		
BBM-10	Catània 8	24	0																		
BBM-11	Mogent 6	23	0																		
BBM-12	Mogent 4	23	0																		
BBM-13	Teulada 6																				
BBM-14	Teulada 4	24	0																		
BBM-15	Plaça Jaume Huguet 1	22	0																		
BBM-16	Catània 5	10	2																		
BBM-17	Pallars 501	34	2																		
BBM-18	Maresme 54																				
BBM-19	Rambla Prim 138	44	3																		
BBM-20	Pujades 435	29	3																		
BBM-21	Cristóbal de Moura 220	32	4																		
BBM-22	Pujades 460	32	0																		
BBM-23	Plaça Jaume Huguet 14	22	0																		
BBM-24	Plaça Jaume Huguet 1	22	0																		
BBM-25	Maresme 70	35	1																		
BBM-26	Plaça Jaume Huguet 2	22	1																		
BBM-27	Xavier Nogués 10	33	2																		
BBM-28	Maresme 50	0	0																		
BBM-29	Cristóbal de Moura 229	87	4																		
BBM-30	Alfons el Magnànim 83	22	0																		
BBM-31	Rambla Prim 31	23	1																		
BBM-32	Plaça Jaume Huguet 2	22	1																		
BBM-33	Pujades 435	29	0																		
BBM-34	Bernat Martorell 3	22	1																		

CODI EXPEDIENT	ADREÇA	NRE. HABITATGES	NRE. LOCALS	Estructura horitzontal	Estructura vertical	Façana principal	Façana posterior	Vestíbul	Coberta	Pati de llums	Instal·lació aigua	Instal·lació llum	Instal·lació gas	Baixants	Aire condicionat	Antena col·lectiva	Porter electrònic	Estalvi energètic	Ascensors/supressió barreres arquitectòniques	Escales	
BBM-35	Benevent 2	24	0																		
BBM-36	Rambla Prim 124	22	2																		
BBM-37	Bernat Metge 3	27	3																		
BBM-38	Maresme 70	31	7																		
BBM-39	Cristóbal de Moura 213	63	1																		
BBM-40	Alfons el Magnànim 15	111	8																		
BBM-41	Pallars 511	36	3																		
BBM-42	Pallars 505	34	2																		
BBM-43	Catània 4	24	0																		
BBM-44	Maresme 52	32	0																		
BBM-45	Maresme 54	32	0																		
BBM-46	Ptge. Prim 22	34	3																		
BBM-47	Jaume Fabre 2																				
BBM-48	Maresme 52	32	0																		
BBM-49	Pujades 445	32	1																		
BBM-50	Pallars 499	31	7																		
BBM-51	Rambla Prim 32	106																			
BBM-52	Rambla Prim 51	36	0																		
BBM-53	Maresme 112	43	1																		
BBM-54	Rambla Prim 37-41	64	6																		
BBM-55	Bernat Metge 7 bis	27	3																		
BBM-56	Veneçuela 171	36	0																		
BBM-57	Plaça Jaume Huguet 4	22	1																		
BBM-58	Bernat Martorell 3 bis	22	2																		
BBM-59																					
BBM-60	Rambla Prim 154	74	4																		
BBM-61	Pujades 445	31	0																		
BBM-62	Cristóbal de Moura 218-220	32	4																		
BBM-63	Cristóbal de Moura 229	87	4																		
BBM-64	Veneçuela 167	35	1																		
BBM-65																					
BBM-66	Veneçuela 167-169	35	0																		
BBM-67	Veneçuela 167	-	-																		
EXPEDIENTS		HABITATGES	LOCALS	TOTALS DE TIPUS D'OBRA																	
67		2086	95	2	0	1	0	7	8	0	5	31	0	5	0	4	5	1	12	3	

3.3, Programes socials

S'han desenvolupat programes socials amb l'objectiu d'enfortir les entitats, els col·lectius i la ciutadania en general, fomentant la seva capacitat, participació i implicació en la reconversió del barri i millorant substancialment la dotació de serveis perquè permetin desplegar programes socials de diferent ordre i en col·laboració amb el teixit associatiu. També s'ha treballat per donar un impuls a l'activitat econòmica del barri com a element integrador i estructurador de l'àmbit.

17. PROJECTE "EL BARRI, LLOC DE TROBADA"

Termini d'execució: 2011/2016
Pressupost justificat: 437.072,64 €

Realització d'un conjunt d'intervencions d'informació i sensibilització per a una major corresponsabilitat en la millora del barri, estimulant la millora de l'espai públic com espai de convivència.

S'ha donat suport a activitats promogudes des del barri que contribuïen a promoure el sentiment de pertinença i a generar una imatge positiva del barri com a lloc de convivència. En aquesta línia s'ha donat suport a activitats relacionades amb el joc de l'accessibilitat al Besòs i el Maresme, "Cors del Besòs", i a l'exposició de fotografies d'infants de les escoles del barri que s'ha exhibit en els principals equipaments del barri. S'han potenciat les intervencions de suport a les activitats en l'àmbit escolar per atendre situacions de necessitats bàsiques. Igualment, s'han activat dos programes d'intervenció per prevenir i atendre situacions de conflicte tant en l'àmbit de l'espai públic com en les comunitats d'escala.

18. PROJECTE "DONA NOUINGUDA"

Termini d'execució: 2011/2015
Pressupost justificat: 64.992,10 €

Des de diferents serveis i entitats es van anar detectant situacions que requerien suport, informació i atenció específica en diferents àmbits adreçades a persones nouvingudes, i en especial a les dones. Per això es van programar sessions periòdiques d'acollida i informació adreçades a les dones immigrades, xerrades monogràfiques sobre determinats aspectes (alimentació, salut, educació, sistema de serveis socials...) i activitats complementàries, cursos i tallers al llarg d'aquests anys, prioritzant l'aprenentatge de les dues llengües oficials a Catalunya. En tot moment s'ha potenciat la col·laboració amb els serveis socials d'atenció primària donant suport al programa SAGI, mitjançant sessions grupals i atenció individual.

19. PROJECTE "DONA JOVE I NOVES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ (NTI)"

Termini d'execució: 2011/2012
Pressupost justificat: 35.999,00 €

Programació regular de cursos i tallers informàtics (des d'alfabetització digital fins a coneixement d'entorns i programes específics) per tal de facilitar l'accés i utilització de les TIC entre les dones, com a via de suport a la seva plena participació ciutadana. El projecte ha ofert una oferta formativa àmplia i transversal per mitjà de les noves tecnologies, dirigida en particular a dones entre 18 i 35 anys:

- Curs de recerca de feina, per formar en relació amb la utilització de les eines informàtiques i ofimàtiques per a la redacció del currículum, navegació per Internet per buscar ofertes laborals, funcionament dels portals webs de bases de dades de feina, etc.
- Curs d'alfabetització per a persones nouvingudes, per apropar a aquest col·lectiu les noves tecnologies per mitjà de l'aprenentatge de la llengua. D'aquesta manera, es fomenta l'aprenentatge de l'idioma i l'aplicació de les noves tecnologies en el dia a dia.
- Curs d'iniciació a la informàtica, per continuar oferint l'oferta formativa a usuaris que no tenen cap experiència i volen adquirir noves destreses per tal d'adequar-se a la realitat tecnològica de la societat.

També s'ha realitzat un servei d'assessorament i suport informàtic a les entitats del barri.

20. CREACIÓ, FINANÇAMENT I DESPESES DE L'ESTRUCTURA PER A LA GESTIÓ DEL PROJECTE D'INTERVENCIÓ INTEGRAL

Termini d'execució: 2011/2016
Pressupost justificat: 157.997,47 €

Despeses corresponents a totes les activitats de suport a la difusió i processos d'informació i participació vinculats als projectes previstos. Amb aquest objectiu, en els dos primers anys del Projecte d'intervenció integral es van editar fulls informatius per explicar els diferents projectes. Igualment, l'any 2011 es va produir una exposició per informar de l'estat d'execució dels diferents projectes. També s'ha donat suport a programes de millora del barri promoguts des del programa "Treball als barris".

21. ACTIVITATS DINS EL PLA DE DESENVOLUPAMENT COMUNITARI

Termini d'execució: 2011/2016
Pressupost justificat: 106.050,41 €

S'ha donat suport a la gestió del procés comunitari i a la realització dels projectes i actuacions en el marc dels diferents espais de treball i participació del Pla de desenvolupament comunitari, Voluntaris per als grans, Parelles lingüístiques, "Ciutadanes del món, veïnes del barri", suport al projecte del Banc dels Aliments, etc.

22. PROJECTE D'INTERVENCIÓ AMB JOVES “A PARTIR DEL CARRER”

Termini d'execució: 2011/2016
Pressupost justificat: 477.473,83 €

Intervenció socioeducativa al medi obert, a partir de la identificació i anàlisi de les problemàtiques i necessitats dels adolescents i joves del territori. En coordinació amb la xarxa de serveis del territori, s'han organitzat activitats i tallers per a aquest sector de població, orientats a la resolució de les problemàtiques detectades. Entre d'altres, s'han portat a terme els projectes Absentisme escolar, Projecte socioeducatiu de futbol, Orientació formativa-laboral, tallers sobre afectivitat i sexualitat, Taula jove del Besòs, Circuit de cultura al carrer, etc.

23. ACTIVITATS A L'ENTORN DEL CASAL DE GENT GRAN JOAN MARAGALL

Termini d'execució: 2011/2013
Pressupost justificat: 24.256,42 €

S'han dinamitzat les activitats socials i culturals de l'equipament, oferint el necessari suport a la comissió gestora del casal, reforçant el punt d'informació i acollida als socis i nous usuaris, de manera que tingui un horari d'atenció ampli i de qualitat. L'objectiu ha estat oferir una programació estable de qualitat i que respongui a una diversitat àmplia d'interessos i a les noves realitats socials (per exemple, accés a les TIC) i dotar el projecte del suport tècnic necessari per poder dur a terme les activitats programades.

24. PROGRAMA DE REAGRUPAMENT FAMILIAR

Termini d'execució: 2011/2016
Pressupost justificat: 116.845,28 €

Implantació i desplegament del Programa d'acompanyament a nuclis familiars reagrupants al Besòs: en una primera fase, s'ha acompanyat a les famílies abans dels procés de reagrupació i, posteriorment, fent el seguiment de la situació del/s familiar/s reagrupat/s. Per a això s'ha donat formació i suport a les persones que han desenvolupat el programa, fent treball en xarxa amb les entitats i associacions involucrades i programant tallers específics. Les finalitats del programa són:

- Afavorir la inclusió dels nois i noies nouvinguts a la societat catalana mitjançant activitats formatives (llengua i entorn).
- Promoure la convivència intercultural mitjançant la participació social.
- Apoderar els mateixos joves immigrants com a futurs agents d'acollida entre iguals, com a clau per afavorir la cohesió social i la inclusió dels joves nouvinguts.

25. PROJECTE DE DESENVOLUPAMENT DE LA XARXA COMERCIAL

Termini d'execució: 2011/2016
Pressupost justificat: 110.385,63 €

Aquesta actuació ha implicat una sèrie d'actuacions de promoció comercial estretament relacionades amb la promoció cívica, cultural i social al barri del Besòs i el Maresme. Per exemple, s'ha portat a terme la dinamització de campanyes de promoció comercial (mostres de comerç al carrer, edició de plànols guia dels comerciants del barri...), organització d'actes de promoció de valors cívics (tinença responsable d'animals de companyia...), organització d'actes de promoció sectorial del comerç (continuar amb el suport a les edicions del Tastatapes...). A més, s'ha prestat suport per unificar els esforços dels comerciants mitjançant diverses intervencions: columnes publicitàries a la via pública, oferta formativa específica per als comerciants, actualització i incorporació a la web de la guia comercial, activitats de comerç al carrer, etc.

26. ACTIVITATS DE DINAMITZACIÓ DE L'ENTORN DE L'ACR BESÒS

Termini d'execució: 2012/2013
Pressupost justificat: 5.500,00 €

La posada en marxa del remodelat casal de barri Besòs, s'ha acompanyat d'una campanya d'informació i difusió de les seves activitats perquè els veïns i veïnes del barri tinguin coneixement del que ofereix l'equipament.

27. PROGRAMA “DESCOBREIX EL TEU TRANSPORT PÚBLIC”

Termini d'execució: 2011/2012
Pressupost justificat: 4.307,00 €

Realització de sessions de divulgació entre l'alumnat de primària i secundària per al coneixement del transport públic que hi ha al seu abast. Elaboració i difusió de materials divulgatius específics. Es van realitzar sessions a les escoles Eduard Marquina, Prim i Concepció Arenal.

4

Programes
complementaris

4

Programes complementaris

TREBALL AL BARRI MARESME-BESÒS

Línies de desenvolupament local i millora de l'ocupació

L'any 2006 el Servei d'Ocupació de Catalunya va endegar el projecte "Treball als barris", amb la finalitat de promoure accions complementàries a la Llei de barris en l'àmbit de l'ocupació i el desenvolupament local en aquells territoris amb desequilibris econòmics i socials més grans, per tal d'afavorir la millora de les condicions de vida dels habitants d'aquests barris i la cohesió social dels territoris.

Amb aquesta iniciativa, que ofereix un catàleg de 6 programes i 16 tipus d'accions específiques, es pretén dissenyar, planificar i executar actuacions concretes a cada barri en funció de les seves necessitats, amb la finalitat de fomentar el seu desenvolupament socioeconòmic de forma integrada, equilibrada i sostenible.

En el marc del projecte "Treball als barris", a través de **Barcelona Activa**, s'ha executat un pressupost global de 2.380.007,54 € entre els anys 2009 i 2016.

ANÀLISI SOCIOECONÒMICA

Amb l'objectiu d'identificar estratègies d'intervenció adequades al territori, es va desenvolupar al 2008-2009 un estudi de prospecció i detecció de necessitats de perfils ocupacionals al barri de Maresme-Besòs, a partir de la creació del campus interuniversitari Diagonal-Besòs i altres projectes previstos al territori (implantació d'institucions, empreses i equipaments al barri, construcció de nous habitatges, etc.).

Les persones ocupades del barri treballen preferentment en la indústria manufacturera, la construcció, el comerç, el transport i magatzem, les activitats immobiliàries i els serveis als col·lectius i a les persones. El barri es caracteritza per una alta presència de treballadors no qualificats, d'obres especialistes dins de la indústria i d'artesans i treballadors qualificats de la indústria i de la construcció. També tenen un pes important (18%) els treballadors dels serveis. La població activa manté tradicionalment una alta taxa d'atur, de les més altes de la ciutat. Per grups d'edat, l'any 2001 el barri tenia un percentatge més elevat d'aturats en la franja de 15-29 anys (18,7%), fet que exemplifica la dificultat dels joves del barri per accedir al mer-

cat laboral. L'atur del barri es concentra en els treballadors no qualificats (27,7%) i en els treballadors d'un perfil mitjà, com són els treballadors de serveis i venedors de comerç (20,3%), els artesans i treballadors de la indústria i la construcció, els empleats administratius (11,8%) i els operadors d'instal·lacions de maquinària i muntadors (11,1%).

Fruit de l'anàlisi, es plantegen quatre eixos d'actuació:

- Aprofitar com a oportunitat el gruix de població extracomunitària existent al barri.
- Treballar específicament amb els joves per tal de millorar la seva formació i inserció laboral.
- Potenciar la formació entre els segments més desfavorits per millorar la seva inclusió laboral. Aprofitar les oportunitats que podia representar l'existència d'una població envellida.
- Potenciar el comerç i el teixit associatiu.

MESURES OCUPACIONALS

A partir de l'anàlisi de les necessitats ocupacionals detectades al barri, consensuades amb els agents socials i el Districte, s'han dissenyat diversos programes per donar-hi resposta.

Programes d'experienciació laboral

En l'àmbit del foment de l'ocupació al barri de Maresme-Besòs durant el període dels anys 2008 a 2016 s'ha donat suport a la millora de l'ocupabilitat de persones en situació d'atur mitjançant la contractació de **166 participants**.

Les persones participants, prioritàriament del barri, han realitzat **projectes d'interès social** com ara el manteniment i protecció de zones naturals i periurbanes del barri, intervencions per a la millora de la neteja viària i recollida de residus, reforç dels serveis existents en les situacions i zones en les quals es detecta una major exigència i, finalment, intervencions per les tasques de manteniment en pintura d'equipaments d'ús públic i mobiliari de l'espai públic.

D'altra banda, s'han dut a terme projectes per donar **suport al Pla de desenvolupament comunitari** en serveis a la comunitat, dinamització i cohesió social, suport al teixit econòmic i comercial del barri i realització de campanyes de sensibilització mediambiental, així com accions per a una major divulgació de les TIC entre la població resident.

Itineraris d'orientació i recerca de feina

DISPOSITIU D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE COL·LECTIUS AMB DIFICULTATS ESPECIALS

L'any 2012 s'inicia el Dispositiu d'inserció sociolaboral adreçat a persones amb dificultats especials i més vulnerables, en el marc del projecte "Treball als Barris". Des d'aleshores i fins al setembre de 2016 mitjançant itineraris integrals i personalitzats de recerca de feina, s'han orientat un total de **1.117 persones residents al barri**: més homes que dones, amb poca diferència percentual; majoritàriament més grans de 40 anys; amb estudis primaris i en situació d'atur de llarga durada.

També s'han realitzat accions formatives per a **439 participants** tant pel que fa a l'entrenament i millora en competències transversals, com per exemple l'alfabetització digital, com a la qualificació professional de **197 participants** en sectors diversos com la logística, el comerç i especialment en hostaleria i turisme, que han inclòs pràctiques en empreses del sector.

Desenvolupament local

El treball en l'àmbit del desenvolupament local al barri del Besòs i el Maresme, s'ha centrat, per una banda, a **potenciar la formació i l'ocupabilitat dels ciutadans i ciutadanes del territori**, a partir de l'articulació d'un grup de treball per promoure l'ocupació al barri i la publicació d'una revista informativa, *Xocup*.

Una altra línia d'actuació ha estat la **dinamització comercial per impulsar i consolidar el comerç de proximitat** a través de la planificació, gestió i posada en marxa de diferents campanyes, entre les quals destaquen actuacions com les mostres de comerç, pàgines web per a les associacions de comerciants i elaboració d'un mapa gastronòmic i un mapa de comerços i serveis. També s'ha treballat la **multiculturalitat** a través de l'edició d'unes tovalles antirumors i l'edició de calendaris solidaris.

La **formació i professionalització** dels comerciants s'ha portat a terme a través d'un programa específic, "Obert al futur", en què se'ls ha format en màrqueting digital, màrqueting en el punt de venda i en la gestió del seu negoci. També s'ha contribuït a promoure la professionalització de les dues associacions existents al territori donant-los suport tècnic en el seu funcionament intern i en l'execució de les campanyes de dinamització comercial.

En la **dinamització econòmica** s'ha treballat en xarxa amb la resta de projectes municipals, en els espais de governança integrats. Fruit d'aquesta col·laboració, s'han identificat oportunitats relacionades amb el creixement econòmic a través de motors de dinamització del barri, com és la posada en marxa del Campus Diagonal-Besòs, on s'ha estat treballant conjuntament, perquè l'arribada de 3.500 estudiants al territori hi tingui un impacte econòmic.

S'ha començat a treballar la **difusió de l'economia social solidària** en accions concretes com l'organització dins del Mercat d'Intercanvi d'una taula sobre experiències en cooperativisme portades a terme per entitats i ciutadans del barri.

Salut als barris: Maresme-Besòs

Salut als Barris es va posar en marxa al barri de Maresme-Besòs l'any 2013, amb el lideratge conjunt de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el Districte de Sant Martí, el sector de Salut de l'Ajuntament, i el Consorci Sanitari. Un cop establert l'acord institucional, el programa va anar cobrint diferents fases, començant per crear un grup motor, responsable del treball comunitari en salut al barri. Per això era clau identificar agents amb bon coneixement del barri i influents en la comunitat.

Les línies prioritàries definides van ser l'aïllament i solitud de la gent gran, el consum de drogues entre els joves, els embarassos adolescents i la desigualtat de gènere en poblacions immigrades. El grup impulsa un treball que culmina amb un seguit d'intervencions efectives i avaluades.

PROGRAMA IMPULS JOVE

El programa "Impuls Jove" és un programa comunitari que proporciona nous espais d'oci saludable als joves entre 14 i 25 anys del barri per promocionar, mitjançant un treball en xarxa, els vincles i hàbits positius entre joves del barri en un espai saludable. Un altre objectiu important del programa és donar formació homologada als joves que s'hi han adherit i donar la possibilitat de dur a terme les primeres experiències laborals durant un any. L'any 2016 el programa es trobava en la seva 2a edició.

El programa va ser redissenyat durant el setembre del 2015 pel grup de treball format per tècnics i representants de diferents entitats del barri que treballen amb joves: l'Associació Enxarxa - Pla de desenvolupament comunitari del Besòs i el Maresme, el Punt d'Informació Juvenil del Besòs, els Serveis Socials de Sant Martí (educadors a peu de carrer), el centre obert Adolescents del Besòs-Casal dels Infants ASB, l'Associació CEPAIM i l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

Una vegada dutes a terme les activitats obertes de la primera fase, es va fer una convocatòria perquè els joves interessats fessin una preinscripció per poder realitzar les formacions de monitor esportiu (CIATE) o monitor de menjador.

Hi ha hagut una elevada participació dels joves del barri en les diferents fases i activitats del programa i els joves l'han valorat molt positivament tant a nivell personal i laboral com social, ja que ha impulsat la dinamització entre els joves del barri, donant-los noves oportunitats de formació i experiències laborals.

ESCOLA DE SALUT DE GENT GRAN

Des de la taula de treball constituïda per l'Associació de Dones Àmbar Prim, el CAP Besòs, el casal Joan Maragall, el Centre de Serveis Socials Besòs, el Centre Fòrum Geriatria, la Creu Roja, el Pla de desenvolupament comunitari Maresme-Besòs i l'Agència de Salut Pública de Barcelona, es va decidir impulsar l'Escola de Salut per a Gent Gran al barri del Besòs i el Maresme, amb l'objectiu de reduir la solitud i l'aïllament de les persones grans i millorar la seva salut percebuda. El motiu és que l'aïllament social i la solitud tenen efectes negatius sobre l'estat de salut i diversos estudis han observat una associació entre la presència de recursos socials i la disminució del risc de deteriorament cognitiu en la gent gran. Tanmateix, la integració social a través de la participació en activitats socials i la interacció amb familiars, amics i veïns milloren la funció cognitiva i confereixen una xarxa de suport emocional.

Dins l'Escola de Salut de Gent Gran s'han realitzat sessions programades que van abordar diversos temes relacionats amb la salut, dividits en cinc grans blocs: participació, moviment, hàbits saludables, participació comunitària i participació en grup. Les sessions les van dur a terme professionals de les diferents administracions i entitats del territori.

En l'àmbit del Besòs i el Maresme ha estat una molt bona experiència i el nivell de satisfacció de les persones que hi han participat ha estat molt elevat. De cara a l'organització de futures edicions, es vol fer una Escola de Salut més accessible als grups amb més risc de solitud.

PROJECTE MA'ISAH, PROJECTE DE BENESTAR EMOCIONAL I ACTIVITAT FÍSICA PER A NOIES DE PAKISTAN

L'any 2012, el Pla comunitari del Besòs i el Maresme va iniciar un programa de treball amb noies adolescents pakistaneses, Espai de Trobada, amb el propòsit de millorar la seva autoestima, el seu desenvolupament personal i el seu apoderament. Aquest projecte incloïa activitats esportives de criquet combinades amb dinàmiques de grup.

En el marc de "Salut als barris" del Besòs i el Maresme, en el diagnòstic de salut es va reiterar com a problema prioritari la situació de discriminació i exclusió de noies adolescents i dones de la comunitat pakistanesa, tant en la relació amb les famílies com en el contacte amb la població autòctona. Per aquest motiu, el grup motor va decidir explorar la intervenció que ja es duia a terme i des de "Salut als barris" es va voler donar suport al programa Espai de Trobada amb la finalitat de reduir les desigualtats de gènere i promoure la participació comunitària de les dones musulmanes al barri del Besòs i el Maresme.

L'objectiu era augmentar l'autoestima entre les noies pakistaneses de 14 a 21 anys residents al barri del Besòs i el Maresme, apoderar-les mitjançant l'activitat física i les dinàmiques de grup i augmentar la integració social mitjançant la participació en les activitats del barri.

Els objectius específics van ser promoure que les joves, juntament amb altres joves del barri, participin en activitats esportives setmanalment, oferir un espai setmanal de dinàmiques de grup que atenguin grupalment les necessitats detectades, oferir un espai de suport i reforç individual i una posterior derivació a serveis, fomentar la integració social mitjançant la participació en diferents activitats per a joves que s'organitzin al barri i procurar la fidelització de les joves en el programa.

PROGRAMA SIRIAN

El programa SIRIAN, acrònim de 'Salut i reproducció en dones immigrades i autòctones no usuàries de serveis de salut reproductiva', és un programa de consell contraceptiu que es duu a terme a barris desfavorits amb alta proporció d'immigració i alta taxa de fecunditat adolescent i d'interrupció voluntària de l'embaràs (IVE).

El programa, que es duu a terme en col·laboració amb els serveis i agents dels barris, ofereix una entrevista personal en la qual es valoren els coneixements i l'ús d'anticoncepció de les persones usuàries i on s'expliquen els mètodes anti-conceptius, l'anticoncepció postcoital i l'IVE. Es discuteixen coneixements i mites i es facilita l'acostament a l'Atenció de Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) del Centre d'Atenció Primària (CAP) de la zona. La metodologia es basa en l'entrevista motivacional, de manera que es crea un espai de comunicació oberta amb escolta activa que permet interactuar i es deixen les portes obertes per si volen nous contactes més endavant.

Les poblacions diana són els nois i noies menors de 20 anys, els homes menors de 30 anys i les dones menors de 50 anys que viuen al barri.

Al barri del Besòs i el Maresme durant el període de 2014-2015 es van entrevistar 631 persones. Del total d'entrevistats, 114 són homes, dels quals 63 menors (55,3%) de 20 anys i 51 homes (44,7%) entre 20 i 30 anys. De les 517 dones entrevistades, 107 dones (20,7%) són menors de 20 anys i 410 (79,3%) són majors de 20 i menors de 50 anys. Segons el país d'origen, 429 persones (68%) són d'origen immigrant i 202 persones (32%) són autòctones. La majoria de les persones entrevistades van conèixer el programa a través del boca-orella (47,9%) i la captació directa (39,9%).

PROGRAMA ACTIVA'T

"Activa't" és el nom d'un programa d'exercici físic i de salut que es practica a l'aire lliure, en concret a diferents parcs i jardins de Barcelona, en aquest cas a la rambla Prim. L'objectiu és incentivar l'exercici físic per fer salut, mantenint una vida activa a nivell psicològic i social, trobar-se en millors condicions, i disminuir el risc de malalties, mentre es gaudeix dels espais verds de la ciutat.

*Comitè d'Avaluació
i Seguiment*

5

Comitè d'Avaluació i Seguiment

Membres del Comitè d'Avaluació i Seguiment

La Llei de barris de la Generalitat de Catalunya (Llei 2/2004, de 4 de juny, de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial) estableix un òrgan per al seguiment, l'avaluació i el control del desenvolupament de cada Projecte d'intervenció integral. Aquest òrgan és el Comitè d'Avaluació i Seguiment (D 369/2004, art. 18), dotat de les següents funcions:

- Establir els mecanismes de coordinació i informació
- Fer un seguiment de les actuacions
- Establir mecanismes de foment de la participació ciutadana en el seguiment i control de les actuacions
- Realitzar i elevar a la Comissió de gestió del fons de foment del Programa de barris i àrees urbanes l'informe d'avaluació final

Aquest Comitè reuneix en un mateix òrgan la Generalitat, l'Ajuntament i representants del teixit social (associacions de veïns, comerciants, entitats) dels barris i és l'instrument de gestió que dissenya i rep els recursos i executa el programa de la Llei de barris. El millor nivell de gestió en la rehabilitació d'àrees urbanes és el govern local, per la seva proximitat amb els ciutadans i el coneixement de la realitat, però en el cas de la rehabilitació integral és necessari disposar d'un mecanisme de coordinació que integri els tres nivells afectats: la Generalitat, l'Ajuntament i el conjunt format per les entitats veïnals i els agents socials i econòmics.

Les sessions del Comitè s'han celebrat amb periodicitat anual:

- 17 de desembre de 2009, al Centre Cívic Besòs
- 15 de desembre de 2010, al Centre Cívic Besòs
- 19 de juliol de 2011, al Centre Cívic Besòs
- 17 de juliol de 2012, al Centre Cívic Besòs
- 8 d'octubre de 2013, al Centre Cívic Besòs

Representants que han assistit a alguna de les sessions:

EN REPRESENTACIÓ DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Salvador Jorba, delegat territorial del Govern (2011-2012)

Carme San Miguel Ruibal, delegada territorial del Govern (fins al 2010)

Amand Calderó, secretari de la Delegació Territorial del Govern de la Generalitat a Barcelona (fins al 2016)

Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge

A partir del 2016, la competència de la Llei de barris passa del Departament de Territori i Sostenibilitat* al Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge.

Oriol Nel·lo, secretari general de Planificació Territorial del Departament de PTOPI (2003-2011).

Maria Jesús Mier Albert, subdirectora general d'Arquitectura i Millora de les Àrees Urbanes (fins al 2010)

Jose Ramon Pol, cap de l'Oficina de Gestió del Programa de barris (des del 2016)

Ramon Botey Serra, cap de l'Oficina de Gestió del Programa de barris (fins al 2014)

Montse Grau Palau, tècnica de l'Oficina de Gestió del Programa de Barris

Departament de Treball, Afers Socials i Famílies**

Silvia Marchena Morales, cap dels Serveis Territorials del SOC del Barcelonès

Aurora Baena Ruiz, Departament d'Empresa i Ocupació

EN REPRESENTACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Districte de Sant Martí

Josep Maria Montaner, regidor del Districte de Sant Martí (actual)

Josep Garcia Puga, gerent del Districte de Sant Martí (actual)

Víctor Gimeno, gerent del Districte de Sant Martí

Gemma Arau, gerent del Districte de Sant Martí

Joan Cambroner Fernández, gerent del Districte de Sant Martí

Felip Linares, director dels Serveis Tècnics del Districte de Sant Martí

Joan Manel Llopis, director de Llicències i Espai Públic del Districte de Sant Martí

Carmen González, directora de Serveis al Territori del Districte de Sant Martí

Carme Turégano, directora de Serveis a les Persones del Districte de Sant Martí

Dolors Rubio, directora de Serveis al Territori del Districte de Sant Martí

Xavier Martínez, cap d'Administració del Districte de Sant Martí // director de Serveis Generals del Districte de Sant Martí

Pere Almera, responsable del Pla Maresme-Besòs

Esperança Borrull, tècnica de Barri

Margarita Planas, consellera de barri

Barcelona Gestió Urbanística (Bagursa)

Josep M. de Torres, director general

Francesc Arrabal, director general (fins al 2012)

Enric Cremades, director T. Projectes d'Intervenció Integral

Barcelona Activa

Àfrica Cardona, directora del programa "Treball als barris"

Lorena Ventura, programa "Treball als barris"

Carme Llamazares, agent de Desenvolupament Local del programa "Treball als barris"

Anna Garbarró, agent de Desenvolupament Local

del programa "Treball als barris"

EN REPRESENTACIÓ DE LES ENTITATS VEÏNALS, ASSOCIACIONS CIUTADANES I AGENTS ECONÒMICS I SOCIALS

Félix Rodríguez, Associació de Veïns Besòs

Santos Pérez, Associació de Veïns Maresme

Raquel Espada, Associació de Comerciants de Rambla Prim

Salvador Torres, parròquia Sant Paulí de Nola

Francisco Flores, Associació Amigos de Isla Cristina

Salvador Cabré Martínez, Associació de Veïns Maresme

Isi Pallarés, Amics de la Rambla Prim

ALTRES

Alba Fort, Momentum

Principals conclusions

La participació dels veïns en aquesta comissió mixta s'entén de cabdal importància per donar validesa, continuïtat i legitimitat a les actuacions que del Pla d'intervenció integral es derivin. El rol de les entitats i associacions és important no tan sols per la seva participació en la formulació i seguiment de les actuacions proposades sinó també per la seva implicació en el desplegament i gestió de bona part dels programes socials i econòmics.

El Comitè ha servit per valorar el grau d'acompliment del programa, per ajudar a resoldre les dificultats sorgides en l'aplicació de les propostes, per reorientar projectes inicials per tal que s'adaptessin a la realitat del barri i per proposar nous projectes aprofitant les oportunitats sorgides durant el procés.

* El Departament de Territori i Sostenibilitat substitueix l'antic Departament de Política Territorial i Obres Públiques, així com el Departament de Medi Ambient i Habitatge.

** El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies substitueix l'antic Departament d'Empresa i Ocupació.

6

Pressupost

Pressupost previst

CODI	PROJECTES	PRESSUPOST CONVENI 2008	CONVENI PREVISIÓ 2008	CONVENI PREVISIÓ 2009	CONVENI PREVISIÓ 2010	CONVENI PREVISIÓ 2011	CONVENI PREVISIÓ 2012
1.01.01	Espai interior illa c/ Lluís Borrassà i c/ Ferrer i Bassa	870.000,00 €	-	170.000,00 €	350.000,00 €	350.000,00 €	-
1.03.01	Alfons el Magnànim entre c/ Llull i c/ Lluís Dalmau	645.419,00 €	-	74.125,00 €	150.000,00 €	200.000,00 €	221.294,00 €
1.04.01	Rambla Prim entre c/ Cristóbal de Moura i c/ Pallars	969.988,00 €	-	100.000,00 €	150.000,00 €	300.000,00 €	419.988,00 €
1.05.01	Rambla Prim entre Gran Via i c/ Paraguai	44.781,00 €	-	44.781,00 €	-	-	-
1.06.01	Entorns Centre Cívic Besòs	179.200,00 €	-	-	-	90.000,00 €	89.200,00 €
1.07.01	Urbanització àmbits Maresme-Besòs, Sud-Oest i Fòrum	2.700.004,32 €	346.282,72 €	450.000,20 €	500.000,44 €	800.001,28 €	603.719,68 €
1.08.01	Soterrament línies aèries	200.000,00 €	-	50.000,00 €	50.000,00 €	100.000,00 €	-
2.01.01	Rehabilitació d'elements comuns dels edificis	1.350.000,00 €	-	50.000,00 €	150.000,00 €	550.000,00 €	600.000,00 €
2.02.01	Intervenció estructural en edificis de promoció privada	500.000,00 €	-	50.000,00 €	150.000,00 €	300.000,00 €	-
3.01.01	Centre Cívic Besòs	924.998,00 €	-	-	187.156,00 €	362.842,00 €	375.000,00 €
3.02.01	Centre de barri Besòs	674.338,00 €	-	-	190.338,00 €	284.000,00 €	200.000,00 €
3.03.01	Associació Àmbar Prim	30.000,00 €	-	30.000,00 €	-	-	-
3.04.01	Camp de futbol Besonense	100.000,00 €	-	-	-	-	100.000,00 €
3.05.01	Auditori a l'antic cinema Pere IV	884.000,00 €	-	-	-	300.000,00 €	584.000,00 €
3.06.01	Intervencions al casal Joan Maragall	42.560,00 €	-	10.000,00 €	32.560,00 €	-	-
3.07.01	Remodelació locals AV Sud-Oest Besòs i AV Maresme	30.000,00 €	-	-	-	-	30.000,00 €
4.01.01	Unificació antenes, TDT, porter electrònic	65.000,00 €	-	-	15.000,00 €	20.000,00 €	30.000,00 €
4.02.01	Dotació de fibra òptica als equipaments públics	36.000,00 €	-	10.000,00 €	10.000,00 €	16.000,00 €	-
4.03.01	Dotació de xarxa wifi als equipaments públics	1.200,00 €	-	1.200,00 €	-	-	-
5.01.01	RSU illes c/ Bernat Metge c/ Lluís Dalmau i c/ Ferrer Bassa c/ Llull	200.000,00 €	-	100.000,00 €	100.000,00 €	-	-
5.02.01	Complementació Xarxa RSU àmbit Maresme-Besòs Sud-Oest	568.985,60 €	-	-	150.000,00 €	155.000,00 €	263.985,60 €
5.03.01	Projecte "El barri, lloc de trobada"	20.000,00 €	-	2.347,00 €	2.779,00 €	6.567,00 €	8.307,00 €
6.01.01	Projecte "Dona nouvinguda"	90.000,00 €	-	22.500,00 €	22.500,00 €	22.500,00 €	22.500,00 €
6.02.01	Projecte "Dona jove i noves tecnologies de la informació (NTI)"	100.000,00 €	-	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €	25.000,00 €
7.01.01	Creació, finançament i despeses de l'estructura per a la gestió del Projecte d'intervenció integral	563.001,00 €	37.812,00 €	131.297,00 €	131.298,00 €	131.298,00 €	131.296,00 €
7.02.01	Activitats dins el Pla de desenvolupament comunitari	230.000,00 €	-	55.000,00 €	55.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €
7.03.01	Projecte d'intervenció amb joves "A partir del carrer"	156.000,00 €	-	39.000,00 €	39.000,00 €	39.000,00 €	39.000,00 €
7.04.01	Activitats a l'entorn del casal d'avis Joan Maragall	60.000,00 €	-	-	20.000,00 €	20.000,00 €	20.000,00 €
7.05.01	Programa de reagrupament familiar	80.000,00 €	-	20.000,00 €	20.000,00 €	20.000,00 €	20.000,00 €
7.06.01	Projecte de desenvolupament de la xarxa comercial	80.000,00 €	-	20.000,00 €	20.000,00 €	20.000,00 €	20.000,00 €
7.07.01	Activitats per a la inauguració i difusió de l'auditori a l'antic cinema Pere IV	-	-	-	-	-	-
7.08.01	Activitats de dinamització de l'entorn de l'ACR Besòs	90.000,00 €	-	-	30.000,00 €	30.000,00 €	30.000,00 €
8.01.01	Talús rambla Prim - c/ Bernat Metge	1.007.998,00 €	-	-	-	349.540,00 €	658.458,00 €
8.02.01	Campanya d'instal·lació d'ascensors als edificis d'habitatges de propietat privada	500.000,00 €	-	-	-	250.000,00 €	250.000,00 €
8.03.01	Programa "Descobreix el teu transport públic"	40.000,00 €	-	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €
8.04.01	Instal·lació de bucles acústics als equipaments públics	50.000,00 €	-	-	-	25.000,00 €	25.000,00 €
	TOTAL	14.083.472,92 €	384.094,72 €	1.465.250,20 €	2.560.631,44 €	4.836.748,28 €	4.836.748,28 €

Pressupost executat

CODI	PROJECTES	TOTAL EXECUTAT	TOTAL 2008	TOTAL 2009	TOTAL 2010	TOTAL 2011	TOTAL 2012	TOTAL 2013	TOTAL 2014	TOTAL 2015	TOTAL 2016
1.01.01	Espai interior illa c/ Lluís Borrassà i c/ Ferrer i Bassa	938.664,35 €									
1.03.01	Alfons el Magnànim entre c/ Llull i c/ Lluís Dalmau	771.120,21 €	-	-	93.365,36 €	573.471,29 €	104.283,56 €	-	-	-	-
1.04.01	Rambla Prim entre c/ Cristóbal de Moura i c/ Pallars	969.535,41 €	-	100.335,26 €	-	829.475,27 €	17.304,88 €	22.420,00 €	-	-	-
1.07.01	Urbanització àmbits Maresme-Besòs, Sud-Oest i Fòrum	2.884.226,66 €	2.648.726,21 €	-	-	139.328,71 €	-	-	-	-	96.171,74 €
1.08.01	Soterrament línies aèries	408.462,46 €	-	-	-	156.030,08 €	41.987,48 €	-	-	-	210.444,90 €
2.01.01	Rehabilitació d'elements comuns dels edificis	2.316.094,49 €	-	-	141.593,18 €	567.057,03 €	215.551,71 €	599.608,51 €	523.524,72 €	215.462,36 €	53.296,98 €
2.02.01	Intervenció estructural en edificis de promoció privada	188.570,02 €	-	-	-	-	-	64.374,88 €	-	124.195,14 €	-
3.02.01	Centre de Barri Besòs	568.243,81 €	-	30.000,00 €	-	538.243,81 €	-	-	-	-	-
3.03.01	Associació Àmbar Prim	121.712,68 €	-	24.728,68 €	-	96.984,00 €	-	-	-	-	-
3.06.01	Intervencions al casal Joan Maragall	702.320,05 €	-	-	35.209,06 €	-	-	-	667.110,99 €	-	-
3.07.01	Remodelació locals AV Sud-Oest Besòs i AV Maresme	154.567,68 €	-	-	47.348,97 €	107.218,71 €	-	-	-	-	-
4.01.01	Unificació antenes, TDT, porter electrònic	47.894,88 €	-	-	41.606,12 €	3.791,76 €	-	-	-	2.497,00 €	-
5.01.01	RSU illes c/ Bernat Metge c/ Lluís Dalmau i c/ Ferrer Bassa c/Llull	477.429,00 €	-	357.801,56 €	119.627,44 €	-	-	-	-	-	-
5.02.01	Complementació Xarxa RSU àmbit Maresme-Besòs Sud-Oest	480.935,00 €	-	-	480.935,00 €	-	-	-	-	-	-
5.03.01	Projecte "El barri, lloc de trobada"	437.072,64 €	-	-	-	2.340,00 €	4.998,12 €	71.608,01 €	117.576,99 €	57.150,70 €	183.398,83 €
6.01.01	Projecte "Dona nouvinguda"	64.992,10 €	-	-	-	17.992,12 €	15.000,00 €	12.000,00 €	9.999,99 €	9.999,99 €	-
6.02.01	Projecte "Dona jove i noves tecnologies de la informació (NTI)"	35.999,00 €	-	-	-	18.000,00 €	17.999,00 €	-	-	-	-
7.01.01	Creació, finançament i despeses de l'estructura per la gestió del Projecte d'intervenció integral	157.997,47 €	-	-	-	34.830,57 €	40.499,83 €	13.220,58 €	17.420,14 €	37.033,42 €	14.992,93 €
7.02.01	Activitats dins el Pla de desenvolupament comunitari	106.050,41 €	-	-	-	14.191,99 €	17.999,00 €	15.000,00 €	16.003,44 €	17.999,50 €	24.856,48 €
7.03.01	Projecte d'intervenció amb joves "A partir del carrer"	477.473,83 €	-	-	-	80.780,69 €	81.762,96 €	81.981,38 €	44.845,20 €	74.816,02 €	113.287,57 €
7.04.01	Activitats a l'entorn del casal d'avis Joan Maragall	24.256,42 €	-	-	-	4.900,00 €	17.856,42 €	1.500,00 €	-	-	-
7.05.01	Programa de reagrupament familiar	116.845,28 €	-	-	-	14.000,00 €	17.999,00 €	21.990,80 €	17.999,50 €	17.999,50 €	26.856,48 €
7.06.01	Projecte de desenvolupament de la xarxa comercial	110.385,63 €	-	-	-	19.961,26 €	19.951,16 €	19.933,62 €	11.985,95 €	26.823,23 €	11.730,41 €
7.08.01	Activitats de dinamització de l'entorn de l'ACR Besòs	5.500,00 €	-	-	-	-	4.000,00 €	1.500,00 €	-	-	-
8.01.01	Talús rambla Prim - c/ Bernat Metge	1.172.487,45 €	-	-	-	893.122,40 €	114.869,92 €	164.495,13 €	-	-	-
8.02.01	Campanya d'instal·lació d'ascensors als edificis d'habitatges de propietat privada	340.328,99 €	-	-	41.043,31 €	67.939,32 €	8.332,36 €	-	-	223.014,00 €	-
8.03.01	Programa "Descobreix el teu transport públic"	4.307,00 €	-	-	-	2.979,50 €	1.327,50 €	-	-	-	-
	TOTAL	14.083.472,92 €	2.648.726,21 €	1.451.529,85 €	1.000.728,44 €	4.182.638,51 €	741.722,90 €	1.089.632,91 €	1.426.466,92 €	806.990,86 €	735.036,32 €

Mercat del Besòs

*Inversions
complementàries*

7

Inversions complementàries

La previsió econòmica inicial del projecte, que s'elevava a 14.083.472,92 €, s'ha executat totalment fins al desembre de 2016.

Els eixos principals d'inversió han estat la millora de l'espai públic i d'equipaments per a l'ús col·lectiu, la rehabilitació d'edificis i la supressió de barreres arquitectòniques, així com els projectes de dinamització social i econòmica. Juntament amb el desenvolupament de la Llei de barris al Maresme-Besòs, s'han efectuat altres inversions no justificades dins el marc de la Llei de barris.

ALTRES INVERSIONS MUNICIPALS

	ANY EXECUCIÓ	IMPORT
Cinema Pere IV*		3.575.899 €
Obres d'urbanització del barri Sud-Oest Besòs	2008-2009	7.115.003,58 €
Obres complementació projecte urbanístic polígon Sud-Oest Besòs	2008	1.999.973,28 €
Obres projecte xarxa RPRSU al c. Cristóbal de Moura, entre Maresme i Alfons el Magnànim	2009 - 2011	461.550,64 €
TOTAL		13.152.427 €

AJUNTAMENT DE BARCELONA, GENERALITAT DE CATALUNYA

TREBALL ALS BARRIS

Aportació del SOC i de Barcelona Activa	2009-2016	2.380.007,54 €
TOTAL		2.380.008 €

INVERSIÓ PRIVADA

	LLICÈNCIES	IMPORT
Obra major	41	17.481.972,00 €
Façanes i cobertes	315	9.115.921,89 €
Interiors d'edificis	96	1.726.546,91 €
Obres d'instal·lació d'ascensors	29	1.457.056,94 €
Obres interiors en habitatge	110	2.394.383,25 €
TOTAL		32.175.881,00 €

INVERSIÓ INDIRECTA + INVERSIÓ INDUÏDA EN REHABILITACIÓ

Amb inversió inclosa en Llei de barris	2008-2016	1.995.225,12 €
Amb obres de RH complementàries a la Llei de barris	2008-2016	22.191.705,12 €
TOTAL		24.186.930,24 €

71.895.245,27 €

* Es tracta d'una permuta.

** Imports extrapolats de les dades del Poble-sec estimant que l'ambient té menys densitat d'edificis, la crisi a partir del 2008 penalitza les obres de rehabilitació i la durada del pla ha estat més llarga.

*Avaluació d'impactes
i conclusions*

8

Avaluació d'impactes i conclusions

L'estratègia principal del projecte s'ha centrat a continuar impulsant la millora d'aquest barri seguint la línia encetada des de fa anys per l'Ajuntament de Barcelona i el Districte de Sant Martí: la potenciació dels espais, equipaments i serveis públics a disposició del conjunt de la població resident, en un marc global que superi dinàmiques sectorials i posi en relació entre si els barris.

En general el projecte de la Llei de barris de Maresme-Besòs ha viscut la concurrència de dues circumstàncies al llarg dels anys: per un costat, la voluntat del Districte de Sant Martí d'actuar de manera integral per tal de millorar les condicions de la ciutadania, des d'un punt de vista transversal i integral. Per l'altre, s'ha pogut donar resposta a les demandes veïnals sorgides arran de la primera convocatòria de la Llei de barris, que sol·licitaven que el projecte tingués un vessant més social. Així doncs, gràcies a la voluntat del Districte de Sant Martí, l'Ajuntament i la Generalitat, amb la convocatòria del 2008 el projecte va esdevenir efectivament més integral i va repartir el pes de les actuacions a l'espai públic i a l'àmbit social.

Així doncs, la Llei de barris va treballar, com ja es venia fent, en aquelles mancances detectades al barri, tant urbanístiques com socials, essent el primer pas cap a la implementació de projectes integrals. Actualment, i gràcies a la voluntat de l'equip de govern, aquesta visió es veu potenciada amb el nou Pla de barris al Maresme-Besòs.

El nou Pla de barris com a continuïtat

El Pla de barris és una iniciativa municipal de millora de les condicions de vida als barris de la nostra ciutat que té com a principal objectiu reduir les desigualtats socials i territorials, tot impulsant l'accés a la renda, als serveis, a la qualitat urbana i al benestar per a tota la ciutadania.

Per això, el programa de millora de barris es proposa cinc objectius principals:

- Recuperar i impulsar l'activitat econòmica als barris.
- Fer front als dèficits urbanístics, a la baixa qualitat de l'habitatge i a la manca d'equipaments.
- Emprendre accions d'atenció i millora de les condicions de vida de la població.
- Apoderar els veïns i veïnes tot impulsant les pràctiques d'innovació social i la co-producció de polítiques.
- Innovar i modificar formes de treball de l'Administració pública.

Per les seves característiques sociodemogràfiques i d'entorn, amb indicadors que destaquen, per sobre o sota de la mitjana de ciutat, el Besòs i el Maresme és un dels primers barris que han format part del conjunt dels plans de barris.

El Pla de barris del Besòs i el Maresme

El Pla de barris s'emmarca en l'Eix Besòs, la relació amb el riu Besòs i la connectivitat entre ambdues lleres com a conjunt: connexions entre municipis, política industrial, estratègia educativa i professionalitzadora. L'objectiu proposat comporta passar d'un territori frontera a un espai de frontissa i crear un gran eix de centralitat urbana al voltant de la llera del riu, per tal d'afavorir la cohesió social, la qualitat de l'espai públic, els equipaments i la connectivitat.

Els projectes motor

Durant el procés de definició de propostes i accions que configuren el Pla de barris s'han anat destacant algunes "idees força" que, per les seves característiques, s'han configurat com a projectes centrals, que acabaran sent el senyal d'identitat del Pla de barris i que han d'implicar els veïns i les veïnes en el procés de transformació iniciat. Els projectes motor per al barri del Besòs i el Maresme són els següents:

- L'Institut Rambla Prim: cap a una educació més professionalitzadora. La formació professionalitzadora, les "escoles enriquides" i l'educació en el lleure i les arts, com a noves eines de transformació social.
- Cooperativa Gregal: un nou espai per a la solidaritat, la formació i l'ocupació. Accions d'activació econòmica amb un retorn social per al barri.
- El nou cinema Pere IV: un catalitzador pels projectes comunitaris del barri. L'espai públic i els espais comunitaris, eines per a la cohesió i la convivència.

Àmbits i objectius

Educació. Els objectius són crear un projecte educatiu, transformador, integral i singular i promoure l'educació en el lleure, la cultura, la música i la pràctica de les arts escèniques, com a eina transformadora i socialitzadora.

Drets socials. Els objectius són treballar per a la millora de la convivència i la integració de diferents col·lectius, i fomentar la participació dels veïns i veïnes i de les entitats del barri, facilitar les opcions saludables i disminuir la bretxa digital i facilitar l'accés als recursos TIC als col·lectius més vulnerables.

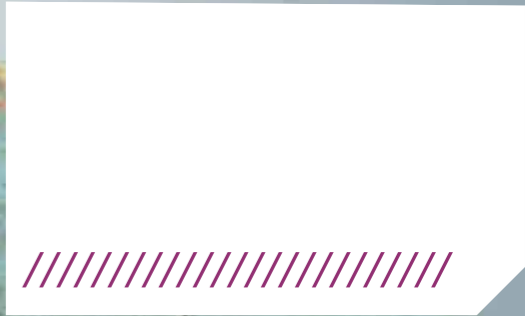
Activitat econòmica. Els objectius són fomentar l'ocupació promovent programes de formació i ocupació vinculats al territori i treballar per la dinamització comercial i empresarial, per l'activació de locals i naus buides i per un desenvolupament econòmic sostenible.

Medi urbà. Els objectius són millorar els espais públics degradats, en desús o pendents de transformar, promoure els eixos "cívics" del barri més enllà de la rambla de Prim, promoure la rehabilitació dels habitatges, la millora de l'accessibilitat als edificis i de la intervenció en la gestió dels pisos buits i les seves conseqüències, i la millora, rehabilitació, adaptació i dignificació dels equipaments o espais comunitaris existents i l'exploració de noves necessitats i nous usos.

*El futur
del barri*

9

El futur del barri

9.1, L'EDUSI-Eix Besòs

Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)
Una manera de fer Europa

L'EDUSI-Eix Besòs

L'Eix Besòs és una prioritat de l'Ajuntament de Barcelona. En aquest sentit, l'any 2016 va ser escollit per implementar l'Estratègia de Desenvolupament Urbà Sostenible i Integrat (EDUSI) de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta estratègia s'emmarca en el Programa operatiu FEDER de creixement sostenible (POCS) 2014-2020, gestionat pel Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

L'objectiu de l'Estratègia és millorar els indicadors de desigualtat social i urbana dels barris de l'Eix Besòs, incòs el Maresme-Besòs, que engloba la dimensió física i mediambiental, climàtica, demogràfica, social i econòmica. L'EDUSI, el període d'implementació del qual és entre l'1 de gener de 2014 i el 31 de desembre de 2020, amb la possibilitat de tres anys de pròrroga, es basa en el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat i l'Estratègia Compartida per una ciutat més inclusiva. L'import total subvencionable per a la implementació de l'EDUSI és de 30 milions d'euros, amb un cofinançament per part del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) del 50%.

Les actuacions que es desenvoluparan impacten en quatre dels objectius temàtics del Programa operatiu de creixement sostenible:

1. MILLORAR L'ACCÉS I L'ÚS A LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

- Tecnologia per a la integració
- Foment de la tecnologia

2. AFAVORIR EL PAS A UNA ECONOMIA BAIXA EN CARBONI

- Foment de la mobilitat a peu i en bicicleta
- Pla de mobilitat del polígon industrial i comercial
- Implantació de mesures d'urbanització que redueixin el trànsit de vehicles privats i millorin la dedicació de l'espai públic a la mobilitat sostenible i la vida quotidiana

3. PROTEGIR EL MEDI AMBIENT I PROMOURE L'EFICIÈNCIA DELS RECURSOS

- La memòria de l'aigua
- Accés i ús cívic al riu Besòs

4. PROMOURE LA INCLUSIÓ SOCIAL I LLUITAR CONTRA LA POBRESA

- Incentivar la formació i l'ocupabilitat a l'àrea urbana
- Implementar plans de desenvolupament local per fomentar l'activitat econòmica i l'ocupació
- Reforçar els serveis socials als col·lectius en risc d'exclusió
- Millorar l'accés i l'accessibilitat a l'habitatge

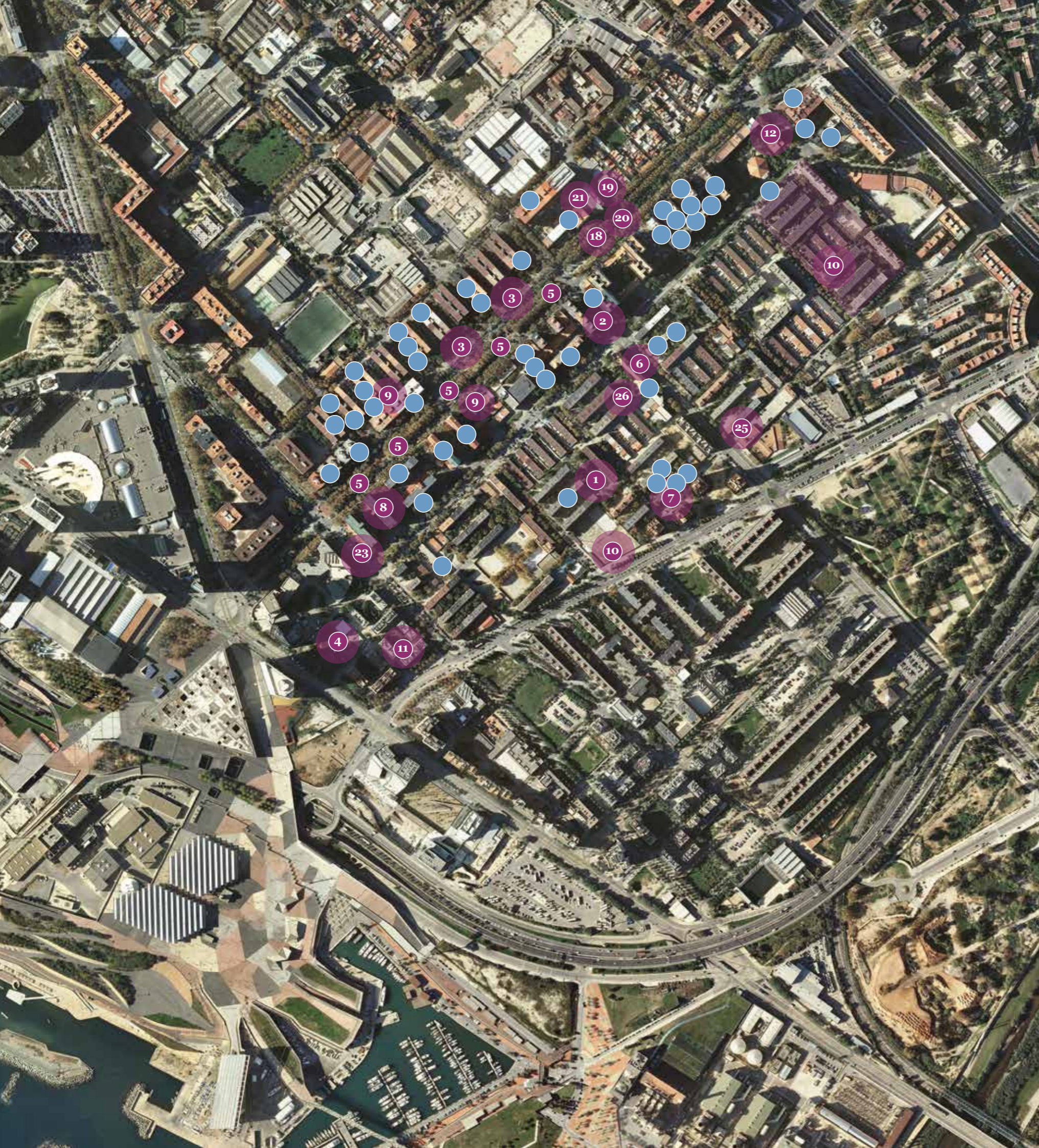
Aquestes actuacions s'aniran desenvolupant al barri del Besòs i el Maresme, així com a la resta de barris de l'anomenat Eix Besòs, amb un pressupost total de 30 milions d'euros i el cofinançament del 50% per part del FEDER.

9.2, El Pla de barris

El Pla de barris és una iniciativa municipal de millora de les condicions de vida als barris de la nostra ciutat que té com a principal objectiu reduir les desigualtats socials i territorials, tot impulsant l'accés a la renda, als serveis, a la qualitat urbana i al benestar per a tota la ciutadania.

Per això, el programa de millora de barris es proposa cinc objectius principals:

- Enfortir la xarxa educativa als barris
- Recuperar i impulsar l'activitat econòmica als barris
- Establir accions d'atenció i millora de les condicions de vida de la població
- Fer front als dèficits urbanístics i a la baixa qualitat de l'habitatge i la manca d'equipaments
- Apoderar als veïns i veïnes tot impulsant les pràctiques d'innovació social i la co-producció de polítiques

- 1 Espai interior illa c/ Lluís Borrassà i c/ Ferrer i Bassa
  - 2 Alfons el Magnànim entre c/ Llull i c/ Lluís Dalmau
  - 3 Rambla Prim entre c/ Cristóbal de Moura i c/Pallars
  - 4 Urbanització àmbits Maresme-Besòs, Sud-Oest i Fòrum
  - 5 Soterrament línies elèctriques
  - 6 Casal de barri Besòs
  - 7 Local Associació Àmbar Prim
  - 8 Reforma integral al casal de gent gran Joan Maragall
  - 9 Remodelació locals AV Besòs i AV Maresme
  - 10 RSU illes c/ Bernat Metge c/ Lluís Dalmau i c/ Ferrer Bassa c/Llull
  - 11 Complementació xarxa RSU àmbit Maresme-Besòs Sud-Oest
  - 12 Talús rambla Prim - c/ Bernat Metge
  - 13 Rehabilitació d'elements comuns dels edificis
  - 14 Intervenció estructural en edificis de promoció privada
  - 15 Unificació antenes, TDT, porter electrònic
  - 16 Campanya d'instal·lació d'ascensors als edificis d'habitatges de propietat privada
  - 17 Projecte "El barri, lloc de trobada"
  - 18 Projecte "Dona nouvinguda"
  - 19 Projecte "Dona jove i noves tecnologies de la informació (NTI)"
  - 20 Creació, finançament i despeses de l'estructura per a la gestió del Projecte d'intervenció integral
  - 21 Activitats dins el Pla de desenvolupament comunitari
  - 22 Projecte d'intervenció amb joves "A partir del carrer"
  - 23 Activitats a l'entorn del casal de gent gran Joan Maragall
  - 24 Programa de reagrupament familiar
  - 25 Projecte de desenvolupament de la xarxa comercial
  - 26 Activitats de dinamització de l'entorn de l'ACR Besòs
  - 27 Programa "Descobreix el teu transport públic"
- Finques rehabilitades

Crèdits

Edició
Foment de Ciutat, SA

Equip de gestió
Enric Cremades, director de projectes d'intervenció als barris
Ferran Pardo, suport als projectes d'intervenció als barris
Pere Almera, coordinador del Pla de barris
Alba Fort i Sergi Galván (MOMENTUM),
suport a la gestió del Pla de barris
Districte de Sant Martí
Oficina d'Habitatge del Districte de Sant Martí

Fotografia
Districte de Sant Martí

Disseny gràfic i maquetació
Imagina Comunicació

Impressió
Ediciones Gráficas Rey

Correcció lingüística
Marc Alba

Dipòsit legal
B.13110-2019

Informe Eix Besòs: Barris de Verneda-la Pau i Besòs-Maresme

Febrer de 2016

Presentació

Habitatge

Educació

Ocupació

Serveis públics

Teixit urbà i equipaments

Comunitat diversa, identitats plurals

Governança

Pressupost

Annex

Presentació

L'any 2008 l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya acorden desenvolupar el Projecte d'Intervenció Integral del Maresme-Besòs, amb una dotació econòmica de 17.8M euros. Aquest any 2016 és el darrer de l'aplicació d'aquesta col·laboració de les dues administracions.

Des de l'any 2013 els tres districtes de la «franja Besòs», Nou Barris, Sant Andreu i Sant Martí, treballen de manera coordinada en l'impuls de mesures específiques per atendre aquests barris de la llera del riu que han estat durament afectats per la crisi econòmica.

El nou govern de la ciutat elabora un programa estratègic per reconduir l'estat de precarietat social en el que es troben els barris i municipis a banda i banda del riu Besòs. L'Ajuntament de Barcelona presenta (desembre 2015) a la convocatòria EDUSI d'accions urbanes innovadores de la Comissió Europea un Programa per aconseguir millorar l'ocupació i l'economia local de l'Eix Besòs.

El gener 2016 es realitzen dues jornades de treball sobre l'anàlisi d'aquesta zona. La primera, formada pel conjunt de tècnics municipals dels ajuntaments de Barcelona, Sant Adrià del Besòs, Santa Coloma, Montcada Reixach i Badalona; amb l'objectiu de compartir una primera visió del conjunt geogràfic i sociodemogràfic d'aquest entorn on viuen al voltant de 900.000 de persones. La segona, que va ajunt als tècnics de l'Ajuntament de Barcelona que havien elaborat el document de Programa per a la convocatòria de subvencions de la Comissió Europea i que ara, corresponia avançar en el disseny tècnic de l'aplicació de l'estratègia de canvi per a l'Eix Besòs.

És en aquest context de treball, que des del govern del Districte de Sant Martí s'elabora L' **Informe Eix Besòs: barris Verneda-La Pau i Besòs-Maresme**. Aquest document es presenta en el moment actual de debat del PAD, per tal que contribueixi a fixar els objectius i pressupost que es requeriran en aquest programa de canvi, focalitzat en els dos barris del nostre Districte amb una població conjunta de 52.094 persones i la menor renda familiar disponible del Districte.

Renda familiar disponible i esperança de vida

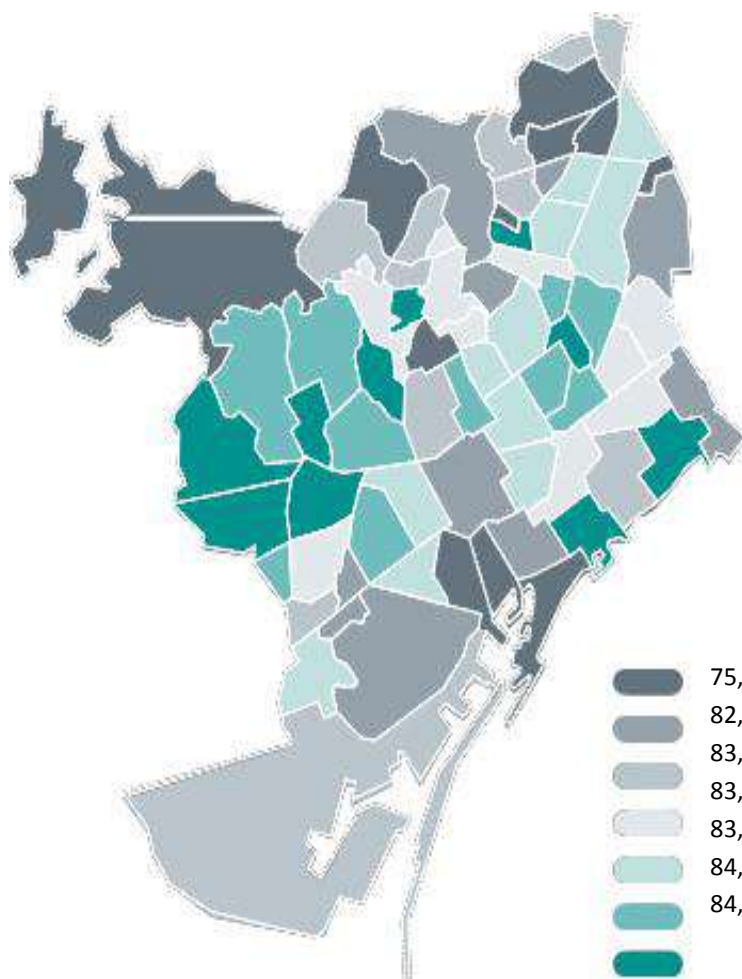
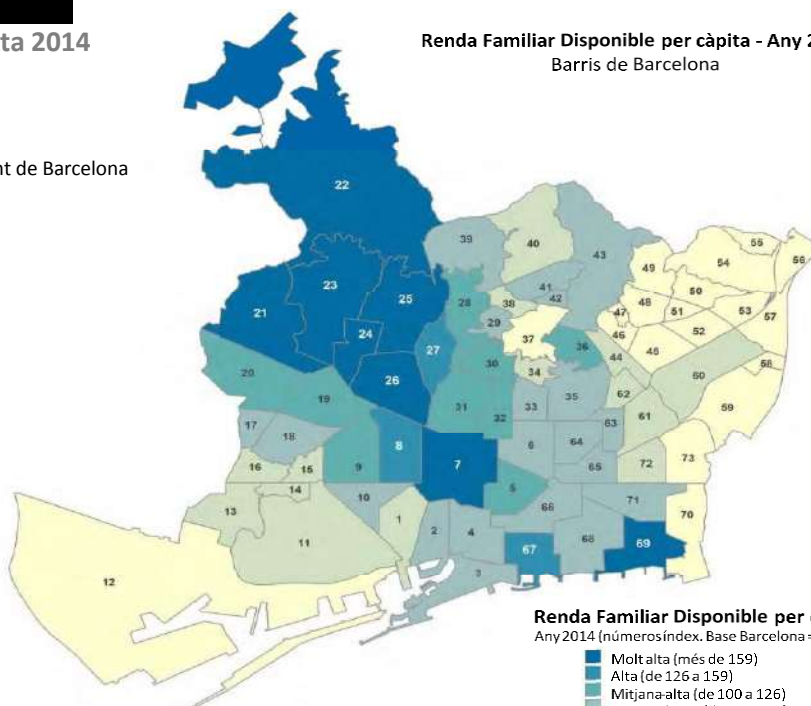
Renda Familiar Disponible per càpita 2014

(70) El Besòs i el Maresme 58,9

(73) la Verneda la Pau 57,2

Font: Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona

Renda Familiar Disponible per càpita - Any 2014 Barris de Barcelona

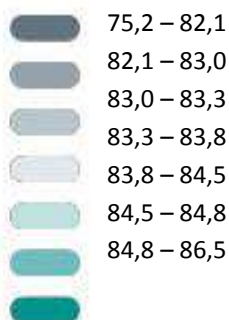

Esperança de vida

el Besòs i el Maresme 82,4

la Verneda i la Pau 83,3

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona. Ajuntament de Barcelona

Comunitats d'escala

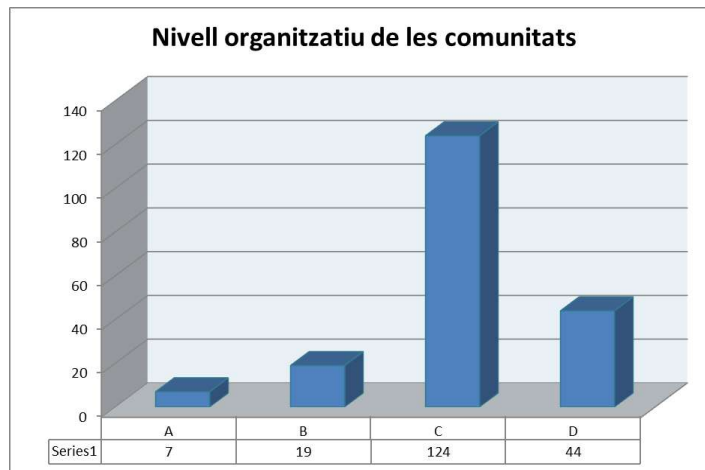
L'Equip de Suport a les Comunitats de Veïns del Besòs es crea l'any 2012 , amb l'objectiu d'intervenir per millorar l'organització de les comunitats d'escala.

Al 2015 s'ha intervingut en unes 180. Fins el moment, l'equip ha crescut amb nombre de professionals i amb hores d'intervenció fent intervencions amb l'altre equip de prevenció – SIEP Besòs (Servei d'Intervenció a l'Espai Públic del Besòs). Col·labora també l'Equip d'intervenció en comunitats de veïns de Barcelona.

De tot aquest temps de treball es pot establir que existeixen unes variables que estan afectant a la realitat de les comunitats de veïns

- Densitat de població.
- L'envelliment progressiu dels habitants.
- Les diferències socio-culturals entre persones de diferents procedències geogràfiques i de diferents cultures amb una diversitat de creences i visions culturals condiciona la generació de mals entesos i desconfiances, així com diferències en els usos dels espais i en els hàbits de convivència
- Situacions de pobresa derivades de la crisi: famílies en atur i amb baixos o nuls ingressos
- Comunitats amb problemes de representativitat i/o baixa participació
- Edificis que concentren diferents problemàtiques estructurals, manteniment, etc.
- Actituds incíviques, enfortiment individualista enfront la comunitat
- Poc o nul sentiment de pertinença, no responsabilitat cívico-ciutadana
- Tràfic i consum de substàncies addictives.

De la diagnosi del nivell organitzatiu a 195 comunitats d'escala del barri del Besòs (maig 2015), corresponents al sector a l'est de la Rambla Prim, podem concloure que un 13% presenta nivells significatius d'autoorganització com a comunitat veïnal, mentre que l'altre 87% assumeix de forma col·lectiva les responsabilitats del manteniment i neteja dels elements comuns dels seus edificis.

Comunitat de tipus A: No hi ha cap tipus d'organització encara que existeixi algun referent. No es recullen quotes. L'organització de la neteja és irregular i parcial. No hi ha gestió econòmica o es fa irregularment. No fan reunió de referents. Actualment no es realitzen assemblees de comunitat. Assistència quasi nul·la en assemblees anteriors. No hi ha sentiment comunitari

Comunitat de tipus B Existeix un grup organitzatiu en procés de consolidació. Es recullen quotes amb un 15% de morositat. La neteja dels replans, es compleix aproximadament en un 50% o més. La neteja de la porteria està organitzada, Gestió econòmica transparent amb poca comunicació, Realització de reunions de grup organitzatiu sense periodicitat establerta, Realització d'assemblees amb la iniciativa del projecte. Assistència a les assemblees amb representativitat (la meitat +1). La majoria dels veïns mostren una actitud cívica però manca participació

Comunitat de tipus C L'Òrgan de Govern està reconegut i formalitzat, Una majoria significativa paga la quota. Neteja organitzada. Assumeix la seva responsabilitat aproximadament en un 70% als replans i es manté net. Gestió econòmica amb comunicació i transparència. Es realitzen reunions a l'Òrgan de Govern periòdicament. Realització d'assemblees per iniciativa dels veïns i recolzament del projecte. Assistència a les assemblees d'un 55% a un 70% amb motivació dels veïns. La majoria dels veïns mostren una actitud cívica i participativa però manca coresponsabilitat.

Comunitat de tipus D Existeix un Òrgan de Govern rotatiu. Paga la quota el 100% dels veïns. Neteja organitzada. Assumeixen la seva responsabilitat aproximadament un 90% dels replans. Gestió econòmica amb comunicació i transparència. S'exposa de forma autònoma i periòdicament als veïns. Es realitzen periòdicament reunions d'Òrgan de Govern de forma autònoma. Realització de forma autònoma d'assemblees distingint entre ordinàries i extraordinàries. Assistència a les assemblees de més del 60% amb participació activa dels veïns. La Majoria dels veïns mostren una actitud cívica i participativa i es viu un sentiment de coresponsabilitat. La comunicació és autònoma.

Habitatges buits i habitatges ocupats irregularment

Arran dels desnonaments generats per l'actual crisi econòmica, habitatges propietat d'entitats bancàries i alguns de particulars han estat "ocupats" per famílies amb diferents realitats i interessos.

En l'ocupació irregular, s'ha produït l'arribada d'ocupants que ràpidament s'han integrat en l'escala i la comunitat del barri, mentre que un reduït grup, de perfil conflictiu, ha generat problemes greus de convivència.

Les ocupacions amb conflictivitat, que afecten a la convivència i fins i tot a la seguretat de les persones (aproximadament uns 30 habitatges), són objecte de seguiment i intervenció des de diferents espais i serveis (SIEP Besòs, cossos policials, centres educatius ...) situant aquesta zona en altament sensible i on esmercem la mirada comunitària i l'abordatge integral.

Quadre resum habitatges buits i habitatges ocupats irregularment

propietat	ocupats Besòs / Maresme	ocupats Verneda/ la Pau	total hab.ocupats irregular	buits Besòs/ Maresme	buits Verneda / la Pau	total hab.buits	habitatges buits i ocupats
particulars	37	5	42	47	5	52	94
bancs	66	3	69	70	3	73	142
entitats	6	0	6	1	0	1	7
PMHB	3	0	3	1	0	1	4
ADIGSA	0	0	0	3	0	3	6
N/S	8	0	8	7	0	7	15
Total	120	8	128	129	8	137	265

Patologies estructurals

Les actuacions de rehabilitació per patologies estructurals a l'anomenat barri del Sud-Oest del Besòs tenen el seu origen en el conveni signat l'any 1994 entre la Generalitat de Catalunya i el Patronat Municipal de l'Habitatge, el Districte de Sant Martí i l'Associació de Veïns del Besòs-Maresme, per a l'eliminació de l'aluminosi i la carbonatosi detectades al conjunt d'edificis del barri.

L'objectiu d'aquest era afavorir la rehabilitació integral del barri, minimitzant alhora l'import econòmic a repercutir sobre els veïns i veïnes. Així, el conveni recollia que qualsevol comunitat de veïns podia acollir-se a aquest, per rehabilitar el seu edifici, amb les següents condicions: el 60% del cost de l'obra anava a càrrec de la Generalitat de Catalunya, el 25% a càrrec del Patronat Municipal de l'Habitatge i el 15% restant a càrrec del conjunt de propietaris dels habitatges.

Al llarg d'aquests anys, aollits a aquest conveni, s'han rehabilitat un total de 364 escales dels que s'han beneficiat 2.133 habitatges. La inversió total, fins al moment ha estat de

13.526.330'63 € (8.115.798'38 € a càrrec de la Generalitat de Catalunya, 3.381.582'66 € a càrrec del Patronat Municipal de l'Habitatge i 2.028.949'59 € càrrec dels veïns).

El conveni va expirar l'any 2013, no obstant, les parts es van comprometre a mantenir-ho mentre quedessin edificis afectats. Així mateix, conscients del moment econòmic, es va facilitar també un ajut de caràcter social pel que qualsevol veí del barri que es trobés en dificultats econòmiques per fer front al pagament de la seva part proporcional del cost de l'obra, pogués gaudir d'una subvenció del 100% de la seva part.

A novembre 2015, el nou govern del Districte de Sant Martí i el Patronat Municipal de l'Habitatge acorden donar un nou impuls a la rehabilitació d'aquesta zona, fent possible que quan la propietat d'un dels habitatges sigui il·localitzable i, per tant, l'aportació econòmica de la comunitat es insuficient, el Districte analitzarà la situació i si està justificat, podrà arribar a assumir la despesa corresponent a aquest habitatge.

Hores d'ara, resten encara 122 escales per rehabilitar per les que caldria una inversió mitjana de 142.512,48 € per escala (15% per part de la comunitat de propietaris).

Accessibilitat i ascensors

L'any 2011 es posa en marxa la campanya per a la Instal·lació d'ascensors a la ciutat de Barcelona, l'objectiu de la qual es afavorir la millora de l'accessibilitat i la instal·lació d'ascensors als edificis de Barcelona que no en disposin.

La campanya, originalment, suposava donar un ajut econòmic per a la instal·lació d'ascensors d'un 60% del cost de l'obra amb un topall de 6.000 € per habitatge, més un 10% complementari sobre el total anterior, al ser considerat el barri de Besòs un conjunt d'especial interès. Aquesta ja incloïa la possibilitat, per aquells veïns que no poguessin fer front a la seva part, d'accedir a un ajut social que representava el 100 % del cost del seu import.

Des de l'inici de la campanya, al Barri de Besòs s'han instal·lat un total de 11 ascensors, que han beneficiat a 132 habitatges. La subvenció atorgada ha estat de 871.200 €.

Tot i que al llarg dels anys, des de la seva aprovació, la campanya ha anat modificant les condicions d'accés i el percentatge de subvenció, per a determinats barris, entre els que s'inclou el de Besòs-Maresme, han mantingut, durant aquest temps les condicions originals de la campanya. Així mateix, i donades les dificultats constructives per a la instal·lació d'ascensors en determinats edificis del barri, es va desenvolupar i aprovar un Pla de Millora Urbana pel que es permetia la instal·lació d'ascensors per fora dels edificis.

Actualment restarien un total de 121 edificis sense ascensor, dels quals uns 86 tenen una important complexitat constructiva: amb impacte a l'interior dels propis habitatges privats, creació de passarel·la interior, o fins i tot, la construcció d'una nova escala d'accés.

Situació intervenció patologies estructurals edificis el Besòs i el Maresme

	EDIFICIS AMB REHABILITACIÓ EXECUTADA (2.133 hab)
	EDIFICIS AMB REHABILITACIÓ EN EXECUCIÓ (0 hab)
	EDIFICIS AMB REHABILITACIÓ PENDENT (960 hab)
	EDIFICIS DE REMODELACIÓ (18 Escaleres ; 401 hab)
	RESTA D'EDIFICIS (333 hab)
	EDIFICIS ALTRES USOS

Habitatge

Línies de treball

1 Acord PMHB i Districte (nov 2015) per reiniciar la rehabilitació estructural i d'accessibilitat en els edificis del barri Besòs.

2 Regularització dels habitatges ocupats per famílies amb necessitats socials. D'acord amb els criteris d'assignació d'habitatges definits per a famílies en situació d'emergència social.

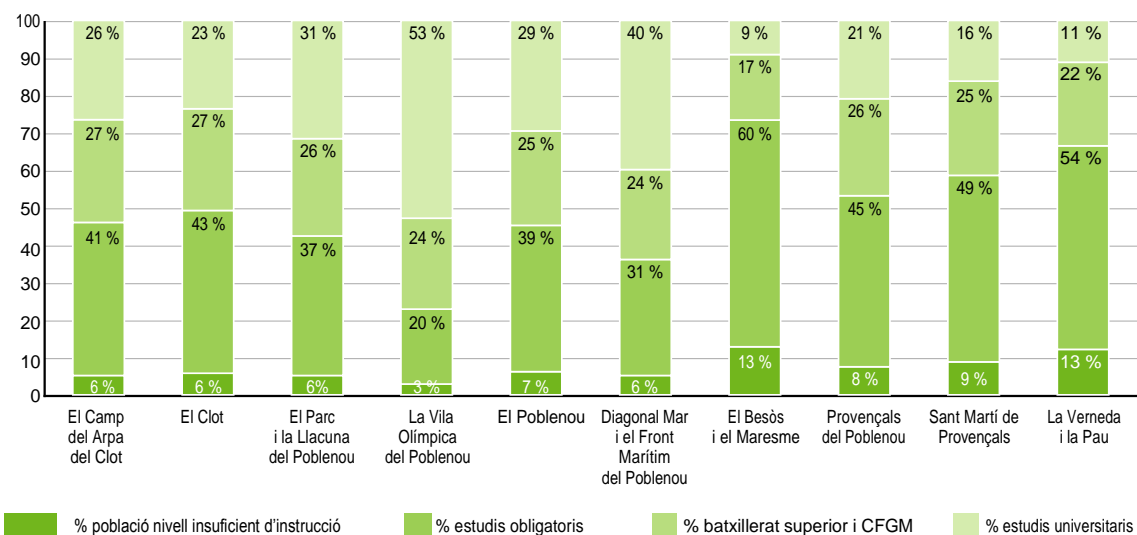
3 Aconseguir la gestió triennal dels habitatges buits, propietat de bancs, per tal d'assignar a famílies amb necessitats d'emergència social.

Educació

El Besòs / Maresme, 13% població amb nivell insuficient d'instrucció i el 60% només arriben a estudis obligatoris.

La Verneda i la Pau; 13% població amb nivell insuficient d'instrucció i el 54% només arriben a estudis obligatoris.

Font: Consorci d'Educació de Barcelona –any 2014.

17 centres públics i 3 de concertats

Als barris de Besòs - Maresme i Verneda - La Pau trobem 6 centres públics d'educació infantil de primer cicle, 11 centres públics i concertats d'educació infantil de segon cicle i primària, 6 centres públics i concertats d'ESO, 4 centres públics i concertats de batxillerat, 2 centres públics que ofereixen programes de formació inserció, 1 centre d'educació especial i alguns ensenyaments de de formació d'adults al Besòs - Maresme del Centre de Formació d'Adults "Montserrat Roig" (amb seu al barri del Poblenou).

El Consorci d'Educació de Barcelona classifica la complexitat dels centres amb una baremació 1-5, on 5 és l'indicador de màxima complexitat. Amb aquests barris trobem:

tres centres en un índex de complexitat 5.

quatre centres en un índex de complexitat 4.

quatre centres en un índex de complexitat 3.

Els centres educatius i els seus projectes.

Educació infantil de primer cicle pública

- Llar Infants Cascavell, Carrer Perpinyà 22-28
- EBM El Gronxador, Rambla Prim 215
- EBM La Verneda de Sant Martí, Carrer Josep Miret 22
- EBM Margalló, Carrer Concili de Trento 249
- La Pau de la FEP, Carrer Concili de Trento 293-299
- Llar Infants El Vuit, Via Trajana 24

Escoles Públiques

→ Escola Joaquim Ruyra, Carrer Llull 377

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola amb dues línies de P3 a 6è. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 418.

El centre disposa d'un professor per l'aula d'acollida, de 24 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials i un 48,8% del seu alumnat rep ajuts per menjador.

Projectes: agenda 21, TEI, tutoria entre iguals, Èxit 1.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

→ Escola Concepció Arenal, Carrer Cristóbal de Moura 240

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola amb una línia de P3 a 6è. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 215.

El centre disposa d'un professor per l'aula d'acollida, de 29 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials.

Projecte per a l'èxit educatiu en la franja Besòs (Escoles Concepció Arenal i Eduard Marquina)

És un centre amb jornada compactada des del curs 2013-14-

A les tardes es realitzen activitats no formals (activitats pedagògiques complementàries, activitats artístiques i activitats esportives).

Projectes: Magnet amb l'Institut de Ciències del Mar, ILEC. Impuls a la Lectura, Programa Èxit -1, de reforç escolar dirigit a l'alumnat de 5è i 6è, activitats esportives diverses, programa MUS-e, programa Corals del Besòs, impuls a la lectura, Agenda 21, Programa TEI i tutoria entre iguals, convivim esportivament (P3 a 6è: iniciació esportiva, ball modern, handbol i criquet).

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar..

→ Escola Eduard Marquina, Carrer Jaume Huguet 22

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola amb una línia de P3 a 6è. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 185.

El centre disposa d'un professor per l'aula d'acollida, de 32 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials.

Projecte per a l'èxit educatiu en la franja Besòs (Escoles Concepció Arenal i Eduard Marquina)

A les tardes es realitzen activitats no formals (activitats pedagògiques complementàries, activitats artístiques i activitats esportives).

Projectes: projecte Magnet amb l'Institut de Ciències del Mar, ILEC. Impuls a la Lectura, programa Èxit -1, de reforç escolar dirigit a l'alumnat de 5è i 6è, activitats esportives diverses, Programa MUS-e, Programa Corals del Besòs, impuls a la lectura, Agenda 21, comerç a les escoles, programa TEI, Tutoria entre iguals, convivim esportivament (P3 a 6è: iniciació esportiva, ball modern, handbol i criquet).

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

Patis oberts, tots els diumenges al matí amb una proposta d'activitats de dinamització educativa.

→ **Escola Prim, Carrer Bernat Metge 20**

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola amb una línia de P4 a 6è i amb un grup a P3. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 360.

El centre disposa d'1'5 professors per l'aula d'acollida, de 40 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials i un 46,7% del seu alumnat rep ajuts per menjador.

Projectes: Impuls a la lectura i el TEI, tutoria entre iguals i programa de Corals al Besòs.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

L'AMPA va rebre subvenció de l'Ajuntament de Barcelona, convocatòria ordinària del 2015.

→ **Escola La Pau, Carrer Extremadura 15**

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola amb una línia de P3 a 6è. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 165.

El centre disposa d'0'5 professors per l'aula d'acollida, de 49 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials i un 50,3% del seu alumnat rep ajuts per menjador.

Projectes: impuls a la lectura, el TEI, Tutoria entre iguals, l'agenda 21 i el comerç a les escoles, programa Èxit 1.

Patis oberts, tots els dissabtes al matí amb una proposta d'activitats de dinamització educativa.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

L'AMPA va rebre subvenció de l'Ajuntament de Barcelona, convocatòria ordinària del 2015.

→ **Escola La Palmera, Carrer Concili de Trento 253**

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola de dues línies de P3 a 6è. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 449.

El centre disposa de 29 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials i un 24,3% del seu alumnat rep ajuts per menjador.

Projectes: Impuls a la lectura, Agenda 21 i el TEI, tutoria entre iguals, programa Èxit 1, la seva participació en les trobades d'atletisme i de floorball del Districte.

L'AMPA va rebre subvenció de l'Ajuntament de Barcelona dins la convocatòria ordinària del 2015.

→ **Escola Els Horts, Rambla Prim 217**

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola amb una línia de P3 a 6è. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 222.

El centre disposa de 25 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials i un 32,9% del seu alumnat rep ajuts per menjador.

Projectes: Agenda 21, el TEI, tutoria enter iguals i el comerç a les escoles, programa Èxit 1, participació en les trobades de floorball del Districte.

L'AMPA d'aquest centre va rebre subvenció de l'Ajuntament de Barcelona dins la convocatòria ordinària del 2015.

→ **Escola l'Arc de Sant Martí, Carrer Almacelles 1-11**

Educació Infantil de segon cicle i Primària.

Escola amb una línia de P3 a 6è, excepte a P4 que no hi ha cap grup. Curs 2014-15 nombre total d'alumnes 137.

El centre disposa de mig professor per l'aula d'acollida, de 4 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials i un 32,1% del seu alumnat rep ajuts per menjador.

Projectes: impuls a la lectura, comerç a les escoles, Agenda 21, Èxit 1 i la seva participació a les trobades d'atletisme del Districte.

Instituts Públics

→ Institut Barri Besòs, Carrer Josep Pla 40

Secundària i Batxillerat.

Institut amb tres línies de 1r a 4t de la ESO.

El centre fa jornada compactada i no disposa de menjador ni de cap centre alternatiu per aquest servei, compta amb 1,5 professors per l'aula d'acollida, disposa de 7 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials i amb un tècnic d'integració social.

Els índex d'absentisme menors al 5% són de 6,43% i menors del 25% són de 4,34%.

Projectes: Èxit 2, col·laboren amb el Pla Jove del Districte i participen en el projecte de vida professional, ProVP, dins les activitats extraescolars ofereixen l'Èxit 1 i la Coral del Besòs.

Biblioteca oberta al barri, col·laboració de l'IES/IMEB i Districte, s'ofereix un espai d'estudi totes les tardes, ampliant l'horari a dissabtes.

Patis oberts, tots els dissabtes al matí amb una proposta d'activitats de dinamització educativa.

Diversificació curricular, conveni amb el Districte de Sant Martí per realitzar estades formatives en empreses que complementen la formació de l'alumnat del centre.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

→ Institut Rambla Prim, Carrer Cristóbal de Moura 223

Secundària, Batxillerat, FP i Programes de Formació Inserció.

Institut amb una línia a 1r i 2n d'ESO i amb dues línies a 3r i 4r de la ESO.

El centre fa jornada compactada i no disposa de menjador ni de cap centre alternatiu per aquest servei, compta amb un professor per l'aula d'acollida, disposa de 6 hores setmanals de monitoratge per alumnes amb necessitats especials.

Els índex d'absentisme menors al 5% són de 9,83 % i menors del 25% són de 8%.

Projectes: programa Èxit 2, en l'Agenda 21, col·laboren amb el Pla Jove del Districte i participen en el projecte de vida professional, ProVP, dins les activitats extraescolars ofereixen l'Èxit 1, la Coral del Besòs i les trobades d'Atletisme del Districte.

Diversificació curricular, conveni amb el Districte de Sant Martí per a realitzar estades formatives en empreses que complementen la formació de l'alumnat del centre.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

→ Institut Bernat Metge, Carrer Menorca 55

Secundària i Batxillerat.

Institut amb tres línies de 1r a 4t de la ESO.

El centre no fa jornada compactada i no disposa de menjador ni de cap centre alternatiu per aquest servei, compta amb un professor per l'aula d'acollida.

Els índex d'absentisme menors al 5% són de 13,67 % i menors del 25% són de 6%.

Projectes: Agenda 21, de l'Audiència Pública del Districte, col·laboren amb el Pla Jove del Districte i projecte de vida professional, ProVP.

Patis oberts, tots els dissabtes al matí amb una proposta d'activitats de dinamització educativa.

→ **Institut Salvador Seguí, Carrer Santander 7-9**

Secundària. Cicles formatius d'imatge personal, sanitat, serveis socioculturals i a la comunitat.
Programes de Formació i Inserció. Formació Professional dual.
1.300 alumnes de FP

Centres Concertats

→ **Sagrat Cor Besòs, Carrer Lluís Borrassà 16**

Educació Infantil de segon cicle, Primària, Secundària.

Centre amb dues línies de P3 a 4t de la ESO.

El centre disposa de 40 hores setmanals de zeladors per alumnes amb necessitats especials i un 14,3% del seu alumnat rep beques de menjador. Els índex d'absentisme menors al 5% són de 3,37% i menors del 25% són de 3,2%.

Participen de l'Agenda 21 i del projecte de Corals del Besòs dins les activitats extraescolars.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

Subvenció AMPA, va rebre subvenció de l'Ajuntament de Barcelona del 2015.

→ **San Gabriel, Gran Via Corts Catalanes 1192-1196**

Educació Infantil de segon cicle, Primària, Secundària.

Centre amb dues línies de P3 a 4t de la ESO.

El centre disposa de 16 hores setmanals de zeladors per alumnes amb necessitats especials i un 4,4% del seu alumnat rep beques de menjador. Els índex d'absentisme menors al 5% són de 0,14% i menors del 25% són de 4,46%.

Participen de l'Agenda 21 i del projecte de Corals del Besòs dins les activitats extraescolars.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar.

→ **Santa Maria dels Apòstols, Rambla Prim 146-152**

Primària, Secundària i Batxillerat.

Centre amb una línia de 1r a 6è, tres línies a 1r, 3r i 4t de la ESO i dues línies a 2n de la ESO.

El centre disposa de 10 hores setmanals de zeladors per alumnes amb necessitats especials i un 4,5% del seu alumnat rep beques de menjador. Els índex d'absentisme menors al 5% són de 3,63% i menors del 25% són de 3,7%.

Participen de l'Agenda 21, col·laboren amb el Pla Jove del Districte, i participen del projecte de Corals del Besòs dins les activitats extraescolars.

Conveni amb el Districte de Sant Martí per donar suport a les famílies en les despeses de les sortides o el material escolar

Subvenció AMPA, convocatòria ordinària del 2015.

→ **La Pau de la FEP, Carrer Concili de Trento 293-299**

Educació Infantil de segon cicle.

Centre amb una línia de P3 a P5

Centres de Formació d'Adults

→ **Montserrat Roig**

Aquest CFA té dues seus la del barri del Poblenou i la del bari del Besòs, tenint en aquesta segona una oferta formativa que comprèn nivells inicials de llengües –català, castellà i anglès–, informàtica, instrumentals i alfabetització.

Educació

Línies de treball

4 Especialització de l'Institut Prim amb cicles formatius mitjà i superior, i programes d'acció social

5 Ampliar el programa de tardes educatives a les escoles Prim i La Pau

6 Establir programa de menjador escolar per alumnes de primer i segon de secundària.

7 Consolidació i ampliació de l'esport escolar i el projecte música a les escoles (corals i banda)

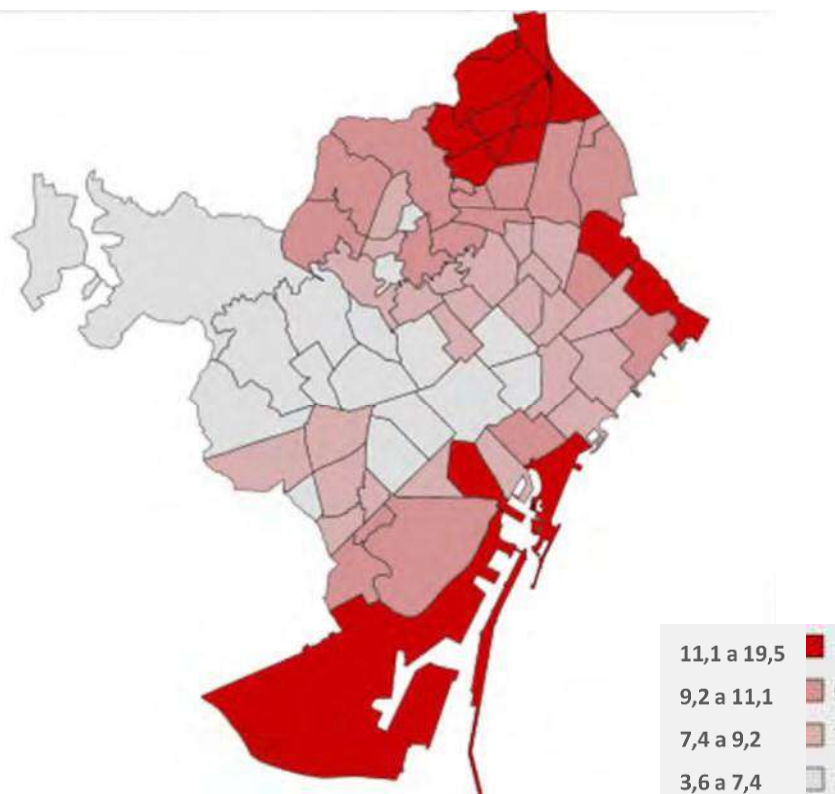
8 Donar suport per la creació d'associacions de pares i mares a cada una de les escoles.

Ocupació

Atur registrat sobre la població de 16-64 anys (%) Desembre de 2015
Barcelona: 8.6

El Besòs i el Maresme 12,1
La Verneda la Pau 11,1

Font: Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona

Ocupació

Programes en funcionament

Als barris Besòs, La Verneda i La Pau existeixen iniciatives associatives de suport a les persones en atur amb les que el districte treballa dissenyant actuacions concretes de suport a la inserció laboral; són el Centre de Sant Martí, Aturats en moviment de l'Associació de veïns La Pau i l'Associació T'acompanyem. Amb aquestes Entitats es manté una relació constant per identificar, proposar i executar actuacions concretes en els camps de la formació i programes d'acompanyament a la inserció.

D'altra banda, cal esmentar l'acord de col·laboració amb l'Associació Fòrum District que aplega els principals hotels del Districte de Sant Martí. Fòrum District i el Districte realitzen un programa de foment de la responsabilitat social empresarial dels hotels consistents en el foment de la inserció laboral de persones aturades en risc d'exclusió social dels barris de Sant Martí. L'acord de col·laboració consisteix en una aportació econòmica del Districte per la prospecció dels hotels de la zona, la determinació de possibles llocs de treball susceptibles de ser ocupats per persones aturades del districte i el foment d'accions d'inserció i programes de formació.

El districte també treballa en programes d'inserció laboral amb Entitats d'economia social que actuen en el seu àmbit territorial, així són destacables els programes compartits d'inserció amb la Fundació TriniJove i la cooperativa d'iniciativa social Biciclot sccl.

Programes de formació:

Programa de Garantia juvenil en col·laboració amb la Fundació TriniJove, el Departament d'Empresa i Ocupació i la Universitat UPC. Formació de 25 joves com a tècnics de revalorització d'ordinadors i mòbils.

Acords de col·laboració amb l'ESHOB –Escola Superior d'Hostaleria de Barcelona. Per a la formació professionalitzadora en el sector de l'Hostaleria.

Programes de formació amb la cooperativa d'iniciativa social Biciclot sccl.

Programes d'orientació:

Dona Nouvinguda: sessions grupals i acompanyament individualitzat adreçat a dones immigrades on se'ls facilita informació general i suport per a la seva inserció laboral

Activitats de promoció de l'ocupació donant suport al programa Treball als Barris.

Dispositiu promoció ocupació Barcelona Activa.

Programes d'orientació professional i assessorament amb la cooperativa Barabara sccl.

Programes d'ocupació:

Plans d'ocupació anuals, entorn de 30 anuals.

Programes de col·laboració públic-privada:

Fòrum-District. Programa de col·laboració públic-privat de foment de l'ocupació en el sector de l'Hostaleria.

Ocupació

Línies de treball

9 Programa de plans d'ocupació específic per a les persones en atur dels barris de Verneda i La Pau i el Besòs i Maresme

10 Programa de formació i ocupació per la inserció laboral amb col·laboració de Fòrum District (Escola d'Hosteleria, CCIB i hotels del Districte)

11 Programes d'Ocupació i treball de rehabilitació i energies renovables, escoles tallers i cases d'ofici, lligats a la recuperació de pisos buits al Besòs

Serveis públics

Equipaments i Serveis als barris de Besòs-Maresme

Biblioteques (2)

Biblioteca pública Ramón Alòs-Moner
Biblioteca Besòs

Pista municipal esportiva Rambla Prim
Complex esportiu municipal Maresme
Camp de futbol municipal Maresme

Centre Cívic del Besòs

Casals infantils i de barri Espais (4)

Casal infantil municipal Sant Martí
Casal de barri Besòs
Espai Municipal Carmen Gómez
Espai Familiar la Vela

Serveis Socials (1)

Centre de Serveis Socials del Besòs

Centres de Salut (2)

ABS 10D Besòs
Centre Fòrum del Parc de Salut Mar

Casal de la gent gran (1)

Casal de gent gran Joan Maragall

Mercat Municipal (1)

Mercat del Besòs

Equipaments esportius (4)

Espai Poliesportiu municipal Francesc
Abad

Museu (1)

Museu Blau

Equipaments i Serveis als barris de la Verneda la Pau

Ludoteques (1)

Ciber Aula

Mercats municipals (1)

Mercat de Sant Martí

Casals infantils (1)

Casal infantil municipal el Drac

Instal·lacions esportives (3)

Circuit esportiu urbà Ronda Sant
Martí/Rambla Prim
Complex esportiu municipal la Verneda
Pista poliesportiva municipal La Palmera

Casals gent gran (1)

Casal de gent gran Verneda Alta

Casals de barri i Espais (4)

Casal de barri La Palmera
Casal de barri La Pau
Espai Municipal Via Trajana
Casal de barri Verneda

Equips de salut/ABS (1)

ABS 10L la Pau

12 Equipaments oberts durant tot l'any. Àpats en companyia obert els 365 dies en els Casals de gent gran de Maragall i Verneda

13 Programa d'activitats a l'estiu en places i equipaments.

14 Creació del servei d'espai familiar, atenció integral a famílies

15 Consolidació del conveni amb la cooperativa Gregal pel funcionament diari del menjador social. Actuació d'ampliació del local.

16 Ampliació del casal de barri de la Verneda

Teixit urbà i equipaments

Aquesta zona té la Rambla Prim com a eix vertebrador urbanístic, i està compost per edificacions d'habitatges, construïdes en paràmetres de volumetria específica, una zona industrial en la part nord, així com tota una part inclosa dins del planejament de 22@.

Els habitatges són, en la seva major part, construccions dels anys 1950 que moltes vegades no disposen d'ascensor, i amb un important nivell de deteriorament. Una part d'aquests habitatges corresponen a promocions públiques d'habitatge protegit.

El sector industrial està patint la desaparició de moltes activitats, que propicien l'abandonament de naus que queden en desús.

Respecte a la part de 22@, està en la seva major part pendent de transformació, amb el que ens tornem a trobar amb naus i solars sense edificar sense ús, o carrers sense continuïtat, pendents de la transformació marcada pel planejament.

Aquesta suma de condicionants urbanístics afecten a tota la zona en el seu global, donant-li un caràcter de zona perifèrica a mig desenvolupament.

Per tal de realitzar una intervenció global, seria necessari tractar l'espai urbà com un més dels condicionants que puguin coadjuvar a la integració plena d'aquest sector dins de la ciutat de Barcelona.

Ens trobaríem en 3 zones diferenciades les diferents característiques de l'espai urbà existent, que requeririen mesures de millora individualitzades:

- Per sobre de la Rambla Guipúscoa.
Aquesta es una zona pendent de transformació, tant per ús d'habitatge, com per part de l'ús industrial.
En aquesta zona les mesures haurien de ser per tal de finalitzar la transformació, així com per reformar els carrers en les zones industrials consolidades, que actualment no disposen de voreres en molts casos. També seria necessària una actuació sobre els solars buits mentre no es consolidi la seva edificació.
Una actuació rellevant dins d'aquest espai seria la reforma del pont de Santander, amb la reordenació viària en la cruïlla de Santander amb Via Trajana. Caldria igualment estudiar una nova connexió entre Trajana (part de Sant Adrià) i Verneda a través del corredor del solar de l'antiga planta de Cobega
- Entre Gran Via i Rambla Guipúscoa.

En aquesta zona la edificació majoritària correspon a habitatge, i en general l'estat de l'espai públic es correcte. S'hauria d'incidir en el manteniment de l'espai públic i amb millores en àmbits puntuals.

- Per sota de la Gran Via.

En aquesta zona s'hauria d'actuar des de dos vessants diferents.

a) Entre l'eix dels carrers Cantàbria-Josep Pla i la Rambla Prim, on caldria executar el planejament, obrir els carrers actualment tancats, com Marroc i Bolívia, i dignificar els espais sense edificar, així com les naus pendents de transformació, fins el moment en que es produeixi la transformació definitiva.

b) Entre Rambla Prim i el límit de Barcelona, on la edificació d'habitatge està consolidada. S'hauria de dignificar l'espai públic, amb actuacions tant a nivell de carrer com a interiors d'illa.

En aquest cas es molt important aquesta urbanització en interior d'illa, adequant les necessitats dels residents a espais relacionals amb diferents usos, que poguessin dinamitzar l'entorn tant a nivell social com comercial.

Una actuació a destacar seria la urbanització de la plaça Palerm, sense deixar de banda altres places del voltant, que s'haurien d'adaptar també a les necessitats relacionals dels residents, així com a la elaboració de projectes que puguin dinamitzar el comerç de la zona i crear una estructura associativa que provoqui orgull de barri i cohesió social.

Les Casetes de Maresme, Pere IV, Rambla Prim i Marroc

1961 s'aprova definitivament el Pla Parcial de Llevant-Sud que delimita el Polígon 22 que afecta totes aquestes parcel·les.

1967 es va aprovar definitivament el projecte de reparcel·lació del Polígon 22. El PGM de 1976 va qualificar l'àrea del Polígon 22 amb les qualificacions 18, 7b 5 i 6a. El 13 de març de 1980 es va aprovar definitivament el Projecte de Delimitació de l'Unitat d'Actuació, per expropiació, de dos sectors situats en el Polígon 22 del Pla Parcial de Llevant-Sud.

- Front c/Maresme, Bolívia i Auger. Superfície: 3.247,26 m² i
- c/Pere IV i Prim. Superfície: 1.500 m².

El 17 de juny de 1994 es va aprovar inicialment el Pla Especial d'ordenació de l'àmbit delimitat per la Rambla Prim i els carrers Marroc, Maresme i Paraguai.

65 anys després, l'estat d'aquest entorn segueix sense gairebé cap mena de variabilitat.

La tardor de 2015, la Comissió de Patrimoni del Districte planteja estudiar la protecció d'aquest conjunt residencial singular.

Espai públic i equipaments

Línies de treball

17 Anàlisi estructural de l'antic cinema Pere IV. Definició d'usos i pla funcional.

18 Urbanització plaça Palerm amb participació veïnal.

19 Remodelació de l'espai comunitari de les petanques de Via Trajana.

20 Projecte urbanístic per una nova comunicació del carrer Santander al seu pas sobre les vies del tren.

21 Milliores mercat municipal Besòs .

22 Inici d'estudis d'estudis i actuacions per a la possible protecció urbanística del conjunt d'habitatges casetes de Maresme-Pere IV- Rambla Prim-Marroc

Comunitat diversa, identitats plurals

El barri del Besòs-Maresme és un dels barris de la ciutat amb major nombre de persones estrangeres, 23% de població, el cinquè barri de la ciutat amb major pes relatiu de persones residents estrangers. Les nacionalitats amb un major pes són les de Pakistan, el Marroc i la Xina.

En el barri de Verneda-La Pau, els estrangers són un 10% i les principals nacionalitats són de la Xina, Pakistan i l'Equador.

EL **Pla comunitari Besòs i Maresme** treballa per tal de crear i consolidar una comunitat d'entitats veïnals que s'encarreguin de donar fortalesa de comunitat. S'estructura per taules de treball: grup comunitari, secretariat, comissió de convivència, comissió de dones, comissió educació per la salut, comissió fira entitats i serveis, taula jove, xarxa solidària, comissió institucional.

El Pla comunitari també realitza una important tasca de dinamització del col·lectiu d'ètnia gitana del barri estructurant activitats amb els infants que estan en les zones d'espai públic.

Convivència. L'espai públic i comunitats de veïns. Projectes en funcionament

- Programa "El barri un lloc de trobada"
- SIEP: Servei d'Intervenció a l'Espai Públic, per tal d'atendre preventivament les situacions de conflicte.
- Obertura dels equipaments municipals i activitats a l'espai públic durant l'estiu
- Patis Oberts a l'IES Besos i Escola Marquina
- Serveis Intervenció comunitats d'escales
- Agents cívics a través de contractació de plans d'ocupació.

Comunitat diversa, identitats plurals

Linies de treball

23 Recull de la memòria sobre el procés de creació i desenvolupament dels barris. Històries orals de vida. Arxiu fotogràfic de famílies.

24 Visibilització del críquet femení i masculí com a identitat de la comunitat pakistanesa

25 Consolidar el Pla comunitari del Besòs/Maresme i creació del de Verneda/La Pau

AV LA PAU

- ASSOCIACIÓ CULTURAL I SOCIAL ART SANT MARTÍ
- CFOP SANT MARTÍ
- CORAL LA PAU
- ACR LA PAU
- ASSOCIACIÓ ALUMNES ESCOLA D'ADULTS L
- ENTITAT ROCIERA LA PAU

AV LA PALMERA CENTRE

- ACR LA PALMERA
- ASSOCIACIÓ COMERCIANTS MERCAT SANT MARTÍ
- CLUB PETANCA SANT MARTÍ

- CASAL VERNEDA ALTA

AV LA VERNEDA

- ASME

- AGRUPACIÓ PATI VERNEDA
- EIX COMERCIAL SANT MARTÍ
- AGRUPACIÓ PETANCA MONTSENY
- ASSOCIACIÓ LLIBRES LLIURES
- CORAL LA FLAMA
- AGRUPACIÓ MUSICAL DEL TAXI
- ASSOCIACIÓ D'ART CULTURAL I CIÈNCIA
- LA TELA DE PENÉLOPE

AV VIA TRAJANA

- DONES MANUALITATS
- CLUB PETANCA TRAJANA
- COMISSIÓ DE FESTES

COORDINADORA EIX RIM

Teixit social al barri de la Verneda i La Pau

AAVV la Pau

Programa d'activitats des de l'equipament públic del Piramidón: Espai Jove de l'Associació de veïns. Tallers de gimnàstica per la gent gran. Tallers de memòria. Reforç escolar. Horts urbans. Col·laboració amb la Coordinadora de l'Eix Prim per l'acte del dia de la dona. Col·laboració amb la Coordinadora de l'Eix Prim per l'acte de cavalcada de reis. *Projectes subvencionats (2015)*: Festa major. Funcionament ordinari. Foment de la participació cultural popular i tradicional. Aturats en moviment. Vocalia de la dona i gent gran.

AAVV La Palmera Centre

Col·laboració amb la Coordinadora de l'Eix Prim per l'acte del dia de la dona. Col·laboració amb la Coordinadora de l'Eix Prim per l'acte de cavalcada de reis. *Projectes subvencionats 2015*: Festa major i calendari festiu. Projecte de recollida de joguines per reis per a infants desfavorits amb ACR la Pau, l' AAVV la Verneda, l'Eix comercial Sant Martí i l'Associació cultural i social art Sant Martí. Projecte de dinamització de la Rambla Guipúscoa. Xarxes associatives (suport a les activitats esportives, escola de sardanes)

AAVV La Verneda

Programa d'activitats des del casal de barri Verneda (2015). *Projectes subvencionats (2015)*: Taller gent gran i festes. Funcionament ordinari de l'associació.

AAVV Via Trajana

Programa dinamització de la Via Trajana. Col·laboració amb festa major i calendari festiu. *Projectes subvencionats (2015)*: Projecte la cultura com a instrument d'unió i convivència veïnal. Funcionament ordinari

Coordinadora de l'Eix Prim (2n ordre)

Formada per les AAVV i diverses entitats de l'Eix Prim. Acte del dia de la dona. Cavalcada de Reis de l'Eix Prim. Activitat de castanyada. *Projectes subvencionats (2015)*: Administració cultural comunitària.

ACR La Palmera. Programa d'activitats des del Casal de barri la Palmera.

ACR La Pau. Programa d'activitats de del Casal de barri la Pau. *Projectes subvencionats (2015)*: Tercer campionat de Karate ACR La Pau. Gimnàstica per a la gent gran. Seminari de defensa personal per dones. Karate federat. Infants somrients.

Agrupació Musical del Taxi. Banda de música

Agrupació patí Verneda. Associació de patinadors/es. *Projectes subvencionats (2015)*: Foment de la pràctica de patinatge artístic a Sant Martí.

Associació Comerciants Mercat Sant Martí.: Activitats de dinamització de comerciants

Eix Comercial Sant Martí.: Activitats de dinamització comercial.

Associació d'alumnes Escola d'Adults La Pau. Activitats de calendari festiu. *Projectes subvencionats (2015)*: Festes populars i tradicionals

Associació Sant Martí Esport (ASME). Gestió de l'equipament Poliesportiu Verneda. *Projectes subvencionats (2015):* Jornades reivindicatives contra la violència de gènere. 11è torneig línia hoquei la Pau del districte de Sant Martí. Festa cloenda campus esportiu solidari la Pau. Trobada esportiva de la gent gran del districte de Sant Martí. Trobada escoles esportives districte Sant Martí. 21è interclubs de gimnàstica rítmica. Foment de la pràctica esportiva i els valors.

Associació casal d'avis la Verneda. Dinamització de la gent gran. *Projectes subvencionats (2015):* Gestió i dinamització del casal gent gran Verneda alta.

Centre cultural de formació i ocupació professional Sant Martí. Activitats de formació i ocupació persones aturades. Suport a les campanyes de repartiment d'aliments. *Projectes subvencionats (2015):* Inclusió social i oportunitats per a joves de 16 a 24 anys.

Club de petanca la Palmera. Activitats esportives entorn la petanca

Club de petanca Trajana. Activitats esportives entorn la petanca. *Projectes subvencionats (2015):* Promoció d'una nova sexta divisió.

Club de petanca el Montseny. Activitats esportives entorn la petanca. *Projectes subvencionats (2015):* Pràctica i promoció del joc d'ela petanca.

Comissió festes Via Trajana. Dinamització de festa major i calendari festiu. *Projectes subvencionats (2015):* Calendari festiu Via Trajana.

Coral la Flama. Cant coral. *Projectes subvencionats (2015):* Dinamització Associació Coral La Flama.

Coral Montseny. Cant coral.

Coral La Pau. Cant coral.

Llibres lliures. Llibreria gratuïta. Activitats entorn la lectura.

Associació d'Art Cultural i Ciència (AACC). Associació d'artistes. Difusió de l'art.

Associació cultural i social art Sant Martí. Activitats socioculturals diverses. *Projectes subvencionats (2015):* Concert solidari. Foment de la cultura catalana i tradicions.

La Tela de Penélope. Grup de dones. Activitats diverses, manualitats i altres. *Projectes subvencionats (2015):* Atenció social de la dona.

Entitat Rociera La Pau . Organitzen el Rocío.

Dones de l'art - Trajana. Activitats entorn les manualitats. *Projectes subvencionats (2015):* Espai artístic de dones.

Teixit social al barri del Besòs i el Maresme

- ASSOCIACIÓ CASAL AVIS JOAN MARAGALL
- LA CENTRAL DEL CIRC
- EN XARXA PLA DESENVOLUPAMENT COMUNITARI

AV BESÒS

- AMICS DE LA RAMBLA PRIM
- CAU BESÒS
- ASSOCIACIÓ HISPANO RUSA UN MUNDO ABIERTO
- ASSOCIACIÓ AMBAR PRIM
- ESCOLA GREGAL
- ASSOCIACIÓ BOTIGUERS DEL BESÒS
- ASSOCIACIÓ COMERCIANTS XAVIER NOGUÉS
- ASSOCIACIÓ MARTINET SOLIDARI
- CASA DE CEUTA

AV MARESME

- ASSOCIACIÓ ZONA FÒRUM
- CD PUJADAS

AAVV el Besòs

Programa de suport a les diverses activitats que es desenvolupen en el barri (carnestoltes, aniversari del Cau...) Des de fa anys porten la gestió de l'espai esportiu Francesc Abad

Projectes subvencionats (2015): Activitats i festes tradicionals. Esport per a tot el barri (vinculada a la gestió espai esportiu Francesc Abad). Programa "Participem". Funcionament ordinari.

AAVV Maresme

Activitats del calendari festiu. Dóna suport a diverses activitats que es desenvolupen al barri. *Projectes subvencionats (2015):* Projecte d'activitats 2015. Funcionament ordinari.

Associació Zona Fòrum

Treballen per la millora del barri, front els possibles efectes negatius de determinades activitats que es celebren a l'espai Fòrum. *Projectes subvencionats (2015):* Gestió de solucions a l'incivisme.

Amics de la Rambla Prim. Foment d'activitats de millora entorn Rambla Prim.

Associació cultural hispano-rusa mundo abierto. Concentra l'activitat en una jornada anual intercultural.

Àmbar Prim. Associació de dones. Realitzen tallers d'arts plàstiques i costura. Participen en altres actes del barri, com ara la festa del 8 de març i activitats del pla comunitari. *Projectes subvencionats (2015):* Cultura per a les dones.

Associació infantil i juvenil Sant Paulí de Nola. Esplai, educació en el lleure per infants del barri. *Projectes subvencionats (2015):* Curs d'esplai Sant Paulí.

Cau del Besòs. Esplai educació en el lleure per infants del barri. *Subvencionat 2015.*

Associació casal d'avis Joan Maragall. Dinamització d'activitats al casal d'avis. *Projectes subvencionats (2015):* Dinamització, promoció i atenció a la gent gran.

Associació Enxarxa Pla comunitari del Besòs. Gestió del Pla de desenvolupament comunitari del Besòs. *Projectes subvencionats (2015):* Pla comunitari del Besòs.

Associació Casa de Ceuta en Barcelona. Activitats vinculades amb la cultura de la ciutat autònoma de Ceuta. *Projectes subvencionats (2015):* Celebració dia de Ceuta en Barcelona.

Botiguers del Besòs. Activitats de dinamització del comerç del Besòs. *Projectes subvencionats (2015):* Sant Jordi. Castanyada. Tasta Tapes.

Associació Comerciants Xavier Nogués . Activitats de dinamització comercial en la seva zona d'influència.

Escola Gregal sccl. Gestió menjador solidari. *Projectes subvencionats (2015):* Comedor solidario.

Martinet solidari. Accions de formació i difusió cultural adreçades prioritàriament a persones jubilades. *Projectes subvencionats (2015):* Tomb per la cultura.

Club Deportivo Pujadas. Promoció esportiva. Futbol.

Central del circ. Escola de circ i activitats de foment del circ.

Altres entitats amb activitat als barris del Besòs-Maresme i la Verneda-la Pau.

Fundació Trinijove. Entitat d'economia social i empresa d'inserció. Entitat col·laboradora del districte i de la ciutat en projectes de formació, ocupació i empenedoria per a col·lectius amb especials dificultats.

Fundació Futur. Entitat de l'economia social i empresa d'inserció de càtering i botigues de menjar preparat. Tenen nau de producció a via Trajana. Col·laboren amb serveis socials i Càrites en la disistribució d'aliments preparats a les seves botigues a través de tiquets.

Biciclot sccl. Cooperativa d'iniciativa social del barri del Clot. Entitat col·laboradora del districte en projectes de formació i ocupació

Barabara sccl. Cooperativa d'iniciativa social. Entitat col·laboradora del districte en projectes de formació en competències per a persones en situació d'atur.

Governança

Linees de treball

26. Creació d'una taula d'impuls formada per les entitats i associacions implicades en projectes de millora: ASME, Cooperativa Gregal, CET-10, Formació i Treball, Trinijove, Casal dels infants, Forum District, Pla comunitari del Besòs.

27. Creació d'un Consell del Programa Besòs/Verneda: Grups municipals, associacions de veïns de Besòs, Via Trajana, Maresme, Plataforma veïnal Nord/Est, associacions de comerciants.

28. Coordinació entre Districte de Sant Martí, Ajuntament de Barcelonat i Ajuntament de Sant Adrià del Besòs.

Increment del pressupost	
Habitatge 1. Acords PMHB (nov. 2015) per reiniciar la rehabilitació estructural i d'accessibilitat en els edificis del barri Besòs.	Segons projecte
2. Regularització dels habitatges ocupats per les famílies amb necessitats socials. D'acord amb els criteris d'assignació d'habitatges definits per a famílies en situació necessitat d'emergència social.	---
3. Aconseguir la gestió triennial dels habitatges buits, propietat de bancs, per tal d'assignar a famílies amb necessitats socials.	---
Educació 4. Especialització de l'Institut Prim amb cicles formatius mitjà i superior, i programes d'acció social.	C.E.B
5. Ampliar el programa de tardes educatives a les escoles Prim i La Pau	40.000 any/curs
6. Establir programa de menjador escolar per alumnes de primer i segon de secundària	50.400 any/curs
7. Consolidació i ampliació de l'esport escolar i el projecte música a les escoles (corals i banda)	25.000 any/curs
8. Donar suport per la creació d'associacions de pares i mares a cada una de les escoles	10.000 any/curs
Ocupació 9. Programa de plans d'ocupació específic per a les persones en atur dels barris de Verneda-La Pau i Besòs-Maresme	Plans de ciutat
10. Programa de formació i ocupació per la inserció laboral amb col·laboració de Fòrum Distric (escola d'Hosteleria, CCCB i hotels del Districte)	50.000 any/curs
11. Programes d'ocupació i treball de rehabilitació i energies renovables, escola taller i cases d'ofici, lligats a la recuperació d'habitatges buits.	Plans de ciutat
Serveis 12. Equipaments oberts durant tot l'any. Àpats en companyia oberts els 365 dies en els casals de gent gran de Maragall i Verneda.	70.000 any

13. Programa d'activitats a l'estiu en places i equipaments.	40.000 any
14. Creació del servei d'espai familiar, atenció integral a famílies.	45.000 any
15. Consolidació del conveni amb la Cooperativa Gregal per funcionament diari del menjador social. Actuació d'ampliació del local.	Conveni 60.000 any Lloguer 16.800 any
Espai públic i equipaments	
16. Anàlisi estructural de l'antic cinema Pere IV. Definició d'usos i pla funcional.	50.000 total
17. Urbanització plaça Palerm amb procés participatiu veïnal	700.000 total
18. Remodelació de l'espai comunitari de les petanques de Via Trajana	400.000 total
19. Projecte urbanístic per una nova comunicació del carrer Santander al seu pas sobre les vies del tren	500.000 total
20. Millores mercat municipal del Besòs	1.500.000 total
Comunitat diverses, identitats plurals	
21. Recull de la memòria sobre el procés de creació i desenvolupament dels barris. Històries orals de vida. Arxiu fotogràfic de famílies.	12.000 prova pilot
22. Visibilització del criquet femení i masculí com a identitat de la comunitat paquistanesa	---
23. Consolidar el Pla Comunitari del Besòs/Maresme i creació de la Verneda/La Pau	60.000 any
Governança	
24. Creació de una taula d'impuls formada per les entitats i associacions implicades en projectes de millora: ASME, Cooperativa Gregal, CET-10, Formació i Treball, TriniJove, Casals dels Infants, Fòrum Distric, Pla Comunitari del Besòs	---
25. Creació d'un Consell del programa Besòs/Verneda: Grups Municipals, Associacions de Veïns del Besòs, Via Trajana, Maresme, Plataforma Veïnal Nord-Est, Associacions de Comerciants.	---
26. Coordinació entre Districte Sant Martí, Ajuntament de Barcelona i Ajuntament de Sant Adrià del Besòs	---
Total pressupost any/curs	175.400
Total projectes i obra inversió	3.453.800

ANNEX

LA VERNEDA I LA PAU

Sant Martí

Indicador	Valors					% variació interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte* DST 2014	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
Població (valor absolut)	29.385	29.131	29.201	29.111	28.903	-0,71%	2014	234.489	DE
Densitat neta (habitants/hectàrea residencial)	978	964	971	899	892	-0,82%	2014	868	DE
Estructura d'edats									
% grup 0-3 anys	3,30%	3,20%	3,20%	3,20%	3,20%	0,00*	2014	3,76%	DE
% grup 0-15 anys	12,50%	12,60%	12,80%	12,90%	12,90%	0,00*	2014	14,28%	DE
% grup 16-64 anys	63,40%	62,60%	62,20%	61,40%	61,00%	-0,40*	2014	65,57%	DE
% grup 65 i més anys	24,20%	24,80%	25,00%	25,70%	26,10%	0,40*	2014	20,14%	DE
Població de 75 i més anys (valor absolut)	3.500	3.636	3.724	3.874	3.892	0,46%	2014	24.957	DE
% 65 i més anys que viuen sols	20,90%	21,10%	21,30%	21,10%	21,40%	0,30*	2014	24,22%	DE
% 75 i més anys que viuen sols	28,00%	27,30%	27,50%	26,80%	27,00%	0,20*	2014	30,26%	DE
Població de 85 i més anys que viu sola (valor absolut)	304	329	332	349	380	8,88%	2014	2.845	DE
Índex envelliment	194	196,1	195,8	199,2	202,1	2,90*	2014	141	DE
Índex sobreenvelliment	49,3	50,4	51	51,8	51,6	-0,20*	2014	52,8	DE
Taxa natalitat	8,4	7,2	7,9	6,9		-1,00*	2013	9,0	DE
% estrangers (s/pob) (1)	10,30%	11,00%	11,20%	10,40%	10,28%	-0,12*	2014	15,00%	DE
Principals nacionalitats (1)	Xina, Equador, Perú	Xina, Equador, Pakistan	Xina, Equador, Pakistan	Xina, Pakistan, Equador	Xina, Pakistan, Equador		2014	Itàlia, Pak., Xina	DE
Nombre de llars	11.501	11.483	11.505	11.510	11.476	-0,30%	2014	94.272	DE
% llars monoparentals	1,82%	1,83%	1,95%	2,03%	1,67%	-0,36*	2014	2,65%	DE
Nivell d'estudis									
% població nivell instrucció insuficient	18,70%	15,70%	14,30%	13,40%	0,00%	-13,40*	2014	8,04%	DE
% estudis obligatoris	52,10%	53,80%	53,50%	53,40%	0,00%	-53,40*	2014	44,09%	DE
% batxiller superior, CFGM	19,90%	20,50%	21,90%	22,30%	100,00%	77,70*	2014	24,61%	DE
% estudis universitaris i CFGS	9,20%	9,90%	10,30%	10,80%	0,00%	-10,80*	2014	23,23%	DE

* Variació en punts percentuals o diferència de valors

(1) pel que fa a les dades d'estrangers, les dates de referència són: gener 2011, gener 2012, gener 2013, gener 2014 i gener de 2015.

Indicador	Valors					% variació interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
ACTIVITAT ECONÒMICA									
Índex de renda de la població (Barcelona=100)	68,4	61,8	56,8	56,1		-0,68*	2013	80,6	BCN Economia
Superfície cadastral destinada a activitat (m2)	419.294	419.294	423.360	438.392	396.338	-9,59%	2014	4.901.414	DE
Estructura per usos (%): Comerç	20,78%	20,78%	20,77%	20,00%	22,27%	2,27*	2014	22,90%	DE
Indústria	63,86%	63,86%	63,18%	60,90%	60,61%	-0,30*	2014	39,06%	DE
Oficines	5,09%	5,09%	5,18%	5,00%	5,53%	0,53*	2014	17,51%	DE
Ensenyament	6,18%	6,18%	6,82%	6,57%	7,26%	0,70*	2014	5,85%	DE
Sanitat	0,44%	0,44%	0,43%	0,42%	0,46%	0,04*	2014	2,22%	DE
Turisme i Hoteleria	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%	0,11%	0,01*	2014	6,73%	DE
Esportiu	1,11%	1,11%	1,10%	4,67%	1,17%	-3,50*	2014	2,84%	DE
Espectacles	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00*	2014	1,26%	DE
Altres	2,45%	2,45%	2,42%	2,34%	2,59%	0,25*	2014	1,65%	DE

* Variació en punts percentuals o diferència de valors

Indicador	Valors					% variació interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
MERCAT DE TREBALL									
Atur registrat	n.d	2.284	2.387	2.285	2.092	-8,45%	ds-2014*	15.781	DE
Perfil de l'atur registrat:									
% homes	n.d	50,74%	50,65%	49,89%	49,71%	-0,18*	ds-2014*	49,09%	DE
% dones	n.d	49,26%	49,35%	50,11%	50,29%	0,18*	ds-2014*	50,91%	DE
Pes de l'atur registrat (% aturats/població 16-64)	n.d	12,50%	13,10%	12,70%	11,90%	-0,80*	ds-2014*	10,34%	DE
* Variació en punts percentuals									

Indicador	Valors					% var. interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
MERCAT IMMOBILIARI									
Valor cadastral locals (€/m2)	536,8	537,9	538,4	538,9	597,1	10,80%	2014	713,0	DE
Locals cadastrals	18.631	18.594	18.594	18.612	18.419	-1,04%	2014	190.232	DE
% habitatge	70,00%	70,00%	69,90%	70,00%	69,40%	-0,60*	2014	58,03%	DE
% comerç	6,20%	6,20%	6,20%	6,20%	6,30%	0,10*	2014	5,05%	DE
% oficines	0,70%	0,70%	0,70%	0,70%	0,70%	0,00*	2014	1,28%	DE
Preu mitjà de l'habitatge de segona mà (€/m2)				n.d	1.983		2014	3.226	DE
TERRITORI I MEDI AMBIENT									
% superfície segons ús del sol									
Superfície de sòl ús residencial	26,80%	26,80%	26,80%	28,90%	28,87%	-0,03*	2014	25,68%	DE
Superfície de sòl d'ús industrial i infraestructures	16,80%	16,80%	16,80%	13,10%	13,12%	0,02*	2014	14,00%	DE
Superfície de sòl d'ús equipament	6,20%	6,20%	6,20%	6,40%	6,42%	0,02*	2014	8,75%	DE
TRANSPORTS									
Turismes / 1000 hab	358,0	357,4	350,8	333,4		-4,96%	2013	326,0	DE
Motos i ciclomotors / 1000 hab	115,6	115,8	115,1	107,1		-6,95%	2013	126,0	DE

* Variació en punts percentuals

Indicador	Valors					% var. interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
FORMACIÓ I EDUCACIÓ									
Alumnes escoles bressols públiques (0-3 anys)	n.d	283	294	287	268	-6,62%	curs 2014-15	1.655	Consorci Educació
Alumnes llars d'infants concertades i privades (0-3)	n.d	40	38	25	25	0,00%	curs 2014-15	1.331	Consorci Educació
Alumnes 3-16 anys centres públics	n.d	1.333	1.270	1.133	1.155	1,94%	curs 2014-15	14.916	Consorci Educació
Alumnes 3-16 anys centres concertats i privats	n.d	72	40	58	58	0,00%	curs 2014-15	9.016	Consorci Educació
Alumnes batxillerat centres públics	n.d	99	101	94	81	-13,83%	curs 2014-15	1.426	Consorci Educació
Alumnes batxillerat centres concertats i privats	n.d	0	0	0	0			680	Consorci Educació
Alumnes Formació Professional centres públics	n.d	1.278	1.322	1.442	1.412	-2,08%	curs 2014-15	2.701	Consorci Educació
Alumnes Formació Professional c. concertats i privats	n.d	0	0	0	0			1.330	Consorci Educació
									Consorci Educació
CULTURA									
Nombre de Biblioteques	0	0	0	0	0		2014	6	ICUB

* Variació en punts percentuals

Indicador	Definició	Unitat	Periodicitat	Observacions / interpretació
POBLACIÓ				
Població (valor absolut)	Persones empadronades		Anual	Padró 30 de juny DE
Densitat neta (hab/hectàrea)	Habitants/superfície residencial		Anual	Padró 30 de juny DE
Estructura d'edats	Edat any a any de la població		Anual	Padró 30 de juny DE
% grup 0-3 anys	Població de 0 a 3 anys/total població		Anual	Padró 30 de juny DE
% grup 0-15 anys	Població de 0 a 15 anys/total població		Anual	Padró 30 de juny DE
% grup 16-64 anys	Població de 16 a 64 anys/total població		Anual	Padró 30 de juny DE
% grup 65 i més anys	Població de 65 anys i més/total població		Anual	Padró 30 de juny DE
Població major de 75 anys (valor absolut)	Població de 75 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE
% més 65 anys sols	Població de 65 anys i més que viu sola/població total de 65 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE
% més 75 anys que viuen sols	Població de 75 anys i més que viu sola/població total de 75 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE
Població de 85 anys i més que viu sola (valor absolut)	Població de 85 anys i més que viu sola		Anual	Padró 30 de juny DE
Índex envelliment	(Població de 65 anys i més/població de 0 a 15 anys)*100		Anual	Padró 30 de juny DE
Índex sobreenvelliment	(Població de 75 anys i més/població 65 anys i més)*100		Anual	Padró 30 de juny DE
Taxa natalitat	(Naixements/total població)*1000		Anual	Moviments Demog. DE
% estrangers	Població nacionalitat estrangera/total població		Anual	Padró lectura gener
Principals nacionalitats (3)	Tres nacionalitats més nombroses		Anual	Padró lectura gener
Nombre de llars	Llars de persones empadronades		Anual	Padró llars 30 de juny
% llars monoparentals	Llars amb un adult+menors/total llars		Anual	Padró llars 30 de juny
Nivell d'estudis	Nivell d'estudis de la població de 16 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE
% nivell instrucció insuficient	Població sense estudis/població de 16 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE
% estudis obligatoris	Població estudis fins ESO/població de 16 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE
% batxiller superior, CFGM	Població estudis batx. CFGM/població de 16 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE
% estudis universitaris i CFGS	Població estudis universitaris i CFGS/població de 16 anys i més		Anual	Padró 30 de juny DE

ACTIVITAT ECONÒMICA			
Índex de renda de la població (Barcelona=100)	Nivell mitjà de renda fam. disponible per càpita dels hab.del districte en relació amb la mitjana de Barcelona (índex 100).	Índex (BCN=100)	Anual
Superfície cadastral destinada a activitat (m2)	Valor absolut d'acord amb la base de Dades de l'Impost sobre béns immobles	m2	Anual
Estructura per usos (%): Comerç	% de superfície destinada a Comerç	m2	Anual
Indústria	% de superfície destinada a Indústria	m2	Anual
Oficines	% de superfície destinada a Oficines	m2	Anual
Ensenyament	% de superfície destinada a Ensenyament	m2	Anual
Sanitat	% de superfície destinada a Sanitat	m2	
Turisme i Hoteleria	% de superfície destinada a Turisme i Hoteleria	m2	Anual
Esportiu	% de superfície destinada a Espectacles	m2	Anual
Espectacles	% de superfície destinada a Esports	m2	Anual
Altres	% de superfície destinada a altres activitats	m2	Anual
MERCAT DE TREBALL			
Atur registrat	Persones inscrites com aturades al SCC		Mensual
Perfil de l'atur registrat:			
Sexe (homes/dones)	(Homes/dones aturats)/total aturats*100		Mensual
			Dp. Empresa i Ocupació (estimació del DE)
Pes de l'atur registrat	(% aturats/població 16-64)		Mensual

Indicador	Definició	Unitat	Periodicitat	Observacions / interpretació
MERCAT IMMOBILIARI				
Valor cadastral locals	Mitjana valors unitaris (valor cadastral total en € per m2 dels locals)		Anual	Institut Mpal. Hisenda
Locals cadastral	Nombre total de locals		Anual	Institut Mpal. Hisenda
% habitatge	$(\text{locals habitatge} / \text{total locals}) * 100$		Anual	Institut Mpal. Hisenda
% comerç	$(\text{locals comerç} / \text{total locals}) * 100$		Anual	Institut Mpal. Hisenda
% oficines	$(\text{locals oficines} / \text{total locals}) * 100$		Anual	Institut Mpal. Hisenda
Preu m2 habitatge 2 ^a mà (4rt. Trimestre)	Preu mitjà de venda €/m2 habitatge 2a mà		Trimestral	Idealista.com
TERRITORI I MEDI AMBIENT				
% superfície segons ús del sol				
Superfície de sòl ús residencial	$(\text{superfície sol d'ús residencial} / \text{total superfície}) * 100$		Anual	Informació de Base Cartografia. IMI.
Superfície de sòl d'ús industrial i infraestructures	$(\text{superfície sol d'ús industrial i infraestructures} / \text{total superfície}) * 100$		Anual	
Superfície de sòl d'ús equipament	$(\text{superfície sol d'ús equipament} / \text{total superfície}) * 100$		Anual	
TRANSPORTS I COMUNICACIONS				
Turismes / 1000 hab	$(\text{Turismes} / \text{total població}) * 1000$		Anual	Cens Vehicles.
Motos i ciclomotors / 1000 hab	$(\text{Motos i ciclomotors} / \text{total població}) * 1000$		Anual	Padró 30 de juny DE

EDUCACIÓ		
Alumnes escoles bressols públiques	valor absolut	Anual
Alumnes escoles bressols concertades i privades	valor absolut	Anual
Alumnes 3-16 anys centres públics	valor absolut	Anual
Alumnes 3-16 anys centres concertats i privats	valor absolut	Anual
Alumnes batxillerat centres públics	valor absolut	Anual
Alumnes batxillerat centres concertats i privats	valor absolut	Anual
Alumnes Formació Professional centres públics	valor absolut	Anual
Alumnes Formació Professional centres concertats i privats	valor absolut	Anual
CULTURA		
Nombre biblioteques públiques	valor absolut	Mensual
Usuaris Biblioteques públiques (per cada biblio)	valor absolut	Mensual

BESÒS I EL MARESME

Sant Martí

Indicador	Valors					% variació interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte* DST 2014	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
Població (valor absolut)	24.403	23.998	23.732	23.184	23.191	0,03%	2014	234.489	DE
Densitat neta (habitants/hectàrea residencial)	904	906	901	878	905	3,06%	2014	868	DE
Estructura d'edats									
% grup 0-3 anys	3,70%	4,00%	4,10%	3,90%	3,90%	0,00*	2014	3,76%	DE
% grup 0-15 anys	13,30%	13,90%	14,30%	14,50%	14,90%	0,40*	2014	14,28%	DE
% grup 16-64 anys	68,40%	67,70%	67,40%	67,00%	66,70%	-0,30*	2014	65,57%	DE
% grup 65 i més anys	18,30%	18,40%	18,30%	18,60%	18,40%	-0,20*	2014	20,14%	DE
Població de 75 i més anys (valor absolut)	2.668	2.754	2.772	2.785	2.690	-3,41%	2014	24.957	DE
% 65 i més anys que viuen sols	25,80%	26,50%	27,10%	27,40%	26,80%	-0,60*	2014	24,22%	DE
% 75 i més anys que viuen sols	30,50%	30,90%	31,40%	31,30%	31,00%	-0,30*	2014	30,26%	DE
Població de 85 i més anys que viu sola (valor absolut)	215	233	256	273	280	2,56%	2014	2.845	DE
Índex envelliment	137,5	132,3	128,1	128,1	123,4	-4,70*	2014	141	DE
Índex sobreenvelliment	59,8	62,4	63,8	64,7	63,1	-1,60*	2014	52,8	DE
Taxa natalitat	10	9,7	9,1	8,4		-0,70*	2013	9,0	DE
% estrangers (s/pob) (1)	24,20%	25,00%	24,90%	24,00%	23,60%	-0,40*	2014	15,00%	DE
Principals nacionalitats (1)	Equador, Marroc, Índia	Marroc, Equador, Xina	Marroc, Equador, Xina	Marroc, Xina, Equador	Pakistan, Marroc, Xina		2014	Itàlia, Pak., Xina	DE
Nombre de llars	8.443	8.445	8.400	8.407	8.403	-0,05%	2014	94.272	DE
% llars monoparentals	2,35%	2,29%	2,17%	2,34%	2,05%	-0,30*	2014	2,65%	DE
Nivell d'estudis									
% població nivell instrucció insuficient	18,70%	16,60%	15,60%	14,60%	13,40%	-1,20*	2014	8,04%	DE
% estudis obligatoris	58,70%	59,70%	59,30%	59,60%	60,10%	0,50*	2014	44,09%	DE
% batxiller superior, CFGM	15,20%	15,80%	16,80%	17,30%	17,40%	0,10*	2014	24,61%	DE
% estudis universitaris i CFGS	7,30%	7,80%	8,30%	8,50%	9,10%	0,60*	2014	23,23%	DE

* Variació en punts percentuals o diferència de valors

(1) pel que fa a les dades d'estrangers, les dates de referència són: gener 2011, gener 2012, gener 2013, gener 2014 i gener de 2015.

Indicador	Valors					% variació interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
ACTIVITAT ECONÒMICA									
Índex de renda de la població (Barcelona=100)	53,6	52,9	52,4	53,0		0,60*	2013	80,6	BCN Economia
Superfície cadastral destinada a activitat (m2)	284.759	322.563	323.990	323.990	319.589	-1,36%	2014	4.901.414	DE
Estructura per usos (%): Comerç	29,74%	25,70%	25,73%	25,73%	25,20%	-0,53*	2014	22,90%	DE
Indústria	33,63%	27,70%	27,52%	27,52%	27,41%	-0,11*	2014	39,06%	DE
Oficines	4,46%	11,58%	11,53%	11,53%	11,69%	0,16*	2014	17,51%	DE
Ensenyament	12,00%	11,66%	11,61%	11,61%	11,77%	0,16*	2014	5,85%	DE
Sanitat	7,67%	6,77%	6,74%	6,74%	6,83%	0,09*	2014	2,22%	DE
Turisme i Hoteleria	0,45%	5,81%	5,77%	5,77%	5,85%	0,08*	2014	6,73%	DE
Esportiu	3,55%	3,29%	3,64%	3,64%	3,69%	0,05*	2014	2,84%	DE
Espectacles	0,51%	0,45%	0,45%	0,45%	0,45%	0,01*	2014	1,26%	DE
Altres	7,99%	7,05%	7,02%	7,02%	7,12%	0,10*	2014	1,65%	DE

* Variació en punts percentuals o diferència de valors

Indicador	Valors					% variació interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
MERCAT DE TREBALL									
Atur registrat	n.d	2.112	2.252	2.206	2.100	-4,81%	ds-2014*	15.781	DE
Perfil de l'atur registrat:									
% homes	n.d	54,78%	53,20%	52,72%	51,95%	-0,77*	ds-2014*	49,09%	DE
% dones	n.d	45,22%	46,80%	47,28%	48,05%	0,77*	ds-2014*	50,91%	DE
Pes de l'atur registrat (% aturats/població 16-64)	n.d	13,00%	14,10%	14,30%	13,80%	-0,50*	ds-2014*	10,34%	DE
* Variació en punts percentuals									

Indicador	Valors					% var. interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
MERCAT IMMOBILIARI									
Valor cadastral locals (€/m ²)	588,3	596,3	599,2	604,5	682,4	12,89%	2014	713,0	DE
Locals cadastrals	12.213	12.256	12.416	12.417	12.227	-1,53%	2014	190.232	DE
% habitatge	78,80%	78,60%	77,90%	77,90%	78,20%	0,30*	2014	58,03%	DE
% comerç	6,00%	6,00%	5,90%	5,90%	5,80%	-0,10*	2014	5,05%	DE
% oficines	1,40%	1,60%	1,60%	1,60%	1,60%	0,00*	2014	1,28%	DE
Preu mitjà de l'habitatge de segona mà (€/m ²)				n.d	2.002		2014	3.226	DE
TERRITORI I MEDI AMBIENT									
% superfície segons ús del sol									
Superfície de sòl ús residencial	20,60%	20,70%	20,70%	20,70%	20,11%	-0,59*	2014	25,68%	DE
Superfície de sòl d'ús industrial i infraestructures	14,80%	14,80%	14,80%	14,70%	14,69%	-0,01*	2014	14,00%	DE
Superfície de sòl d'ús equipament	12,80%	12,80%	12,80%	13,00%	13,02%	0,02*	2014	8,75%	DE
TRANSPORTS									
Turismes / 1000 hab	291,7	295,9	292,6	261,7		-10,56%	2013	326,0	DE
Motos i ciclomotors / 1000 hab	86,5	88,1	89,2	79,2		-11,21%	2013	126,0	DE

* Variació en punts percentuals

Indicador	Valors					% var. interanual última dada	Darrera dada disponible	Valor Districte	Font
	2010	2011	2012	2013	2014				
FORMACIÓ I EDUCACIÓ									
Alumnes escoles bressols públiques (0-3 anys)	n.d	81	80	63	63	0,00%	curs 2014-15	1.655	Consorci Educació
Alumnes llars d'infants concertades i privades (0-3)	n.d	41	0	0	0			1.331	Consorci Educació
Alumnes 3-16 anys centres públics	n.d	1.792	1.699	1.679	1.654	-1,49%	curs 2014-15	14.916	Consorci Educació
Alumnes 3-16 anys centres concertats i privats	n.d	1.832	1.801	1.794	1.786	-0,45%	curs 2014-15	9.016	Consorci Educació
Alumnes batxillerat centres públics	n.d	142	200	166	160	-3,61%	curs 2014-15	1.426	Consorci Educació
Alumnes batxillerat centres concertats i privats	n.d	132	114	129	118	-8,53%	curs 2014-15	680	Consorci Educació
Alumnes Formació Professional centres públics	n.d	314	279	268	245	-8,58%	curs 2014-15	2.701	Consorci Educació
Alumnes Formació Professional c. concertats i privats	n.d	82	73	77	94	22,08%	curs 2014-15	1.330	Consorci Educació
Consorci Educació									
CULTURA									
Nombre de Biblioteques	1	1	1	1	1	0,00%	2014	6	ICUB
Visites Biblioteca Ramon d'Alòs - Moner	56.412	51.558	43.841	46.918	41.980	-10,52%	2014	814.947	ICUB

* Variació en punts percentuals

